

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ
ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΚΟΙΝΩΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ**

**ΥΠΟ ΤΗΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΝΕΓΡΗ Μ11/05**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2006

ΣΥΝΟΨΗ

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης στηρίζουν επιμέρους στόχους που οδηγούν στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και συγκεκριμένα στηρίζουν την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των χωρών - μελών και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, την τελευταία δεκαετία, έχει προσδιοριστεί σε σημαντικό βαθμό από την υλοποίηση των τριών πρώτων Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης.

Την περίοδο 2000-2006, η Ελλάδα ενισχύεται με σημαντικούς πόρους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής. Οι πόροι αυτοί σκοπεύουν να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, να οδηγήσουν σε πραγματική σύγκλιση με τις υπόλοιπες οικονομίες των κρατών μελών και να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των βασικών ελλείψεων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, κυρίως στους τομείς των υποδομών, της ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων και της παραγωγικότητας.

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται η αποτελεσματικότητα στην απορροφητικότητα των κοινοτικών πόρων στις Ελληνικές Περιφέρειες και ιδιαίτερα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Στο πρώτο μέρος, γίνεται η περιγραφή σημαντικών εννοιών που θεωρούνται χρήσιμοι. Πιο συγκεκριμένα αναλύεται η Διάρθρωση και η Διαχείριση του ΚΠΣ 2000 – 2006, καθώς και οι Αρχές Λειτουργίας των Ευρωπαϊκών Ταμείων, τα οποία εποπτεύουν και στηρίζουν οικονομικά τις παρεμβάσεις οι οποίες προβλέπονται στο ΚΠΣ. Στη συνέχεια αναφέρεται συνοπτικά το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των 13 Περιφερειών της Ελλάδας, καθώς και τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Στο τέλος του πρώτου μέρους περιγράφεται ο τρόπος λειτουργίας των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας.

Η αναπτυξιακή στρατηγική για την περίοδο 2000 – 2006, έχοντας συνεκτιμήσει τα ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα καθώς και τις αδυναμίες και τα προβλήματα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, επιδιώκει την επίτευξη των κάτωθι στόχων: Την αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης στη Βαλκανική, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην παρευξείνια ζώνη και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή, την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μιας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακροχρόνιες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. (2004), *Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και οι Πολιτικές τους*, Παπαζήσης, Αθήνα).

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας περιλαμβάνονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες και οι απορροφήσεις του Γ΄ ΚΠΣ για κάθε κατηγορία επιχειρησιακών προγραμμάτων. Για το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας πραγματοποιείται εκτεταμένη ανάλυση κατά άξονα προτεραιότητας, ενώ γίνεται σύγκριση με συνοπτικούς πίνακες χρηματοδότησης και των υπολοίπων ΠΕΠ.

Στο τρίτο μέρος γίνεται η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα για την αποτελεσματικότητα στην απορροφητικότητα των κοινοτικών κονδυλίων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

8 - 87

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

8 - 20

1.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ – ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.	8
1.1.1 Αλληλεγγύη και συνοχή	9
1.1.2 Αιτίες της ανισότητας	9
1.1.3 Πώς αντιμετωπίζονται οι νέες προκλήσεις	10
1.1.4 Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική	10
1.2 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ: ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	12
1.3 ΜΟΠ και ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	13
1.3.1 Μ.Ο.Π. ΚΑΙ Α΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (1986 -1994)	14
1.3.2 Β΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (1994-1999)	15
1.3.3 Γ΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (2000-2006)	16
1.3.4 Δ΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (2007-2013)	17
1.3.4.1 Το Χρηματοδοτικό Πλαίσιο της Περιόδου 2007-2013	17
1.3.4.2 Η Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) για τα έτη 2007 – 2013	19
1.4 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	20

2. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

21 - 37

2.1 ΤΡΕΙΣ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	22
2.2 ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	23
2.2.1 Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	23
2.2.2 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)	24
2.2.3 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ-Π)	26
2.2.4 Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ)	27
2.3 ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	27
2.4 ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	29
2.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	33
2.5.1 ΟΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	33
2.5.1.1 Οι αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες (στόχος 1)	33
2.5.1.2 Οι περιφέρειες που διέρχονται ανασυγκρότηση (στόχος 2)	33
2.5.1.3 Όλες οι περιφέρειες της Ισπανίας, της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Ιρλανδίας	34
2.5.1.4 Η μεταβατική στήριξη: έξοδος "με το μαλακό"	34
2.5.2 ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ Ή ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	34

2.5.2.1 Οι παραμεθόριες περιοχές (Interreg III A)	34
2.5.2.2 Οι αστικές περιοχές που διέρχονται κατάσταση κρίσης (UrbanII)	34
2.5.2.3 Οι αγροτικές περιοχές (ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεων και Leader+)	34
2.5.2.4 Οι περιοχές αλιείας (ΧΜΠΑ)	35
2.5.3 ΟΙ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	35
2.5.3.1 Οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αγορά εργασίας (στόχος 3)	35
2.5.3.2 Τα άτομα που είναι θύματα διακριτικής μεταχείρισης και ανισότητας όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας (Equal)	35
2.5.4 ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	35
2.5.4.1 Η διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία (InterregΙΙΙΒ&Γ)	35
2.5.5 ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ	36
2.6 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε., 2000-2006	36

3. Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000 – 2006

38 - 55

3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	38
3.2 ΣΤΑΔΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ	39
3.3 ΣΤΟΧΟΙ	39
3.4 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	40
3.4.1. Ανθρώπινοι πόροι	40
3.4.2. Μεταφορές	40
3.4.3. Ανταγωνιστικότητα	41
3.4.4. Ανάπτυξη της υπαίθρου και αλιεία	41
3.4.5. Ποιότητα ζωής	41
3.4.6. Κοινωνία της Πληροφορίας	42
3.4.7. Περιφερειακή Ανάπτυξη	42
3.4.8 Τεχνική Βοήθεια	42
3.5 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ	42
3.5.1 Διαχειριστική Αρχή Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006	44
3.5.2 Επιτροπή Παρακολούθησης ΚΠΣ	45
3.5.3 Αρχή Πληρωμής	46
3.6 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ	47
3.6.1 Έγκριση πράξεων (έργων/ενεργειών)	47
3.6.2 Η Υλοποίηση του Προγράμματος	47
3.7 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	48
3.7.1 Χρηματοδοτικές ροές	48
3.7.2 Χρηματοοικονομική Διαχείριση	49
3.8 ΕΛΕΓΧΟΙ	50
3.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	51
3.9.1 Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (άρθρα 41 και 26 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999)	52
3.9.2 Η ενδιάμεση αξιολόγηση	52
3.9.3 Η εκ των υστέρων αξιολόγηση (άρθρο 43 του Καν (ΕΚ) 1260/99)	53
3.10 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	53
3.10.1 Το αποθεματικό επίδοσης	53

3.10.2 Αποθεματικό Προγραμματισμού	54
3.11 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	54

4. ΟΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ **56 - 61**

4.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	56
4.1.1 Οι Διοικητικές Περιφέρειες	56
4.2 ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	57
4.2.1 Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας	57
4.2.2 Το Περιφερειακό Συμβούλιο	58
4.2.3 Οργάνωση	58
4.2.4 Προϋπολογισμός – Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.)	58
4.2.5 Διάρθρωση	59
4.3 Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΚΠΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	60

5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ **62 - 74**

5.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	62
5.1.1 Γεωγραφικά και μορφολογικά στοιχεία	62
5.1.2 Πληθυσμός	63
5.1.3 Περιφερειακό ΑΕΠ	63
5.1.4 Απασχόληση – Ανεργία	63
5.1.5 Εισόδημα	64
5.1.6 Επενδύσεις	64
5.1.7 Επίπεδο καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	65
5.1.8 Ενδοπεριφερειακές ανισότητες: Διαχρονική εξέλιξη – Εκτίμηση τάσεων	67
5.1.8.1 Διανομαρχιακές ανισότητες	67
5.1.8.2 Αστικά Κέντρα	68
5.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	68
5.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	69
5.3.1 Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας	69
5.3.2 Διοίκηση – Οργανόγραμμα	69
5.3.3 Σκοπός	70
5.3.4 Αρμοδιότητες	70
5.3.5 Ευρωπαϊκά Προγράμματα	70
5.3.6 Συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες της Περιφέρειας	71
5.3.7 Πόροι - Οικονομική διαχείριση	71
5.4 Γ' ΚΠΣ στην ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	71
5.4.1 Αναπτυξιακές υποθέσεις για την Κεντρική Μακεδονία	71
5.4.2 Αξονες Προτεραιότητας: Ειδικοί στόχοι, ποσοτικοποίηση	72

6. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ **75 - 87**

6.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	75
---	----

6.2 ΔΟΜΗ	75
6.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ	78
6.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	80
6.4.1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	80
6.5 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	82
6.5.1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	83
6.5.1.1 Αποστολή και Αρμοδιότητες	84
6.5.1.2 Ένταξη πράξεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	85
6.5.1.3 Έλεγχος	85
6.5.2 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	86
6.5.2.1 Συγκρότηση και αποστολή της Επιτροπής Παρακολούθησης	86
6.5.2.2 Αρμοδιότητες	86

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ – ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ Γ΄ ΚΠΣ

88 - 136

1. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ 88 - 113

1.1 ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ Γ΄ ΚΠΣ	88
1.1.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	89
1.1.1.1 Πως κατανέμονται οι πόροι	90
1.1.1.2 Χρηματοδοτικοί Πίνακες Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	93
1.1.1.3 Δέσμευση	93
1.1.1.4 Συνολικό Κόστος	93
1.1.1.5 Προϋπολογισμός Έργου	93
1.1.1.6 Ενεργοποίηση Έργου	93
1.1.1.7 Ένταξη Έργου	93
1.1.1.8 Σύμβαση	93
1.1.1.9 Απορρόφηση	94
1.1.1.10 Ωρίμανση Έργου	94
1.1.2 ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΡΓΩΝ–ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑ Γ΄ ΚΠΣ	94
1.2 ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	102
1.2.1 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	102
1.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	107
1.4 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	110
1.5 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	113

2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 – 2006

114 - 130

2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	114
2.1.1 Στόχοι – επιδιώξεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος	114
2.2 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ – ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ	115
2.3 ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ	119
2.4 ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΟΝΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ	120
2.5 ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	123

2.6 ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗ	126
2.7 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	128

3 ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ 12 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ 131 - 136

3.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	131
3.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	131
3.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	132
3.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	132
3.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	133
3.6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ	133
3.7 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	134
3.8 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	134
3.9 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	135
3.10 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	135
3.11 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	136
3.12 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	136

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 137 - 149

1. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΠΣ 2000-2006 137

2. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 137 - 141

2.1 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	137
2.2 ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	139

3. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΚΠΣ 2000-2006 -> ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013 141 - 144

3.1 ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ – ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑ	142
3.2 ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	142
3.3 ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ	143
3.3.1 Τελική έκθεση εκτέλεσης Ε.Π.	143
3.4 ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	143

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 145 – 149

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 150 - 153

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

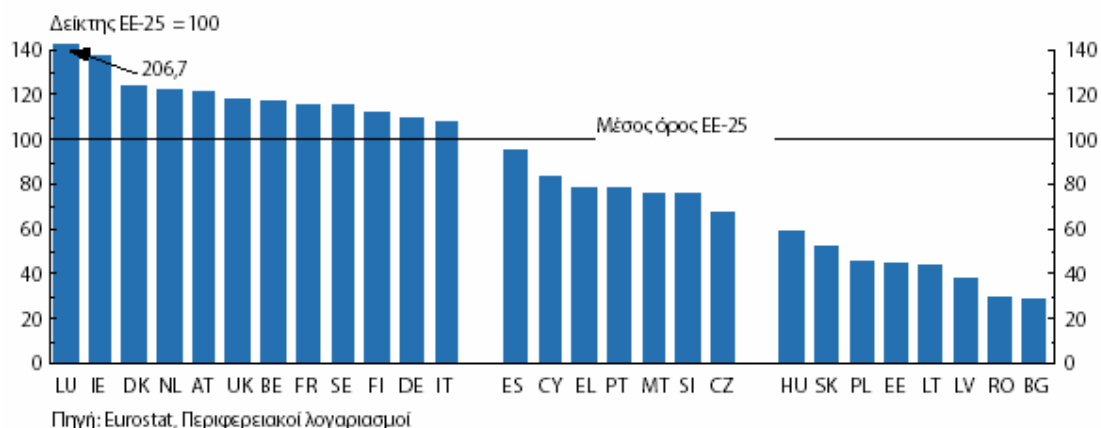
1.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ – ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Η άσκηση περιφερειακής οικονομικής πολιτικής, καθώς και η αντιμετώπιση του περιφερειακού προβλήματος σταδιακά γίνεται όλο και περισσότερο συστατικό στοιχείο των σύγχρονων καπιταλιστικών κρατών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μία από τις περιοχές δραστηριοτήτων που παρουσιάζουν το μεγαλύτερο βαθμό ευημερίας στον κόσμο. Ωστόσο, οι ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών της είναι εντυπωσιακές, και ακόμα εντυπωσιακότερες είναι οι ανισότητες μεταξύ των διακοσίων πενήντα περίπου περιφερειών της. Η εισοδος 10 νέων κρατών μελών το Μάιο του 2004, τα εισοδήματα των οποίων είναι πολύ χαμηλότερα από το μέσο όρο της ΕΕ, διεύρυνε αυτές τις διαφορές.

Η εκτίμηση αυτών των ανισοτήτων, συνίσταται κατά πρώτο λόγο στην εκτίμηση και τη σύγκριση των επιπέδων του πλούτου που παράγονται από τον καθένα, δηλαδή το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ). Παραδείγματος χάρη, στην Ελλάδα, την Πορτογαλία και την Ισπανία, ο μέσος όρος του κατά κεφαλή ΑΕΠ δεν φθάνει ούτε στο 80% του κοινοτικού μέσου όρου. Το Λουξεμβούργο υπερβαίνει αυτόν το μέσο όρο κατά 60 σημεία και πλέον. Ακόμη και πριν από τη διεύρυνση, στις δέκα δυναμικότερες περιφέρειες της Ένωσης, το ΑΕΠ είναι τρεις φορές μεγαλύτερο από ότι στις δέκα λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Οι πιο ευημερούσες περιφέρειες είναι όλες αστικές –Λονδίνο, Αμβούργο και Βρυξέλλες (Euroρα (2004), «Στην Υπηρεσία των Περιφερειών», *Σειρά: Η Ευρώπη σε Εξέλιξη*, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, ec.europa.eu/publications/booklets/move/27/working2004_el.pdf).

Κατά κεφαλή ΑΕγχΠ, 2002

Με άλλα λόγια, όλοι οι Ευρωπαίοι δεν απολαμβάνουν των ίδιων πλεονεκτημάτων, ούτε των ίδιων ευκαιριών επιτυχίας ενώπιον των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης, αναλόγως της περιφέρειας στην οποία κατοικούν: σε ευημερούσα ή αναπτυξιακά καθυστερημένη περιφέρεια, περιοχή δυναμική ή προβληματική, σε

αστική περιοχή ή στην ύπαιθρο, σε περιφέρεια απόκεντρη ή σε ένα από τα κυριότερα οικονομικά κέντρα της Ένωσης.

Η πρόσβαση στην απασχόληση, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και οι επενδύσεις στις τεχνολογίες της ηλεκτρονικής οικονομίας (e-economy) εναπόκεινται κατά πρώτο λόγο στην ευθύνη των οικονομικών παραγόντων και των εθνικών και περιφερειακών αρχών.

Η περιφερειακή πολιτική μεταφέρει πόρους από τις εύπορες στις φτωχότερες περιφέρειες. Αποτελεί ένα μέσο οικονομικής αλληλεγγύης όσο και μία ισχυρή δύναμη για την οικονομική ολοκλήρωση.

1.1.1 Αλληλεγγύη και συνοχή

Οι δύο αυτές λέξεις, αλληλεγγύη και συνοχή, συνοψίζουν τις αξίες που διέπουν την περιφερειακή πολιτική της ΕΕ (Europa (2006), «Δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Περιφερειακή Πολιτική», europa.eu/pol/reg/overview_el.htm):

Αλληλεγγύη, διότι ο στόχος της πολιτικής αυτής είναι να ωφελήσει τους πολίτες και τις περιφέρειες που είναι οικονομικά και κοινωνικά υποβαθμισμένες σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ.

Συνοχή, διότι υπάρχουν οφέλη για όλους με τη μείωση των διαφορών εισοδήματος και πλούτου μεταξύ των φτωχότερων χωρών και περιφερειών και αυτών που βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση.

Η αλληλεγγύη μεταξύ των λαών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οικονομική και κοινωνική πρόοδος και η ενίσχυση της συνοχής, περιλαμβάνονται στο προοίμιο της Συνθήκης του Άμστερνταμ. Το άρθρο 158 της συνθήκης διευκρινίζει: "Η Κοινότητα αποσκοπεί ... στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νήσων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών". Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα κράτη μέλη υλοποιούν την ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική, η οποία χρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς πόρους: τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, που αντικατοπτρίζουν την αλληλεγγύη μεταξύ των πολιτών της Ένωσης.

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν περιορίζεται, εντούτοις, απλώς και μόνο σε μία χρηματοδοτική συνδρομή. Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική προσθέτει, επίσης, την κοινοτική άποψη στις επί τόπου σχεδιαζόμενες αναπτυξιακές ενέργειες. Συμπληρώνει, όπου χρειάζεται, την εσωτερική αγορά και την οικονομική και νομισματική ένωση.

Τα δυναμικά αποτελέσματα που συνεπάγεται η ιδιότητα του μέλους της ΕΕ σε συνδυασμό με μία δραστήρια και στοχοθετημένη περιφερειακή πολιτική μπορούν να αποφέρουν καρπούς. Η διαφορά μεταξύ των πλουσιότερων και των φτωχότερων περιφερειών έχει μειωθεί με την πάροδο των ετών. Η περίπτωση της Ιρλανδίας είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική. Το ΑΕγχΠ της, το οποίο ήταν 64% του κοινοτικού μέσου όρου κατά την ένταξή της, το 1973, είναι τώρα ένα από τα υψηλότερα της Ένωσης (Europa 2006).

Μια από τις σημερινές προτεραιότητες είναι να πλησιάσει περισσότερο το βιοτικό επίπεδο στα νέα κράτη μέλη στο μέσο όρο της ΕΕ το συντομότερο δυνατό.

1.1.2 Αιτίες της ανισότητας

Οι ανισότητες οφείλονται σε διάφορες αιτίες. Μπορεί να απορρέουν από μόνιμα μειονεκτήματα που οφείλονται στην απομονωμένη γεωγραφική θέση ή σε πιο πρόσφατες κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές, ή σε συνδυασμό αυτών των δύο στοιχείων. Ο αποδυναμωμένος κοινωνικός ιστός, τα χαμηλής ποιότητας σχολεία, η

υψηλή ανεργία και οι ακατάλληλες υποδομές είναι συχνά αποτέλεσμα αυτών των μειονεκτημάτων.

1.1.3 Πώς αντιμετωπίζονται οι νέες προκλήσεις

Καθώς αρχίζει η τρίτη χιλιετία, η περιφερειακή πολιτική της Ένωσης αντιμετωπίζει τρεις προκλήσεις μείζονος σημασίας:

Η Ένωση ανοίγει τις πόρτες της σε νέες χώρες, των οποίων οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες είναι συχνά δυσμενέστερες από αυτές των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών των δεκαπέντε σημερινών μελών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι απαραίτητες οι προενταξιακές ενισχύσεις.

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων έχει ενταθεί σε μεγάλο βαθμό μετά από την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου. Οι επιχειρήσεις εγκαθίστανται όπου βρίσκουν τις ευνοϊκότερες συνθήκες, ούτως ώστε να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους (υποδομές και υπηρεσίες ποιότητας, ειδικευμένοι εργαζόμενοι). Οι περιφέρειες που δεν είναι καλά προετοιμασμένες πρέπει να βοηθηθούν, προκειμένου να αποκτήσουν σε σύντομο χρονικό διάστημα υποδομές, καθώς επίσης και σύγχρονες και αποδοτικές υπηρεσίες που να μπορούν να τις καταστήσουν ελκυστικότερες.

Η τεχνολογική επανάσταση και η κοινωνία των πληροφοριών απαιτούν από τις επιχειρήσεις και από τους υπηκόους της Ένωσης να προσαρμοστούν ταχύτατα σε ένα περιβάλλον, το οποίο διέρχεται επάλληλες μεταλλάξεις. Προς το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να προσφέρεται στους κατοίκους όλων των περιφερειών η δυνατότητα να έχουν πρόσβαση, χάρη στα δίκτυα τηλεπικοινωνίας, στην πιο προηγμένη τεχνολογία, στην καινοτομία και σε κατάρτιση ποιότητας.

1.1.4 Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική

Η περιφερειακή οικονομική πολιτική της Κοινότητας, είναι σχετικά μία από τις νέες πολιτικές της. Στις ιδρυτικές Συνθήκες της Ρώμης για τη δημιουργία της τότε Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, δεν προβλέπονταν η περιφερειακή διάσταση της ανάπτυξης και η μείωση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Αρχικά δεν κρίθηκε απαραίτητο να θεσμοθετηθεί ένα κεντρικό όργανο περιφερειακής πολιτικής. Ωστόσο σε διάφορα σημεία της Συνθήκης γίνεται αναφορά στις δυνατότητες άσκησης περιφερειακής πολιτικής από τα κράτη-μέλη καθώς και από την Κοινότητα. Συγκεκριμένα στο προοίμιο της Συνθήκης αναφέρεται ότι «τα κράτη-μέλη επιδιώκουν τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και την ανάπτυξη των καθυστερημένων περιοχών και ότι αποστολή της κοινότητας είναι η προώθηση της αρμονικής οικονομικής ανάπτυξης σε όλη την επικράτειά της».

Η πολιτική αυτή υιοθετήθηκε επίσημα από την Κοινότητα πολλά χρόνια αργότερα (Κωστόπουλος Τρ. (2000), *Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση και Εθνικό Κράτος – Περιφέρειες και Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αφοί Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη). Χρειάστηκε να περάσουν περίπου 20 χρόνια, ώστε η Κοινότητα να αναλάβει δράση για την εξισορρόπηση των περιφερειακών ανισοτήτων, με την ίδρυση το 1975 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Με βάση την έκθεση Thompson και τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδρύθηκε το ΕΤΠΑ και η Επιτροπή Περιφερειακής Πολιτικής. Κατ' αυτό τον τρόπο δόθηκε η εκκίνηση της κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής.

Στο διάστημα από το 1975 έως το 1985 σημαντικοί σταθμοί στην Περιφερειακή Πολιτική της Κοινότητας αποτελούν:

- 1975 - η ίδρυση του ΕΤΠΑ

- 1979 - η πρώτη τροποποίηση του ΕΤΠΑ
- 1984 - η συνολική αναμόρφωση του ΕΤΠΑ
- Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ)

Η περιφερειακή πολιτική της Κοινότητας ουσιαστικά θεσμοθετείται με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ) η οποία ετέθη σε ισχύ το 1987. Με την ΕΕΠ η περιφερειακή πολιτική προβλέπεται ρητά στο Κεφάλαιο με τον τίτλο "Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή". Έκτοτε η περιφερειακή πολιτική καθιερώνεται ως "κοινοτική" πολιτική και αποκτά κεντρική θέση μεταξύ των πολιτικών της Κοινότητας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ασκεί την περιφερειακή της πολιτική μέσω των Κοινοτικών Διαρθρωτικών Ταμείων τα οποία είναι τα εξής:

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (FEOGA)
- Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας

Τα ταμεία αυτά θα πληρώσουν, από το 2000 έως το τέλος του 2006, περίπου 213 δισεκατομμύρια Ευρώ, δηλαδή περίπου το ένα τρίτο των συνολικών δαπανών της Ε.Ε (Δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Περιφερειακή Πολιτική, 2006).

Επίσης περιφερειακή πολιτική ασκεί και το Ταμείο Συνοχής της Κοινότητας που ιδρύθηκε το 1993. Έτσι διατέθηκαν επιπλέον 18 δισεκατομμύρια Ευρώ για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος στα κράτη μέλη με ΑΕγχΠ χαμηλότερο από το 90% του μέσου όρου της Ένωσης κατά την εποχή εκείνη (Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία και Πορτογαλία). Στις σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Εδιμβούργου αναφέρεται ενδεικτικά ότι η Ισπανία θα εισπράξει το 52-58%, η Ελλάδα και η Πορτογαλία 16-20% και η Ιρλανδία 7-10% (Κωστόπουλος Τρ. 2000). Έκτοτε έχει διευρυνθεί, ώστε να καλύπτει και τα νέα κράτη μέλη. Λόγω των υψηλών οικονομικών επιδόσεων της, η Ιρλανδία δεν συγκαταλέγεται πλέον, από το 2004, μεταξύ των δικαιούχων χωρών.

Πίνακας 1.1: ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ - ΣΤΑΘΜΟΙ

1957	Τα κράτη που συνυπογράφουν την Συνθήκη της Ρώμης αναφέρουν στο προοίμιο της την ανάγκη "να ενισχύσουν την ενότητα των οικονομιών τους και να εξασφαλίσουν την αρμονική τους ανάπτυξη μειώνοντας τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των διαφόρων περιοχών, και την καθυστέρηση των λιγότερο ευνοημένων μεταξύ αυτών".
1958	Ίδρυση δύο τομεακών Ταμείων: του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ).
1975	Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την μερική ανακατανομή των συνδρομών των κρατών προς όφελος των μειονεκτικών περιφερειών.
1986	Η ενιαία ευρωπαϊκή πράξη θέτει τις βάσεις για μία πραγματική πολιτική συνοχής, η οποία θα πρέπει να αντισταθμίζει, για τις χώρες του Νότου και τις λοιπές μειονεκτικές περιφέρειες, τις πιέσεις της ενιαίας αγοράς.
1989-1993	Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών (Φεβρουάριος 1988) αποφασίζει τη μεταρρύθμιση της λειτουργίας των ταμείων αλληλεγγύης, τα οποία ονομάζονται εφεξής Διαρθρωτικά Ταμεία, και αποφασίζει ότι

θα τους διατεθούν 68 δις ECU (σε τιμές 1997).

- 1992** Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία τίθεται σε ισχύ το 1993, καθιερώνει την συνοχή ως έναν από τους ουσιαστικούς στόχους της Ένωσης, εκ παραλλήλου με την οικονομική και νομισματική ένωση και την ενιαία αγορά. Προβλέπει επίσης τη δημιουργία του Ταμείου Συνοχής, το οποίο στηρίζει έργα υπέρ του περιβάλλοντος και των μεταφορών στα λιγότερο ευημερούντα κράτη μέλη.
- 1994-1999** Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου (Δεκέμβριος 1993) αποφασίζει να διαθέσει 177 δις ECU περίπου (σε τιμές 1999), δηλαδή το ένα τρίτο του κοινοτικού προϋπολογισμού, για την πολιτική συνοχής. Ένα νέο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) συμπληρώνει τα Διαρθρωτικά Ταμεία.
- 1997** Η Συνθήκη του Άμστερνταμ επιβεβαιώνει τη σημασία της συνοχής, και περιλαμβάνει επίσης ένα κεφάλαιο σχετικά με την απασχόληση, στο οποίο προβάλλεται η ανάγκη της κοινής δράσης για την υποχώρηση της ανεργίας.
- 2000-2006** Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου (Μάρτιος 1999) αποφασίζει τη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων και τη μερική τροποποίηση της λειτουργίας του Ταμείου Συνοχής. Τα ταμεία αυτά θα διαθέτουν πλέον των 30 δις ευρώ ετησίως, μεταξύ του 2000 και του 2006, δηλαδή 213 δις ευρώ κατά τη διάρκεια αυτής της επταετίας. Το Μέσο προενταξιακών διαρθρωτικών πολιτικών (ISPA) και το Ειδικό πρόγραμμα ένταξης για την γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (SAPARD) συμπληρώνουν το πρόγραμμα PHARE για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στις υποψήφιες για ένταξη χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Πηγή: Στην Υπηρεσία των Περιφερειών 2004

1.2 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ: ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Έχουν αφετηρία τη Συνθήκη της Ρώμης το 1957 με τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων Ε.Ε., με αποστολή την υποστήριξη για τη δημιουργία υποδομών, την περιφερειακή ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων, την κοινωνική σύγκλιση (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. (2004), *Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και οι Πολιτικές τους, Για την Ελληνική Υπαιθρο και τις Περιφέρειες έως το 2008*, Σειρά: Βιβλιοθήκη της Υπαιθρου, Παπαζήσης, Αθήνα).

Στην πρώτη περίοδο 1962-1972 η ΕΟΚ προωθεί έναν συντονισμό των εθνικών διαρθρωτικών προγραμμάτων. Το 1960, το Συμβούλιο εκδίδει και θέτει σε ισχύ τον κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων στην ΕΟΚ. Το 1964, δημιουργείται το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΕ), ενώ το 1969, η Επιτροπή υποβάλει στο Συμβούλιο σχέδιο απόφασης για την παροχή στην Κοινότητα των μέσων που απαιτούνται για την προώθηση κοινής περιφερειακής πολιτικής και το Συμβούλιο καταλήγει τον επόμενο χρόνο σε συμφωνία επί των αρχών και διαδικασιών κοινοτικής δράσης στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό το Συμβούλιο μεταρρυθμίζει το ΕΚΤ για το συντονισμό της κοινωνικής πολιτικής με τις άλλες πολιτικές (περιφερειακές, ΚΑΠ).

Μετά την πρώτη διεύρυνση της ΕΟΚ, το 1973, η Επιτροπή επεξεργάζεται και εισηγείται πολιτικές, και τον επόμενο χρόνο αποφασίζεται από το Συμβούλιο η ενίσχυση από το ΕΚΤ των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες και των εργαζομένων μεταναστών και το 1975 η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Περιφερειακού Ταμείου, με στόχο την αναδιανομή των πόρων των κρατών-μελών υπέρ των μειονεκτικών περιοχών και περιφερειών με στόχο τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων που δυσκολεύουν την οικονομική ολοκλήρωση της Κοινότητας.

Το 1979, εγκρίνονται οι κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής με Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΤΠΑ, ενώ το 1983, στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Αθήνα υπό την προεδρία για πρώτη φορά της Ελλάδας, αποφασίζονται τρόποι χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού της Κοινότητας, προσαρμογές της ΚΑΠ, ενίσχυση και μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων και επιτυγχάνεται συμφωνία για Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

Ακολούθως, από το 1975 έως το 1985, η περιφερειακή πολιτική στηρίζεται μόνο στο ΕΤΠΑ, το οποίο συγχρηματοδοτεί σχέδια υποδομών και παραγωγικών επενδύσεων, συμπληρωματικά των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών των κρατών-μελών.

Η περιφερειακή πολιτική της Κοινότητας ολοκληρώνεται με την τροποποίηση της Συνθήκης μέσω της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, το 1986, η οποία θεσμοθετεί την άσκηση περιφερειακής πολιτικής με στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή μέσω της μείωσης των περιφερειακών και κοινωνικών ανισοτήτων του ευρωπαϊκού χώρου. Με αυτήν μεταρρυθμίζονται όλα τα ταμεία ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ-Π στην κατεύθυνση των διαρθρωτικών και περιφερειακών δράσεων.

Μετά τη Συνθήκη του Μάαστριχτ η οικονομική και κοινωνική συνοχή εντάσσεται στους κεντρικούς στόχους της Ε.Ε., με συνέπεια τη δυναμική ενίσχυση και των περιφερειακών πολιτικών. Οι διατάξεις που αναφέρονται στη συνοχή επεκτείνονται και δημιουργείται η Επιτροπή των Περιφερειών και το Ταμείο Συνοχής για τις 4 ασθενέστερες χώρες: Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ισπανία.

Το 1994, δημιουργείται και το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας.

1.3 ΜΟΠ και ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Στις αρχές της δεκαετίας του '80, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα διευρύνθηκε με την είσοδο σε αυτήν τριών νέων κρατών-μελών, των λεγόμενων «φτωχών χωρών» ή «χωρών του Νότου»: της Ελλάδας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Οι χώρες αυτές παρουσίαζαν σημαντική αναπτυξιακή υστέρηση σε σχέση με τις χώρες που ήδη εκείνη την εποχή αποτελούσαν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Παράλληλα, είχε ήδη τεθεί στους κόλπους της Κοινότητας το ζήτημα της δημιουργίας της ενιαίας αγοράς, ως ενδιάμεσο στάδιο για την ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση. Η δημιουργία της ενιαίας αγοράς σήμαινε, κατά κύριο λόγο, την πλήρη κατάργηση των εσωτερικών συνόρων στις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών-μελών και άρα των όποιων μέτρων προστατευτισμού χρησιμοποιούσαν οι «φτωχές χώρες» για να αντεπεξέλθουν στον οικονομικό ανταγωνισμό των πλουσιότερων.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, οι χώρες που παρουσίαζαν αναπτυξιακή υστέρηση, γεγονός που μεταφραζόταν σε ανταγωνιστικό μειονέκτημα, και ιδιαίτερα η Ελλάδα και η Ισπανία, έθεσαν επιτακτικά το ζήτημα της μεταφοράς πόρων από τον πλούσιο Βορρά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον φτωχό Νότο. Το βασικό επιχείρημα που χρησιμοποίησαν ήταν ότι οι πόροι αυτοί θα τους επέτρεπαν να βελτιώσουν τις

παραγωγικές και κοινωνικές υποδομές τους, ώστε να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να ελαχιστοποιήσουν έτσι τις όποιες επιπτώσεις από τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

1.3.1 Μ.Ο.Π. ΚΑΙ Α΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (1986 -1994)

Από τον πρώτο κιόλας χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι περιφέρειες της χώρας επωφελήθηκαν από σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων. Σταθμός, όμως, για τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσαν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π.) (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Ιστορικά Στοιχεία: Μ.Ο.Π. και Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1986 – 1994), www.hellaskps.gr) που ξεκίνησαν το 1986 και ολοκληρώθηκαν το 1993 και θεωρούνται από πολλούς ως η αφετηρία άσκησης ουσιαστικής Ευρωπαϊκής Περιφερειακής πολιτικής. Εγκρίνονται τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) για Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία με αφορμή την ένταξη της Πορτογαλίας και της Ισπανίας. Τα Μ.Ο.Π. έθεσαν για πρώτη φορά το στόχο υλοποίησης μίας ολοκληρωμένης μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέσω πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Με τα Μ.Ο.Π. προωθήθηκε η χρηματοδότηση σχεδίων ενταγμένων σε συνολικά περιφερειακά προγράμματα, τα οποία διαμορφώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν από τις ενδιαφερόμενες περιφέρειες. Στην Ελλάδα καταρτίστηκαν 7 Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα: Κρήτης, Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου, Νήσων Αιγαίου Πελάγους, Ανατολικής Κεντρικής Ελλάδος, Αττικής και τέλος ένα θεματικό, το Μ.Ο.Π. Πληροφορικής. Η αρχική περίοδος εφαρμογής των Μ.Ο.Π. ήταν η περίοδος 1984-1989, αλλά επεκτάθηκε μέχρι το 1993.

Η συνολική Κοινοτική συμμετοχή στα προγράμματα αυτά ανήλθε στο ποσό των 6,6 δισεκατ. ECU, από τα οποία τα 2,5 δισεκατ. ECU αναλογούσαν στη χώρα μας (σε τιμές 1986). Το ποσό αυτό καλύπτει το 70% κάθε έργου που εντάσσεται στα ΜΟΠ. Το υπόλοιπο 30% καλύπτεται από τον εθνικό προϋπολογισμό (Κωστόπουλος Τρ. 2000).

Όταν το 1985 αποφασίστηκε από την Κοινότητα, με την Ενιαία Πράξη που τέθηκε σε ισχύ το 1987, η πορεία προς την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, μπήκε και πάλι το ζήτημα της ενίσχυσης των οικονομιών που παρουσίαζαν ανταγωνιστικό μειονέκτημα.

Μετά τα ΜΟΠ, η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξατομικεύεται μέσα από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης τα οποία είναι γνωστά και ως "πακέτα". Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης "έχει τη μορφή δεσμευτικής προγραμματικής συμφωνίας και είναι το αποτέλεσμα της σύζευξης της περιφερειακής πολιτικής της Κοινότητας και εκείνης του κράτους-μέλους, που πραγματώνεται με τη διαδικασία των αρχών της συγκέντρωσης, της εταιρικής σχέσης, του προγραμματισμού και της προσθετικότητας" (Κόνσολας Ν. (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Παπαζήσης, Αθήνα). Οι χρηματοδοτικοί πόροι των ΚΠΣ προέρχονται, τόσο από την κοινοτική χρηματοδότηση, όσο και την εθνική συμμετοχή του κράτους-μέλους αλλά και τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα.

Υιοθετήθηκε έτσι μια δέσμη προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που σε επίπεδο εφαρμογής αποτέλεσαν το λεγόμενο «Πρώτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης», ή όπως αλλιώς έγινε πιο γνωστό «Πρώτο Πακέτο Ντελόρ», από το όνομα του Προέδρου της Επιτροπής. Αυτή η δέσμη προτάσεων είχε στόχο να ενισχύσει την πορεία προς την εσωτερική αγορά και να βοηθήσει τις ασθενέστερες οικονομίες και

περιφέρειες να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της κατάργησης των εσωτερικών συνόρων της Κοινότητας.

Η περίοδος αυτή συνέπεσε με ένα σημαντικό ορόσημο για την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το 1988, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών (2/1988) μεταρρυθμίζει τα ταμεία αλληλεγγύης σε Διαρθρωτικά Ταμεία, καθορίζοντας τις βασικές αρχές λειτουργίας τους (προγραμματισμός, συγκέντρωση πόρων σε επιλέξιμες δράσεις και περιοχές, προσθετικότητα δράσεων από κράτος-μέλος, κ.λ.π.) και αποφασίζει τη διάθεση 68 δις. ECU σε τιμές 1997 για την περίοδο 1989-1993 του 1^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης – Α΄ ΚΠΣ. Για την επίτευξη των σκοπών του καταρτίστηκαν 12 τομεακά προγράμματα και 13 περιφερειακά, για τους βασικούς τομείς της Ελληνικής οικονομίας και για τις 13 περιφέρειες αντίστοιχα. Έτσι, διπλασιάζονται οι διατιθέμενοι πόροι τους και στην περίοδο του Α΄ ΚΠΣ 1988 – 1993 ανέρχονται στο 25% του κοινοτικού προϋπολογισμού. Προέβλεπε επίσης ότι η ευθύνη για το προγραμματισμό και για την υλοποίηση των αναπτυξιακών δράσεων και προγραμμάτων, που συγχρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μοιράζεται ανάμεσα στις εθνικές και περιφερειακές αρχές της χώρας και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (Κωστόπουλος Τρ. 2000).

Η αναπτυξιακή στρατηγική που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα από το 1984 μέχρι το 1993 (που καλύπτει τόσο τα ΜΟΠ όσο και το Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης) χαρακτηρίστηκε κυρίως από τη μεγάλη διασπορά των διαθέσιμων πόρων σε μικρά έργα υποδομής σε ολόκληρη τη χώρα. Η πολιτική αυτή στήριξε την οικονομική δραστηριότητα και διευκόλυνε τη βελτίωση του επιπέδου ζωής στις αγροτικές και περιμετρικές περιοχές. Αναβάθμισε το επαρχιακό δίκτυο μεταφορών και ενίσχυσε τον εκσυγχρονισμό των μικρών γεωργικών επιχειρήσεων και την ίδρυση ξενοδοχείων μικρού και μεσαίου μεγέθους σε πολλές περιοχές.

1.3.2 Β΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (1994-1999)

Με την υιοθέτηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1992, κρίθηκε αναγκαία μια ανάλογη πρωτοβουλία, το λεγόμενο «Δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης» ή «Δεύτερο Πακέτο Ντελόρ». Πρόκειται για μια δέσμη κατευθύνσεων και μέτρων προσαρμογής των Κοινοτικών πολιτικών στη νέα πραγματικότητα, που ορίζει η πορεία προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, αλλά και στις γεωπολιτικές αλλαγές που είχαν στο μεταξύ πραγματοποιηθεί. Στη χάραξη της αναπτυξιακής πολιτικής του Β' ΚΠΣ ελήφθη υπόψη το ελληνικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 1994-1999 καθώς και οι προτεραιότητες της ΕΕ. Στο πρόγραμμα συμπεριελήφθη και το Ταμείο Συνοχής το οποίο ιδρύθηκε το 1993. Η δέσμη αυτή περιλάμβανε και την απόφαση για συνολική αύξηση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, ώστε η Κοινότητα να μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες ευθύνες της. Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε και η σημαντική αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού της Κοινότητας (Τσεκούρας Κ., Κίτης Ι. (2000), *Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, Τόμος Γ΄*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Θεματική Ενότητα: Δημόσια Διοίκηση και Πολιτική, Πάτρα). Έτσι, το 1994, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου (12/1993) διαθέτει 177 δις. ECU σε τιμές 1999 για το 2^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης – Β΄ ΚΠΣ. Παρατηρούμε δηλαδή υπερδιπλασιασμό των πόρων σε σχέση με το Α΄ ΚΠΣ.

Η περίοδος 1994-1999 χαρακτηρίστηκε από μεγαλύτερη έμφαση σε έργα υποδομής εθνικής σημασίας που ενισχύουν την εξωστρέφεια της οικονομίας και τη γενικότερη διασύνδεση της χώρας με το εξωτερικό. Χωρίς να εγκαταλείπεται η εφαρμογή μέτρων ισόρροπης ανάπτυξης της χώρας, δόθηκε προτεραιότητα στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης μέσα από ένα ευρύτερο φάσμα

δραστηριοτήτων και με κύριο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα. Κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου αυτής είναι η προετοιμασία της χώρας για την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση καθώς και η υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής σε ολόκληρη την χώρα: Οδικοί άξονες (ΠΑΘΕ, Εγνατία Οδός), λιμενικά έργα, εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου, μετρό της Αθήνας, ενεργειακά έργα (αιολικά πάρκα, φυσικό αέριο), τηλεπικοινωνίες, νοσοκομεία, κ.ο.κ.

Κατά την περίοδο εφαρμογής του Β΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, η βελτίωση των συνθηκών της Ελληνικής οικονομίας και τα μέτρα για την επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας και διαρθρωτικών αλλαγών καθώς και η συμβολή του ίδιου του Β΄ Κ.Π.Σ., δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη απόδοση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας η οποία συνεχίζεται και κατά την περίοδο 2000-2006.

Την εφαρμογή του Β΄ Κ.Π.Σ. δυσχέρανε, όμως, μία σειρά προβλημάτων και δυσλειτουργιών που αφορούσαν τους μηχανισμούς διαχείρισης και υλοποίησης, οι οποίοι δεν ήταν επαρκείς για να αντιμετωπίσουν μία αυξημένη κλίμακα παρεμβάσεων. Παράλληλα, όμως, προέκυψαν πολύτιμες εμπειρίες που υπέδειξαν την ανάγκη ένταξης της προσπάθειας ώστε να ικανοποιηθούν οι ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις αυτής της εμβέλειας παρεμβάσεων (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Ιστορικά Στοιχεία: Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994 – 1999), www.hellaskps.gr).

1.3.3 Γ΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (2000-2006)

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου τον Μάρτιο του 1999 εγκρίνει τη νέα μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης – Γ΄ ΚΠΣ, προϋπολογισμού 30 δις. Ευρώ ετησίως μεταξύ 2000 – 2006, ήτοι 213 δις. Ευρώ, καθώς και τα προγράμματα διαρθρωτικής προσαρμογής των υπό ένταξη χωρών (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2: ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΠΣ

Πρόγραμμα	Περίοδος	Στόχος	Πόροι δις. ECU / Ευρώ
ΜΟΠ	1985-1993	Αντιμετώπιση συνεπειών εισόδου Ισπανίας και Πορτογαλίας στην Ε.Ε. / Για Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία	6,6 ECU
ΝΤΕΛΟΡ Α΄ ΚΠΣ	1989-1993	Αντιμετώπιση επιπτώσεων Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς 1/1/1993	68 ECU
ΝΤΕΛΟΡ Β΄ ΚΠΣ	1994-1999	Αντιμετώπιση επιπτώσεων Μάαστριχτ – ONE	177 ECU
ΠΡΟΝΤΙ Γ΄ ΚΠΣ	2000-2006	Αντιμετώπιση επιπτώσεων διεύρυνσης ΚΑ Ευρώπη	213 Ευρώ

Πηγή: Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004

Πίνακας 1.3: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1986-2006 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΙΚΕΣ ΕΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

	Μ.Ο.Π.* (1986-1989) σε χιλ ECU** σε τιμές 1986	Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993) σε χιλ ECU** σε τιμές 1989	Β' Κ.Π.Σ. (1994-1999) σε χιλ ECU** σε τιμές 1994	Γ' Κ.Π.Σ. (2000-2006) σε χιλ ευρώ σε τιμές 2000
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.101.933	14.342.054	29.721.300	44.363.540
Εθνική Δημόσια Συμμετοχή	695.740	5.802.196	7.069.900	11.126.075
Κοινοτική Συμμετοχή	2.576.000	7.193.241	13.980.000	22.707.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.193	1.346.617	8.671.400	10.730.465

* Τα ΜΟΠ μετά το 1989 ενσωματώθηκαν στο Α' ΚΠΣ

** 1 ECU = 1 Ευρώ (ισοτιμία της 1/1/1999)

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

1.3.4 Δ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (2007-2013)

Ο στρατηγικός στόχος της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης με κοινωνική συνοχή μπορεί να επιτευχθεί με την προώθηση μίας ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση, που να οδηγεί στην πλήρη απασχόληση με τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας. Οι προσανατολισμοί αυτοί αφορούν στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, στρατηγικός στόχος για την Ελλάδα είναι η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και συνοχής προς το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με τις προοπτικές αυτές, ξεκινούν, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, οι διαδικασίες σχεδιασμού της περιόδου που θα ακολουθήσει την υλοποίηση του τρέχοντος ΚΠΣ 2000-2006. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 η χώρα μας πρέπει να υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα νέο κείμενο προγραμματισμού, με τη μορφή ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, όπου θα περιγράφονται οι κύριοι αναπτυξιακοί στόχοι της χώρας μας σε εθνικό, τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.

1.3.4.1 Το Χρηματοδοτικό Πλαίσιο της Περιόδου 2007-2013

Με βάση τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2005, η Επιτροπή ανακοίνωσε στα κράτη-μέλη τους Κοινοτικούς πόρους που τους αναλογούν για τη χρηματοδότηση της πολιτικής Συνοχής. Παρακάτω (Πίνακας 4) δίνεται η κατανομή των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, για την περίοδο 2007 – 2013, ανά στόχο και έτος, για την Ελλάδα, ενώ στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνεται και διαγραμματικά (Επιστημονική και Οργανωτική Γραμματεία Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού 2007 – 2013 (2006), «Γ' Εγκύκλιος για την Κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Περιόδου 2007 – 2013», 3^ο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο, 21 Ιουνίου 2006, Αθήνα http://www.ggea.gr/programper4/files/synedrio3/g_egkyklios_parousiasi.pdf).

Η συνολική διαθέσιμη Κοινοτική συνδρομή για την περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 20,1 δις €. Στο συνολικό ποσό του παρακάτω πίνακα (18,167 δις €) δεν

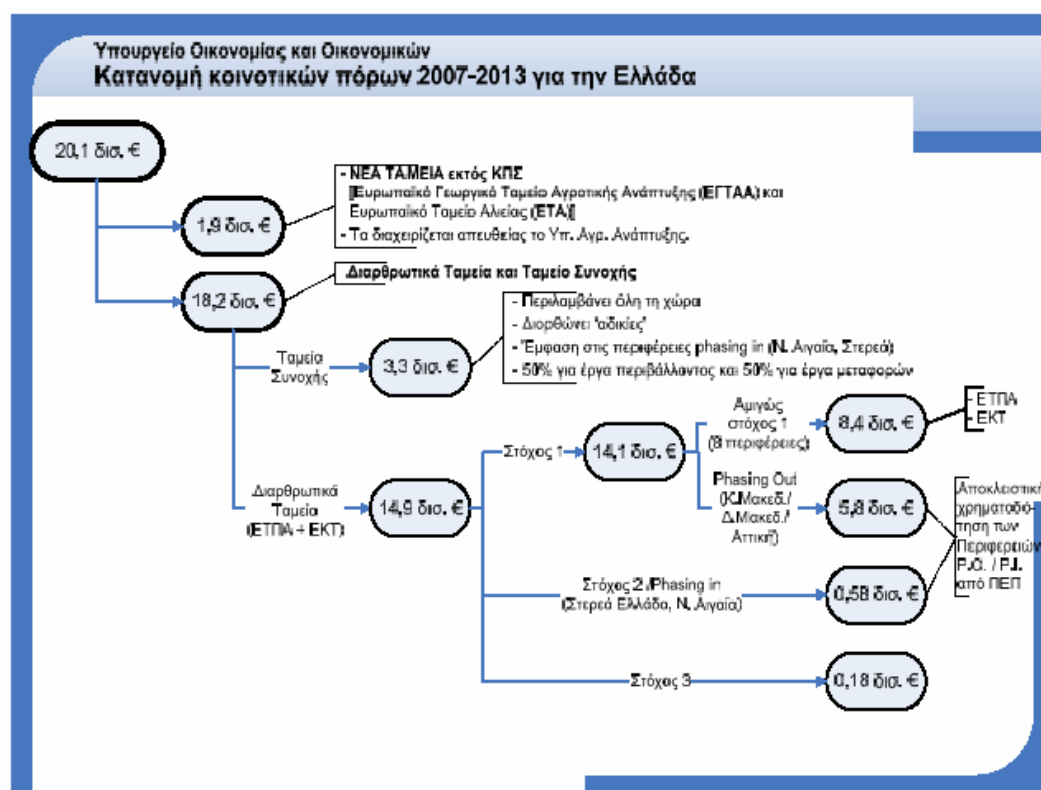
συμπεριλαμβάνονται τα μεταφερόμενα κονδύλια του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης ύψους 1,88 δις €.

Πίνακας 1.4: Κατανομή κοινοτικής συνδρομής ανά στόχο και έτος (εκ € τιμές 2004)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο
Ταμείο Συνοχής	469	469	469	469	469	469	469	3.280
Αμιγής Στόχος Σύγκλιση¹	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194	8.358
Στατιστική Σύγκλιση² (phasing out)	1.014	950	887	824	760	697	634	5.765
Σταδιακή Είσοδος³ (phasing in)	205	158	110	63	15	15	15	582

Σύνολο 2.907 2.797 2.686 2.575 2.464 2.401 2.337 **18.167**

Πηγή: 3^ο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο 2006

Πηγή: 3^ο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο 2006

¹ Αφορά περιφέρειες για τις οποίες ισχύει: $ΑΕΠ_{\text{περιφέρειας}} < 75\% (ΑΕΠ_{ΕΕ25})$. Αποτελεί μέρος του Στόχου 1 – «Σύγκλιση».

² Αφορά περιφέρειες για τις οποίες ισχύει: $75\% (ΑΕΠ_{ΕΕ25}) < ΑΕΠ_{\text{περιφέρειας}} < 75\% (ΑΕΠ_{ΕΕ15})$. Αποτελεί μέρος του Στόχου 1 – «Σύγκλιση».

³ Αφορά περιφέρειες που υπάγονταν στο Στόχο 1 την περίοδο 2000-2006 και για τις οποίες ισχύει: $ΑΕΠ_{\text{περιφέρειας}} > 75\% (ΑΕΠ_{ΕΕ15})$. Αποτελεί μέρος του Στόχου 2 -«Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση».

Επιπλέον, στην ανακοίνωση της Επιτροπής δίνεται διακριτά η κατανομή της Κοινοτικής συνδρομής για τις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης (phasing out και phasing in), όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 5 και η οποία πρέπει να τηρηθεί αυστηρά για κάθε τέτοια περιφέρεια (δεν περιλαμβάνεται το Ταμείο Συνοχής).

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι το ποσό που αντιστοιχεί στις εν λόγω περιφέρειες δεν μπορεί να υποστεί κανενός είδους μεταβολή ούτε ως προς το ύψος ούτε ως προς το προφίλ ετήσιας αποκλιμάκωσης.

Πίνακας 1.5: Κατανομή Κοινοτικής συνδρομής στις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	Περιφερειακές κατανομές 2007-2013 (εκατ. €, τιμές 2004) (όριο ΕΤΠΑ + ΕΚΤ)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ (Phasing Out)	
Κεντρική Μακεδονία	2.231
Δυτική Μακεδονία	467
Αττική	3.068
ΣΥΝΟΛΟ	5.765
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΑΔΙΑΚΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ (phasing in)	
Στερεά Ελλάδα	455
Νότιο Αιγαίο	128
ΣΥΝΟΛΟ	582

Πηγή: 3^ο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο 2006

Πέραν των πόρων της Συνοχής, στη Σύνοδο Κορυφής συμφωνήθηκαν οι πόροι για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ). Έτσι, η αειφόρος ανάπτυξη των Περιφερειών της χώρας που εξαρτώνται από τη γεωργία και την αλιεία θα ενισχυθεί και μέσω των αντίστοιχων Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, με ύψος συνολικής Κοινοτικής συνδρομής που προς το παρόν υπολογίζεται στα 2,5 δις € (περιλαμβ. 1,88 δις απευθείας από τη «Συνοχή» και 0,6 δις από το πρώην Ταμείο Εγγυήσεων).

1.3.4.2 Η Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) για τα έτη 2007 – 2013

Υπερδιπλάσια κονδύλια σε σχέση με το Γ΄ ΚΠΣ θα διαχειριστεί στο Δ΄ ΚΠΣ η ΠΚΜ, το όραμα της οποίας για την περίοδο 2007 – 2013 έχει οριοθετηθεί ως «η περιφέρεια της καινοτομίας και της ισόρροπης αειφόρου ανάπτυξης, με κομβικό ρόλο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη», σύμφωνα με τον περιφερειάρχη Γεώργιο Τσιότρα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι άξονες προτεραιότητας για τη νέα προγραμματική περίοδο αφορούν στις υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας, στην ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα, καθώς και στην αειφόρο ανάπτυξη και ποιότητα ζωής.

Η Κεντρική Μακεδονία ετέθη εκτός λειτουργίας του λεγόμενου «στόχου 1» και ανήκει πλέον στις Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out), μαζί με εκείνες της Αττικής και της Δυτικής Μακεδονίας.

Όπως αναφέραμε και προηγουμένως, σύμφωνα με την κατανομή της κοινοτικής συνδρομής, η ΠΚΜ θα λάβει 1.562 δις. ευρώ ως προϋπολογισμό του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της (ΠΕΠ) από το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), συν άλλα 669 εκατ. ευρώ από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινοι Πόροι». Συνολικά τα δεσμευμένα ποσά για την ΠΚΜ είναι 2.231 δις. ευρώ, ενώ επιπλέον πόροι θα διατεθούν και μέσω του Ταμείου Συνοχής και των Ταμείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας.

«Τα κονδύλια αυτά, με την προσθήκη και των εθνικών πόρων, εκτιμάται ότι θα ανεβάσουν τους διατιθέμενους πόρους στην ΠΚΜ πάνω από τα 3,5 δις. ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό ξεκινά για την Κεντρική Μακεδονία ένας δύσκολος, συμμετοχικός όμως αγώνας, με νέο όραμα και κοινή πορεία» τόνισε ο κ. Τσιότρας.

1.4 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Θα πρέπει καταρχήν να σημειωθεί ότι το σημείο αφετηρίας για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης προκύπτει από το στόχο που τέθηκε για την υπέρβαση της χαμηλής οικονομικής επίδοσης της Ευρώπης, την τελευταία εικοσαετία, σε σχέση με τις αντίστοιχες της Ιαπωνίας και των Η.Π.Α. Ο στόχος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι η ανατροπή της υπάρχουσας αυτής κατάστασης. Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, λοιπόν, έχει τεθεί ως στρατηγικός στόχος από την πλευρά των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτήν την κατεύθυνση θεωρείται απαραίτητο προαπαιτούμενο η υλοποίηση τριών επιμέρους στόχων και συγκεκριμένα (Τσεκούρας Κ., Κίτης Ι. 2000):

- Η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής ως συστατικού στοιχείου της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας.
- Η μεγαλύτερη συμβολή της στη διεθνή σταθερότητα με την επέκταση και ενίσχυση της εξωτερικής δράσης της Κοινότητας.

Οι δύο πρώτοι από τους παραπάνω στόχους εξυπηρετούνται από την υλοποίηση των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και αυτόματα καθίστανται και στόχοι των τελευταίων.

Καταρχήν, λοιπόν, τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης προέκυψαν από την πίεση να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της διαδικασίας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση για τις χώρες που παρουσιάζουν αναπτυξιακή υστέρηση. Εντάχθηκαν, όμως, σε ένα ευρύτερο και ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικών, που συγκεντρώνονται γύρω από τους δύο πρώτους παραπάνω θεμελιώδεις άξονες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ολοκλήρωσης.

2. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Με την έκφραση της πολιτικής βούλησης για οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβλέφθηκαν και οι πόροι που θα κατανέμονταν σε αυτή την κατεύθυνση, καθώς και οι φορείς διαχείρισής τους. Αποφασίστηκε ότι οι πόροι θα προέρχονται από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό και θα διοχετεύονται στις χώρες ή περιφέρειες-στόχους διαμέσου των Κοινοτικών Ταμείων που έχουν και την ευθύνη για την παρακολούθηση της διαχείρισής τους. Ουσιαστικά, δηλαδή, κύρια μέσα προώθησης αυτού του στόχου της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και ταυτόχρονα κύριες χρηματοδοτικές πηγές του και πηγές των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης είναι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία (Τσεκούρας Κ., Κίτης Ι. 2000) χρηματοδοτούν πολυετή προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν αναπτυξιακές στρατηγικές που καθορίζονται στα πλαίσια εταιρικών σχέσεων μεταξύ των περιφερειών, των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Λαμβάνουν υπόψη κατευθυντήριες γραμμές που έχουν χαραχθεί από την Επιτροπή και ισχύουν για όλη την Ένωση. Επιδρούν στις οικονομικές και κοινωνικές δομές, ούτως ώστε:

- να αναπτύσσονται υποδομές, για παράδειγμα, μεταφορών ή ενέργειας.
- να επεκτείνονται οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.
- να βοήθιούνται οι επιχειρήσεις και να παρέχεται κατάρτιση στους εργαζομένους.
- να διαδίδονται τα μέσα και οι γνώσεις της κοινωνίας των πληροφοριών.

Οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία πρέπει να καλύπτουν συγκεκριμένες ανάγκες, των οποίων η εκτίμηση πραγματοποιείται επί τόπου από τις περιφέρειες ή τα κράτη. Εντάσσονται σε μία αναπτυξιακή προσέγγιση που σέβεται το περιβάλλον και προωθούν την ισότητα των ευκαιριών. Η υλοποίησή τους είναι αποκεντρωμένη, πράγμα που σημαίνει ότι οι εθνικές και περιφερειακές αρχές έχουν κατά κύριο λόγο την ευθύνη της υλοποίησης αυτής.

Οι πόροι αυτών των ταμείων αυξήθηκαν από 8 δις ευρώ ετησίως το 1989, σε 32 δις ευρώ ετησίως το 1999. Πρόκειται να σταθεροποιηθούν γύρω στα 28 δις ευρώ ετησίως μεταξύ του 2000 και του 2006, δηλαδή σε 195 δις ευρώ, κατά τη διάρκεια αυτής της επταετίας (σε τιμές 1999). Ενώ οι πόροι του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται περίπου σε 2,5 δις ευρώ ετησίως μεταξύ του 2000 και 2006, δηλαδή σε 18 δις ευρώ (σε τιμές 1999) (Europa 2004).

Συνολικά, από το 2000 έως το 2006, πρόκειται να διατεθούν, κατ' αυτόν τον τρόπο, 213 δις ευρώ για να βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση των μειονεκτικών περιφερειών, των περιοχών που παρουσιάζουν ειδικά μειονεκτήματα και των ευάλωτων κοινωνικών κατηγοριών. Επιπλέον, πολυάριθμα συγκεκριμένα έργα θα έχουν προσλάβει ευρωπαϊκή διάσταση, χάρη στις γενικές κατευθύνσεις της Επιτροπής και στις ανταλλαγές τεχνογνωσίας μεταξύ των διαφόρων περιφερειών.

Πίνακας 2.1

Διαρθρωτικές ενισχύσεις 2000-2006	213 δισεκατομμύρια
Διαρθρωτικά ταμεία	195,00 δισεκατομμύρια
Στόχος προτεραιότητας	182,45 δισεκατομμύρια

Στόχος 1	135,90 δισεκατομμύρια
Στόχος 2	22,50 δισεκατομμύρια
Στόχος 3	24,05 δισεκατομμύρια
Κοινοτικές πρωτοβουλίες	10,44 δισεκατομμύρια
Αλιεία	1,11 δισεκατομμύρια
Καινοτόμες ενέργειες	1,00 δισεκατομμύρια
Ταμείο Συνοχής	18 δισεκατομμύρια Ποσά σε ευρώ (σε τιμές 1999)

Πηγή: www.europa.eu.int

2.1 ΤΡΕΙΣ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Για να εξασφαλιστεί ότι η απήχηση και τα αποτελέσματα των ενεργειών θα είναι όσο το δυνατόν σημαντικότερα, το 94% των Διαρθρωτικών Ταμείων επικεντρώνονται σε στόχους που καθορίζονται ως στόχοι προτεραιότητας (Europa 2004).

Στόχος 1 (εδαφικός)

Προώθηση της κάλυψης της καθυστέρησης των περιφερειών που σημειώνουν αναπτυξιακή καθυστέρηση, δηλαδή παροχή των βασικών εξοπλισμών που τους λείπουν ακόμη, ή προώθηση των επενδύσεων στις επιχειρήσεις, ούτως ώστε να επιτευχθεί "απογείωση" των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ο στόχος αυτός αφορά πενήντα περίπου περιφέρειες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 22% του πληθυσμού της Ένωσης και στις οποίες διατίθεται το 70% των πιστώσεων.

Στόχος 2 (εδαφικός)

Στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης στις περιοχές που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα, είτε είναι βιομηχανικές, αγροτικές, αστικές ή εξαρτώνται από την αλιεία.

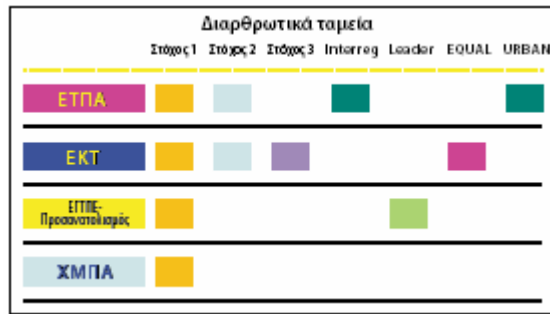
Το 18% του ευρωπαϊκού πληθυσμού ζει σε αυτές τις προβληματικές περιοχές, στις οποίες θα διατεθεί το 11,5% των πιστώσεων.

Στόχος 3 (θεματικός)

Εκσυγχρονισμός των συστημάτων κατάρτισης και προώθηση της απασχόλησης.

Οι χρηματοδοτήσεις του στόχου 3 καλύπτουν όλη την Ένωση, εκτός των περιφερειών του στόχου 1, όπου τα μέτρα υπέρ της κατάρτισης και της απασχόλησης περιλαμβάνονται στα προγράμματα κάλυψης της καθυστέρησης.

Το 12,3% των πιστώσεων διατίθεται για το στόχο αυτό.

Πηγή: www.europa.eu.int

2.2 ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία ιδρύθηκαν, όπως αναφέρθηκε, το 1957 με τη Συνθήκη ίδρυσης της ΕΟΚ ή, όπως αλλιώς είναι γνωστή, «Συνθήκη της Ρώμης». Αυτά είναι:

2.2.1 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (Απόσπασμα Κανονισμού (ΕΚ) 1783/1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), του οποίου οι παρεμβάσεις κατευθύνονται προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες και αφορούν κυρίως την ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων, των υποδομών και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

Αποστολή

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμμετέχει στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων, με σκοπό την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της διόρθωσης των κύριων περιφερειακών ανισοτήτων και μέσω της συμμετοχής στην ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση των περιφερειών. Προς το σκοπό αυτό, το ΕΤΠΑ συμβάλλει επίσης στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης.

Πεδίο Εφαρμογής

1. Στο πλαίσιο της αποστολής του, ... το ΕΤΠΑ συμμετέχει στη χρηματοδότηση:

- α) παραγωγικών επενδύσεων οι οποίες επιτρέπουν τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης
- β) επενδύσεων σε υποδομές
- γ) της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, μέσω μέτρων ενθάρρυνσης και στήριξης των πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- δ) μέτρων τεχνικής βοήθειας.

Στις περιφέρειες που καλύπτονται από τον στόχο αριθ. 1, το ΕΤΠΑ δύναται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διαρθρωτική τους αναπροσαρμογή.

2. Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, η χρηματοδοτική συμμετοχή του ΕΤΠΑ στηρίζει παραδείγματος χάριν, τους ακόλουθους τομείς:

- α) το παραγωγικό περιβάλλον, ιδίως για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και των βιώσιμων επενδύσεων των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων, καθώς και την ανάπτυξη της ελκυστικότητας των περιφερειών, ιδίως μέσω της αναβάθμισης του επιπέδου του εξοπλισμού τους σε υποδομές

β) την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας ή την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη

γ) την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών

δ) την ανάπτυξη του τουρισμού και των πολιτιστικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δημιουργούν σταθερές θέσεις εργασίας

ε) την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις γενικές αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης προς υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, της μη ρυπαίνουσας και αποτελεσματικής χρήσης ενέργειας και της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

στ) την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση, ιδίως μέσω της δημιουργίας επιχειρήσεων και υποδομών ή υπηρεσιών που παρέχουν τη δυνατότητα αρμονικού συνδυασμού της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

ζ) τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία στον τομέα της αειφόρου περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.

2.2.2 Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) (Απόσπασμα Κανονισμού (ΕΚ) 1784/1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), του οποίου οι ενέργειες επικεντρώνονται στους ανθρώπινους πόρους, στην επαγγελματική κατάρτιση και στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Αποστολή

Στο πλαίσιο των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το ΕΚΤ υποστηρίζει τα μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ανεργίας καθώς και για την ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού και την κοινωνική ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας που αποσκοπούν στην προώθηση υψηλού επιπέδου απασχόλησης, στην ισότητα ανδρών και γυναικών, στην αειφόρο ανάπτυξη και στην οικονομική και κοινωνική συνοχή. Ειδικότερα, το ΕΚΤ συμβάλλει στις δράσεις που αναλαμβάνονται κατ' εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και των ετησίων κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση.

Πεδίο Εφαρμογής

1. Το ΕΚΤ υποστηρίζει και συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών για την ανάπτυξη της αγοράς εργασίας καθώς και του ανθρωπίνου δυναμικού στους ακόλουθους τομείς πολιτικής, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των πολυετών εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση:

α) ανάπτυξη και προώθηση ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας για την καταπολέμηση και την πρόληψη της ανεργίας, για την αποφυγή της μακροχρόνιας ανεργίας γυναικών και ανδρών, για τη διευκόλυνση της επανένταξης των μακροχρόνια άνεργων στην αγορά εργασίας και για την υποστήριξη της επαγγελματικής ένταξης των νέων και των ατόμων που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας μετά από απουσία κάποιου χρόνου

β) προώθηση της ισότητας ευκαιριών για όλους όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση για εκείνους που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό

γ) προώθηση και βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της παροχής συμβουλών στο πλαίσιο μιας πολιτικής για τη δια βίου κατάρτιση με σκοπό:

- να καταστεί ευκολότερη και να βελτιωθεί η πρόσβαση και η ένταξη στην αγορά εργασίας

- να βελτιωθεί και να διατηρηθεί η ικανότητα απασχόλησης και

- να ενθαρρυνθεί η επαγγελματική κινητικότητα.

δ) προώθηση ειδικευμένου, καταρτισμένου και προσαρμόσιμου εργατικού δυναμικού, της καινοτομίας και της προσαρμοστικότητας όσον αφορά την οργάνωση της εργασίας, της ανάπτυξης του επιχειρηματικού πνεύματος, των συνθηκών που διευκολύνουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης καθώς και της εξειδίκευσης και της ενίσχυσης του εργατικού δυναμικού στους τομείς της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογίας

ε) ειδικά μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των προοπτικών σταδιοδρομίας τους, της πρόσβασής τους σε νέες δυνατότητες απασχόλησης και στη δημιουργία επιχειρήσεων, και για τη μείωση των καθέτων και οριζοντίων διαχωρισμών αναλόγως φύλου στην αγορά εργασίας.

2. Στο πλαίσιο των τομέων πολιτικής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη τα εξής:

α) την υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών για τη δημιουργία απασχόλησης, ιδίως των πρωτοβουλιών για την προώθηση της τοπικής απασχόλησης και των τοπικών συμφωνιών για την απασχόληση

β) την κοινωνική διάσταση καθώς και την πτυχή της απασχόλησης της κοινωνίας των πληροφοριών, κυρίως με την ανάπτυξη πολιτικών και προγραμμάτων που έχουν σχεδιαστεί για την αξιοποίηση του δυναμικού απασχόλησης που προσφέρει η κοινωνία των πληροφοριών, εξασφαλίζοντας ίση πρόσβαση στις δυνατότητες και τα οφέλη που αυτή παρέχει

γ) την ισότητα ανδρών και γυναικών κατά την έννοια της ολοκλήρωσης των πολιτικών ίσων ευκαιριών.

Επιλέξιμες Δραστηριότητες

1. Η οικονομική υποστήριξη του ΕΚΤ παρέχεται κυρίως υπό μορφή παροχής βοήθειας προς διάφορα άτομα για τις ακόλουθες δραστηριότητες ανάπτυξης του ανθρωπίνου δυναμικού, οι οποίες μπορούν να εντάσσονται στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ένταξη στην αγορά εργασίας:

α) επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση - περιλαμβανομένης επαγγελματικής εκπαίδευσης ισοδύναμης προς την υποχρεωτική σχολική φοίτηση - μαθητεία προπαρασκευαστική κατάρτιση, περιλαμβανομένης της απόκτησης και αναβάθμισης βασικών δεξιοτήτων, αποκατάσταση στην εργασία, μέτρα για την προώθηση της ικανότητας ανεύρεσης απασχόλησης στην αγορά εργασίας, προσανατολισμός, παροχή συμβουλών και συνεχής κατάρτιση

β) ενισχύσεις στην απασχόληση και στη μη μισθωτή επαγγελματική δραστηριότητα

γ) στον τομέα της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογικής ανάπτυξης, μεταπτυχιακή κατάρτιση και κατάρτιση διευθυντικών και τεχνικών στελεχών σε ερευνητικά ιδρύματα και σε επιχειρήσεις

δ) ανάπτυξη νέων πηγών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της κοινωνικής οικονομίας (τρίτο σύστημα).

2. Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, μπορούν επίσης να υποστηριχθούν οι ακόλουθες δράσεις:

α) ενίσχυση για δομές και συστήματα:

i) ανάπτυξη και βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της απόκτησης προσόντων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, των επιμορφωτών και του προσωπικού, και βελτίωση της πρόσβασης των εργαζομένων σε δυνατότητες κατάρτισης και απόκτησης προσόντων,

ii) εκσυγχρονισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών απασχόλησης,

iii) ανάπτυξη δεσμών ανάμεσα στον κόσμο της εργασίας και τα ιδρύματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας,

iv) ανάπτυξη συστημάτων πρόβλεψης των τάσεων της απασχόλησης και των αναγκών ανάπτυξης δεξιοτήτων, ιδίως σε σχέση με τις νέες μεθόδους εργασίας και τις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να συνδυάζεται η οικογενειακή ζωή με την επαγγελματική, καθώς και της ανάγκης να μπορούν οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι να επιδίδονται σε ευδόκιμη δραστηριότητα μέχρι την σύνταξη. Αποκλείεται εν τούτοις η χρηματοδότηση ρυθμίσεων για πρόωρη συνταξιοδότηση.

β) συνοδευτικά μέτρα:

i) στήριξη στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών στους δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών και εγκαταστάσεων για την περιποίηση εξαρτωμένων ατόμων,

ii) προώθηση συνοδευτικών κοινωνικο-εκπαιδευτικών μέτρων ώστε να διευκολύνεται η ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ένταξη στην αγορά εργασίας,

iii) ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και δημοσιότητα.

2.2.3 Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ-Π) (Απόσπασμα Κανονισμού (ΕΚ) 1159/2000 περί δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας που πρέπει να αναλαμβάνουν τα κράτη-μέλη σχετικά με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων), το οποίο υποστηρίζει την προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων και τις ενέργειες για την ανάπτυξη της υπαίθρου.

Αποστολή

Αποστολή του ΕΓΤΠΕ είναι:

Η καθιέρωση της σχέσης μεταξύ πολυλειτουργικής γεωργίας και ιδιαίτερης περιοχής, η ενδυνάμωση και στήριξη της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας ως δραστηριότητας - κλειδί των αγροτικών περιοχών, η διευκόλυνση της συγκράτησης του πληθυσμού στις αγροτικές ζώνες, η διαφύλαξη και βελτίωση του περιβάλλοντος, του τοπίου και της κληρονομιάς.

Πεδίο Εφαρμογής και Στόχοι

Η στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης, η σχετική με τις γεωργικές δραστηριότητες και τη μετατροπή τους, μπορεί να αφορά:

- τη βελτίωση των διαρθρώσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των διαρθρώσεων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων,
- τη μετατροπή και τον αναπροσανατολισμό του δυναμικού γεωργικής παραγωγής, την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων,
- την ενθάρρυνση της παραγωγής γεωργικών προϊόντων εκτός διατροφής,
- την αειφόρο ανάπτυξη των δασών,
- τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων με στόχο συμπληρωματικές ή εναλλακτικές δραστηριότητες,

- τη διατήρηση και ενίσχυση ενός βιώσιμου κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές,
- την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και τη διατήρηση και δημιουργία θέσεων απασχόλησης, με στόχο τη διασφάλιση καλύτερης εκμετάλλευσης του υφιστάμενου εγγενούς δυναμικού,
- τη βελτίωση των όρων εργασίας και διαβίωσης,
- τη διατήρηση και προώθηση καλλιεργητικών συστημάτων χαμηλών εισροών,
- τη διαφύλαξη και προώθηση αειφόρου γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας, η οποία θα είναι συμβατή με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις,
- την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση ίσων ευκαιριών για τους άνδρες και τις γυναίκες, ιδίως μέσω της στήριξης σχεδίων που προωθούνται και υλοποιούνται από γυναίκες.

Η κοινοτική στήριξη των άλλων μέτρων αγροτικής ανάπτυξης χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΠΕ:

- τμήμα Προσανατολισμού, στις περιφέρειες που καλύπτονται από το στόχο αριθ. 1,
- τμήμα Εγγυήσεων, στις περιφέρειες που δεν καλύπτονται από το στόχο αριθ. 1.

2.2.4 Το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) (Τσεκούρας Κ., Κίτης Ι. 2000), που υποστηρίζει την προσαρμογή των διαρθρώσεων του συγκεκριμένου κλάδου.

Τα Ταμεία αυτά συγχρηματοδοτούν, μαζί με τα κράτη-μέλη, τις αναπτυξιακές δράσεις μέσω μη επιστρεπτέων ενισχύσεων, ενισχύσεων δηλαδή που δεν έχουν τον χαρακτήρα του δανεισμού αλλά της επιδότησης.

2.3 ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των κρατών - μελών με απώτερο στόχο την μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών της Ένωσης.

Το Ταμείο Συνοχής (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Ταμείο Συνοχής, www.hellaskps.gr) ιδρύθηκε επίσημα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1164/94 του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 1994 όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς 1264/99 και 1265/99 και ορίστηκε ότι η δράση του είναι συμπληρωματική εκείνης των Διαρθρωτικών Ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων και στοχεύει στην υποβοήθηση των λιγότερο εύπορων Κρατών Μελών, εκείνων των οποίων το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι μικρότερο από το 75% του Κοινοτικού μέσου όρου. Επιλέξιμες χώρες για συνδρομή από το Ταμείο Συνοχής για την περίοδο 1993 - 1999 αλλά και για την περίοδο 2000 - 2006 είναι η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Λόγω των υψηλών οικονομικών επιδόσεών της, η Ιρλανδία δεν συγκαταλέγεται πλέον, από το 2004, μεταξύ των δικαιούχων χωρών.

Η κύρια διαφορά, δηλαδή, του Ταμείου Συνοχής από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το ΧΜΠΑ είναι ότι το πρώτο χρηματοδοτεί παρεμβάσεις αποκλειστικά στις χώρες του στόχου 1 ή, όπως αλλιώς ονομάζονται, «Χώρες Συνοχής». Το Ταμείο Συνοχής παρεμβαίνει με τη χρηματοδότηση έργων και δράσεων σε όλη την

επικράτεια των χωρών αυτών στους τομείς του περιβάλλοντος και των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομών (μεταφορών, ενέργειας, τηλεπικοινωνιών κτλ.).

Το Ταμείο Συνοχής παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή σε έργα ή σε ανεξάρτητα από τεχνική και χρηματοδοτική άποψη στάδια έργων ή σε ομάδες έργων που συνδέονται με μία ορατή στρατηγική και σχηματίζουν ένα συνεκτικό σύνολο και τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα του περιβάλλοντος και στον τομέα των μεταφορών.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται προκειμένου να διασφαλίζεται κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των έργων στον τομέα περιβάλλοντος και εκείνων που αφορούν στον τομέα μεταφορών.

Το Ταμείο Συνοχής μπορεί επίσης να χορηγεί ενίσχυση για τη σύνταξη προπαρασκευαστικών μελετών που συνδέονται με τα έργα και τη λήψη μέτρων τεχνικής υποστήριξης συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας.

Κανένα από τα προτεινόμενα προς ένταξη έργα, δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Συνοχής και ταυτόχρονα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ) ή το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ).

Για την περίοδο 2000 - 2006 ισχύει ο ιδρυτικός κανονισμός του Ταμείου Συνοχής όπως τροποποιήθηκε με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 1264 και 1265 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999, ο Κανονισμός 1386/2002 «για θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 του Συμβουλίου όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και τη διαδικασία πραγματοποίησης των δημοσιονομικών διορθώσεων σε σχέση με τις ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής», ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 16/2003 της Επιτροπής «για τη θέσπιση ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 του Συμβουλίου όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών στο πλαίσιο ενεργειών που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής» και ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 621/2004 της Επιτροπής «σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 του Συμβουλίου όσον αφορά τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας σχετικά με τις δραστηριότητες του Ταμείου Συνοχής».

Αν και ο ιδρυτικός κανονισμός του Ταμείου δεν τροποποιήθηκε ριζικά, τροποποιήθηκαν ορισμένες διατάξεις προκειμένου να ληφθούν υπόψη η εμπειρία από τη διαχείριση της περιόδου 1993 - 1999, η νέα μακροοικονομική κατάσταση (εισαγωγή του ευρώ, πρόοδος της σύγκλισης), η βούληση να ενισχυθούν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, όσο και η ανάγκη απλούστευσης της δημοσιονομικής διαχείρισης, εξορθολογισμού της παρουσίασης των έργων και ένταξής τους σε μία στρατηγική προσέγγιση σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι στο παρελθόν.

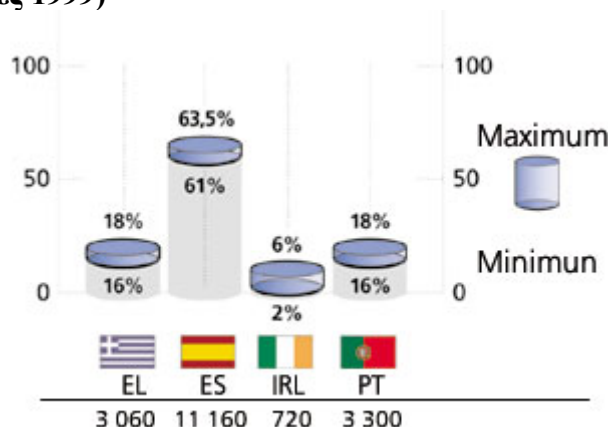
Κατά την περίοδο 2000 – 2006, οι διαθέσιμοι πόροι για τη χώρα ανέρχονται σε 3.060 εκ. Ευρώ (τιμές 1999), οι οποίοι λαμβανομένου υπόψη του πληθωριστή, αναμένεται να διαμορφωθούν σε 3.300 εκ. Ευρώ περίπου.

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το νέο Σχέδιο Γενικού Κανονισμού, το οποίο συζητείται σε επίπεδο Συμβουλίου των Υπουργών της Ε.Ε, τροποποιείται η φιλοσοφία λειτουργίας του Ταμείου Συνοχής αφού πλέον το Ταμείο συγχρηματοδοτεί έργα / παρεμβάσεις, οι οποίες αποτελούν μέρος πολυετών

επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ως εκ τούτου οι διαδικασίες προγραμματισμού, σχεδιασμού, υλοποίησης καθώς και διαχείρισης αυτών των έργων ακολουθούν τις διαδικασίες που διέπουν τα επιχειρησιακά προγράμματα, στο πλαίσιο λειτουργίας όλων των διαρθρωτικών ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) αναφερόμενες πλέον σε Πρόγραμμα και όχι σε μεμονωμένα έργα.

Για τις ανάγκες διαχείρισης και παρακολούθησης των έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Παρακολούθησης του Ταμείου Συνοχής (ΕΥΔ & ΠΤΣ) με την με αριθμό 31405/ΔΔ&ΠΚΠ 2317/20-09-2001 (ΦΕΚ1270/τ.Β/2-10-2001) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών και Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την με αριθμό 46566/ΕΥΔ&ΠΤΣ 815/03-07-2003 (ΦΕΚ898/τ.Β/03-07-2003) και ισχύει. Η Ειδική Υπηρεσία, εκτός του Ταμείου Συνοχής, διαχειρίζεται πόρους και δράσεις που αφορούν τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών καθώς και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Κατανομή του συνολικού προϋπολογισμού του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο 2000-2006 (σε τιμές 1999)

Ενδεικτικά ποσά σε εκατ. €

Πηγή: www.europa.eu.int

2.4 ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τα 4 χρηματοδοτικά πακέτα που ακολουθούν την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1986 κάνουν πλέον χρήση και των τριών Διαρθρωτικών Ταμείων: ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ-Π, και στοχεύουν σε 5 περιοχές-στόχους (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ., 2004) μέσω Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων:

1. Στη διαρθρωτική προσαρμογή και ανάπτυξη περιφερειών με ΑΕΠ < 75% του μέσου όρου της Ε.Ε.
2. Στη μετατροπή περιοχών που πλήττονται από βιομηχανική παρακμή
3. Στην καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας
4. Στην απασχόληση των νέων
5. Στην αγροτική ανάπτυξη

Η δράση των Διαρθρωτικών Ταμείων στηρίζεται στις εξής αρχές (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004):

- **Προγραμματισμός**, στη βάση πολυετών αναπτυξιακών προγραμμάτων που σχεδιάζονται με διαδικασία λήψης αποφάσεων η οποία στηρίζεται στην

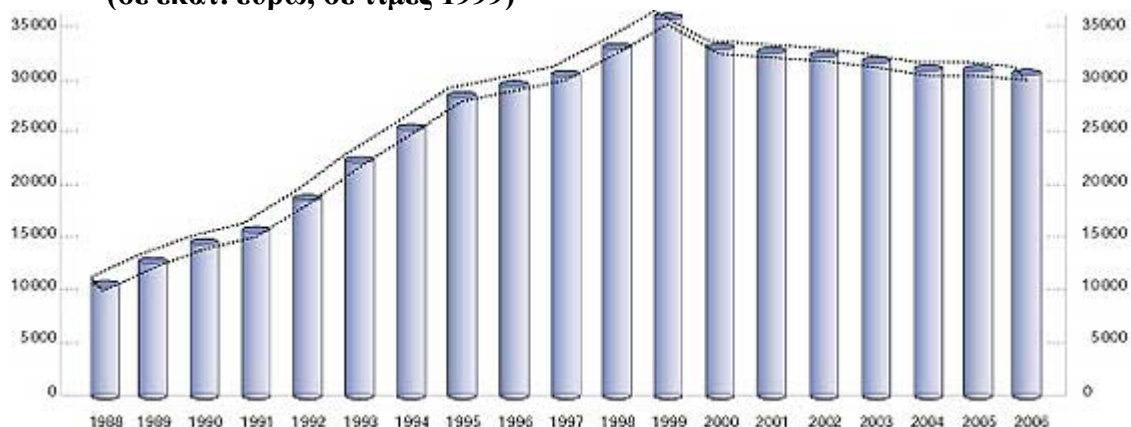
εταιρική σχέση και εμπεριέχει διάφορα στάδια έως την υλοποίηση από τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς

- **Συγκέντρωση**, σε λίγους στόχους προτεραιότητας ώστε η δράση των κοινοτικών πόρων να είναι αποτελεσματική
- **Εταιρική Σχέση**, που συνεπάγεται συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των αρμόδιων αρχών – εθνικών, περιφερειακών, τοπικών – σε όλα τα επίπεδα και στάδια του προγραμματισμού (ex post, ex ante, ongoing)
- **Προσθετικότητα**, που σημαίνει ότι η οικονομική ενίσχυση της Κοινότητας δεν υποκαθιστά τους εθνικούς πόρους, αλλά συμπληρώνει τα εθνικά προγράμματα. Τα κράτη-μέλη οφείλουν με έναν συνδυασμό δημόσιων παρεμβάσεων και ιδιωτικών επενδύσεων να ασκήσουν τα ίδια περιφερειακή πολιτική και να διατηρήσουν τη δημόσια δαπάνη στα ίδια τουλάχιστον επίπεδα με εκείνα της προηγούμενης περιόδου.

Ακολουθεί η τελευταία τροποποίηση του Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων, το 1999, με τον Κανονισμό 1260/99 (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004), με την οποία οι περιοχές παρέμβασης από 5 γίνονται 3 (αναπτυξιακά καθυστερημένες περιοχές με ΑΕΠ μικρότερο του 75% Ε.Ε., σε κρίση περιοχές / υπό ανασυγκρότηση, προώθηση της απασχόλησης σε όλο τον ευρωπαϊκό χώρο) και προστίθενται στις υπάρχουσες αρχές οι:

- Απλούστευση των διαδικασιών
- Αποκέντρωση στη λήψη των αποφάσεων
- Επικουρικότητα για λήψη των αποφάσεων στο κοντινότερο του πολίτη τοπικό επίπεδο
- Διεύρυνση της εταιρικής σχέσης με την εκπροσώπηση των κοινωνικο-οικονομικών φορέων και απόσυρση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε ελεγκτικό ρόλο
- Βιωσιμότητα των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων
- Ενσωμάτωση σε όλες τις δράσεις της ισότητας των ευκαιριών και των περιβαλλοντικών μέτρων, της διάκρισης του προγραμματισμού από τη διαχείριση, τους ελέγχους και τις αξιολογήσεις που συστηματοποιούνται και επεκτείνονται σε όλα τα επίπεδα του Γ' ΚΠΣ.

Ετήσιοι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής (σε εκατ. ευρώ, σε τιμές 1999)

Πηγή: www.europa.eu.int

Πίνακας 2.2

Διαρθρωτικά ταμεία και μέσα για την ΕΕ-15, 2000-2006 (*)

(σε εκατ. ευρώ, σε τιμές 2004)

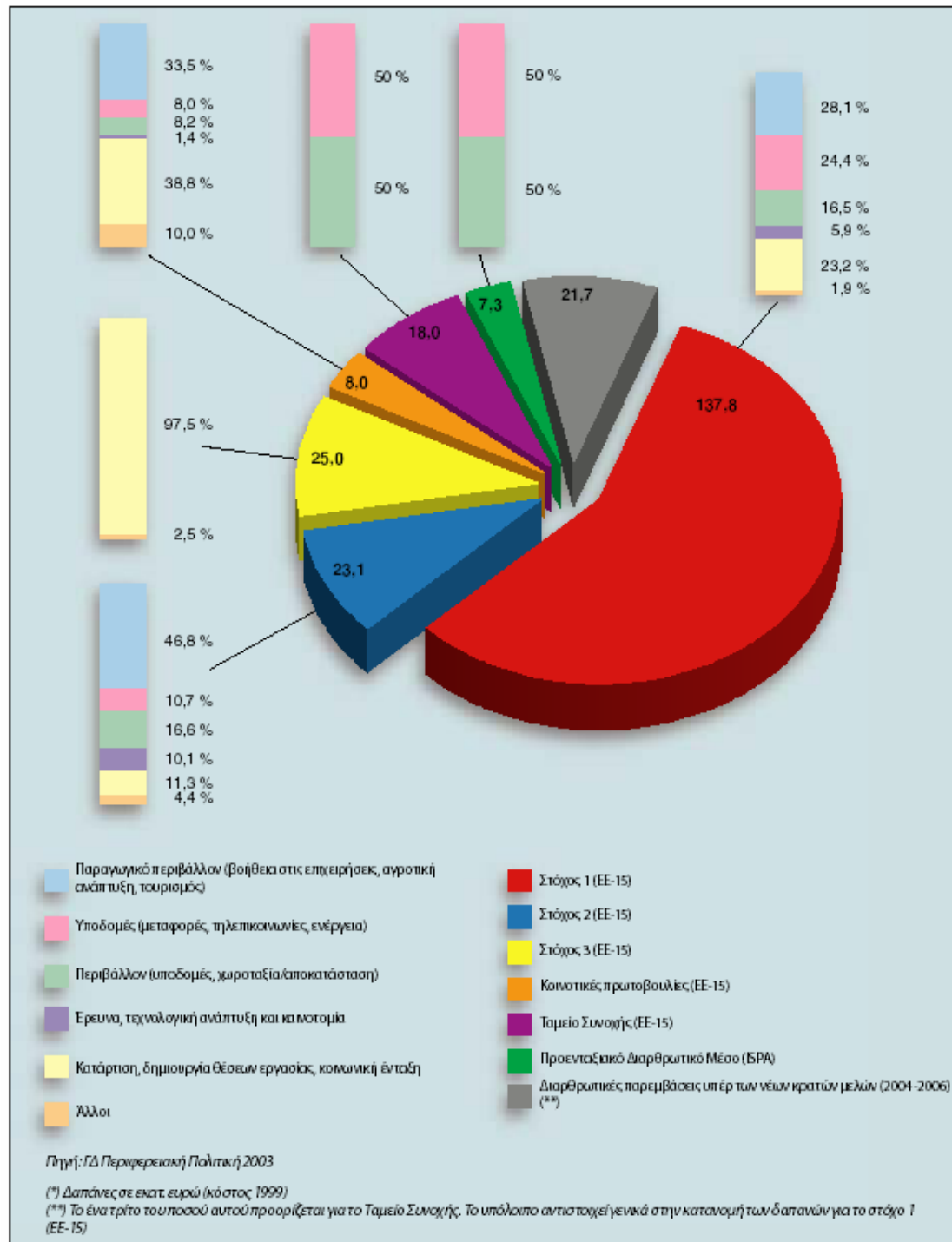
Χώρα	Στόχος 1 (*)	Στόχος 2	Στόχος 3	ΧΜΠΑ (**)	Ταμείο Συνοχής	Κοινοτικές πρωτοβουλίες	Σύνολο	Πληθυσμός περιοχών στόχων 1 και 2, σε εκατ.	% πληθυσμού
Αυστρία	288	740	585	0	0	395	2 008	2,270	28,20
Βέλγιο	690	486	817	33	0	231	2 257	1,269	12,50
Δανία	0	199	397	221	0	92	909	0,538	10,20
Φινλανδία	1 008	541	442	33	0	280	2 304	2,650	51,70
Γαλλία	4 201	6 569	5 013	254	0	1 155	17 192	20,412	34,00
Γερμανία	22 035	3 776	5 057	121	0	1 775	32 765	24,447	29,80
Ελλάδα	23 143	0	0	0	3 388	952	27 483	10,476	100,00
Ιρλανδία	3 409	0	0	0	584	183	4 177	0,965	26,60
Ιταλία	24 424	2 749	4 129	110	0	1 294	32 707	26,704	46,50
Λουξεμβούργο	0	44	44	0	0	14	103	0,117	28,20
Κάτω Χώρες	136	861	1 866	33	0	719	3 615	2,324	15,00
Πορτογαλία	21 010	0	0	0	3 388	741	25 139	6,616	66,60
Ισπανία	42 061	2 904	2 363	221	12 357	2 162	62 067	32,027	80,70
Σουηδία	797	431	795	66	0	307	2 396	1,674	18,90
Ηνωμένο Βασίλειο	6 902	5 068	5 046	132	0	1 061	18 209	18,909	32,20
ΕΕ-15	150 104	24 367	26 553	1 226	19 717	11 361	233 328	151,40	40,30

(*) Περιλαμβάνει τη μεταβατική στηρίξη

(**) Εκτός στόχου 1.

Πηγή: www.europa.eu.int

Κατανομή των διαρθρωτικών ταμείων και μέσων ανά τομέα δαπανών (2000-2006) (*)

2.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Η περιφερειακή πολιτική δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική παρά μόνο εφόσον συγκεντρώνει την δράση της σε έναν περιορισμένο αριθμό γεωγραφικών ενοτήτων, αρκετά εκτεταμένων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η κανονιστική ρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων του 1999 προσπάθησε να μειώσει τον διασκορπισμό των ενισχύσεων και διασαφήνισε τα κριτήρια επιλογής των περιφερειών, οι οποίες έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες δημόσιας στήριξης για την ανάπτυξή τους. Ένα μέρος των Διαρθρωτικών Ταμείων προορίζεται για τις προβληματικές κοινωνικές κατηγορίες σε όλη την Ένωση, χωρίς ιδιαίτερα γεωγραφικά κριτήρια. Η γενική αρχή της "ενισχυμένης συγκέντρωσης" αναμένεται ότι θα επιτρέψει στην Ένωση να ενσωματώσει προοδευτικά νέα κράτη μέλη, διατηρώντας εκ παραλλήλου σημαντικά επίπεδα ενίσχυσης για τις μειονεκτικές της περιφέρειες.

Οι διάφορες κατηγορίες δικαιούχων (Europa 2004) μπορούν να ανακεφαλαιωθούν ως εξής:

2.5.1 Οι μειονεκτικές περιφέρειες

2.5.2 Οι περιοχές ή οι τομείς που παρουσιάζουν ειδικά μειονεκτήματα

2.5.3 Οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

2.5.4 Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές

2.5.5 Οι υποψήφιες χώρες

2.5.1 ΟΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

2.5.1.1 Οι αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες (στόχος 1)

Πρόκειται για τις περιφέρειες στις οποίες το κατά κεφαλή ΑΕΠ δεν υπερβαίνει το 75% του κοινοτικού μέσου όρου, για τις πολύ αραιοκατοικημένες περιφέρειες (λιγότερο από 8 κάτοικοι ανά τ.χλμ.) της Φινλανδίας και της Σουηδίας, καθώς και για τις άκρως απόκεντρες περιφέρειες (γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα, Κανάριες νήσοι, νήσοι Αζόρες και Μαδέρα).

Ορισμένες παράκτιες περιοχές της Σουηδίας περιλαμβάνονται επίσης στην κατηγορία αυτή (σύμφωνα με την πράξη προσχώρησης αυτής της χώρας), καθώς και η Βόρεια Ιρλανδία και οι παραμεθόριες κομητείες της δημοκρατίας της Ιρλανδίας, όπου υλοποιείται ένα ειδικό πρόγραμμα υπέρ της ειρήνης και της συμφιλίωσης (μέχρι το 2004).

Σε όλες αυτές τις περιφέρειες, πολλοί οικονομικοί δείκτες έχουν "περάσει στο κόκκινο":

- χαμηλό επίπεδο επενδύσεων,
- ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από το μέσο όρο,
- έλλειψη παροχής υπηρεσιών στους κατοίκους και στις επιχειρήσεις,
- ανεπάρκεια των βασικών υποδομών.

2.5.1.2 Οι περιφέρειες που διέρχονται ανασυγκρότηση (στόχος 2)

Τα προβλήματα αυτών των περιφερειών ενδέχεται να υπάγονται στις ακόλουθες, πολύ διαφορετικές, κατηγορίες:

- μετατόπιση τομέων των οικονομικών δραστηριοτήτων ή των υπηρεσιών,
- παρακμή των παραδοσιακών δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές,
- κατάσταση κρίσης στις αστικές περιοχές,
- προβλήματα που αντιμετωπίζει η δραστηριότητα της αλιείας.

2.5.1.3 Όλες οι περιφέρειες της Ισπανίας, της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Ιρλανδίας

Το Ταμείο Συνοχής συμμετέχει σε επενδύσεις υπέρ του περιβάλλοντος και των υποδομών μεταφορών σε αυτές τις τέσσερις χώρες, τις οποίες χαρακτηρίζει ΑΕΠ χαμηλότερο κατά 90% από τον κοινοτικό μέσο όρο. Λόγω των υψηλών οικονομικών επιδόσεων της, η Ιρλανδία δεν συγκαταλέγεται πλέον, από το 2004, μεταξύ των δικαιούχων χωρών.

2.5.1.4 Η μεταβατική στήριξη: έξοδος "με το μαλακό"

Το 1999, έχει επιτευχθεί σε ορισμένες περιφέρειες μία οικονομική και κοινωνική κατάσταση η οποία δεν δικαιολογεί πλέον, για την περίοδο 2000-2006, προσφυγή στις ευρωπαϊκές περιφερειακές ενισχύσεις από τις οποίες οι περιφέρειες αυτές επωφελούνταν μέχρι σήμερα. Για να αποφευχθεί η απότομη παύση της χορήγησης των ενισχύσεων στις περιφέρειες αυτές, θεσπίζεται ένα σύστημα "φθίνουσας παύσης":

Οι περιφέρειες που ήταν επιλέξιμες για τον στόχο 1 κατά την περίοδο 1994-1999, θα εξακολουθήσουν να επωφελούνται από στήριξη μέχρι το τέλος του 2005. Σε περίπτωση που ορισμένες περιοχές αυτών των περιφερειών θα πληρούν τα κριτήρια του νέου στόχου 2, θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν τη στήριξη των τεσσάρων Διαρθρωτικών Ταμείων μέχρι το τέλος του 2006. Οι υπόλοιπες περιοχές θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν, μέχρι το τέλος του 2006, τις ενισχύσεις του ΕΚΤ (στόχος 3) και, ενδεχομένως, του ΕΓΤΠΕ / Προσανατολισμού (αγροτική ανάπτυξη) και του ΧΜΠΑ (αλιεία), όχι όμως τις ενισχύσεις του ΕΤΠΑ.

Οι περιοχές που υπάγονταν στους στόχους 2 (βιομηχανική ανασυγκρότηση) και 5β (αγροτική ανάπτυξη) κατά τη διάρκεια της περιόδου 1994-1999, θα λαμβάνουν μέχρι το τέλος του 2005, την μεταβατική στήριξη του ΕΤΠΑ. Εξάλλου, επωφελούνται κανονικά από τις ενισχύσεις που προβλέπονται για την περίοδο 2000-2006, όσον αφορά τον στόχο 3, και, ενδεχομένως, την αγροτική ανάπτυξη ή την αλιεία.

2.5.2 ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ Ή ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (εντός ή εκτός των μειονεκτικών περιφερειών)

2.5.2.1 Οι παραμεθόριες περιοχές (Interreg III A)

Όλες οι παραμεθόριες περιφέρειες της Ένωσης μπορούν να επωφεληθούν από το πρόγραμμα Interreg III A για να ενισχύσουν την συνεργασία τους με τη γειτονική χώρα. Σκοπός είναι να διαμορφωθούν πραγματικές διασυνοριακές οικονομικές περιοχές, καθώς επίσης και κοινές στρατηγικές εδαφικής ανάπτυξης.

2.5.2.2 Οι αστικές περιοχές που διέρχονται κατάσταση κρίσης (Urban II)

Πενήντα περίπου αστικές περιοχές επωφελούνται από περιφερειακές ενισχύσεις για να διαμορφώσουν καινοτόμες στρατηγικές όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνησή τους.

2.5.2.3 Οι αγροτικές περιοχές (ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεων και Leader+)

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) χρηματοδοτεί μέτρα αγροτικής ανάπτυξης στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο για περιοχές εκτός των αγροτικών περιοχών των στόχων 1 και 2. Πρόκειται, π.χ. για επενδύσεις υπέρ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, του περιβάλλοντος ή της προώθησης των τοπικών προϊόντων. Εξάλλου, το

πρόγραμμα Leader+ στηρίζει καινοτόμα αγροτικά έργα τα οποία προτείνονται από ομάδες τοπικών παραγόντων.

2.5.2.4 Οι περιοχές αλιείας (ΧΜΠΑ)

Η κοινή πολιτική της αλιείας αποσκοπεί στον προσανατολισμό και την επιτάχυνση της αναδιάρθρωσης αυτού του τομέα. Ορισμένες ευρωπαϊκές διαρθρωτικές ενισχύσεις ευνοούν τον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό της αλιείας σε όλες τις σχετικές περιοχές της Ένωσης. Χρησιμεύουν ως παράδειγμα για την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων της θάλασσας. Σε περίπτωση που οι δράσεις λαμβάνουν χώρα σε περιφέρειες που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση, ενσωματώνονται στα προγράμματα του στόχου 1. Αλλού, αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερων προγραμμάτων.

2.5.3 ΟΙ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

2.5.3.1 Οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αγορά εργασίας (στόχος 3)

Οι νέοι χωρίς απασχόληση, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι άνθρωποι που είναι θύματα αποκλεισμού, οι ανεπαρκώς ειδικευμένοι εργαζόμενοι - αυτές είναι οι κυριότερες κοινωνικές κατηγορίες τις οποίες αφορούν τα μέτρα του στόχου 3. Δεν είναι υποχρεωτικό τα εν λόγω άτομα να κατοικούν σε μία περιφέρεια που παρουσιάζει αναπτυξιακή καθυστέρηση ή που διέρχεται περίοδο ανασυγκρότησης. Μπορούν να βοηθούνται όπου και να βρίσκονται μέσα στην Ένωση.

Σε κάθε κράτος, ο στόχος 3 χρησιμεύει ως πλαίσιο αναφοράς για το σύνολο των δράσεων υπέρ των ανθρωπίνων πόρων. Αυτό αφορά επίσης την προσαρμογή των συστημάτων και των δομών της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης.

2.5.3.2 Τα άτομα που είναι θύματα διακριτικής μεταχείρισης και ανισότητας όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας (Equal)

Ορισμένες κοινωνικές ομάδες έχουν καταστεί ιδιαίτερος ευάλωτες στην αγορά εργασίας. Αυτό οφείλεται, ιδίως, σε διακριτική μεταχείριση και σε ανισότητα εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, του θρησκευματος, κάποιου σωματικού ή διανοητικού μειονεκτήματος, της ηλικίας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού τους.

Για να καταπολεμήσει αυτό το φαινόμενο αποκλεισμού, η Ένωση στηρίζει τις νέες μεθόδους ένταξης που προτείνονται από τους δημόσιους, ιδιωτικούς και συλλογικούς εταίρους.

2.5.4 ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

2.5.4.1 Η διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία (Interreg III B & Γ)

Όλες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ένωσης μπορούν να συμμετέχουν στις δράσεις διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Interreg III B και Γ. Το σκέλος B αποσκοπεί στην βελτίωση της χωροταξικής διαμόρφωσης εκτεταμένων γεωγραφικών ενοτήτων, ενώ το σκέλος Γ προωθεί την συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ παραγόντων της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης. Οι περιφέρειες των τρίτων χωρών, και ιδιαίτερα των υποψηφίων προς ένταξη χωρών, καλούνται να συμμετάσχουν σε αυτές τις δράσεις συνεργασίας, χρησιμοποιώντας τις ευρωπαϊκές αναπτυξιακές ενισχύσεις, οι οποίες τους χορηγούνται.

2.5.5 ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

Οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΧΚΑΕ) που είναι υποψήφιες για ένταξη, βρίσκονται πολύ πίσω σε σύγκριση με τα κράτη μέλη της Ένωσης από την άποψη της οικονομικής ανάπτυξης. Στην αρχή της δεκαετίας του '90 εγκαινίασαν μία νέα ιστορική περίοδο ουσιαστικών πολιτικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων, η οποία αποτελεί άνευ προηγουμένου εμπειρία στην Ευρώπη. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις αποσκοπούν στην ενσωμάτωση των χωρών αυτών στην οικονομία της αγοράς, η οποία είχε καταργηθεί από τον κεντρικό προγραμματισμό και, κατά συνέπεια, αποσκοπούν να ανοίξουν αυτές τις χώρες στο διεθνές εμπόριο.

Η οικονομία αυτών των χωρών έχει ριζικά αναδιαρθρωθεί, πράγμα που είχε ως συνέπεια τη μείωση της απασχόλησης και την επιδείνωση της ανεργίας. Αντιθέτως, οι εμπορικές σχέσεις με τον υπόλοιπο κόσμο αυξήθηκαν σε μεγάλο βαθμό, όπως και οι ξένες επενδύσεις. Προετοιμάζοντας τις παρεμβάσεις του Ταμείου Συνοχής, οι ΧΚΑΕ επωφελοούνται από την στήριξη του Μέσου προενταξιακών διαρθρωτικών πολιτικών (ISPA) για να βελτιώσουν τις υποδομές τους στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών. Το PHARE χορηγεί διάφορες χρηματοδοτήσεις (διοικητικές ικανότητες, προγράμματα οικονομικής ανάπτυξης) που θα αναληφθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία μετά την ένταξη. Το SAPARD εφαρμόζει τα μέσα της αγροτικής ανάπτυξης, προβλέποντας τις παρεμβάσεις του ΕΓΤΠΕ.

Η Κύπρος και η Μάλτα απολαμβάνουν ειδικά πρωτόκολλα. Δεν έχουν αρχίσει ακόμη οι διαπραγματεύσεις ένταξης με την Τουρκία.

2.6 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.

Τρία υποδείγματα προσομοίωσης αποτύπωσαν τη μακροοικονομική επίδραση που αναμένεται να έχουν οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Ελληνική οικονομία κατά την περίοδο 2000-2006 (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2005), «Αναθεώρηση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, Η Στρατηγική και οι Προτεραιότητες της Κοινής Δράσης», *Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη*, www.hellaskps.gr/documents/KPS_2000-2006_anatheorisi_Dec2005.zip):

- Το υπόδειγμα του ΚΕΠΕ, το οποίο ανέπτυξε για τις Ελληνικές Αρχές το Κέντρο Προγραμματισμού και Ερευνών της Ελλάδας.
- Το υπόδειγμα HERMIN, το οποίο ανέπτυξε το Ινστιτούτο ESRI της Ιρλανδίας τη δεκαετία του '90 ώστε να δίνει συγκρίσιμα αποτελέσματα ως προς τις μακροοικονομικές επιπτώσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων στις 4 χώρες της Συνοχής, Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία, και Πορτογαλία.
- Το υπόδειγμα QUEST II, το οποίο αναπτύχθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής ως ένα μοντέλο ανάπτυξης και επιχειρηματικότητας που αφορά πολλές χώρες, με σκοπό να αναλυθούν οι οικονομίες όλων των Κρατών – Μελών της Ε.Ε. και οι αλληλεπιδράσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο.

Η μακροοικονομική επίδραση των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι συνδυασμός τόσο των επιπτώσεων από την πλευρά της ζήτησης, όσο και των μακροπροθέσμων επιπτώσεων από την πλευρά της προσφοράς. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία φιλοδοξούν, όχι μόνο να οργανώσουν μια μεταβίβαση πόρων που θα έχει ως αποτέλεσμα μία βραχυπρόθεσμη τόνωση της ζήτησης, αλλά επίσης και να βελτιώσουν την

παραγωγική διάρθρωση της οικονομίας με επιπτώσεις οι οποίες θα διαρκέσουν και μετά την περίοδο κατά την οποία έλαβαν χώρα οι μεταβιβάσεις πόρων.

Εκτιμάται ότι το ΚΠΣ 2000-2006 θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην Ελληνική οικονομία, καθώς οι προοπτικές ανάπτυξης επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τη μακροοικονομική σταθερότητα. Σύμφωνα με το υπόδειγμα ΚΕΠΕ, το ΚΠΣ θα αυξάνει ετησίως το ΑΕΠ κατά 1,3 μονάδες. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και μόνον θα επιφέρουν αύξηση του ετήσιου πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,9 μονάδες. Το 2006 το ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα κινηθεί σε επίπεδα κατά 6-7% υψηλότερα, συγκρίνοντας με το επίπεδο στο οποίο θα ευρισκόταν χωρίς τις εν λόγω μεταβιβάσεις και χωρίς τις σχετικές επιπτώσεις τους τόσο επί της προσφοράς, όσο και επί της ζήτησης.

Εξωτερικές, ανεξάρτητες προβολές (υπόδειγμα HERMIN), τις οποίες πραγματοποίησε το Ινστιτούτο ESRI για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκτιμούν ότι οι επιπτώσεις επί του πραγματικού ΑΕΠ θα είναι αύξηση περίπου 5-6% κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Τα συμπεράσματα αυτά βασίζονται στην υπόθεση ότι το ΚΠΣ δε θα έχει μόνο θετική επίπτωση στις δαπάνες και τα εισοδήματα, αλλά και στην ολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής, τη δυνατότητα της οικονομίας να προσελκύει άμεσες ξένες επενδύσεις και στην ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής Βιομηχανίας.

Σύμφωνα με το υπόδειγμα QUEST II της Επιτροπής, οι επιπτώσεις του Κ.Π.Σ. επί του ΑΕΠ είναι μικρότερες αλλά και πάλι το επίπεδο του πραγματικού ΑΕΠ θα είναι στο τέλος του 2006 κατά 2,4% υψηλότερο, σε σχέση με το υποθετικό ΑΕΠ χωρίς την ύπαρξη του ΚΠΣ.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις προσομοιώσεις αυτές, η Ελλάδα θα είναι σε θέση να επιτύχει ταχύτερους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης και συνεπώς θα μπορέσει να υπερβεί το 75% του μέσου όρου του ΑΕΠ της Ε.Ε. των 15 έως το 2006.

Οι προβλέψεις τόσο του ESRI όσο και του QUEST II, δείχνουν ότι το ΚΠΣ θα συνεχίσει να αυξάνει το επίπεδο του πραγματικού ΑΕΠ κατά περίπου 2%, ακόμα και μετά το πέρας των πληρωμών. Το θετικό αυτό αποτέλεσμα θα εξαρτηθεί από το εύρος της βελτίωσης που επιτυγχάνεται στις παραγωγικές δομές.

Η αναπτυξιακή ώθηση, που προκαλείται από το ΚΠΣ είναι πιθανόν να οδηγήσει σε πληθωριστικές πιέσεις που με τη σειρά τους μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τη χειροτέρευση του εμπορικού ισοζυγίου, καθώς οι εισαγωγές θα αυξάνονται ταχύτερα σε σχέση με τις εξαγωγές. Ο κίνδυνος αυτός δείχνει ακόμη καλύτερα τη σημασία της εφαρμογής των διαρθρωτικών αλλαγών, της διασφάλισης της συγκράτησης των μισθών και της στήριξης της μελλοντικής ευημερίας στο παραγωγικό δυναμικό της χώρας και όχι στις εισροές πόρων από το εξωτερικό.

Και οι τρεις προσομοιώσεις δείχνουν ότι το ΚΠΣ δημιουργεί αύξηση της απασχόλησης, παρά το γεγονός ότι το εύρος αυτής της αύξησης διαφέρει λόγω των διαφορετικών υποθέσεων στις οποίες στηρίζονται τα υποδείγματα. Για παράδειγμα η εκτίμηση του ΚΕΠΕ, όσον αφορά την απασχόληση είναι ότι θα διατηρηθούν ή θα δημιουργηθούν 156.000 θέσεις εργασίας ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων του ΚΠΣ. Ωστόσο, προκειμένου να επιτευχθούν παράλληλα υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης και σημαντικός αριθμός θέσεων απασχόλησης, είναι αναγκαίο να συγκρατηθούν σε λογικά επίπεδα οι αυξήσεις των μισθών και να επιδιωχθούν διαρθρωτικές αλλαγές και βελτίωση της παραγωγικότητας της Ελληνικής οικονομίας.

3. Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000 – 2006

3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Την περίοδο 2000-2006, η Ελλάδα ενισχύεται με σημαντικούς πόρους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής. Οι πόροι αυτοί αναμένεται να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, να οδηγήσουν σε πραγματική σύγκλιση με τις υπόλοιπες οικονομίες των κρατών μελών και να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των βασικών ελλείψεων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, κυρίως στους τομείς των υποδομών, της ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων και της παραγωγικότητας. Η στήριξη που παρέχει στην Ελλάδα η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιείται μέσω α) του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης β) των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και γ) του Ταμείου Συνοχής.

Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται σε 51,14 δις ευρώ. Η συνολική δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 39,56 δις ευρώ και η εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε 11,58 δις ευρώ, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 3.1

	<i>(σε δισεκατομμύρια ευρώ)</i>		
	ΚΠΣ 2000 - 2006	Ταμείο Συνοχής (*)	ΣΥΝΟΛΟ
Κοινοτική Συμμετοχή	22,71	3,32	26,03
Εθνική Συμμετοχή	11,56	1,97	13,53
Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	34,27	5,29	39,56
Ενδεικτική Ιδιωτική Συμμετοχή	10,48	1,10	11,58
ΣΥΝΟΛΟ	44,75	6,39	51,14

(*) τα στοιχεία που αναφέρονται στο Ταμείο Συνοχής αφορούν τιμές 2004 και είναι πιθανόν να αναθεωρηθούν

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

Παράλληλα σημαντικοί πόροι αντλούνται μέσω των 4 Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, η συνολική δημόσια δαπάνη των οποίων ανέρχεται σε 1,28 δις ευρώ (εκ των οποίων η κοινοτική συμμετοχή είναι 918 εκατ. ευρώ) για την περίοδο 2000-2006. Συνολικά το Γ' ΚΠΣ έχει οικονομικό μέγεθος 42,3 δις. ευρώ και προστιθέμενων των ενισχύσεων κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής ανέρχεται σε 52,4 δις. ευρώ ή 18 τρισ. δρχ. που προβλέπεται να επενδυθούν στη χώρα μας για την 7ετία 2000-2006, εκ των οποίων περίπου 42 δις. ευρώ δημόσια δαπάνη, Κοινοτικής (27 δις. ευρώ) και Εθνικής συμμετοχής (15 δις. Ευρώ).

Ήτοι περίπου 6 δις. ευρώ ετησίως θα εγγράφονται στο Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων για την προώθηση έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Επίσης περίπου το 50% των παραπάνω ετήσιων πόρων του Γ' ΚΠΣ, ήτοι 3 δις. Ευρώ στο Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ), αφορά χρηματοδότηση έργων από εθνικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων και των έργων της Ολυμπιάδας του 2004.

Οι ως άνω πόροι θα συμβάλλουν ετησίως με αύξηση του ΑΕΠ της χώρας κατά 1% και θα έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην ετήσια αύξηση του

ΑΕΠ, που αναμένεται να κινείται κάθε χρόνο στο 4% (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004).

3.2 ΣΤΑΔΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

Τα στάδια κατάρτισης και έγκρισης του Γ' ΚΠΣ (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004) ήταν:

1. Τον Οκτώβριο του 1998 συντάχθηκε το Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006 (ΣΠΑ - Development Plan), όπου αποτυπώθηκαν οι κεντρικές στρατηγικές επιλογές ανάπτυξης της χώρας μας και οι κύριες τομεακές και περιφερειακές κατευθύνσεις, έπειτα από συνεργασία των φορέων δημοκρατικού προγραμματισμού: Υπουργείων, Περιφερειών, Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Δήμων και κοινωνικο-οικονομικών και επιστημονικών φορέων.
2. Το Μάρτιο του 1999 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου ενέκρινε το Γ΄ ΚΠΣ, τον Ιούνιο του 1999 εγκρίθηκαν οι νέοι διαρθρωτικοί κανονισμοί και τον Ιούλιο του 1999 οι ενδεικτικές κατευθύνσεις της Ε.Ε. για τα επιχειρησιακά προγράμματα 2000-2006.
3. Με νέο κύκλο κοινωνικής διαβούλευσης και ακολούθως διατομεακών και διαπεριφερειακών συνεργασιών τον Ιούνιο του 1999 συντάχθηκε το αναλυτικό σχέδιο ανάπτυξης 2000 – 2006 που υποβλήθηκε στην Ε.Ε. το Σεπτέμβριο του 1999.
4. Τα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (Ε.Π. και ΠΕΠ – Regional Operational Plan) υποβλήθηκαν στην Ε.Ε. μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου του 2000.
5. Το Σεπτέμβριο του 2000, ύστερα από κοινή συνάντηση συνεργασίας των Ε.Π. με ΥΠΕΘΟ και Ε.Ε., απεστάλησαν τα οριστικά αναθεωρημένα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα στο ΥΠΕΘΟ και στην Ε.Ε.
6. Το Νοέμβριο του 2000 εγκρίθηκε το Γ΄ ΚΠΣ της χώρας μας.
7. Συγκρότηση Διαχειριστικών Αρχών το Φεβρουάριο του 2001.
8. Έγκριση των ΠΕΠ από την Ε.Ε. τον Απρίλιο του 2001.
9. Εγκύκλιος του ΥΠΕΘΟ προς τις διαχειριστικές αρχές για τις διαδικασίες ένταξης έργων στα επιχειρησιακά προγράμματα και για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων, σύμφωνα με τον Κανονισμό 438/2001. Ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2001.
10. Έγκριση των Συμπληρωμάτων Προγραμματισμού και των γενικών κριτηρίων επιλογής των έργων (6/2001) από τις Επιτροπές Παρακολούθησης και (9/2001) έναρξη δημοσιοποίησης – ενεργοποίησης των προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος των Μέτρων.

3.3 ΣΤΟΧΟΙ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) 2000-2006 παρουσιάζει μια αναπτυξιακή στρατηγική που καθορίστηκε μετά από συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Ελληνικών Αρχών, για το πώς θα αξιοποιηθούν περίπου 22,7 δις Ευρώ που προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 3,3 δις Ευρώ που προέρχονται από το Ταμείο Συνοχής, καθώς και δάνεια και εγγυήσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων. Βασικός στόχος του ΚΠΣ είναι η μείωση των ανισοτήτων με τα υπόλοιπα Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συγκεκριμένους και ποσοτικοποιημένους τρόπους.

Το ΚΠΣ θα συνεισφέρει στην εμβάθυνση της ενσωμάτωσης της Ελλάδας στην Ε.Ε. καθώς και στην παγκόσμια οικονομία της γνώσης, ενισχύοντας τις διαρθρωτικές αλλαγές και αξιοποιώντας το δυναμικό για βελτιωμένη παραγωγικότητα και περισσότερη απασχόληση. Η παρέμβαση του ΚΠΣ αναμένεται να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και πραγματική σύγκλιση με την υπόλοιπη Ε.Ε. Το ζήτημα της παραγωγικότητας έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα για το ρυθμό της μακροπρόθεσμης και διατηρήσιμης ανάπτυξης και, κατά συνέπεια, για το επίπεδο διαβίωσης. Παίζει επίσης αποφασιστικό ρόλο για τη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Οι προτεραιότητες του ΚΠΣ εστιάζονται σε επενδύσεις στο φυσικό, ανθρώπινο και γνωστικό κεφάλαιο, που μπορούν να συμβάλουν περισσότερο για την αύξηση της παραγωγικότητας και την ανάπτυξη στην Ελλάδα, στην περίοδο 2000-2006. Το ΚΠΣ προβλέπει επίσης την ένταση των προσπαθειών σε θέματα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος καθώς και στον τομέα της υγείας. Τέλος, επιδιώκεται η ισόρροπη και αειφόρος ανάπτυξη όλης της χώρας, της υπαίθρου, όσο και των αστικών περιοχών. Επισημαίνεται ότι το 30% των πόρων του Κ.Π.Σ. προορίζεται για τα δεκατρία περιφερειακά προγράμματα (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Παρουσίαση της Συνολικής Στρατηγικής).

3.4 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η στρατηγική του Κ.Π.Σ. εξειδικεύεται περαιτέρω στους παρακάτω άξονες προτεραιότητας (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Παρουσίαση της Συνολικής Στρατηγικής):

3.4.1. Ανθρώπινοι πόροι

Στην προτεραιότητα αυτή το κύριο βάρος των προσπαθειών επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ενεργών πολιτικών απασχόλησης. Στόχος είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση της ανεργίας, η προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους ως προς την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο μιας πολιτικής διά βίου κατάρτισης, η συμβολή στην ανάπτυξη ενός ικανού, κατηρτισμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού καθώς και η προώθηση δράσεων υπέρ της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Όλες αυτές οι πολιτικές συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και συνάδουν με το γενικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης καθώς και με τις ειδικότερες κατευθύνσεις για πολιτικές, που προβλέπει ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Η Ελλάδα θα οργανώσει και θα υλοποιήσει τις παρεμβάσεις για την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων κυρίως μέσω δύο βασικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ανθρωπίνων πόρων, που είναι το Ε.Π. «Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης» και το Ε.Π. «Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης» Δράσεις για τους ανθρώπινους πόρους περιλαμβάνονται και στα Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας», «Υγεία – Πρόνοια», «Ανταγωνιστικότητα» καθώς και στα 13 περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

3.4.2. Μεταφορές

Για τις υποδομές στον τομέα των μεταφορών, στόχος είναι η μείωση της περιφερειακότητας σε σχέση με τις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες, η βελτίωση των συνδέσεων με τις Βαλκανικές χώρες, η δημιουργία ενός συστήματος μεταφορών το οποίο θα καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και θα ενσωματώνει όλα τα μέσα

μεταφοράς, οδικά, σιδηροδρομικά, θαλάσσια, αεροπορικά, και τέλος, η μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης στα αστικά κέντρα. Προβλέπεται η κατασκευή 1000 περίπου χιλιομέτρων νέων τμημάτων αυτοκινητοδρόμων, ενώ ο ιδιωτικός τομέας θα συμμετάσχει σε μεγάλο βαθμό στη χρηματοδότηση του προγράμματος μέσω του συστήματος παραχώρησης των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης.

3.4.3. Ανταγωνιστικότητα

Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης είναι πρωταρχικής σημασίας, όπως εξ άλλου είναι οι δράσεις προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και οι δράσεις Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (E&T), ιδιαίτερα μέσω της ανάδειξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Προβλέπεται μεταξύ άλλων η διασύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και αναγκών των επιχειρήσεων, η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η προώθηση των νέων χρηματοδοτικών μέσων, μέτρων για τη μεταφορά τεχνολογίας, των μηχανισμών spin offs κλπ.

Για τον τομέα του τουρισμού, είναι αναγκαία η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας του προσφερομένου τουριστικού προϊόντος, μέσω της βελτίωσης των τουριστικών υποδομών, της μεγαλύτερης διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος καθώς και της βελτίωσης των προσφερομένων υπηρεσιών.

Στον τομέα της ενέργειας, η προσπάθεια θα στραφεί κατά προτεραιότητα σε δράσεις διασύνδεσης δικτύων και διανομής, εν' όψη της απελευθέρωσης της αγοράς, σε δράσεις ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας. Επίσης στη διανομή φυσικού αερίου στις αστικές περιοχές, με την ανάπτυξη των συμβάσεων παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, λαμβανομένων υπόψη και των υποχρεώσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

3.4.4. Ανάπτυξη της υπαίθρου και αλιεία

Όσον αφορά τη γεωργία, την ανάπτυξη της υπαίθρου και την αλιεία, προτεραιότητα δίδεται στην πολύπλευρη ανταγωνιστικότητα των αγροτικών ζωνών μέσα σε ένα πνεύμα το οποίο διαπνέεται από τις αρχές της αειφόρου, μακροπρόθεσμης και ισόρροπης ανάπτυξης. Θα καταβληθεί προσπάθεια προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων και θα αναληφθούν δράσεις στήριξης, προώθησης της ποιότητας με παρεμβάσεις στο επίπεδο της αγροτικής εκμετάλλευσης καθώς και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων. Η προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος και η υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης της υπαίθρου παραμένει μία προτεραιότητα. Για την αλιεία, προτεραιότητα δίδεται στον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού, σύμφωνα με τους κανόνες της ποιότητας και του περιβάλλοντος, προκειμένου να επιτευχθεί μία μόνιμη και ισορροπημένη ανάπτυξη του τομέα.

3.4.5. Ποιότητα ζωής

Όσον αφορά τον Πολιτισμό, προτεραιότητα δίδεται στην προστασία και περαιτέρω προώθηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς και στην ανάπτυξη του Σύγχρονου Πολιτισμού με διασφάλιση της ισόρροπης υποστήριξης του τομέα στην Περιφέρεια.

Στον τομέα της Υγείας και της Πρόνοιας, οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του όλου συστήματος, με την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης μονάδων και υπηρεσιών υγείας, στενά συνδεδεμένης με πολιτική βελτίωσης του προσωπικού. Οι προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση του

συστήματος της ψυχικής υγείας και της βελτίωση του συστήματος πρόνοιας θα συνεχισθούν και θα ενταθούν.

Ο γενικός στόχος της αειφόρου ανάπτυξης θα επιτευχθεί κυρίως με τη δημιουργία και ολοκλήρωση α) των υποδομών και παρεμβάσεων που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και τη διατήρηση της φυσικής μας κληρονομιάς, β) νέων θεσμών, μηχανισμών και δομών, γ) της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, της εισαγωγής της διάστασης της προστασίας του περιβάλλοντος σε άλλους άξονες οι οποίοι υποστηρίζονται από το ΚΠΣ, όπως για παράδειγμα στις μεταφορές και στον τουρισμό.

3.4.6. Κοινωνία της Πληροφορίας

Η ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα αύξησης της αποτελεσματικότητας των κυβερνητικών δράσεων και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούν πολλούς τομείς (εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, μεταφορές) και αποτελούν μέρος μίας ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής με στόχους την αποτελεσματικότητα, τον εκσυγχρονισμό, την ανοικτή κοινωνία και την καλύτερη ποιότητα ζωής. Θα συνεχισθούν οι προσπάθειες για τη διάδοση της γνώσης ψηφιακής τεχνολογίας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβώνας και των σχετικών κατευθύνσεων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3.4.7. Περιφερειακή Ανάπτυξη

Η αναπτυξιακή πολιτική σε περιφερειακό επίπεδο στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στην αύξηση της απασχόλησης.

Πιο συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες των παρεμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο έχουν ως εξής:

Παρεμβάσεις που ενισχύουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομικής βάσης των περιφερειών, προάγουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και την εξωστρέφειά τους, ενισχύουν το ρόλο των αστικών κέντρων και την ανάπτυξη της υπαίθρου. Επίσης περιλαμβάνονται παρεμβάσεις με στόχο την άρση της απομόνωσης, την τόνωση της δημογραφικής ανάπτυξης και της παραγωγικής ανάπτυξης των ορεινών, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών, τη χάραξη περιφερειακής πολιτικής διάχυσης της καινοτομίας, την πρόσβαση στην Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, τη βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση των ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την υποστήριξη των Τοπικών Συμφώνων για την Απασχόληση και άλλων τοπικών πρωτοβουλιών. Επίσης προβλέπονται παρεμβάσεις προστασίας και αξιοποίησης της πολιτιστικής και της φυσικής κληρονομιάς κάθε περιφέρειας.

3.4.8 Τεχνική Βοήθεια

Η τεχνική βοήθεια θα χρηματοδοτηθεί σε επίπεδο ΚΠΣ, καθώς και σε επίπεδο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

3.5 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Για την υλοποίηση του ΚΠΣ 2000-2006 και των άλλων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρεμβάσεων, η Ελλάδα έχει θέσει σε εφαρμογή ένα Σύστημα Διαχείρισης, Παρακολούθησης και Ελέγχου

σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος πρώτης προτεραιότητας είναι η χρηστή και ορθολογική διαχείριση των διατιθέμενων εθνικών και κοινοτικών πόρων και η μεγιστοποίηση των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων.

Οι νέοι κανόνες και οι αρχές διαχείρισης ενσωματώθηκαν μέσω της μεταρρύθμισης του βασικού κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων 1260/99 και των άλλων κανονισμών στους στόχους και στη μεθοδολογία του Γ' ΚΠΣ (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004), και είναι:

Σε ισχύ οι διαχειριστικοί κανόνες των ενισχύσεων Περιφερειακής Ανάπτυξης που αποφασίστηκαν στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1987 με τις μεταρρυθμίσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων του 1988 και του 1993:

1. Η επικέντρωση (cohesion) της υποστήριξης σε συγκεκριμένες περιοχές της Ε.Ε. που είναι γνωστές ως περιοχές-στόχοι.
2. Η εταιρική σχέση (partnership) κοινωνικών και οικονομικών οργανώσεων (καταναλωτές, περιβαλλοντικές και επαγγελματικές οργανώσεις και τοπικοί φορείς), ώστε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση να γίνονται με κοινωνική διαβούλευση, συναίνεση των κοινωνικο-οικονομικών ομάδων κάθε τομέα και των τοπικών κοινωνιών.
3. Η προσθετικότητα (additionally) των κρατών-μελών και περιφερειών με εθνικούς πόρους στις προσπάθειες των ΚΠΣ.
4. Ο προγραμματισμός με εκπόνηση πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Επιπλέον των παραπάνω προστέθηκαν με τον Κανονισμό 1260/99:

- Η απλούστευση του νομικού πλαισίου, δηλαδή λιγότεροι κανονισμοί.
- Η ενίσχυση της αποκέντρωσης στη λήψη αποφάσεων και η διαχείριση των κοινών στο κοντινότερο του πολίτη επίπεδο, δηλαδή από τα υπουργεία στις Περιφέρειες και από τις Περιφέρειες στους ΟΤΑ και στους άλλους κοινωνικο-οικονομικούς εταίρους των τοπικών κοινωνιών.
- Η ενίσχυση της επικουρικότητας στο σχεδιασμό και στην άσκηση πολιτικών (subsidiary). Τώρα τα κράτη-μέλη μπορούν να θέτουν υψηλότερα στάνταρ υγειονομικών ελέγχων ή ποιοτικών προδιαγραφών στα προϊόντα.
- Ο ευέλικτος προγραμματισμός από περιφέρειες και κράτη-μέλη, με απόσυρση των κοινοτικών εταίρων από την υλοποίηση και αντίστοιχη αποκέντρωσή του, αλλά με περισσότερη εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση από θεσμούς της Ε.Ε. και του κράτους-μέλους.
- Η οικονομική βιωσιμότητα, που είναι ένα νέο στοιχείο ευθύνης, για τεκμηρίωση από τους τελικούς δικαιούχους των προτεινόμενων επενδύσεων και έργων.
- Η ενίσχυση των περιβαλλοντικών μέτρων και αρχών, που διαπερνά όλους τους κανονισμούς και τις παρεμβάσεις του ΚΠΣ.
- Η διασφάλιση των συνθηκών ίσων ευκαιριών στα δύο φύλα, καθώς και στα ΑμΕΑ.
- Η δημοσιονομική διαχείριση των πόρων του Γ' ΚΠΣ, που ασκείται σε τρία επίπεδα ελέγχων – Διαχειριστικές Αρχές, Αρχή Πληρωμής και εξωτερικού Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΠΕΘΟ) – για να προωθεί την πρόληψη και διαφάνεια στο σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στη διαχείριση. Τα κράτη-μέλη πρέπει να δίνουν πρόβλεψη και ετήσιο απολογισμό.

Στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος έχουν θεσμοθετηθεί και λειτουργούν όργανα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου και εφαρμόζονται συστηματικά

αυστηρές διαδικασίες σε ότι αφορά την επιλογή, τη χρηματοδότηση και την υλοποίηση των Πράξεων που εγγυώνται τη διαφάνεια και τον ορθολογισμό στην παρακολούθηση, την ακρίβεια και αποτελεσματικότητα των ελέγχων, την ουσιαστική διαχείριση της πληροφορίας και την αξιολόγηση των προγραμμάτων.

3.5.1 Διαχειριστική Αρχή Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006

Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου του ΚΠΣ 2000 – 2006, Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ, www.hellaskps.gr) είναι η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Στα πλαίσια της Γενικής Δ/σης έχουν συσταθεί Ειδικές Υπηρεσίες για τις ανάγκες διαχείρισης του ΚΠΣ:

- Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος

Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. είναι υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Αποτελεί τον κύριο συνομιλητή της Επιτροπής και συνεργάζεται με αυτήν στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, τηρουμένων των θεσμικών, νομικών και δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων κάθε εταίρου.

Οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής καθορίζονται στο άρθρο 34 του Καν. 1260/99. Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ εξασφαλίζει το συντονισμό των παρεμβάσεων στο επίπεδο του ΚΠΣ. Λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες προς τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ) προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι και να διασφαλίζεται η τήρηση των πολιτικών του ΚΠΣ.

Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ έχει βάσει του Ν. 2860/2000, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, μεριμνώντας ιδίως για τη συμβατότητά του με τις εθνικές πολιτικές.
2. Συντονίζει τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΚΠΣ και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ.
3. Εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με τη διαχείριση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και κάθε δραστηριότητα που υπάγεται στην αποστολή των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
4. Έχει την ευθύνη και διαχειρίζεται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) σε ό,τι αφορά το ΚΠΣ και μεριμνά ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των διαχειριστικών αρχών, των Επιτροπών Παρακολούθησης, της Αρχής Πληρωμής, των ελεγκτικών αρχών και της Επιτροπής.
5. Έχει την ευθύνη για τη διενέργεια της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΚΠΣ σύμφωνα με το άρθρο 42 του Κανονισμού. Επεξεργάζεται τα πορίσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΚΠΣ και των επιχειρησιακών προγραμμάτων και προτείνει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ τροποποιήσεις του ΚΠΣ και των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
6. Ενημερώνει τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων σχετικά με το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο. Παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις σχετικές ενέργειες των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων, για την εξασφάλιση της συμβατότητας των επιχειρησιακών προγραμμάτων και

των πράξεων με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, ιδίως σε ότι αφορά την τήρηση των διατάξεων για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και εισηγείται τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων αυτών από τους αρμόδιους φορείς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

7. Επεξεργάζεται και προτείνει τροποποιήσεις του ΚΠΣ προς την Επιτροπή Παρακολούθησής του.
8. Επεξεργάζεται, σε συνεργασία με την Επιτροπή, τους δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης του άρθρου 44 του Κανονισμού και προτείνει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ την κατανομή του αποθεματικού αυτού, καθώς και την κατανομή του αποθεματικού προγραμματισμού.
9. Οργανώνει και παρακολουθεί τη διαδικασία δημοσιότητας του ΚΠΣ σε συνεργασία με την Επιτροπή και διαμορφώνει πλαίσιο αρχών δημοσιότητας για τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης του ΚΠΣ, καθώς και των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
10. Καθορίζει τις διαδικασίες εξέτασης των ετήσιων εκθέσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων (άρθρο 34 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1260/99).
11. Συμμετέχει στις ετήσιες συναντήσεις των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων και της Επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 34 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1260/99.
12. Παρέχει στην Επιτροπή τα αναγκαία στοιχεία για την επαλήθευση της προσθετικότητας, κατά την έννοια του άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1260/99.
13. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ.

3.5.2 Επιτροπή Παρακολούθησης ΚΠΣ

Η παρακολούθηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης είναι ευθύνη ενός συλλογικού οργάνου, της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου του ΚΠΣ 2000 – 2006, Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ, www.hellaskps.gr), που συστήνεται, βάσει του άρθρου 35 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/99, εντός τριών μηνών από την απόφαση της Επιτροπής ΕΚ για την έγκριση του ΚΠΣ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης λειτουργεί στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σε συμφωνία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ.

2. Δημιουργεί Υποεπιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό των παρεμβάσεων σε ειδικούς τομείς, οι οποίες προεδρεύονται από μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ στις οποίες συμμετέχουν συμβουλευτικά εκπρόσωποι της Επιτροπής ΕΚ και της ΕΤΕπ. Τέτοιες υποεπιτροπές είναι η Υποεπιτροπή ανθρωπίνων πόρων και η Υποεπιτροπή αγροτικής ανάπτυξης.

3. Αξιολογεί τακτικά τις εξελίξεις σε θέματα ανισοτήτων και αναπτυξιακών καθυστερήσεων βάσει των δεικτών που έχουν προσδιοριστεί για το ΚΠΣ καθώς και την πρόοδο στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του προγράμματος.

4. Εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής του ΚΠΣ, ιδίως την επίτευξη των στόχων των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 42 του Καν. 1260/1999.

5. Εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων.

6. Προτείνει στη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ οποιαδήποτε τροποποίηση που μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του ΚΠΣ ή να βελτιώσει τη διαχείριση της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισης. Κάθε προσαρμογή των παρεμβάσεων γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 3 του Καν. 1260/1999.

3.5.3 Αρχή Πληρωμής

Για την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών δημιουργείται μία ειδική υπηρεσία πληρωμών στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σε επίπεδο Κ.Π.Σ. για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΠΣ και όλα τα διαρθρωτικά Ταμεία. Η ίδια υπηρεσία έχει τα ανάλογα καθήκοντα και αρμοδιότητες για το Ταμείο Συνοχής.

Η αρχή πληρωμής (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου του ΚΠΣ 2000 – 2006, Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής, www.hellaskps.gr) σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 32 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999 και την εθνική νομοθεσία:

1. Είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία και την υποβολή των αιτήσεων πληρωμών στην Ε.Ε. (η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ) ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό Ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 3 Καν.(ΕΚ) 1260/1999 καθώς και για την αποδοχή των πιστώσεων της Επιτροπής.

2. Διασφαλίζει την απόδοση της κοινοτικής και εθνικής συμμετοχής στους τελικούς δικαιούχους (στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων και στους τελικούς αποδέκτες) μέσω του ΠΔΕ το συντομότερο δυνατόν και χωρίς καμία κράτηση.

3. Υποβάλλει τις πιστοποιημένες δηλώσεις στην Επιτροπή ΕΚ ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό Ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 3 και 4 του Καν.(ΕΚ)1260/1999.

4. Υποβάλλει τις προβλέψεις για μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών στην Ε.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.7 του Καν.(ΕΚ)1260/1999.

5. Καθορίζει σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ τους κανόνες λειτουργίας του ΟΠΣ για την επεξεργασία των πληροφοριών που χρησιμοποιεί (ελέγχει, πιστοποιεί, εγκρίνει). Μερικά για την ορθή λειτουργία των λογιστικών συστημάτων στο επίπεδο των διαχειριστικών αρχών κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ. Κάθε διαχειριστική αρχή Ε.Π. ορίζει έναν υπεύθυνο, που θα διαχειρίζεται τις πληροφορίες αυτές και θα συνομιλεί με την αρχή πληρωμής. Η αρχή πληρωμής υποστηρίζεται από το «Γραφείο Υποστήριξης» (help desk).

6. Διενεργεί τον εξωτερικό έλεγχο στις διαχειριστικές αρχές και στους τελικούς δικαιούχους.

7. Προβαίνει σε αναστολή των πληρωμών σε περίπτωση εικαζόμενης παρατυπίας, ενημερώνοντας ταυτόχρονα την αρμόδια διαχειριστική αρχή, το ΟΠΣ τον τελικό δικαιούχο και τον τελικό αποδέκτη. Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας, και με την επιφύλαξη των ισχυουσών κοινοτικών και εθνικών διατάξεων σχετικά με την ανακοίνωση των παρατυπιών και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, προβαίνει στη διαγραφή των σχετικών πληρωμών αφού ακούσει τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι αποφάσεις της αρχής πληρωμής, που θα πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να συμφωνούν με την αρχή της αναλογικότητας, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διοικητικών ή/και δικαστικών προσφυγών.

8. Είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και το συντονισμό των χρηματοδοτικών ροών και την διαχείριση των λογαριασμών που κατατίθενται οι πιστώσεις των διαρθρωτικών Ταμείων.

3.6 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

3.6.1 Έγκριση πράξεων (έργων/ενεργειών)

Η διαδικασία έγκρισης των πράξεων (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Υλοποίηση, www.hellaskps.gr) είναι το σύνολο των ενεργειών που απαιτούνται για την επιλογή και ένταξη των πράξεων, προκειμένου να εγκριθεί η χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος του ΚΠΣ 2000-2006.

Η πρόταση, η επιλογή και έγκριση χρηματοδότησης των πράξεων καθορίζονται με διαφανείς και αντικειμενικές διαδικασίες. Η διαχειριστική αρχή πληροφορεί τους δυνητικούς δημόσιους και ιδιωτικούς τελικούς δικαιούχους για τις δυνατότητες συγχρηματοδότησης σε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος έχει την ευθύνη για την επιλογή ή την απόρριψη ένταξης μιας πράξης στη βάση των προτεραιοτήτων και των κριτηρίων επιλογής όπως καθορίζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Σε περίπτωση μέτρων στο πλαίσιο των οποίων περισσότερα έργα και περισσότεροι τελικοί δικαιούχοι μπορούν να τύχουν συνδρομής η κατευθυντήρια αρχή είναι ότι οι προτάσεις έργων υποβάλλονται, αξιολογούνται και εγκρίνονται σύμφωνα με την ανοικτή διαδικασία που περιγράφεται στις ακόλουθες παραγράφους. Επίσης η πρόθεση είναι να επεκταθεί προοδευτικά η πρακτική της ιεράρχησης των προτάσεων προκειμένου να επιλέγονται οι καλύτερες προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος.

Σε κάθε περίπτωση έργα που δεν έχουν αξιολογηθεί από τη διαχειριστική αρχή ή δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο θετικής αξιολόγησης δεν εντάσσονται στο πλαίσιο του Ε.Π. και κατά συνέπεια δεν χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΚΠΣ.

Η διαδικασία έγκρισης έργου/ενέργειας περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- *Πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος ή ενημέρωση* (για κατάθεση της πρότασης) σε δυνητικούς τελικούς δικαιούχους για την υποβολή των προτάσεών τους σε τυποποιημένα έντυπα (παρουσίαση των σχετικών προτάσεων υπό τη μορφή Τεχνικών Δελτίων έργων). Κάθε αίτηση ένταξης έργου/ενέργειας περιλαμβάνει σχέδιο υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ή επιχειρηματικό σχέδιο (όπου απαιτείται) και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης με αναφορά στις κρίσιμες δραστηριότητες του έργου.

- *Αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα καθορισθέντα κριτήρια επιλογής και πρόταση ένταξης έργου/ενέργειας στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.*

- *Έκδοση απόφασης ένταξης έργου/ενέργειας στο πρόγραμμα και δέσμευσης των αναγκαίων πιστώσεων καθώς και ενημέρωση του τελικού δικαιούχου σχετικά με τη ληφθείσα απόφαση και τους όρους χρηματοδότησης.*

3.6.2 Η Υλοποίηση του Προγράμματος

Η Υλοποίηση του Προγράμματος (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004) γίνεται από τους τελικούς δικαιούχους. Είναι οι φορείς του δημοσίου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα που έχουν την ευθύνη υλοποίησης – εκτέλεσης των πράξεων (έργων και επενδύσεων). Ο τελικός δικαιούχος (ΟΤΑ, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Περιφέρεια, Υπουργεία κ.λ.π.) δεν ταυτίζεται πάντα με τον τελικό ωφελούμενο από την υλοποίηση του έργου (τον αποδέκτη της κοινοτικής επιδότησης).

Στις περιπτώσεις χορήγησης κρατικών ενισχύσεων ο τελικό δικαιούχος είναι ενδιάμεσος φορέας (μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα), αρμόδιος να χορηγεί τις ενισχύσεις στους τελικούς αποδέκτες.

Οι ενδιάμεσοι φορείς λειτουργούν βάσει των Π.Δ. 114/92 και 98/96 και επιμέρους υπουργικών αποφάσεων.

Φορέας επίβλεψης έργων του Γ΄ ΚΠΣ, σύμφωνα με το Ν. 1418 περί δημοσίων έργων, είναι ο φορέας που αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες της διευθύνουσας υπηρεσίας του έργου.

Φορέας λειτουργίας έργων του Γ΄ ΚΠΣ είναι ο αρμόδιος, κατά το νόμο σε δημόσιο έργο ή κατά το επιχειρησιακό σχέδιο σε ιδιωτικό έργο, να λειτουργήσει το έργο που παράγεται από το φορέα υλοποίησης (τελικό δικαιούχο).

Θεσμοθετήθηκαν επίσης και συγκροτήθηκαν οι 24 Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των 3 κοινοτικών πρωτοβουλιών, με τη συμμετοχή των ΟΤΑ, των κοινωνικο-οικονομικών εταίρων και μη κυβερνητικών οργανώσεων, για τη διασφάλιση της δημοκρατικής συμμετοχής στο σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στον έλεγχο των Προγραμμάτων, από τους εκπροσώπους των τελικών δικαιούχων και ωφελούμενων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Η εφαρμογή και οργάνωση της διαχείρισης του Γ΄ ΚΠΣ υποστηρίζεται από τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Α.Ε. (ΜΟΔ) κυρίως σε θέματα στελέχωσης και μεταφοράς τεχνογνωσίας στις Διαχειριστικές Αρχές και ανάπτυξης εργαλείων διαχείρισης.

Τέλος η κεντρική διαχειριστική αρχή του Γ΄ ΚΠΣ έχει τη συνολική ευθύνη εφαρμογής του Γ΄ ΚΠΣ και εκπροσωπεί τη χώρα έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3.7 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

3.7.1 Χρηματοδοτικές ροές

1. Ροές χρηματοδοτήσεων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών του ΚΠΣ (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Διατάξεις Εφαρμογής), με την έννοια ότι η παροχή της εθνικής και της κοινοτικής συνδρομής στον τελικό δικαιούχο θα πρέπει να παρακολουθείται στο πλαίσιο κάθε Ε.Π., η χρηματοδοτική διαδρομή είναι η ακόλουθη:

i) Η αρχή πληρωμής είναι ο αποκλειστικός διαχειριστής των συγκεκριμένων λογαριασμών που θα διατηρεί το Υπουργείο Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδας: λογαριασμούς για τα Ε.Π. του ΚΠΣ και για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και έναν λογαριασμό για το Ταμείο Συνοχής.

Οι κοινοτικές πιστώσεις κατατίθενται απ' ευθείας από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στους λογαριασμούς, ανά διαρθρωτικό Ταμείο και ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. Οι διαχειριστικές αρχές ενημερώνονται σχετικά.

ii) Με εντολή της αρχής πληρωμής, οι κοινοτικές πιστώσεις εγγράφονται στο τμήμα εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού - Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Στο τμήμα δαπανών εγγράφονται οι προβλέψεις μεταφοράς πιστώσεων (κοινοτικών και δημοσίων εθνικών) προς τους τελικούς δικαιούχους. Σε περίπτωση ιδιωτικής συμμετοχής αυτή φαίνεται στα αντίστοιχα υποσυστήματα του ΟΠΣ για το ΚΠΣ, τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και το Ταμείο Συνοχής.

Οι προκαταβολές των κοινοτικών πόρων με την αντίστοιχη εθνική συμμετοχή χρησιμοποιούνται προκειμένου να γίνει η χρηματοδότηση των τελικών δικαιούχων.

Στον κρατικό προϋπολογισμό υπάρχουν στοιχεία με τα οποία καθορίζεται σαφώς η παρέμβαση, ο τελικός δικαιούχος και το ύψος της οικονομικής συνδρομής.

iii) Η αρχή πληρωμής μεριμνά για την απόδοση των ετήσιων πιστώσεων (κοινοτικών και δημόσιων εθνικών) στους τελικούς δικαιούχους. Η απόδοση των πιστώσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού – Π.Δ.Ε. και τους ρυθμούς υλοποίησης των έργων όπως πιστοποιούνται από τη διαχειριστική αρχή.

Η απόδοση στους τελικούς δικαιούχους γίνεται χωρίς καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση που επιφέρει μείωση των ποσών αυτών (άρθρο 32 παρ. 1 του Καν. 1260/1999).

2. Ροή χρηματοδοτικών πληροφοριών

i) Η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης κοινοποιείται στον τελικό δικαιούχο.

Ο τελικός δικαιούχος πρέπει να υποβάλει στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές μέσω ενός *μηνιαίου δελτίου* καθώς και την εξέλιξη του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου μέσω ενός *εξαμηνιαίου δελτίου παρακολούθησης*.

Οι πληροφορίες αυτές μετά την έγκριση και επιβεβαίωσή τους από τη Διαχειριστική Αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος καταχωρούνται στο ΟΠΣ.

Η αρχή πληρωμής κάνει χρήση αυτών των πληροφοριών μέσω του ΟΠΣ και διασταυρώνει τα στοιχεία που βεβαιώνει η διαχειριστική αρχή με τις πληρωμές του ΠΔΕ, έτσι όπως αυτές προκύπτουν από κατάλληλα τραπεζικά στοιχεία.

ii) Η αρχή πληρωμής υποβάλλει τις αιτήσεις στην Επιτροπή αφού:

- ελέγξει την ακρίβεια των παραπάνω πληροφοριών και ιδίως σε ότι αφορά τις πληρωμές που έχουν γίνει από τους τελικούς δικαιούχους

- ελέγξει την ύπαρξη εκκρεμών ζητημάτων που προκύπτουν από τους σχετικούς ελέγχους

- ελέγξει εάν το συμπλήρωμα προγραμματισμού και οι σχετικές ετήσιες εκθέσεις της διαχειριστικής αρχής έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή ΕΚ.

iii) Η αρχή πληρωμής με τη βοήθεια του ΟΠΣ πραγματοποιεί ελέγχους για τις πληρωμές των σχετικών ποσών και για τα παραστατικά των δαπανών που παρέχονται από τη διαχειριστική αρχή προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών (κυρίως η ακρίβεια των καταχωρούμενων πληροφοριών και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών καθώς και η τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας).

Η αρχή πληρωμής πληροφορείται μέσω του ΟΠΣ τα αναλυτικά δεδομένα των δαπανών που δηλώνονται από τους τελικούς δικαιούχους.

Το ΟΠΣ τροφοδοτείται με στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται μέσω των λογαριασμών που διατηρούνται σε άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

3.7.2 Χρηματοοικονομική Διαχείριση

Οι δεσμεύσεις της Ε.Ε. (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004) είναι ετήσιες, όχι αργότερα από τις 30/4. Οποιοδήποτε μέρος της δέσμευσης δεν πληρωθεί έως το τέλος του 2^{ου} έτους, που ακολουθεί το έτος που έγινε η δέσμευση, σύμφωνα με τον κανόνα (v+2), σημαίνει αποδέσμευση από την Ε.Ε. της υποχρέωσης καταβολής του δεσμευμένου ετησίου ποσού, δηλαδή απώλεια πόρων για την Ελλάδα. Η καθυστέρηση στην προσαρμογή του ελληνικού θεσμικού πλαισίου ωρίμανσης και εκτέλεσης των μελετών των έργων και εξειδίκευσης των καθεστώτων ενίσχυσης των

επενδύσεων και ενισχύσεων θέτει σε κίνδυνο μη έγκαιρης απορρόφησης των δεσμευμένων πόρων και απώλειάς τους από τη χώρα μας.

Με την 1^η δέσμευση η Ε.Ε. πληρώνει προκαταβολικά στο κράτος έως 7% των πόρων του εγκεκριμένου προγράμματος.

Ακολουθούν πληρωμές πιστοποιημένες και προγραμματοδοτούμενες των έργων από το κράτος-μέλος.

Το κράτος-μέλος προκαταβάλλει τις πληρωμές δημόσιας δαπάνης, των συγχρηματοδοτούμενων έργων και επενδύσεων, με εθνικούς πόρους του ΠΔΕ και ακολούθως, ύστερα από υποβολή πινάκων του ΟΠΣ, ισοζυγίων και εκθέσεων σε επίπεδο σύμβασης, ζητά την κοινοτική συμμετοχή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει δηλωμένων και πιστοποιημένων δαπανών που καταγράφονται στο ΟΠΣ.

Κάθε έργο του ΚΠΣ και των κοινοτικών πρωτοβουλιών είναι ενάριθμο, χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων-ΠΔΕ, εντάσσεται σε Συλλογική Απόφαση-ΣΑ ύστερα από πρόταση των αρμόδιων φορέων συνοδευόμενη από αποφάσεις ένταξης των αρμόδιων γενικών γραμματέων έπειτα από εισήγηση της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής (ν. 2860/2000, άρθρα 5 και 20).

Η ευθύνη για το χρηματοοικονομικό έλεγχο ανήκει στο κράτος-μέλος.

Η Ε.Ε. απαιτεί την ύπαρξη συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, το οποίο υποβλήθηκε από τη χώρα μας στην Ε.Ε. τον 6/2001.

Η Ε.Ε. διενεργεί έκτακτους δειγματοληπτικούς ελέγχους μέσω του Ελεγκτικού Συνεδρίου συστημικούς ελέγχους ή μέσω της Γ.Δ. Περιφερειών ειδικούς: ΟΠΣ, τήρησης κανονισμών, κ.λ.π.)

Προχωρεί σε συστάσεις για τυχόν ανωμαλίες ή αφαιρεί πόρους, με δυνατότητα προβολής και αναγωγής παρατυπιών που προκύπτουν από δειγματοληπτικούς ελέγχους στο σύνολο του μέτρου.

Η Ε.Ε. και το κράτος-μέλος συναντιούνται μία φορά το χρόνο για συντονισμό/έλεγχο και οι διαχειριστικές αρχές υποβάλλουν την ετήσια έκθεση πεπραγμένων κάθε έτους έως τις 30/6 του επόμενου έτους, η αποδοχή της οποίας μαζί με τους πίνακες προόδου του ΟΠΣ από την Ε.Ε. είναι προϋπόθεση καταβολής της κοινοτικής συμμετοχής.

3.8 ΕΛΕΓΧΟΙ

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 του Καν. (ΕΚ) 1260/99, το κράτος μέλος έχει την κύρια ευθύνη για την άσκηση του οικονομικού ελέγχου του ΚΠΣ (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Διατάξεις Εφαρμογής). Ενεργεί σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίσει ότι οι κοινοτικοί πόροι χρησιμοποιούνται σωστά και αποτελεσματικά, βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του ιδίου Κανονισμού, η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. είναι η κατά πρώτο λόγο υπεύθυνη αρχή για το σύννομο των συγχρηματοδοτούμενων έργων / ενεργειών και της εφαρμογής μέτρων εσωτερικού ελέγχου.

Για την αποτελεσματική άσκηση των ελέγχων η Ελλάδα διαθέτει ένα σύστημα ελέγχου των διαρθρωτικών Ταμείων που οργανώνεται ως ακολούθως :

- Ο έλεγχος που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Καν.438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002 ασκείται από τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Περιλαμβάνει τον έλεγχο των έργων στη φυσική, διοικητική, χρηματοοικονομική και λογιστική τους διάσταση, τόσο στον τόπο υλοποίησης τους, όσο και στην έδρα των φορέων που έχουν στην κατοχή τους πρωτότυπους τεχνικούς φακέλους και τα παραστατικά δαπανών.

- Οι έλεγχοι που ασκούνται από την Αρχή Πληρωμής συνίστανται σε εξωτερικό διαχειριστικό έλεγχο στις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων και σε ελέγχους στα έργα. Οι έλεγχοι στα έργα γίνονται σε συντονισμό με αυτούς των διαχειριστικών αρχών. Ο εξωτερικός αυτός διαχειριστικός έλεγχος περιλαμβάνει την ανάλυση και την αξιολόγηση του συστήματος ελέγχων που ασκούνται στο πλαίσιο του άρθρου 4 του Καν.438/01 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002. Υπεισέρχεται, όπου είναι απαραίτητο, στις ειλημμένες από τα διαχειριστικά όργανα αποφάσεις, καθώς και στον έλεγχο των τελικών δικαιούχων.

- Ο έλεγχος προβλεπόμενος από τα άρθρα 10 και 15-16 του Καν.438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002 αφορά το συνολικό συντονισμό των συστημάτων ελέγχου καθώς και εξειδικευμένες επιθεωρήσεις-στόχους. Ασκείται από ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών / Γενικό Λογιστήριο του Κράτους που διενεργεί ελέγχους επί των διαχειριστικών αρχών, της αρχής πληρωμής και των τελικών δικαιούχων προκειμένου να διασφαλίσει τη χρηστή και αποτελεσματική δημοσιονομική διαχείριση. Επίσης διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε έργα/ενέργειες σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Καν.(ΕΚ) 438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002.

Η Επιτροπή ΕΚ, στο πλαίσιο της άσκησης της αρμοδιότητάς της ως θεματοφύλακα για την ορθή εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διασφαλίζει την ύπαρξη και την ομαλή λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ώστε οι κοινοτικοί πόροι να χρησιμοποιούνται με τρόπο ορθό και αποτελεσματικό. Για το λόγο αυτό, υπάλληλοι της Επιτροπής ΕΚ μπορούν να διεξάγουν επιτόπιους ελέγχους, και ιδίως δειγματοληπτικούς, για όλες τις πράξεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα ταμεία, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, με προειδοποίηση τουλάχιστον μίας εργάσιμης ημέρας.

3.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 5 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, ο τρόπος αξιολόγησης διευκρινίζεται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και στις παρεμβάσεις (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Διατάξεις Εφαρμογής). Τα άρθρα 41-44 του Κανονισμού καθορίζουν τις ευθύνες του κάθε μέρους, ενώ η παράγραφος 2 του άρθρου 8 τοποθετεί την αξιολόγηση στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης και της συμπληρωματικότητας. Θα πρέπει επομένως οι εθνικές αρχές και η Επιτροπή ΕΚ να συμφωνήσουν σε θέματα δομών, διαδικασιών, μεθόδων και χρονοδιαγράμματος που θα χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή των διατάξεων σε θέματα αξιολόγησης του ΚΠΣ, των προγραμμάτων, των μεγάλων έργων και των συμπληρωμάτων προγραμματισμού καθώς και της ποσοτικοποίησης των στόχων.

Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους και ιδίως οι διαχειριστικές αρχές και η Επιτροπή εξοπλίζονται με τα κατάλληλα μέσα και συγκεντρώνουν τα απαραίτητα στοιχεία για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της αξιολόγησης. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ποιότητα της ποσοτικοποίησης των στόχων και η συστηματική και έγκαιρη συγκέντρωση των δεδομένων των σχετικών με τους δείκτες έχουν ιδιαίτερη σημασία.

3.9.1 Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (άρθρα 41 και 26 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999)

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex ante) αποτελεί ευθύνη των αρμοδίων αρχών για την προετοιμασία των σχεδίων, των παρεμβάσεων και των συμπληρωμάτων προγραμματισμού. Διεξάγεται στο επίπεδο του σχεδίου και των προγραμμάτων συμπεριλαμβανομένου του συμπληρώματος προγραμματισμού. Αφορά:

- την ανάλυση των αποτελεσμάτων των προηγούμενων αξιολογήσεων
- την ανάλυση των ισχυρών σημείων, των αδύνατων σημείων και του δυναμικού των περιφερειών ή/και των τομέων
- την εκτίμηση του λόγου ύπαρξης και της συνοχής της προτεινόμενης στρατηγικής
- την ποσοτικοποίηση των προτεραιοτήτων και των στόχων
- την ανάλυση των αναμενόμενων επιπτώσεων και την αιτιολόγηση της πολιτικής
- την ποιότητα των μηχανισμών εφαρμογής

Η αξιολόγηση των έργων

Οι αιτήσεις συνδρομής από το ΕΤΠΑ σχετικά με τα μεγάλα έργα που αναφέρονται στο άρθρο 25 του Καν.(ΕΚ)1260/99 (δηλαδή αυτά που το συνολικό κόστος τους υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ), πρέπει να περιλαμβάνουν την πραγματοποίηση αναλύσεων κόστους-οφέλους που να καλύπτουν την χρηματοοικονομική ανάλυση, την κοινωνικοοικονομική ανάλυση καθώς και την ανάλυση κινδύνων και βιωσιμότητας του έργου. Αξιολογείται επίσης η επίπτωση στην απασχόληση και η περιβαλλοντική επίπτωση.

Τα άλλα έργα, με κόστος μικρότερο των 50 εκατομμυρίων ευρώ, αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης αξιολόγησης εκ μέρους των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους βάσει διαφανών κριτηρίων και διαδικασιών.

3.9.2 Η ενδιάμεση αξιολόγηση

Η ενδιάμεση αξιολόγηση πραγματοποιείται στο επίπεδο του ΚΠΣ και των επιμέρους επιχειρησιακών προγραμμάτων που υλοποιούνται στα πλαίσια αυτού. Έχει ουσιαστικά ως στόχο να τροφοδοτήσει το ΚΠΣ και τα προγράμματα στο μέσο της περιόδου υλοποίησής τους, με τις ενδεχόμενες απαραίτητες προσαρμογές και να προσφέρει στοιχεία για την εκτίμηση της απόδοσης των παρεμβάσεων.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση διεξάγεται υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής του Ε.Π., σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και την Επιτροπή ΕΚ στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης.

Στοχεύει, βάσει των πρώτων αποτελεσμάτων, στην εξέταση της ορθότητας και των προοπτικών υλοποίησης των στόχων. Αξιολογεί επίσης τη χρήση των πιστώσεων καθώς και την εξέλιξη της παρακολούθησης και της υλοποίησης. Η ενδιάμεση αξιολόγηση περιλαμβάνει μια κριτική ανάλυση με βάση τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της παρακολούθησης και άλλων πηγών που χρησιμοποιήθηκαν. Αποφαίνεται επίσης για την ορθότητα και την αιτιολόγηση των ενδεχομένων προσαρμογών σε σχέση με τους αρχικά ποσοτικοποιημένους στόχους.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση πραγματοποιείται από ανεξάρτητο αξιολογητή και υποβάλλεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ/Ε.Π. πριν διαβιβαστεί στην Επιτροπή ΕΚ, το αργότερο την 31/12/2003. Οι ανεξάρτητοι αξιολογητές οφείλουν να σεβαστούν, κατά την επεξεργασία, το απόρρητο των δεδομένων παρακολούθησης στα οποία έχουν πρόσβαση. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης απαιτεί την προηγούμενη συμφωνία της Επιτροπής Παρακολούθησης. Η

ενδιάμεση αξιολόγηση επικαιροποιείται υπό τη μορφή ενός πρώτου απολογισμού το αργότερο την 31^η Δεκεμβρίου 2005.

3.9.3 Η εκ των υστέρων αξιολόγηση (άρθρο 43 του Καν (ΕΚ) 1260/99)

Η εκ των υστέρων (ex post) αξιολόγηση αφορά τις παρεμβάσεις και υπάγεται στην ευθύνη της Επιτροπής ΕΚ σε συνεργασία με το κράτος μέλος και τη διαχειριστική αρχή. Έχει ως στόχο την ανάλυση σχετικά με τη χρήση των πόρων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των παρεμβάσεων και των επιπτώσεων τους καθώς και τη χρησιμότητα και διάρκεια αυτών.

Διεξάγεται βάσει μεθοδολογικών προτάσεων της Επιτροπής, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, κατά τρόπο συντονισμένο και ομοιογενή, για την άντληση διδαγμάτων τόσο σχετικά με τις παρεμβάσεις όσο και με την πολιτική της οικονομικής και κοινωνικής Συνοχής στο σύνολο της. Διεξάγεται από ανεξάρτητους αξιολογητές και πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο τρία χρόνια μετά το πέρας της προγραμματικής περιόδου.

3.10 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

3.10.1 Το αποθεματικό επίδοσης

Ένα νέο μέσο δημιουργήθηκε το 1999 με στόχο την αποτελεσματική χρήση των διαρθρωτικών ταμείων. Πρόκειται για το αποθεματικό απόδοσης (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Διατάξεις Εφαρμογής). Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 5 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, ένα μέρος των πιστώσεων που χορηγούνται σε κάθε κράτος μέλος (4 %) μετατρέπονταν σε αποθεματικό μέχρι το 2003, για να διατεθεί στα πιο αποδοτικά προγράμματα σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 44 του ίδιου Κανονισμού. Στο σχέδιο χρηματοδότησης, το ποσό των 945 εκ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές προορίζεται για κατανομή σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή.

Το αποθεματικό αποδόθηκε από την Επιτροπή στις 31 Μαρτίου 2004, με βάση τις προτάσεις των κρατών μελών, μετά την αξιολόγηση περισσότερων από 200 προγραμμάτων. Το ύψος του ανέρχεται σε 8 δισ. EUR, δηλαδή στο 4 % των συνολικών πόρων. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο, αφού ενθάρρυνε τους διαχειριστές των προγραμμάτων να χρησιμοποιήσουν με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο τους δημόσιους πόρους που τέθηκαν στη διάθεσή τους (Eurora 2004).

Η επίδοση των προγραμμάτων εκτιμάται βάσει περιορισμένου αριθμού δεικτών που αντανακλούν την αποτελεσματικότητα, τη διαχείριση και τη χρηματοοικονομική εκτέλεση, για τους οποίους γίνεται ενδιάμεση μέτρηση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τους αρχικά τεθέντες ειδικούς στόχους. Τα κριτήρια διαχείρισης και χρηματοοικονομικής εκτέλεσης είναι κοινά για το σύνολο των προγραμμάτων, ενώ τα κριτήρια αποτελεσματικότητας διαφοροποιούνται στο κάθε πρόγραμμα.

Ως προς τη διαχείριση, τίθενται τέσσερα κριτήρια:

- ποιότητα του συστήματος παρακολούθησης
- ποιότητα του χρηματοοικονομικού ελέγχου
- ποιότητα των συστημάτων επιλογής έργων/ ενεργειών
- ποιότητα του συστήματος αξιολόγησης

Ως προς τα κριτήρια χρηματοοικονομικής εκτέλεσης, το κριτήριο απορρόφησης των πόρων όπως ορίζεται στα έγγραφα της Επιτροπής, είναι γενικής εφαρμογής, ενώ το κριτήριο προσέλκυσης περαιτέρω πόρων έχει εφαρμογή μόνο στα προγράμματα που στο χρηματοοικονομικό σχέδιό τους προβλέπουν συμμετοχή

ιδιωτικών κεφαλαίων ύψους μεγαλύτερου του 10% του συνολικού κόστους του προγράμματος.

Ός προς τα κριτήρια αποτελεσματικότητας καθορίζεται μια ομάδα δεικτών σε κάθε πρόγραμμα, που ποσοτικοποιείται στα πλαίσια του συμπληρώματος προγραμματισμού. Τα κριτήρια θα αφορούν κυρίως την υλοποίηση φυσικού αντικειμένου και εάν είναι δυνατό, το επίπεδο των πρώτων σημαντικών και μετρήσιμων το 2003 αποτελεσμάτων.

Η πρόοδος σε σχέση με τους ποσοτικοποιημένους στόχους θα αναλύεται κάθε έτος κατά την ετήσια συνάντηση της Επιτροπής με τη διαχειριστική αρχή. Η ενδιάμεση αξιολόγηση θα συμβάλει στον εντοπισμό των πλέον αποτελεσματικών προγραμμάτων.

3.10.2 Αποθεματικό Προγραμματισμού

Πέραν του 4% που αφορά το αποθεματικό επίδοσης, στα πλαίσια του ΚΠΣ προβλέπεται και ένα αποθεματικό προγραμματισμού (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Διατάξεις Εφαρμογής) για την περίοδο 2000-2006. Η χρήση του αποθεματικού προγραμματισμού αποτελεί το μέσο για τη διασφάλιση της απαιτούμενης ευελιξίας κατά την εφαρμογή του ΚΠΣ και στοχεύει ιδίως στην αύξηση της ικανότητας ανταπόκρισης σε απρόβλεπτες εξελίξεις (είτε λόγω της μακράς περιόδου προγραμματισμού είτε και λόγω της αλλαγής των συνθηκών) που πιθανόν να προκύψουν κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Τέτοιες εξελίξεις είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε αναγκαίες προσαρμογές των προγραμμάτων ή ακόμα και σε δημιουργία νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Το αποθεματικό προγραμματισμού χρησιμοποιείται παράλληλα και κατά συνεκτικό τρόπο με το αποθεματικό επίδοσης.

Η κατανομή αυτού του αποθεματικού γίνεται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και λαμβάνει υπόψη μεταξύ των άλλων τις ακόλουθες οριζόντιες πολιτικές:

- την ενδυνάμωση της προσπάθειας προς όφελος των ανθρωπίνων πόρων ιδίως από δράσεις άμεσα συνδεδεμένες με την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.
- σε περιφερειακό επίπεδο, την ενίσχυση εκείνων των περιφερειών που θα έχουν επιτύχει την περισσότερο αποδοτική εφαρμογή του προγράμματός τους και ειδικότερα σε ότι αφορά καινοτόμες δράσεις.

3.11 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005, Διατάξεις Εφαρμογής) που αφορούν τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων στοχεύουν στην αύξηση του κύρους και της διαφάνειας της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κράτους μέλους και στην παροχή ομοιογενούς εικόνας των εν λόγω παρεμβάσεων. Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας αναφέρονται στο ΚΠΣ και στα επιχειρησιακά προγράμματα, όπως ορίζονται από τον Καν.(ΕΚ) 1260/99. Οι όροι της υλοποίησης, το περιεχόμενο και η στρατηγική των ενεργειών της πληροφόρησης και της δημοσιότητας, οι εργασίες των Επιτροπών Παρακολούθησης, η υλοποίηση της εταιρικής σχέσης και της ανταλλαγής εμπειριών καθώς και οι προβλεπόμενοι όροι για την εφαρμογή εργαλείων πληροφόρησης και δημοσιότητας, ορίζονται από τον Καν.(ΕΚ) 1159/2000 "σχετικά με τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας που πρέπει να διεξαχθούν από τα κράτη μέλη, όσον αφορά τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων".

Η δημοσιότητα είναι ευθύνη της διαχειριστικής αρχής που είναι επιφορτισμένη με την υλοποίηση των παρεμβάσεων. Πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και την Επιτροπή ΕΚ, η οποία ενημερώνεται για τα μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη αυτών των στόχων. Οι αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές, λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα διοικητικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα σχετικά με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων και να συνεργαστούν με την Επιτροπή ΕΚ.

4. ΟΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Με βάση τις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις που προηγήθηκαν, η σημερινή μορφή του Ελληνικού κράτους σε περιφερειακό τοπικό επίπεδο έχει πάρει την ακόλουθη μορφή (Αποστολίδης Λ. (2000), *Η Περιφέρεια σε τροχιά ανάπτυξης*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα):

Α. Περιφέρειες (13)

Β. Νομοί (51), Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (54), Διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (3). Σύνολο (57)

Γ. Δήμοι (900) και Κοινότητες (133). Σύνολο ΟΤΑ (1033)

Η περιφερειακή διοικητική συγκρότηση του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους έχει ως ακολούθως:

Α. Διοικητικές Περιφέρειες:

Περιφερειακό Συμβούλιο

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας

Β. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση β' βαθμού:

Νομαρχιακό Συμβούλιο

Νομάρχης

Νομαρχιακές Επιτροπές

Γ. Τοπική Αυτοδιοίκηση α' βαθμού

Δήμος

Δήμαρχος

Δημοτικό Συμβούλιο

Κοινότητα

Πρόεδρος Κοινότητας

Κοινοτικό Συμβούλιο

4.1.1 Οι Διοικητικές Περιφέρειες

Στις 19 Ιανουαρίου 1987 το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του αποφάσισε, βάσει του άρθρου 61 του ν. 1622/86 (ΦΕΚ 92 Α), τη διαίρεση της χώρας σε 13 διοικητικές περιφέρειες οι οποίες είναι και τα αποκεντρωμένα όργανα του κράτους.

Οι Περιφέρειες που δημιουργούνται είναι:

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Νομοί: Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας, Καβάλας

Έδρα: Κομοτηνή

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Νομοί: Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας, Σερρών

Έδρα: Θεσσαλονίκη

3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Νομοί: Φλώρινας, Κοζάνης, Καστοριάς, Γρεβενών

Έδρα: Κοζάνη

4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Νομοί: Ιωαννίνων, Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας

Έδρα: Ιωάννινα

5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Νομοί: Λάρισας, Μαγνησίας, Τρικάλων, Καρδίτσας

- Έδρα: Λάρισα
- 6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ**
Νομοί: Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου
Έδρα: Κέρκυρα
- 7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**
Νομοί: Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας, Ηλείας
Έδρα: Πάτρα
- 8. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**
Νομοί: Φθιώτιδας, Ευρυτανίας, Φωκίδας, Βοιωτίας, Εύβοιας
Έδρα: Λαμία
- 9. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ**
Νομός Αττικής
Έδρα: Αθήνα
- 10. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
Νομοί: Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας, Λακωνίας
Έδρα: Τρίπολη
- 11. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**
Νομοί: Λέσβου, Χίου, Σάμου
Έδρα: Μυτιλήνη
- 12. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**
Νομοί: Κυκλάδων, Δωδεκανήσου
Έδρα: Ερμούπολη
- 13. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ**
Νομοί: Χανίων, Ρεθύμνης, Ηρακλείου, Λασιθίου
Έδρα: Ηράκλειο

4.2 ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Σε κάθε μια από τις Περιφέρειες στις οποίες διαιρείται η χώρα συνιστάται ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης του κράτους η Περιφέρεια, που οργανώνεται, διοικείται και στελεχώνεται, κατά τις διατάξεις του Ν. 2503/1997 (www.et.gr/dictions/nomoiipd/nomoiipd.htm).

Η Περιφέρεια συμβάλλει στον εθνικό σχεδιασμό και στο πλαίσιο του σχεδιάζει, προγραμματίζει και εφαρμόζει τις πολιτικές για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική της ανάπτυξη. Η κάθε Περιφέρεια ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκτασή της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στο νομό ή νομαρχία, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

4.2.1 Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας

Είναι άμεσος εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στην περιφέρεια και υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής για θέματα που αφορούν την Περιφέρεια. Κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει τη δράση των υπηρεσιών και είναι πειθαρχικός προϊστάμενος των υπαλλήλων που υπηρετούν την περιφέρεια.

Ο γενικός γραμματέας της περιφέρειας που κατέχει κατά την κείμενη νομοθεσία θέση μετακλητού υπαλλήλου με βαθμό πρώτο (1^ο) των ειδικών θέσεων, διορίζεται, παύεται και μετακινείται από Περιφέρεια σε Περιφέρεια με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

4.2.2 Το Περιφερειακό Συμβούλιο

Η Ελλάδα δε διαθέτει τρίτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα θεσμικά όργανα τα οποία ασκούν τη διοίκηση στις περιφέρειες δεν εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία. Για τη διοίκηση των περιφερειών υπεύθυνος είναι ο περιφερειάρχης και το περιφερειακό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από:

Α. Το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ως Πρόεδρο,

Β. Τους Προέδρους των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και τους Νομάρχες της Περιφέρειας,

Γ. Έναν εκπρόσωπο από κάθε Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων που περιλαμβάνει η Περιφέρεια, ο οποίος εκλέγεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από τη Διοικούσα Επιτροπή της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.)

Δ. Έναν εκπρόσωπο της περιφερειακής οργάνωσης καθενός των παρακάτω φορέων:

- Των επιμελητηρίων των παραγωγικών τάξεων
- Του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας
- Του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας
- Του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας
- Της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
- Της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
- Της Γ.Σ.Ε.Ε.

Κατ' εξαίρεση το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Αττικής έχει ως μέλη του και:

- Τους Δημάρχους Αθηναίων και Πειραιώς
- Τον Πρόεδρο της εκτελεστικής επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας
- Έναν εκπρόσωπο:
  - Του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθήνας,
  - Του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθήνας και
  - Του Συνδέσμου Βιομηχάνων Αττικής και Πειραιώς.

4.2.3 Οργάνωση

Σε κάθε Περιφέρεια συνίσταται μία Γενική Διεύθυνση που ονομάζεται Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας και στην οποία προϊστάται ο Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας. Η Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας συγκροτείται από όλες τις Διευθύνσεις και τα αυτοτελή τμήματα και γραφεία της Περιφέρειας που έχουν την έδρα τους μέσα στα διοικητικά της όρια.

Για τη στελέχωση των Περιφερειών μεταφέρονται αυτοδικαίως με τον παρόντα νόμο οι οργανικές θέσεις του πάσης φύσεως προσωπικού των υπουργείων που είναι κατανεμημένες στις Περιφέρειες.

4.2.4 Προϋπολογισμός – Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.)

Οι πιστώσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών συμπεριλαμβανομένων και των αποδοχών και λοιπών απολαβών του προσωπικού εγγράφονται σε ξεχωριστό τμήμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού, κατά Περιφέρεια, νομό ή νομαρχία και ειδικό φορέα δραστηριότητας.

Από το 1998 εκδίδονται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Συλλογικές Αποφάσεις Έργων κάθε Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.). Οι πιστώσεις των έργων περιφερειακού χαρακτήρα που εντάσσονται στις Σ.Α.Ε.Π. περιλαμβάνονται στον

Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.). Η διαδικασία κατάρτισης του Π.Δ.Ε. στο περιφερειακό επίπεδο, τα κριτήρια επιλογής έργων και κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση, καθορίζονται στην ετήσια Εγκύκλιο Οδηγιών Κατάρτισης Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Ειδικότερα καθορίζεται επίσης η αρμοδιότητα έκαστου φορέα για την πρόταση ένταξης νέων έργων στις Σ.Α.Ε.Π. ως εξής: α) έργα που προτείνονται με απόφαση αποκλειστικά του Περιφερειακού Συμβουλίου, β) έργα που προτείνονται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής, γ) έργα που προτείνονται με απόφαση αρμόδιας κεντρικής αρχής και σύμφωνη γνώμη του Περιφερειακού Συμβούλου.

Με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση του γενικού Γραμματέα Περιφέρειας μπορεί να μεταβληθεί ο προϋπολογισμός και η ετήσια πίστωση έκαστου έργου εφόσον η μεταβολή αντισταθμίζεται σε άλλα έργα του ίδιου τομέα του Π.Δ.Ε. ώστε να μη μεταβάλλεται ο συνολικός προϋπολογισμός και η ετήσια πίστωση των τομέων της Σ.Α.Ε.Π. και των Μέτρων των Εφαρμοζόμενων Κοινοτικών Προγραμμάτων. Οι κατά τα ανωτέρω αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου κοινοποιούνται υποχρεωτικά στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Για μεταβολές του συνολικού προϋπολογισμού τομέων του Π.Δ.Ε. απαιτείται έγκριση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και για μεταβολές του συνολικού προϋπολογισμού Μέτρων Κοινοτικών Προγραμμάτων έγκριση της αρμόδιας Επιτροπής Παρακολούθησης του προγράμματος.

4.2.5 Διάρθρωση

Η Περιφέρεια διαρθρώνεται ως εξής:

Γραφείο Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας - Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας

Η Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας συγκροτείται:

Α. Από τις διευθύνσεις: α) Σχεδιασμού και Ανάπτυξης, β) Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Πρόνοιας, γ) Δημοσίων Έργων, δ) Ελέγχου Κατασκευής Έργων ε) Ελέγχου Συντήρησης Έργων, στ) Περιβάλλοντος και Χωροταξίας, ζ) Δασών, η) Γεωργικής Ανάπτυξης, θ) Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης, ι) Διοίκησης από το αυτοτελές τμήμα επικοινωνίας και εξυπηρέτησης Πολιτών και το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας. Στη Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας υπάγονται επίσης οι Επιθεωρήσεις Δασών.

Το Γραφείο Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας επικουρεί το Γενικό Γραμματέα στην άσκηση των καθηκόντων του, έχει την επιμέλεια της αλληλογραφίας του και της τήρησης των σχετικών αρχείων και στοιχείων, οργανώνει την επικοινωνία του με τις υπηρεσίες και τους πολίτες και μελετά ειδικά θέματα σχετικά με το αντικείμενο της αρμοδιότητάς του. Στις αρμοδιότητες του Γραφείου επίσης ανήκουν: Η πληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης της Περιφέρειας για τις κρατικές δραστηριότητες. Η δημοσιογραφική κάλυψη γεγονότων και εκδηλώσεων γενικού ενδιαφέροντος για ενημέρωση της κοινής γνώμης. Η ενημέρωση της Κεντρικής Διοίκησης για ειδήσεις και δημοσιεύματα ιδιαίτερης σημασίας. Η μέριμνα για την επαφή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, καθώς και των υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτόν με τα μέσα ενημέρωσης. Η παροχή διευκολύνσεων και πληροφοριών σε δημοσιογράφους.

4.3 Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΚΠΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Ο βασικός δείκτης μέτρησης της περιφερειακής σύγκλισης είναι το μέσο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ΑΕΠ / κάτοικο και περιλαμβάνει τον «πλούτο» της παραγωγής και των αντίστοιχων εισοδημάτων που δημιουργούνται σε μία χώρα ή περιφέρεια. Είναι το άθροισμα των εισοδημάτων από μισθούς, ημερομίσθια, κέρδη και προσόδους. Ωστόσο εξαιρεί τις μεταβιβάσεις εισοδήματος ατόμων και επιχειρήσεων που μπορούν να μεταφέρουν τα κέρδη τους σε άλλη χώρα και την αναδιανεμητική κοινωνική λειτουργία του κράτους μέσω του προϋπολογισμού. Επειδή δεν απεικονίζει τις εισοδηματικές ανισότητες κοινωνικών ομάδων, χρησιμοποιείται επικουρικά και ο δείκτης φτώχειας, ο οποίος σύμφωνα με τη Eurostat θεωρείται το εισόδημα που είναι κάτω από το 60% του μέσου εισοδήματος ανά κάτοικο κάθε χώρας (Παπαδασκαλόπουλος Αθ. (1995), *Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης*, Παπαζήσης, Αθήνα).

Παράλληλα με τους παραπάνω δείκτες αναδεικνύεται η ανάγκη μέτρησης εκτός από την ποσότητα παραγωγής και το ύψος εισοδημάτων και της ποιότητας ζωής, όπως: η ποιότητα του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος, η αειφορία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, το επίπεδο μόρφωσης, η μέση προσδοκώμενη ζωή των κατοίκων, η κοινωνική και φυσική υγεία κ.ά. Η Ε.Ε. αν και επιχειρεί περισσότερο από άλλες χώρες να αναπτύξει δείκτες μέτρησης της ποιότητας ζωής, απέχει πολύ από την ανάπτυξη ενός συστήματος δεικτών Εθνικών και Κοινοτικών Λογαριασμών για παρακολούθηση της προόδου της ποιότητας ζωής, έως σήμερα (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004).

Σύμφωνα με την 1^η Έκθεση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Επιτροπής του 2001, την 2^η του 2003 και τα στοιχεία της Eurostat του 1999:

- Το μέσο ΑΕΠ/κάτοικο των 3 λιγότερο ευημερούντων κρατών των 15 μελών της Ε.Ε. (Ελλάδας, Ισπανίας και Πορτογαλίας) αυξήθηκε από 68% του μέσου όρου της Ε.Ε. το 1988 σε 79% το 1999. Μειώθηκε έτσι η διαφορά τους κατά 1/3 της αρχικής υστέρησης.
- Ειδικότερα η Ελλάδα κατά την 10ετία αυτή (1989-1999) από τις χώρες του Ταμείου Συνοχής είχε τη μικρότερη αύξηση του μέσου ΑΕΠ της ανά κάτοικο, από 58% σε 68% (+10%) του μέσου όρου του ΑΕΠ της Ε.Ε.

Μεταξύ των Περιφερειών της Ελλάδας από το 1988 έως και το 1999 (ήτοι με την αξιοποίηση των ΜΟΠ, του Α' και Β' ΚΠΣ):

Τη μεγαλύτερη αύξηση του μέσου ΑΕΠΠ (Περιφερειακού Προϊόντος) τους ως προς το μέσο ΑΕΠ της Ε.Ε. είχαν κατά σειρά οι 6 Περιφέρειες:

- Του Βορείου Αιγαίου από 44,5% σε 64% +19,5%
- Της Αττικής από 61,1% σε 77% +15,9%
- Του Νότιου Αιγαίου από 68,4% σε 80% +11,6%
- Της Στερεάς Ελλάδας από 71,6% σε 83% +11,4%
- Της Κρήτης από 57,3% σε 68% +10,7%
- Της Κεντρικής Μακεδονίας από 58,3% σε 69% +10,7%.

Μικρή βελτίωση του μέσου ΑΕΠ τους είχαν οι 5 Περιφέρειες:

- Της Ηπείρου από 43,5% σε 51% +7,5%
- Της Θεσσαλίας από 53,8% σε 60% +6,2%
- Των Ιονίων Νήσων από 54,6% σε 60% +5,4%
- Της Δυτικής Ελλάδας από 48,2% σε 53% +4,8%

- Της Ανατολικής Μακεδονίας–Θράκης από 52,2% σε 56% +3,3%
- Της Δυτικής Μακεδονίας από 62,6% σε 65% +2,4%.

Ενώ περαιτέρω αναπτυξιακή υστέρηση – μείωση ως προς το μέσο ΑΕΠ της Ε.Ε. παρουσίασε η Περιφέρεια της Πελοποννήσου από 58% σε 55% -3%.

Έτσι η τελική κατάταξή τους με βάση το ΑΕΠ της Ε.Ε. των 15 ήταν στην έναρξη του Γ' ΚΠΣ 2000-2006:

1. Της Στερεάς Ελλάδας	83%
2. Του Νοτίου Αιγαίου	80%
3. Της Αττικής	77%
4. Της Κεντρικής Μακεδονίας	69%
5. Της Κρήτης	68%
6. Της Δυτικής Μακεδονίας	65%
7. Του Βορείου Αιγαίου	64%
8. Των Ιονίων Νήσων	60%
9. Της Θεσσαλίας	60%
10. Της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης	56%
11. Της Πελοποννήσου	55%
12. Της Δυτικής Ελλάδας	53%
13. Της Ηπείρου	51%.

5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

5.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

5.1.1 Γεωγραφικά και μορφολογικά στοιχεία

Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2005), «Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006», Υπάρχουσα Κατάσταση, Δεκέμβριος 2005, http://www.perkm.gr/FILESYSTEM/documents/1119/el_GR/Αναθεωρημένο%20ΠΕΠ_Τελικό.pdf) συγκροτεί το διαμέρισμα Β. Ελλάδας μαζί με τις περιφέρειες Δ. Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας, Θράκης και Θεσσαλίας. Καταλαμβάνει το κεντρικό τμήμα της Βόρειας Ελλάδας, αποτελείται από τους νομούς Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Σερρών, Κιλκίς, Πέλλας, Ημαθίας, και Πιερίας και έχει έδρα την Θεσσαλονίκη, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού. Συνορεύει Βόρεια με δύο Βαλκανικές χώρες, την Βουλγαρία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Νότια βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος και συνορεύει με την Περιφέρεια της Θεσσαλίας. Δυτικά συνορεύει με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και ανατολικά με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Έχει συνολική έκταση 19.146 χμ² και καλύπτει το 14,5% της συνολικής έκτασης της χώρας.

Πηγή: www.rcm.gr

Η γεωγραφική θέση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας διαμορφώνει με τα δεδομένα της συγκυρίας (διαπεριφερειακή, διαβαλκανική και Ευρωπαϊκή λειτουργία της περιφέρειας), ένα σημαντικό "πεδίο" ανάπτυξης πρωτοβουλιών. Η Θεσσαλονίκη θα ανταποκριθεί στις προσδοκίες του Βαλκανικού σχεδιασμού, στο βαθμό που θα μετατρέψει το οργανωτικό, λειτουργικό και παραγωγικό της πλεονέκτημα σε πολιτικό βάρος.

5.1.2 Πληθυσμός

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατατάσσεται από πλευράς πληθυσμιακού δυναμικού, δεύτερη μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας, με συνολικό πληθυσμό που ανέρχεται σε 1.792.304 κατοίκους σύμφωνα με την εκτίμηση της ΕΣΥΕ για το 1998 και καλύπτει το 17,1% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Η πρόβλεψη πληθυσμού για την Περιφέρεια εμφανίζει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης πληθυσμού στην Ελλάδα, σύμφωνα με μελέτη ΚΕΠΕ. Στην κατεύθυνση αυτή συνηγορούν και τα σενάρια πρόβλεψης πληθυσμού στο χωροταξικό σχέδιο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, όπου η μεταβολή για την περίοδο 1991-2001 εκτιμήθηκε μεταξύ 6,8% και 24,3% και για την περίοδο 1999-2011 μεταξύ 23% και 37,7%.

5.1.3 Περιφερειακό ΑΕΠ

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι χαμηλότερο του αντίστοιχου μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας. Συγκεκριμένα ανέρχεται στο 97,9% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας για το έτος 1994, παρουσιάζοντας ωστόσο μικρή βελτίωση σε σχέση με το έτος 1989 που ήταν 96,2%.

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας αντιστοιχεί στο 67% του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1996 και η Περιφέρεια κατατάσσεται στις φτωχότερες της Ε.Ε., βελτιώνοντας όμως τη θέση της σε σχέση με το έτος 1986 που είχε το 58% του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ένωσης και βρισκόταν στην 23η θέση μεταξύ των Περιφερειών με το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ.

Η Περιφέρεια παράγει το 17% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας. Στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 18%, στον δευτερογενή το 28% και στον τριτογενή τομέα το 54% του περιφερειακού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 15% για τον πρωτογενή τομέα, 25% για τον δευτερογενή και 60% για τον τριτογενή. Το μεγαλύτερο μέρος του ΑΕΠ της Περιφέρειας παράγεται στο νομό Θεσσαλονίκης (58%), ενώ ακολουθούν οι νομοί Σερρών (9,5%), Ημαθίας (8,3%), Πέλλας (7,8%) Πιερίας (6%), Χαλκιδικής (5,4%) και Κιλκίς (4,9%).

Όσον αφορά στην παραγωγικότητα, η Περιφέρεια υστερεί σε σχέση με την παραγωγικότητα τόσο της χώρας, όσο και της Ε.Ε. Συγκεκριμένα, το 1996 η παραγωγικότητα της Κεντρικής Μακεδονίας καλύπτει το 69% του Μ.Ο. της Ε.Ε. (ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας είναι 72%), παρουσιάζοντας μικρή κάμψη, σε σχέση με το έτος 1993 που το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 70% και μικρή βελτίωση σε σχέση με το έτος 1988 που ήταν 65% (Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2005).

5.1.4 Απασχόληση - Ανεργία

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανέρχεται σε 772,8 χιλ., ενώ οι απασχολούμενοι σε 694,3 χιλ. (1997). Η διαχρονική εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια (1993-97) παρουσιάζει σταθερή αύξηση, γεγονός που συμβαδίζει με τη διαχρονική αύξηση του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

Το 19,6% των απασχολούμενων εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 25,6% στον δευτερογενή τομέα και το 54,8% στον τριτογενή τομέα ενώ τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά είναι 19,8%, 22,5% και 57,7% (1997). Κατά την περίοδο 1993-1997 παρατηρείται σημαντική αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του τριτογενή τομέα, μείωση του ποσοστού του πρωτογενή και μικρότερη μείωση του ποσοστού του δευτερογενή. Η κατανομή των εργαζομένων μεταξύ ανδρών και γυναικών (63,2%

έναντι 36,8%) είναι περίπου ίδια με αυτή του συνόλου της χώρας. Η ηλικιακή επίσης κατανομή των απασχολούμενων εμφανίζει την εθνική εικόνα με ιδιαίτερα υψηλές συχνότητες στις ομάδες ηλικιών από 25 έως 44 ετών.

Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια το έτος 1997 φθάνει το 10,2% και βρίσκεται περίπου στα ίδια επίπεδα με το αντίστοιχο εθνικό που ανέρχεται στο 10,3%, ενώ το 2004 αυξήθηκε κατά 2 μονάδες στο 12,2% του εργατικού δυναμικού, με 10,5% για το σύνολο της Ελλάδας. Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τα τελευταία χρόνια δείχνει κάποιες τάσεις αύξησης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας το έτος 1993 ήταν 9,3%, ενώ το 1997 έφθασε στο 10,2% (τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά ανεργίας είναι 9,7% και 10,3%). Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας ανέρχεται στο 51,7% (Χώρα = 57,1%). Αντιστοίχως το ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες και στους νέους είναι 16% και 29,6% στην Περιφέρεια, και 15,9% και 32,3% στη χώρα. Το φαινόμενο της αποβιομηχάνισης τα τελευταία χρόνια πλήττει και την Κεντρική Μακεδονία. Οι άνεργοι των μεταποιητικών επιχειρήσεων ανέρχονται στο 22,1% του συνόλου των ανέργων.

Η ανεργία διασπείρεται σε όλες τις εκπαιδευτικές κατηγορίες του εργατικού δυναμικού και υποδηλώνει την δύσκολη αντιστοίχιση εκπαίδευσης και απασχόλησης. Το ποσοστό συγκεντρώνεται ιδιαίτερα στους νέους, όπου οι ρυθμοί εισόδου στην αγορά εργασίας είναι αργοί και στις γυναίκες όπου τα ποσοστά της ανεργίας είναι σαφώς υψηλότερα σε σχέση με αυτά των ανδρών ανεξάρτητα από τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Τα άτομα με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην ανεργία όπως και τα άτομα με ανώτατη και μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Η ομάδα που πλήττεται περισσότερο είναι οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και νεαρής ηλικίας (Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2005).

5.1.5 Εισόδημα

Με δηλωθέν εισόδημα 11,2 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2003 (άνοδος 6%, 90% του μέσου όρου της Ελλάδας), οι φορολογούμενοι του πλήρωσαν το 2003 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 797 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.076. Στην περιφέρεια αναλογεί 16,7% των φορολογουμένων (+3,5% το 2003), 15% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (+10%) και 12,4% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (+13%) (Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2005).

5.1.6 Επενδύσεις

Στην περιφέρεια αναλογεί 17% των συνολικών επενδύσεων στη χώρα το 2002. Την 5ετία 1997-2001 δόθηκαν 695 άδειες λειτουργίας νέων μεταποιητικών επιχειρήσεων, 17% των συνολικών, με τον αριθμό τους να αυξάνεται την τελευταία 2ετία (4.094 σε ολόκληρη την Ελλάδα). Στις επιχειρήσεις της αναλογεί 18% των επενδύσεων των βιομηχανικών επιχειρήσεων της χώρας την περίοδο 2000-2001, σύμφωνα με την Ετήσια Βιομηχανική Έρευνα της ΕΣΥΕ, οι οποίες το 2001 μειώθηκαν 11%. Στις επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στην περιοχή αναλογεί ποσοστό 14% του κύκλου εργασιών των μεταποιητικών μονάδων της χώρας, 8% των κατασκευαστικών και 15% των εμπορικών. Της αναλογεί 21% των καλλιεργούμενων εκτάσεων στη χώρα, 87% της συνολικής παραγωγής ρυζιού, 38% της συνολικής παραγωγής καπνού (1η), 28% της παραγωγής σιταριού (1η), 11% της παραγωγής τυριού (4η), 25% της παραγωγής γάλακτος (1η), 18% της παραγωγής κρέατος (1η), 25% της παραγωγής βαμβακιού (2η), 17% της παραγωγής τομάτας (3η), σχεδόν

ολόκληρη η παραγωγή ροδάκινων (86%) και 36% της παραγωγής μήλων (2η) το 2003.

Οι πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων αυξήθηκαν 12% το 2004 ή 14% των συνολικών, η δεύτερη υψηλότερη ποσοστιαία συμμετοχή, έχει δε σχετικά υψηλό αριθμό αυτοκινήτων ανά 100 κατοίκους, 29 με μέσο χώρας 33. Η εμπορευματική κίνηση των σιδηροδρομικών σταθμών στην περιφέρεια αυξήθηκε 17% το 2004 στα 1,8 εκατ. τόνους εμπορευμάτων, μετά από άνοδο 112% το 2003 και μείωση 3% το 2002 (Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2005).

5.1.7 Επίπεδο καινοτομίας και επιχειρηματικότητας

Αν και η Κεντρική Μακεδονία, χάρις κυρίως στον δυναμισμό που υποστηρίζει το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, διαθέτει ισχυρή παραγωγική και επιχειρηματική βάση, εντούτοις υστερεί ακόμη σημαντικά ως προς το εθνικό κέντρο, την Αττική, τόσο σε επιδόσεις όσο και σε υποστήριξη και χρηματοδότηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης για τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Τα Πανεπιστήμια εξακολουθούν να αποτελούν τους κύριους χώρους παραγωγής ερευνητικού έργου, δεν έχει αναπτυχθεί η έννοια της μεταφοράς τεχνολογίας, το σχετικά μεγάλο ενδιαφέρον για την τεχνολογία δεν είναι αρκετά ώριμο, και τη «μερίδα του λέοντος» στη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να παίρνει η περιοχή της Αττικής, ενώ εκτιμάται ότι η δημιουργία ενός Φορέα υπεύθυνου για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη (E&TA) θα συμβάλει στην άρση της αν-αντιστοιχίας μεταξύ Αθήνας και Θεσσαλονίκης και στη διεύρυνση των χρηματοδοτήσεων έρευνας στη Βόρεια Ελλάδα.

Αναμένεται βεβαίως ανάπτυξη της αγοράς με την εμφάνιση μεγάλων εταιρικών σχημάτων και για ορισμένους επιχειρηματικούς κλάδους, όπως οι Τράπεζες, η αγορά είναι πιο ώριμη ενώ ο κλάδος της μεταποίησης βρίσκεται σε πολύ αρχικό στάδιο. Το ποσοστό δαπανών E&TA επί του τζίρου προβλέπεται ότι θα αυξηθεί καθώς αυτό συντελεί στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και οι επενδύσεις σε τεχνολογία προβλέπεται ότι θα αυξάνονται με σταθερούς ρυθμούς, με τομείς που θα προσελκύσουν σε μεγαλύτερο βαθμό το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων, τη βιομηχανική πληροφορική, τα ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης (όπως τα συστήματα ERP), τα συστήματα διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και τα δίκτυα.

Η πρόσβαση στις πηγές τεχνολογίας δεν είναι εύκολη καθώς δεν έχουν αναπτυχθεί σταθεροί δεσμοί και η «προσφυγή» στην πηγή γίνεται όταν παρουσιασθεί το πρόβλημα, οπότε και η αντιμετώπιση του είναι περισσότερο κατασταλτική παρά προληπτική. Ο ανταγωνισμός δεν είναι ιδιαίτερα έντονος, και το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στο ότι οι επιχειρήσεις δεν έχουν συνειδητοποιήσει την αξία της εφαρμογής των τεχνολογιών (BDM ΑΕ (2001), *Καταγραφή Επενδυτικών Ευκαιριών στα Πλαίσια του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος 2000 – 2006 Κεντρικής Μακεδονίας*, Έρευνα, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη).

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε πως η Κεντρική Μακεδονία έχει δείξει σημεία δυναμισμού άνω του μέσου όρου της χώρας, σε ότι αφορά το ΑΕΠ, την απασχόληση, τις εξαγωγές. Ωστόσο τα στοιχεία αυτά θεωρούνται ασταθή, καθώς στηρίζονται σε ένα βιομηχανικό σύστημα όπου κυριαρχούν παραδοσιακοί κλάδοι, τυποποιημένα προϊόντα και ανειδίκευτη εργασία.

Στον πρώτο πίνακα αναφέρονται συνοπτικά ορισμένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και του Νομού

Θεσσαλονίκης σε σχέση με αυτά της Ελλάδας ενώ στο δεύτερο αναφέρονται ενδεικτικά κάποιοι δείκτες ευημερίας.

Πίνακας 5.1

ΠΙΝΑΚΑΣ: Βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

	Ελλάδα	Κεντρική Μακεδονία		Νόμος Θεσσαλονίκης	
			% Ελλάδας		% Περιφέρειας
Επιφάνεια (τχλμ)	13.195	1.914	14,5	368,3	19,2
Πληθυσμός					
Σύνολο πληθυσμού	10.259.900	1.710.616	16,7	946.864	55,4
Οικονομικά Ενεργός % πληθυσμού	3.886.157 37,9	675.288 39,5	17,4	372.652 39,4	55,2
Απασχόληση					
Σύνολο %	3.571.957 100	623.909 100	17,5	344.214 100	55,2
Πρωτογενής τομέας %	668.766 18,7	130.670 20,9	19,5	22.175 6,4	17,0
Δευτερογενής τομέας %	852.946 23,9	172.333 27,6	20,2	109.988 31,9	63,8
Τριτογενής τομέας %	1.843.612 51,6	289.869 46,5	15,7	190.322 55,3	65,7
Ανεργία					
Σύνολο % ενεργού πληθυσμού	314.200 8,1	51.376 7,6	16,4	28.438 7,6	55,4
ΑΕΠ (σε εκ. δρχ / %)					
Σύνολο %	14.422.533 100	2.326.649 100	16,1	1.362.409 100	58,6
Πρωτογενής τομέας %	1.982.789 13,7	393.747 16,9	19,9	83.543 6,1	21,2
Δευτερογενής τομέας %	3.714.774 25,8	640.966 27,5	17,3	409.269 30,0	63,9
Τριτογενής τομέας %	8.724.970 60,5	1.291.936 55,5	14,8	869.597 63,8	67,3

ΠΗΓΗ: Στοιχεία ΕΣΥΕ, απογραφή πληθυσμού 1991 και Τμήμα Εθνικών Λογαριασμών, τρέχουσες τιμές 1993.

Πίνακας 5.2: Δείκτες Ευημερίας

		Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας		Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 περιφέρειες
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2003	14,2	χιλ.ευρώ	13,9	6
Αποταμιευτικές καταθέσεις ανά κάτοικο	2002	6,45	χιλ.ευρώ	8,32	7
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2003	11,2	χιλ.ευρώ	12,5	6
Φόρος εισοδ. ανά φορολογούμενο	2003	0,80	χιλ.ευρώ	1,08	4
Φυσική αύξηση πληθυσμού / 1000 κατοίκους	2002	1,31		-0,03	3

Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους	2002	68	66	6
Μαθητές δημοτικού / 1000 κατοίκους	2002	61	59	5
Ποσοστό ανεργίας	2004	12,2	10,5	5

Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2003	17,6	%	2
Φορολογούμενοι	2003	16,7	%	2
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2003	15,0	%	2
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2003	12,4	%	2
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2003	13,7	%	2

Πηγή: www.rcm.gr

Με κατά κεφαλή προϊόν 14,2 χιλ. ευρώ το 2003, κατατάσσεται 6η με βάση το κριτήριο αυτό με 102% του μέσου όρου της Ελλάδας. Με το κατά κεφαλή προϊόν της Ελλάδας να αντιστοιχεί σε 80,9% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2003 σύμφωνα με την Eurostat, της αναλογεί ΑΕΠ ανά κάτοικο ίσο με 83% του μέσου της ΕΕ-25 και μαζί με άλλες 5 περιφέρειες της χώρας κινδυνεύει πλέον να βγει από τον Στόχο 1 για στατιστικούς λόγους: το κατά κεφαλή ΑΕΠ της είναι μεν χαμηλότερο του 75% του μέσου όρου της ΕΕ-15, λόγω της διεύρυνσης όμως, με την ένταξη των φτωχότερων χωρών της Κεντρικής και Αν. Ευρώπης υπερβαίνει το 75%.

5.1.8 Ενδοπεριφερειακές ανισότητες: Διαχρονική εξέλιξη - εκτίμηση τάσεων

5.1.8.1 Διανομαρχιακές ανισότητες

Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζονται από την κυριαρχία της Θεσσαλονίκης, που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας μετά την πρωτεύουσα και πόλος ανάπτυξης της Βόρειας Ελλάδας, όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε και στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 5.3

Νομοί	κ.κ. ΑΕΠ (Χώρα=100)		% ΑΕΠ		% Πληθυσμού		% Αστικού Πληθυσμού		% Συνολικής Απασχόλησης Δευτερογενή Τομέα		% Συνολικής Απασχόλησης Τριτογενή Τομέα	
	1989	1994	1989	1994	1991	1996	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Σερρών	78,8	82,2	9,27	8,33	11,3	11,2	5,0	5,2	7,6	8,2	8,6	8,5
Θεσ/νίκης	100,0	104,4	57,94	58,05	55,4	54,6	77,3	76,8	66,1	64,5	68,4	66,4
Χαλκιδικής	104,4	86,3	5,61	5,37	5,5	6,1	0,0	0,0	4,6	5,0	3,7	4,6
Κιλκίς	95,2	101,0	4,64	4,89	4,8	4,7	1,3	1,3	4,1	4,8	3,3	3,5
Πέλλας	93,9	94,1	7,93	7,82	8,1	8,2	4,5	4,4	5,5	5,3	5,1	5,2
Ημαθίας	102,6	99,4	8,75	8,33	8,2	8,2	7,7	7,4	7,1	6,9	6,1	6,2
Πιερίας	83,8	83,7	5,83	6	6,8	7,0	4,2	4,8	5,1	5,4	4,7	5,6

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

Από τη διαχρονική εξέλιξη των βασικών δεικτών, παρατηρείται μία πολύ μικρή αύξηση των διανομαρχιακών ανισοτήτων.

Σχετικά με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Θεσσαλονίκη φαίνεται να ενισχύεται ξεπερνώντας και το μέσο όρο της Χώρας. Όπως προκύπτει από τους υπόλοιπους δείκτες, η κυριαρχία της Θεσσαλονίκης φαίνεται να μειώνεται. Πέρα από τις διανομαρχιακές ανισότητες, υφίστανται έντονες ενδο-νομαρχιακές ανισότητες με

κύριο χαρακτηριστικό την υποβάθμιση και απομόνωση των ορεινών και των εσωτερικών ζωνών.

5.1.8.2 Αστικά Κέντρα

Ο αστικός πληθυσμός της Κεντρικής Μακεδονίας καταλαμβάνει το 57% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας, με κυρίαρχο το αστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης που είναι το δεύτερο σε μέγεθος αστικό κέντρο της χώρας μετά την Αθήνα. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ο Δήμος Θεσσαλονίκης έχει πληθυσμό 384.000 κατοίκους, ενώ το Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει 749.048 κατοίκους. Πέρα από τη Θεσσαλονίκη, υπάρχουν και άλλα σημαντικά αστικά κέντρα στην Περιφέρεια, όπως οι Σέρρες (50.390 κατ.), η Κατερίνη (45.281 κατ.), η Βέροια (38.713 κατ.), τα Γιαννιτσά (25.392 κατ.), η Νάουσα (20.279 κατ.), η Έδεσσα (17.659 κατ.), το Κιλκίς (13.128 κατ.) (Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2005).

Για την αξιοποίηση των αστικών κέντρων στην αναπτυξιακή διαδικασία, απαιτείται ο σαφής προσδιορισμός του αναπτυξιακού τους ρόλου, η ενίσχυση των επιχειρηματικών και των αναπτυξιακών υποδομών τους, καθώς και η ενίσχυση των αστικών υπερδομών και υποδομών που αφορούν την επισήμανση της ταυτότητας της πόλης, την ποιότητα κατοικίας, την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, την κυκλοφορία και την στάθμευση των οχημάτων, την ανάπλαση και ανάδειξη αστικών περιοχών, ιστορικών κέντρων κ.λ.π., τις υπηρεσίες εκπαίδευσης – υγείας – πρόνοιας, την προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Τέλος, για κάθε Αστικό Κέντρο πρέπει να αναδειχθούν και να ενισχυθούν οι “Πρωθητικές Δραστηριότητες” που δημιουργούν σημαντική αναπτυξιακή δυναμική στην πόλη, προσελκύουν και συντηρούν συμπληρωματικές δραστηριότητες και αναβαθμίζουν του αναπτυξιακό περιβάλλον.

5.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πίνακας 5.4

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ
<i>ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ</i>
<u>Γραφείο Τύπου</u>
<u>Γραφείο Γενικού Γραμματέα</u>
<u>Τμήμα ΠΣΕΑ</u>
<u>Γραφείο Ι. Καποδίστριας</u>
<u>Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας</u>
<u>Γενική Δ/ση Περιφέρειας</u>

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Υπηρεσίες με έδρα την Περιφέρεια

Δ/νση Σχεδιασμού & Ανάπτυξης

Δ/νση Διοίκησης

Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωροταξίας

Δ/νση Δημοσίων Έργων

Δ/νση Ελέγχου Κατασκευής Έργων

Δ/νση Ελέγχου Συντήρησης Έργων

Δ/νση Γεωργικής Ανάπτυξης

Δ/νση Αυτοδιοίκησης

Δ/νση Μετανάστευσης

Δ/νση Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Επιθεώρηση Δασών

Υπηρεσίες με τοπική αρμοδιότητα το Νομό

Ημαθία

Θεσσαλονίκη

Κιλκίς

Πέλλα

Πιερία

Σέρρες

Χαλκιδική

Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Δ/νση Δασών

Δασαρχεία

Τμήμα Αστικής Κατάστασης και

Αλλοδαπών και Μετανάστευσης

Πηγή: www.rcm.gr

5.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης (Π.Τ.Α.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.) είναι ένα από τα 13 Π.Τ.Α. της χώρας. Κάθε μία από τις 13 ελληνικές περιφέρειες έχει το δικό της Π.Τ.Α. Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας συστήθηκε για πρώτη φορά το 1998, στην έδρα της Περιφέρειας ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

5.3.1 Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας

Η νομοθεσία που διέπει το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης είναι ο Ν. 2218/1994 (άρθρα 53 – 56) (περί «ίδρυσης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις», άρθρο 53, παρ. 1.), όπως τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το Ν. 2307/1995 (άρθρο 12, παρ.10) και το Ν. 2503/1997 (άρθρο 4, παρ.3 και 4). Η λειτουργία του βασίζεται στους δύο Κανονισμούς που δημοσιεύθηκαν στα παρακάτω Φύλλα Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

1. Κανονισμός Διαχείρισης ΦΕΚ 78/Β/04-02-1998
2. Κανονισμός Προσωπικού ΦΕΚ 140/Β/18-02-1998

5.3.2 Διοίκηση - Οργανόγραμμα

Το ταμείο διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Πρόεδρος του Δ.Σ. του Π.Τ.Α. είναι ο εκάστοτε Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας. Το διοικητικό συμβούλιο, συγκροτείται με απόφαση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας για τετραετή θητεία.

**ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΝΟΜΙΚΗ ΠΗΡΕΣΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΤΜ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΤΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

5.3.3 Σκοπός

Η διαχείριση, σύμφωνα με τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου πιστώσεων του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημόσιου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, χρηματοδοτήσεων προερχόμενων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και λοιπών φορέων του εξωτερικού, οι οποίες αφορούν τα περιφερειακά, τα νομαρχιακά, τα τοπικά και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής της περιφέρειας.

5.3.4 Αρμοδιότητες

α. Η τεχνική υποστήριξη της Περιφέρειας και ιδίως στον τομέα της εκπόνησης μελετών και ερευνών και εφαρμογής προγραμμάτων που αναθέτει στο ταμείο η Περιφέρεια για την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων.

β. Η επιβολή, βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του ταμείου, μετά από έγκριση του περιφερειακού συμβουλίου.

γ. Η άσκηση της ταμιακής του διαχείρισης.

δ. Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ε. Η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την εφαρμογή προγραμμάτων.

στ. Η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή ερευνών και η εκπόνηση αναπτυξιακών, τεχνικοοικονομικών και οργανωτικών μελετών, καθώς και η επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων που αναθέτουν στο Ταμείο, τα Υπουργεία, η Περιφέρεια, οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, και Ν.Π.Δ.Δ.

ζ. Κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων περί δημοσίων επενδύσεων, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης ορίζεται υπόλογος διαχειριστής για πληρωμές έργων σε βάρος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.

5.3.5 Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Η υποβολή προτάσεων σε ανταγωνιστικά προγράμματα αποτέλεσε κύρια δραστηριότητα για το ΠΤΑ. Για το λόγο αυτό, αναπτύχθηκαν συνεργασίες με επιστημονικούς, ερευνητικούς και επιχειρηματικούς φορείς, με στόχο την υλοποίηση

προγραμμάτων από κοινού. Η συνεργασία με άλλες Ευρωπαϊκές Περιφέρειες είναι συνεχής και υπάρχει ενημέρωση για όλα τα ανταγωνιστικά προγράμματα.

Παράλληλα, αναπτύχθηκαν δράσεις, που ανοίγουν δρόμους μελλοντικής ανάπτυξης προγραμμάτων σε συνεργασία με φορείς της Περιφέρειας.

5.3.6 Συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες της Περιφέρειας

Η συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας ήταν άψογη και μεταφέρθηκαν στο ΠΤΑ αρμοδιότητες, χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα. Η επικοινωνία με τις Διευθύνσεις Σχεδιασμού και Ανάπτυξης, Δημοσίων Έργων, Ελέγχου και Κατασκευής Έργων είναι καθημερινή, σε όλα τα επίπεδα διοίκησης.

Επίσης, το ΠΤΑ είναι σε άμεση συνεργασία με την Τεχνική Βοήθεια του ΠΕΠ, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων προς όφελος της Περιφέρειας.

Πίνακας 5.5: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Π.Δ.Ε.	Τελική πληρωμή όλων των έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
ΠΟΡΟΣ 1%	Διαχείριση του πόρου 1% επί των πληρωμών του Π.Δ.Ε. σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του ΠΤΑ.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	Υλοποίηση και διαχείριση ή μόνο διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων τα οποία συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	Συμμετοχή σε Αναπτυξιακές Εταιρίες

5.3.7 Πόροι - Οικονομική διαχείριση

1. Πόροι του ταμείου είναι:

α) Ποσοστό από τις χρηματοδοτήσεις τις οποίες διαχειρίζεται, προσδιοριζόμενο με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών.

β) Έσοδα από την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών.

γ) Έσοδα από τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

δ) Έσοδα από τη σύναψη δανείων.

ε) Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών, την εκτέλεση εργασιών τη διεξαγωγή ερευνών και την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων.

στ) Έσοδα από κάθε είδους επιχορηγήσεις.

ζ) Έσοδα από δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομίες.

η) Έσοδα από την περιουσία του ταμείου.

θ) Έσοδα από κάθε άλλη πηγή.

2. Η οικονομική διαχείριση του ταμείου γίνεται με το δικό του προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων.

5.4 Γ΄ ΚΠΣ στην ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

5.4.1 Αναπτυξιακές υποθέσεις για την Κεντρική Μακεδονία

Η αναπτυξιακή στρατηγική για την Κεντρική Μακεδονία για την περίοδο 2000-2006 επιδιώκει την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, αξιοποιώντας με βέλτιστο τρόπο τους ανθρώπινους πόρους και το ανθρωπογενές και φυσικό δυναμικό της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική ανάπτυξης συνεκτιμά τα ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα, καθώς και τις αδυναμίες και τα προβλήματα της περιοχής

(Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2005), «Αναθεώρηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006», Άξονες Προτεραιότητας, Δεκέμβριος 2005).

Σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας θεωρούνται:

- η γεωπολιτική θέση της Θεσσαλονίκης και οι εγκατεστημένες υποδομές, που την καθιστούν αστικό κέντρο με μητροπολιτική λειτουργία
- η θέση της Περιφέρειας ως προς τους αναπτυξιακούς άξονες και τα διευρωπαϊκά δίκτυα (διασταύρωση ΠΑΘΕ και Εγνατίας οδού, λιμάνι και αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης)
- οι προοπτικές δυναμισμού των αστικών κέντρων με αυξανόμενη συγκέντρωση σύγχρονων υπηρεσιών και επιχειρηματικής υποδομής
- η συγκέντρωση αξιοποιήσιμων ανθρώπινων πόρων και στοιχείων υποδοχής-υιοθέτησης καινοτομίας
- οι ισχυρές αγροτικές εξειδικεύσεις κατά περιοχές: ζώνες οπωροκαλλιεργειών, βιομηχανικών καλλιεργειών κλπ.
- το σημαντικό μέγεθος του δευτερογενή τομέα, με ισχυρή αλλά παραδοσιακή βάση, που καθιστά την Περιφέρεια δεύτερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας, μετά την Αττική
- οι αξιόλογοι τουριστικοί πόροι: φυσικό και ιστορικό περιβάλλον (Μνημεία Θεσσαλονίκης, Όλυμπος, Άγιο Όρος, Βεργίνα, Δίον κλπ), πολιτιστική υποδομή, εκτεταμένη ζώνη παραθαλάσσιου τουρισμού (Χαλκιδική, Πιερία).

Οι αδυναμίες που περιορίζουν την ανάπτυξη της Κ. Μακεδονίας εντοπίζονται κυρίως στους παράγοντες:

- γεωγραφική απόσταση από τα δυτικά ευρωπαϊκά κέντρα και ανεπαρκείς και ανασφαλείς συνδέσεις με τους νέους οικονομικούς πόλους
- καθυστέρηση στην αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα και την αξιοποίηση των πρώτων υλών
- αστάθεια του βιομηχανικού συστήματος και εξάρτησή του από εξωγενείς συνθήκες
- στρεβλή και μονοσήμαντη ανάπτυξη του τουρισμού
- ρύπανση του περιβάλλοντος λόγω αστικών και βιομηχανικών λειτουργιών
- έλλειμμα αστικών υποδομών με συνακόλουθη δυσλειτουργία των αστικών κέντρων
- καθυστέρηση στο ρυθμό ανάπτυξης των γειτονικών χωρών της Βαλκανικής

5.4.2 Άξονες Προτεραιότητας: Ειδικοί στόχοι, ποσοτικοποίηση

Παρά τις θετικές επιπτώσεις από την υλοποίηση των παρεμβάσεων στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ, οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες παραμένουν ισχυρές, χρήζουν προσοχής και αφορούν στο επίπεδο ανάπτυξης των νομών σε όρους διαθέσιμων οικονομικών πόρων, παραγωγικών και τεχνικών υποδομών, δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Η αύξηση των ποσοστών ανεργίας, κυρίως σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, επιβάλλει την επιλογή δράσεων για δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Το σημαντικότερο αναπτυξιακό «ζήτημα» που προκύπτει για την Κεντρική Μακεδονία είναι η διαμόρφωσή της σε μία ανταγωνιστική οικονομική και κοινωνική δομή στα πλαίσια:

- της πλήρους ένταξης της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση

- της παγκοσμιοποίησης και των εξελίξεων στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον

- της σταδιακής αλλά σταθερής ενσωμάτωσης στον ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο της βαλκανικής «ενδοχώρας»

- του εντεινόμενου δια-περιφερειακού και επιχειρηματικού ανταγωνισμού

- του καταλυτικού ρόλου της ανάπτυξης, επιχειρηματικής υιοθέτησης και ενσωμάτωσης της καινοτομίας.

Η στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας διαμορφώνεται καταρχήν με την επιλογή ενός κέντρου ανάπτυξης των δραστηριοτήτων στο χώρο (Θεσσαλονίκη), ενώ σε αντιστάθμισμα υπογραμμίζεται η προτεραιότητα της ισόρροπης ανάπτυξης στο σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Τέλος, υιοθετείται ένα ειδικό κέντρο βάρους της αναπτυξιακής προσπάθειας που αφορά την ποιότητα του περιβάλλοντος, ως κριτήριο επίτευξης κοινωνικοοικονομικής συνοχής.

Στη συνέχεια, οι άξονες προτεραιότητας εξειδικεύουν τη στρατηγική ανάπτυξης σε όρους ενίσχυσης της ανταγωνιστικής θέσης της Περιφέρειας και παράλληλα μείωσης των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της Περιφέρειας: αιεφόρος ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

Στο πλαίσιο αυτό, ο γενικός στρατηγικός στόχος εκφράζεται με:

(α) την αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης -στη βαλκανική, την ευρωπαϊκή ένωση, την παρευξείνια ζώνη και το θαλάσσιο ορίζοντα- και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή,

(β) την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μίας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης, και

(γ) την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ο αναπτυξιακός ρόλος, οι επιχειρηματικές και αναπτυξιακές υποδομές και οι προωθητικές δραστηριότητες για τη Θεσσαλονίκη και τα Λοιπά αστικά κέντρα.

Πίνακας 5.6

	Αναπτυξιακός Ρόλος	Επιχειρηματικές και Αναπτυξιακές Υποδομές	Πρωθυμικές Δραστηριότητες
Μητροπολιτικό Κέντρο			
Θεσσαλονίκη	Εθνικός Πόλος Ανάπτυξης Μητροπολιτικό Βαλκανικό Κέντρο Πόλος Διακρατικής Συνεργασίας και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης Διοικητικό και Πολιτιστικό Κέντρο Πόλος Παρουξείνιας Συνεργασίας Πόλος Θαλάσσιου Μετώπου Κόμβος Διερωπαϊκών Δικτύων	Λιμένας Αεροδρόμιο ΠΑΘΕ Εγνατία Οδός Σιδηροδρομικό Δίκτυο: Κάθετες συνδέσεις με τη Βαλκανική Αγωγός Φυσικού Αερίου ΒΙΠΕ	Ανώτατη Εκπαίδευση Τεχνολογική Έρευνα και Ανάπτυξη Χρηματο-οικονομικές Υπηρεσίες Διεθνές Εμπόριο Διεθνείς Μεταφορές Βιομηχανία-Βιοτεχνία Πολιτισμός – Τουρισμός
Λοιπά Κέντρα			
Σέρρες	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης Κέντρο Διασυνοριακής Συνεργασίας	Β.Ε.Π.Ε. Φυσικό Αέριο Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση Υπηρεσίες προς Αγροτικές Δραστηριότητες Μεταφορές Εμπόριο
Κατερίνη	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης	Σύνδεση με ΠΑΘΕ Φυσικό Αέριο Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Μεταποίηση Εμπόριο Υπηρεσίες προς Αγροτ. Δραστηριότητες Τουρισμός
Βέροια	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης	Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες Μεταποίηση Μεταφορές – Εμπόριο
	Αναπτυξιακός Ρόλος	Επιχειρηματικές και Αναπτυξιακές Υποδομές	Πρωθυμικές Δραστηριότητες
Γιαννιτιά	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης	Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες	Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες Εμπόριο
Νάουσα	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης	Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Μεταποίηση Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες
Έδεσσα	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης	Σιδηροδρομικό Δίκτυο Β.Ε.Π.Ε.	Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες Ειδικές Μορφές Τουρισμού
Κιλκίς	Βιομηχανικό Κέντρο Ανάπτυξης Κέντρο Διασυνοριακής Συνεργασίας	Β.Ε.Π.Ε. Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Μεταποίηση Εμπόριο
Πολύγυρος	Διοικητικό Κέντρο	Οδικές Συνδέσεις με τουριστικές περιοχές	Υπηρεσίες
Αλεξάνδρεια	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης	Σύνδεση με ΠΑΘΕ και Εγνατία Οδό Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Υπηρεσίες στις Αγροτικές Δραστηριότητες

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

6. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

6.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η στρατηγική του 3^{ου} ΚΠΣ προβλέπεται να υλοποιηθεί μέσω 24 Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, εκ των οποίων τα 11 αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές και τα 13 αποτελούν ολοκληρωμένα περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα, ένα για κάθε μία περιφέρεια της Ελλάδας.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα ορίζουν λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο θα εκφρασθούν οι στρατηγικές κατευθύνσεις του ΚΠΣ σε ειδικές προτεραιότητες χρηματοδότησης και επιμέρους μεμονωμένα μέτρα για κάθε προτεραιότητα. Παρέχουν επίσης ενδείξεις όσον αφορά τη γεωγραφική ισορροπία των δράσεων κάθε τομεακού προγράμματος εντός της ελληνικής επικράτειας. Η εν λόγω γεωγραφική κατανομή θα παρακολουθείται κατά την φάση της υλοποίησης. Επιπλέον, ορίζονται λεπτομερέστερα οι δείκτες των επιπτώσεων και αποτελεσμάτων και τίθενται κάποια ορόσημα ως βάση για τη στενή παρακολούθηση της προόδου κατά τη διάρκεια της υλοποίησης. Τέλος, ορίζονται λεπτομερέστερα οι διοικητικές ρυθμίσεις για την υλοποίηση των προγραμμάτων και οι κατανομές αρμοδιοτήτων και πόρων μεταξύ των φορέων υλοποίησης (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2005), «Αναθεώρηση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης», Η Στρατηγική και οι Προτεραιότητες της Κοινής Δράσης, *Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη*, www.hellaskps.gr/documents/KPS_2000-2006_anatheorisi_Dec2005.zip).

6.2 ΔΟΜΗ

Κατάλογος των αξόνων προτεραιότητας και των επιχειρησιακών προγραμμάτων

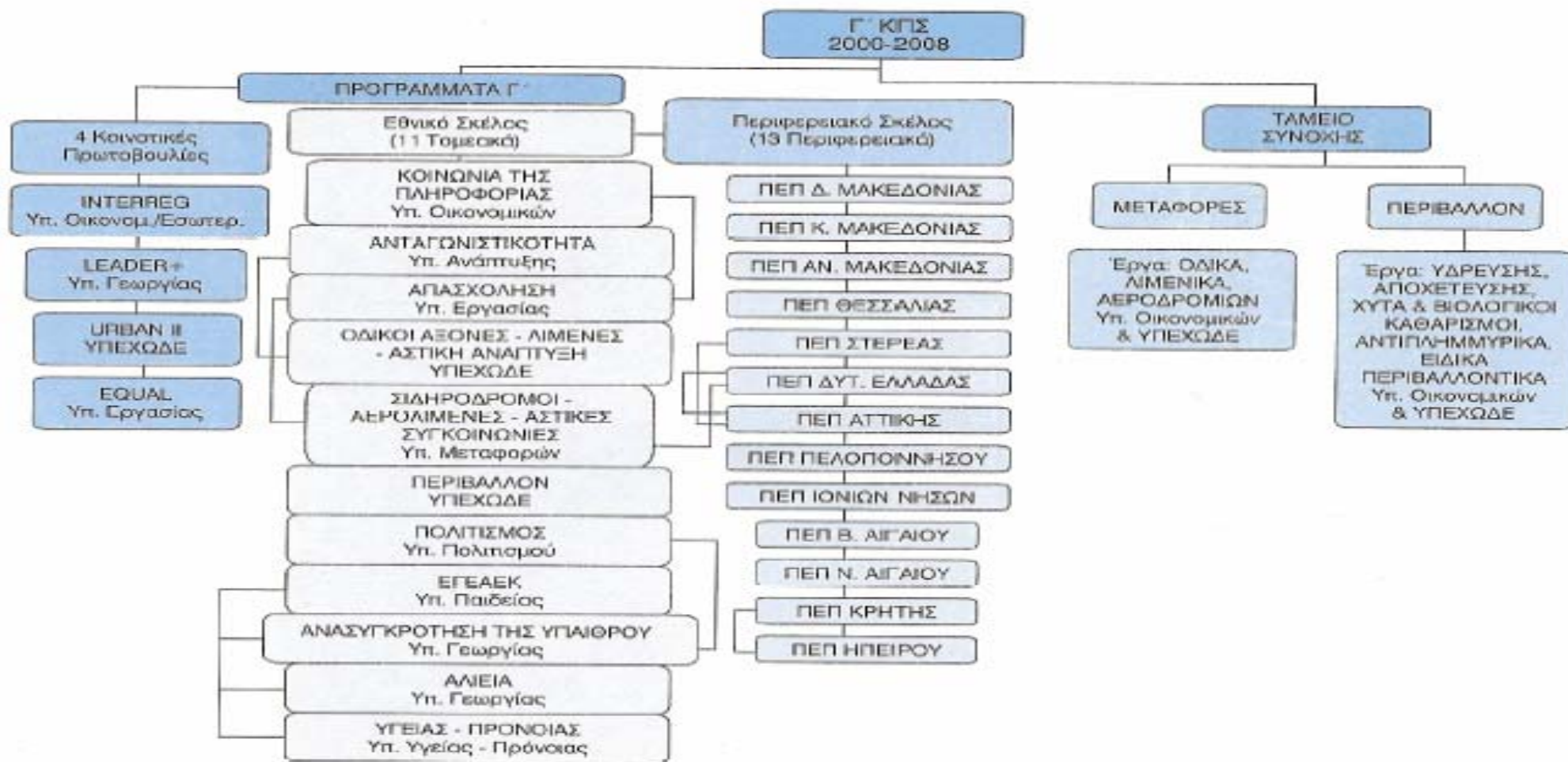
Στον πρώτο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Άξονες Προτεραιότητας καθώς και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που περιλαμβάνονται στον κάθε άξονα, ενώ ο δεύτερος περιλαμβάνει το οργανόγραμμα των προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ για την Ελλάδα:

Πίνακας 6.1

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000 - 2006
ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
1. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	1. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
	2. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
2. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	3. ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ, ΛΙΜΕΝΕΣ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
	4. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
3. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	5. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	6. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ
	7. ΑΛΙΕΙΑ
5. ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΩΣ	8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
	9. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
	10. ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ
6. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	11. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	12. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
	13. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
	14. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
	15. ΗΠΕΙΡΟΥ
	16. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
	17. ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
	18. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
	19. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
	20. ΑΤΤΙΚΗΣ
	21. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
	22. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
	23. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
24. ΚΡΗΤΗΣ	

Πηγή: Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Γ΄ ΚΠΣ (ΜΟΔ ΑΕ), Ευρετήριο Όρων του Γ΄ ΚΠΣ, 2004

Οργανόγραμμα προγραμμάτων

Πηγή: Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004

6.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ

Η κατανομή των πόρων (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004) ανάμεσα σε Διαρθρωτικά Ταμεία και πολιτικές / μέτρα και επιχειρησιακά προγράμματα (υπουργείων και περιφερειών) και θεματικές δράσεις / μέτρα για τις υποδομές μεταφορών, επενδύσεις, περιβάλλον, απασχόληση κ.λ.π. έγινε κατόπιν εταιρικής διαβούλευσης της Ε.Ε., του ΥΠΕΘΟ, των Υπουργείων και των Περιφερειών.

Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται κυρίως έργα και παρεμβάσεις εθνικής σημασίας ή άλλες πρώτης προτεραιότητας που απαιτούν εθνικό επίπεδο και μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου, π.χ. έρευνα και τεχνολογία, διαχείριση περιβάλλοντος, φυσικών και υδάτινων πόρων, κύριοι εθνικοί άξονες, υποδομές μεταφορών και δίκτυα.

Στο Γ' ΚΠΣ οι φορείς της αυτοδιοίκησης αναφέρονται ως δυνητικοί, τελικοί δικαιούχοι σε 120 από τα 650 μέτρα των 24 επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ενώ εκτιμάται ότι μπορούν οι ΟΤΑ να διεκδικήσουν πόρους, άμεσα ή έμμεσα, έως 30% - περίπου- της δημόσιας δαπάνης του Γ' ΚΠΣ.

Επίσης οι ιδιωτικές επενδύσεις και επιχορηγήσεις που δημιουργούν έσοδα εκτιμάται ότι μπορούν να ανέλθουν έως το 20% του συνολικού κόστους του Γ' ΚΠΣ. Το υπόλοιπο 50% του προϋπολογισμού του Γ' ΚΠΣ αφορά δημόσιες υποδομές μεταφορών, περιβάλλοντος, υγείας, πρόνοιας, πολιτισμού κ.ά.

Οι συνολικά κατανεμημένοι πόροι του νέου Γ' ΚΠΣ και του Ταμείου Συνοχής στους επιμέρους άξονες προτεραιοτήτων σύμφωνα με τους πίνακες είναι:

Πίνακας 6.2

Άξονες Γ' ΚΠΣ Εκατ. Ευρώ	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
Ανθρώπινο Δυναμικό	4,36	0,11	4,47
Μεταφορές	11,34	4,36	15,7
Μεταποίηση – Τουρισμός – E&T	3,23	2,81	6,1
Αγροτική Ανάπτυξη & Αλιεία	2,1	1,68	3,77
Περιβάλλον – Πολιτισμός – Υγεία – Πρόνοια	3,96	0,01	3,97
Κοινωνία της Πληροφορίας	2,26	0,57	2,84
Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	9,36	1,47	10,82
Σύνολα	36,67	11,0	47,68

Πηγή: Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004

Επίσης 1.330 εκατομμύρια ευρώ κατανέμονται επιπλέον στις κοινοτικές πρωτοβουλίες: Urban, Interreg, Leader και Equal.

Πίνακας 6.3

Γ' ΚΠΣ 2000-2008 Χρηματοδοτικό σχέδιο επιχειρησιακών προγραμμάτων (χιλιάδες ευρώ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανά Άξονα	Υπουργείο	Συνολικό Κόστος	Διαρθρωτικά Ταμεία	Εθνική Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
---	-----------	--------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------

Άξονας 1 / Ανθρώπινο Δυναμικό / Ε.Π.					
Εκπαίδευση	Παιδείας	2.484.603	1.863.449	621.154	-
Απασχόληση	Εργασίας	1.998.895	1.416.671	472.164	110.000
Άξονας 2 / Μεταφορές					
Οδικοί Άξονες, Λιμάνια, Αστική Ανάπτυξη	ΠΕΧΩΔΕ	9.149.978	3.033.003	2.850.987	3.266.000
Σιδηρόδρομοι, Αεροδρόμια	Μεταφορών	2.937.600	1.468.753	1.218.848	250.000
Άξονας 3 / Ανταγωνιστικότητα					
	Ανάπτυξης	6.098.266	1.976.695	1.311.393	2.810.179
Άξονας 4 / Γεωργία και Αλιεία					
Γεωργία	Γεωργίας	3.286.826	1.233.418	542.793	1.510.615
Αλιεία	Γεωργίας	486.662	236.596	83.477	166.589
Άξονας 5 / Ποιότητα Ζωής					
Περιβάλλον	ΠΕΧΩΔΕ	693.049	485.074	207.891	
Πολιτισμός	Πολιτισμού	604.900	414.300	176.100	14.500
Υγεία - Πρόνοια	Υγείας	513.258	384.980	128.278	
Άξονας 6 / Κοινωνία της Πληροφορίας					
ΚτΠ	Εθνικής Οικονομίας	2.839.132	1.702.184	567.427	569.500
Άξονας 7 / Περιφερειακή Ανάπτυξη					
ΠΕΠ Α. Μακεδονίας - Θράκης		1.115.793	733.450	244.543	137.849
ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας		1.390.488	903.351	301.117	186.000
ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας		550.053	372.190	124.063	53.800
ΠΕΠ Ηπείρου		679.939	435.929	145.310	98.700
ΠΕΠ Θεσσαλίας		928.900	563.400	187.800	177.700
ΠΕΠ Ιονίων Νήσων		372.381	244.711	81.570	46.100
ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας		781.396	478.422	159.474	143.500
ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας		873.007	531.538	177.179	164.289
ΠΕΠ Αττικής		1.588.849	1.119.963	341.988	126.751
ΠΕΠ Πελοποννήσου		698.658	457.176	152.392	89.091
ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου		545.789	361.567	120.522	63.700
ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου		599.972	372.190	124.057	103.819
ΕΠ Τεχνικής Βοήθειας		84.986	63.739	21.300	
Αποθεματικό Επίδοσης			1.411.361	945.000	466.361
Αποθεματικό		877.449	441.100	221.850	214.200

Προγραμματισμού					
Σύνολο ΚΠΣ		44.292.044	22.707.000	11.205.884	10.379.006
Ταμείο Συνοχής 15%	Εθνικής Οικονομίας	6.392.200	3.320.000	1.972.200	1.100.000
ΕΤΠΑ		31.129.603	14.608.000	8.143.973	8.377.601
ΕΚΤ		5.764.933	4.241.200	1.413.733	110.000
ΕΓΤΠΕ-Π		4.656.002	2.260.295	885.086	1.510.615
ΧΜΠΑ		452.696	211.130	74.977	166.589

Πηγή: Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004

Οι ως άνω πόροι ανά άξονα προτεραιότητας κατανέμονται στο σύνολο των 24 επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΚΠΣ στη χώρα μας: 11 τομεακών και 13 περιφερειακών.

Τα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα αφορούν 11 μονοταμειακά επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΓΤΠΕ-Π.Ε.Π., Υπουργείο Γεωργίας, ΕΚΤ/Ε.Π. Υπουργείο Εργασίας, ΕΤΠΑ/ΥΠΕΧΩΔΕ και Ανάπτυξης), με τους αντίστοιχους πόρους των πινάκων που προηγήθηκαν και αντιπροσωπεύουν το 70% του Γ' ΚΠΣ.

Η στρατηγική που περιγράφεται στα Ε.Π. Μεταφορών και Περιβάλλοντος αποτελεί επίσης τη γενική στρατηγική που προβλέπεται βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 2 του κανονισμού 1265/99 ο οποίος διέπει το Ταμείο Συνοχής.

6.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

6.4.1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στόχος τους είναι η άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων. Η Περιφερειακή Ανάπτυξη είναι στον 7^ο Άξονα Προτεραιότητας του Γ' ΚΠΣ. Στο πλαίσιο του άξονα αυτού προβλέπονται 13 περιφερειακά προγράμματα (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004), ένα για κάθε Περιφέρεια της Ελλάδας, και κατανέμεται σε αυτά περίπου το 30% των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000 - 2006.

Οι παρεμβάσεις που καλύπτονται από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης διεξάγονται, κατά γενικό κανόνα, με τη μορφή ενός ολοκληρωμένου επιχειρησιακού προγράμματος ανά Περιφέρεια.

Το κάθε Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) περιλαμβάνει:

- Τους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος, τη συνέπειά τους προς το ΚΠΣ, τους ειδικούς στόχους του, ποσοτικά προσδιορισμένους, και την εκτίμηση των αναμενόμενων επιδράσεων.
- Συνοπτική περιγραφή των μέτρων για την εφαρμογή των αξόνων προτεραιότητας.
- Το χρηματοδοτικό σχέδιο, το οποίο προσδιορίζει, για κάθε άξονα προτεραιότητας και για κάθε έτος, το ύψος των κονδυλίων που προβλέπονται για τη συμμετοχή κάθε Ταμείου.
- Τις διατάξεις εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος.

Το κάθε ΠΕΠ έχει δικές του προτεραιότητες στη βάση της συμπληρωματικότητας με τα 11 τομεακά προγράμματα των υπουργείων.

Τα κοινά σημεία των αξόνων προτεραιότητας που προβλέπονται στα ΠΕΠ είναι:

- Η ενίσχυση του παραγωγικού περιβάλλοντος.
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των περιφερειακών οικονομιών.
- Η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη της υπαίθρου.
- Η αναβάθμιση του αναπτυξιακού ρόλου των αστικών κέντρων.
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Τα προγράμματα αυτά είναι πολυταμειακά, δηλαδή χρηματοδοτούνται και από τα 3 ταμεία: Γεωργικό-Προσανατολισμού, ΕΤΠΑ-Περιφερειακής Ανάπτυξης και Κοινωνικό Ταμείο-ΕΚΤ.

Κάθε επιχειρησιακό περιφερειακό πρόγραμμα αποτελείται από άξονες προτεραιότητας οι οποίοι εμπεριέχουν Μέτρα. Τα μέτρα εμπεριέχουν κατηγορίες ενέργειας ομοειδών έργων και αυτές έργα ή πράξεις.

Τα ΠΕΠ είναι επίσης πολυτομιακά, σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται ώστε να δρουν συμπληρωματικά προς τα 11 τομιακά προγράμματα και στρατηγικούς άξονες των αντίστοιχων υπουργείων και συμπεριλαμβάνουν περιφερειακής εμβέλειας έργα και δράσεις που υπηρετούν τους στόχους των εγκεκριμένων από τα περιφερειακά συμβούλια Σχεδίων Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ) των Περιφερειών.

Επιπλέον, προτείνεται κάποιος βαθμός συγκέντρωσης των πόρων στις λιγότερο ευημερούσες περιοχές της Ελλάδας, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6.4

ΣΠΑ 2000 - 2006 Παρεμβάσεις ανά κάτοικο

Περιφέρειες	Πληθυσμός	Δημόσιες δαπάνες		Κοινοτική συνδρομή		ΑΕΠ/κάτοικο[1]	
		εκατ. Ευρώ	ευρώ ανά κάτοικο	εκατ. Ευρώ	ευρώ ανά κάτοικο	ευρώ ανά κάτοικο	δείκτης SPA Eur15=100
ΗΠΕΙΡΟΣ	339.728	566,6	1.667,80	424,9	1.250,71	8.225,10	42,5
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	199.231	467,4	2.346,02	350,6	1.759,77	9.805,30	50,7
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	707.687	623,2	880,62	467,4	660,46	10.879,10	56,2
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	607.428	594,9	979,38	446,2	734,57	11.037,70	57,1
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ	570.496	963,2	1.688,36	722,4	1.266,27	11.537,90	59,6
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	193.734	311,6	1.608,39	233,7	1.206,29	11.589,20	59,9
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	293.015	481,6	1.643,60	361,2	1.232,70	11.652,90	60,2
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	734.846	736,5	1.002,25	552,4	751,72	11.845,90	61,2
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	582.280	694,1	1.192,04	520,5	893,90	12.384,50	64,0
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.708.977	1.189,8	696,21	892,4	522,18	12.672,60	65,5
ΚΡΗΤΗ	540.054	609,1	1.127,85	456,8	845,84	13.666,50	70,6
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	257.481	481,6	1.870,43	361,2	1.402,82	14.164,00	73,2
ΑΤΤΙΚΗ	3.523.407	977,3	277,37	733,0	208,04	14.530,30	75,1
ΣΥΝΟΛΟ	10.258.364						

Πηγή: ΚΠΣ 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

Σημείωση: Τα αριθμητικά στοιχεία για την Αττική δεν περιλαμβάνουν τις πρόσθετες ειδικές πιστώσεις για ανασυγκρότηση λόγω σεισμού.

Κατά αντιστοιχία των εγκεκριμένων αξόνων προτεραιότητας του Γ' ΚΠΣ όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ποσοστιαίες (%) δεσμεύσεις πόρων με βάση τους οποίους αξιολογήθηκαν εκ των προτέρων οι αντίστοιχες εκροές σε φυσικό αντικείμενο, αποτελέσματα και επιδράσεις (σε απασχόληση, περιβάλλον, ανταγωνιστικότητα, ίσες ευκαιρίες, κοινωνική συνοχή κ.λ.π.) ανά Άξονα, Ταμείο.

Οι συνολικοί πόροι των 13 ΠΕΠ αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% των συνολικών πόρων του Γ' ΚΠΣ της χώρας. Ενώ πόροι τουλάχιστον διπλάσιοι κάθε ΠΕΠ ακόμη μπορούν να κατευθυνθούν σε κάθε Περιφέρεια μέσω των 11 τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

6.5 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κεντρικής Μακεδονίας 2000-2006 (ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2006), «6^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης ΠΕΠ ΚΜ», 1 Ιουνίου 2006, www.perkm.gr⁴), που εντάσσεται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις του στόχου 1 στην Ελλάδα, εγκρίθηκε αρχικά από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 22 Μαρτίου 2001, ενώ στις 22 Δεκεμβρίου 2005 εγκρίθηκε η 2^η αναθεώρησή του, και είναι το μεγαλύτερο - μέχρι σήμερα - αναπτυξιακό πρόγραμμα που υλοποιείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Στο πλαίσιο του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας προγραμματίζονται και χρηματοδοτούνται έργα και δράσεις που δημιουργούν υποδομές σε όλους τους βασικούς τομείς ανάπτυξης της περιφέρειας, ενισχύουν τα επενδυτικά σχέδια των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, παρέχουν ίσες ευκαιρίες για την ένταξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε άτομα που χρειάζονται βοήθεια, στηρίζουν την ανάπτυξη της υπαίθρου, δημιουργούν προϋποθέσεις για την αξιοποίηση και την προστασία του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία.

Το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας είναι ένα από τα 13 Περιφερειακά Προγράμματα που υλοποιούνται σήμερα στην Ελλάδα, εντάσσεται στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, έχει συνολικό προϋπολογισμό που ξεπερνά το 1,5 δισ. Ευρώ και χρηματοδοτείται στο μεγαλύτερο μέρος του από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στα 1.596,7 εκατ. Ευρώ, ενώ οι πηγές χρηματοδότησης είναι τρεις: α) Διαρθρωτικά Ταμεία (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΤΠΑ, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – ΕΚΤ, Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – ΕΓΤΠΕ-Π) με συνολικούς διατιθέμενους πόρους 955,2 εκατ. Ευρώ, β) Εθνική Δημόσια Δαπάνη, με συνολικούς πόρους 326,6 εκατ. Ευρώ, και γ) Ιδιωτική Συμμετοχή, με συνολικούς πόρους 314,9 εκατ. Ευρώ.

Βασικός στόχος του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας είναι η επίτευξη διαρκούς και ισόρροπης ανάπτυξης, η προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής με τις περιφέρειες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καθημερινότητας των πολιτών.

Κατά την 1η Συνεδρίασή της, η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006 ενέκρινε το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού

⁴ Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. «Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006», η οποία συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. 12810/ΚΠΣ 135/17-4-2001 Απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας, συνήλθε σε 6η συνεδρίαση την 01-06-2006, στη Θεσσαλονίκη, με την υπ' αριθ. 6942/19-05-2006 πρόσκληση του Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας,

(ΣΠ) στις 18 Ιουνίου 2001. Η ίδια Επιτροπή ενέκρινε και τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων ανά Μέτρο, τα οποία οριστικοποιήθηκαν στις 28 Σεπτεμβρίου 2001 από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης.

Η έγκριση του Συμπληρώματος Προγραμματισμού καθώς και των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων από την Επιτροπή Παρακολούθησης, σηματοδοτεί την έναρξη της διαδικασίας ένταξης πράξεων στο Πρόγραμμα.

Ως ημερομηνία ενεργοποίησης του Προγράμματος θεωρείται η ημερομηνία δημοσίευσης της 1^{ης} Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων στις 27 Ιουλίου 2001, ενώ η 1η ένταξη πράξης στο Πρόγραμμα λαμβάνει χώρα στις 12 Οκτωβρίου 2001.

Ωστόσο, ήδη από το έτος 2000, είχε αρχίσει η υλοποίηση και χρηματοδότηση, από εθνικούς πόρους, ορισμένων πράξεων (προ-χρηματοδοτούμενα έργα), οι οποίες ακολούθησαν τη διαδικασία αξιολόγησης για την ένταξή τους στο Πρόγραμμα.

6.5.1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Η Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας (Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2005), «Αναθεώρηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006», Διατάξεις Εφαρμογής, Αναθεώρηση 2005) αποτελεί Ειδική Υπηρεσία, που συστάθηκε με Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α. 41541/Γ' ΚΠΣ 276 (ΦΕΚ 1501/Β/8-12-2000)) στο πλαίσιο της διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Νόμος 2860/2000) και υπάγεται απευθείας στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Οργανόγραμμα Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΟΤΡΑΣ, Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΩΡΑΙΟΠΟΥΛΟΥ, Πολιτικός Μηχανικός

ΜΟΝΑΔΑ Α'
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
& ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
Αριθμός Ατόμων: 3
Προϊσταμένη:
Ιφιγένεια Καρατζιά,
Οικονομολόγος

ΜΟΝΑΔΑ Β'
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ &
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
Αριθμός Ατόμων: 10
Προϊστάμενος:
Φραγκίσκος Πλατής,
Χημικός Μηχανικός

ΜΟΝΑΔΑ Γ'
ΕΛΕΓΧΟΥ
Αριθμός Ατόμων: 10
Προϊσταμένη:
Δήμητρα
Δεληδημήτη,
Ηλεκτρολόγος
Μηχανικός

ΜΟΝΑΔΑ Δ'
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ -
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Αριθμός Ατόμων: 7
Προϊσταμένη:
Μαρία Σπύρου,
Γεωπόνος

Πηγή: www.pepkm.gr

Η λειτουργία της στηρίζεται σε τεχνοκρατικά πρότυπα και αντιλήψεις, στη βάση του Κανονιστικού Πλαισίου υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ.

6.5.1.1 Αποστολή και Αρμοδιότητες

Η διαχειριστική αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος είναι αρμόδια (Απόσπασμα Νόμου 2860/2000 περί διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις) να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα και την κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του. Οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής σε επίπεδο Ε.Π. ορίζονται στο άρθρο 34 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999

Στο πλαίσιο αυτό:

α) εφαρμόζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού
β) εισηγείται στον Ειδικό ή Γενικό Γραμματέα Υπουργείου ή Περιφέρειας την ένταξη των πράξεων στα μέτρα του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος

γ) διασφαλίζει τη συμβατότητα των πράξεων που εντάσσονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα προς το εθνικό και το κοινοτικό δίκαιο, καθώς και τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές και ιδίως όσον αφορά τις διατάξεις για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Για το σκοπό αυτόν παρέχει κάθε δυνατή υποστήριξη στους τελικούς δικαιούχους σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημοσίους φορείς, προκειμένου αυτοί να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους

δ) παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος και συντάσσει προτάσεις για αναθεώρησή του, τις οποίες υποβάλλει στην επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος

ε) συλλέγει τα κατάλληλα οικονομικά και στατιστικά δεδομένα και τα εισάγει στο Ο.Π.Σ. Συγκεκριμένα συμβάλλει στη δημιουργία μηχανισμού συλλογής αξιόπιστων οικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή, τους δείκτες παρακολούθησης και την αξιολόγηση καθώς και την εισαγωγή τους στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΥΠΕΘΟ και την ηλεκτρονική διαβίβαση των στοιχείων αυτών στην Ε.Ε. (κανονισμός 1260/1999μ αθρ. 34 παρ. 1α).

στ) συντάσσει τις προτάσεις προσαρμογής του συμπληρώματος προγραμματισμού, τις οποίες υποβάλλει στην επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος

ζ) συντάσσει τις ετήσιες εκθέσεις εκτέλεσης και την τελική έκθεση του επιχειρησιακού προγράμματος και τις υποβάλλει στην επιτροπή παρακολούθησης αυτού και στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ.

η) οργανώνει και παρακολουθεί την ενδιάμεση αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και επεξεργάζεται προτάσεις για την κατάλληλη αξιοποίηση των συμπερασμάτων της

θ) παρακολουθεί την τήρηση αυτοτελούς λογιστικής μερίδας για κάθε πράξη από τους τελικούς δικαιούχους.

ι) συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ., την επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος και την Επιτροπή και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται

ια) διενεργεί τους ελέγχους που προβλέπονται στο άρθρο 6, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες με βάση τα πορίσματα τους, ενημερώνει την Επιτροπή, την αρχή πληρωμής και την επιτροπή δημοσιονομικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης μετά από σχετικές συστάσεις των ανωτέρων αρχών

ιβ) εφαρμόζει τις δράσεις δημοσιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ., την επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος και την Επιτροπή. Παρακολουθεί την τήρηση των

υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων σχετικώς με τη δημοσιότητα και την παροχή πληροφόρησης για τις πράξεις που εκτελούν και

ιγ) παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

6.5.1.2 Ένταξη πράξεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

1. Η ένταξη των πράξεων στα μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος (Απόσπασμα Νόμου 2860/2000 περί διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις) διενεργείται με απόφαση του Γενικού ή του Ειδικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος, ύστερα από αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν με βάση τα κριτήρια ένταξης των μέτρων.

2. Πριν από την απόφαση ένταξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα, η οικεία διαχειριστική αρχή γνωστοποιεί τις προς ένταξη προτάσεις στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και στα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία, προκειμένου να διατυπώσουν γνώμη εντός εύλογης προθεσμίας που τους τάσσει, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών. Η απόφαση ένταξης μπορεί να εκδίδεται ύστερα από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας αυτής. Για τα δημόσια έργα άνω των πενήντα εκατομμυρίων (€ 50,000,000), καθώς και για τα δημόσια έργα που παράγουν έσοδα στον τελικό δικαιούχο, η απόφαση ένταξης εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της απόφασης ένταξης πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα, οι όροι ένταξης και οι υποχρεώσεις των τελικών δικαιούχων.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε όλες τις πράξεις που προτείνονται για ένταξη στα επιχειρησιακά προγράμματα.. Στις πράξεις αυτές συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που βρίσκονται στο στάδιο εκτέλεσης.

6.5.1.3 Έλεγχος

1. Η διαχειριστική αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος ασκεί τον έλεγχο (άρθρο 4 παρ. 1 στ. ια) (Απόσπασμα Νόμου 2860/2000 περί διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις) σε όλα τα στάδια από την προετοιμασία μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης.

2. Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος ελέγχει εάν ο τελικός δικαιούχος έχει λάβει τα μέτρα που εξασφαλίζουν την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας και τις προϋποθέσεις για την ορθή εκτέλεση των πράξεων. Ειδικά για τις πράξεις η εφαρμογή των οποίων διέπεται από το ν. 1418/1984, όπως ισχύει κάθε φορά και από τις κατ' εξουσιοδότηση του εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις, η διαχειριστική αρχή του προγράμματος προβαίνει υποχρεωτικά σε προέγκριση των σταδίων εξέλιξης τους, όπως τα στάδια αυτά ορίζονται στην απόφαση ένταξη της πράξης.

3. Κατά το στάδιο εκτέλεσης της πράξης η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος ελέγχει και με επιτόπιο έλεγχο:

α) τη νομιμότητα των πράξεων και τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και την τήρηση των διαδικασιών

β) την αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο

γ) την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος και

δ) την τήρηση κανόνων δημοσιότητας.

4. Μετά τη γνωστοποίηση της ολοκλήρωσης της πράξης από τον τελικό δικαιούχο, η διαχειριστική αρχή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο των ποιοτικών, οικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων της πράξης, καθώς και σε έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου, λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση και την απόφαση ένταξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα και συντάσσει σχετική βεβαίωση τήρησης των υποχρεώσεων από τον τελικό δικαιούχο.

5. Για κάθε διενεργούμενο έλεγχο συντάσσεται έκθεση και τα πορίσματα της καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ. και κοινοποιούνται στην αρχή πληρωμής, στην επιτροπή δημοσιονομικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και στον τελικό δικαιούχο.

6. Η διαχειριστική αρχή, εφόσον έχει σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών, κατά την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΚ) 2988/1995 του συμβουλίου, προβαίνει στη διενέργεια εκτάκτου ελέγχου. Μέχρι την περάτωση του ελέγχου και την έκδοση του σχετικού πορίσματος, ενημερώνει την αρχή πληρωμής και ζητά την αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης από την αρμόδια υπηρεσία. Μετά την έγκριση του πορίσματος ελέγχου από τον οικείο Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την αρχή πληρωμής και εισηγείται στις αρμόδιες υπηρεσίες την άρση της αναστολής χρηματοδότησης ή λαμβανόμενης υπόψη της βαρύτητας της παράβασης, των δημοσιονομικών της επιπτώσεων και των διατάξεων του άρθρου 39 του κανονισμού, εισηγείται στα αρμόδια όργανα την υποχρεωτική διακοπή της χρηματοδότησης του ή τη μείωση του ύψους της. Στις περιπτώσεις που απαιτείται επιστροφή παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών διενεργείται καταλογισμός σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Όταν η παρατυπία που διαπιστώθηκαν συνιστούν πειθαρχικό ή ποινικό αδίκημα, αντίγραφο του σχετικού φακέλου αποστέλλεται στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές.

6.5.2 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

6.5.2.1 Συγκρότηση και αποστολή της Επιτροπής Παρακολούθησης

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (Απόσπασμα από τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Επιτροπής παρακολούθησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006) συστήνεται εντός τριών μηνών από την απόφαση της Επιτροπής ΕΚ για την έγκριση του Ε.Π. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 12810 / ΚΠΣ 135/17-4-01 Απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, στην οποία εξειδικεύονται οι αρμοδιότητές της σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251/τ.Α./14-11-2000).

6.5.2.2 Αρμοδιότητες

1. Θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σε συμφωνία με τη διαχειριστική αρχή του ΕΠ.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, επιβεβαιώνει ή προσαρμόζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών και δημοσιονομικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην παρακολούθηση του. Επίσης εγκρίνει κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του συμπληρώματος προγραμματισμού.

3. Εξετάζει και εγκρίνει εντός έξι μηνών μετά από την έγκριση του προγράμματος τα κριτήρια επιλογής των χρηματοδοτούμενων πράξεων,

4. Αξιολογεί τακτικά τις εξελίξεις καθώς και την πρόοδο στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του προγράμματος.

5. Εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής, ιδίως την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για τα διάφορα μέτρα, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 42 του Καν.(ΕΚ)1260/1999.

6. Εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια και την τελική έκθεση εκτέλεσης πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή ΕΚ.

7. Εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής ΕΚ, σχετικά με την συμμετοχή των Ταμείων, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής ΕΚ και της Επιτροπής Παρακολούθησης ΚΠΣ.

8. Προτείνει στη διαχειριστική αρχή οποιαδήποτε τροποποίηση του προγράμματος, που μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ή να βελτιώσει τη διαχείριση της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισης. Κάθε προσαρμογή του προγράμματος, πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 34, παρ. 3 του Καν.1260/1999.

Προκειμένου να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους, οι Επιτροπές Παρακολούθησης του ΚΠΣ και του ΕΠ έχουν δικαίωμα πληροφόρησης για όλες τις παρεμβάσεις του σχετικού Ε.Π. Ειδικότερα κάθε Επιτροπή Παρακολούθησης, κατόπιν αιτήματός της, έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την επιλογή των έργων/ενεργειών και την εφαρμογή τους, τηρουμένων των εθνικών διατάξεων που αφορούν θέματα εμπιστευτικότητας (π.χ. κρατικές ενισχύσεις).

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ – ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ Γ΄ ΚΠΣ

1. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

1.1 ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ Γ΄ ΚΠΣ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας. Πρόκειται για ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες και μελλοντικές συνθήκες ανταγωνισμού που θα αντιμετωπίσει η Ελλάδα στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον και της επιτρέπει να ολοκληρώσει όλα εκείνα τα έργα και τις παρεμβάσεις που είναι καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξή της.

Το Γ΄ Κ.Π.Σ. είναι το προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και οι Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2000-2006. Καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που υποβλήθηκε από την Ελλάδα στην Ε.Ε.

Το κείμενο του ΚΠΣ υπογράφηκε το Νοέμβριο του 2000 και αναθεωρήθηκε το Δεκέμβριο του 2005. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Γ΄ ΚΠΣ, www.hellaskps.gr):

- Τους άξονες προτεραιότητας για τη δράση των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων
- Τη συνοπτική περιγραφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων με τους ειδικούς στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί
- Το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης που προσδιορίζει για κάθε άξονα και για κάθε έτος το ποσό των συνολικών κονδυλίων που προβλέπονται
- Τις διατάξεις εφαρμογής του Γ΄ ΚΠΣ

Οι στόχοι – προτεραιότητες του ΚΠΣ 2000-2006 εστιάζονται σε επενδύσεις στο φυσικό, ανθρώπινο και γνωστικό κεφάλαιο, που μπορούν να συμβάλουν περισσότερο στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην εμβάθυνση της ανάπτυξης στην Ελλάδα:

1. Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης
2. Ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, αστικές μεταφορές, αερολιμένες, λιμένες, συνδυασμένες μεταφορές και εμπορευματικά κέντρα, ασφάλεια)
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη (περιλαμβάνει τους τομείς Μεταποίησης και Υπηρεσιών, Έρευνας και Τεχνολογίας, Τουρισμού, Ενέργειας – Φυσικών Πόρων)
4. Αγροτική ανάπτυξη και αλιεία
5. Ποιότητα ζωής (παρεμβάσεις που αφορούν στο περιβάλλον και στη φυσική κληρονομιά, στον πολιτισμό και στον τομέα της υγείας – πρόνοιας)
6. Κοινωνία της πληροφορίας (παρεμβάσεις που αφορούν τομείς όπως εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, επικοινωνίες)
7. Περιφερειακή ανάπτυξη (με στόχο τη μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους και την αύξηση της απασχόλησης)

Για την επίτευξη των στόχων του, το Γ΄ ΚΠΣ υλοποιεί 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων:

- τα 11 είναι Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές
- τα 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει καταναμεηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων για την περίοδο 2000-2006
- και 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική βοήθεια» που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

1.1.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Οι Χρηματοδοτικοί Πόροι (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Χρηματοδοτικοί Πόροι, www.hellaskps.gr) που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση ενός προγράμματος / άξονα / μέτρου / έργου / υποέργου, εξασφαλίζονται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Εθνική συμμετοχή είναι η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους του προϋπολογισμού ενός προγράμματος/άξονα/μέτρου/έργου/υποέργου, που βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και εξασφαλίζεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Δημόσιες Επενδύσεις είναι το Πρόγραμμα που καθορίζει τους πόρους που μπορούν να διατεθούν για τη χρηματοδότηση έργων. Αφορά δαπάνες που πραγματοποιούνται για έργα υποδομής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από προτάσεις που υποβάλλουν τα αρμόδια Υπουργεία και οι Νομαρχίες, οι δε διαδικασίες του Π.Δ.Ε. διεκπεραιώνονται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Είναι ετήσιας διάρκειας και αποτελεί τμήμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού.

Τα κονδύλια του Π.Δ.Ε. βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τις προτεραιότητες που τίθενται για την χρηματοδότηση των συγχρηματοδοτούμενων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προγραμμάτων και επαρκούν για να υλοποιήσουν τα Προγράμματα σύμφωνα και με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί.

Κοινοτική συμμετοχή είναι η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους του προϋπολογισμού ενός προγράμματος/άξονα/μέτρου/έργου/υποέργου και προέρχεται από κοινοτικούς πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων και των Χρηματοδοτικών Μέσων.

Τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία, όπως είδαμε, επιτρέπουν σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση να χορηγήσει χρηματοδοτικές ενισχύσεις σε πολυετή προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, που κατανέμονται μεταξύ των περιφερειών, των κρατών μελών και της Επιτροπής, καθώς και σε ειδικές πρωτοβουλίες και κοινοτικές ενέργειες.

Η Κοινοτική Συμμετοχή καταβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι 30 Απριλίου κάθε έτους μετά από δήλωση της Αρχής Πληρωμής (Αίτηση Πληρωμής) και ισχύει ο κανόνας $n+2$. Δηλαδή το τμήμα των δεσμεύσεων που δεν έχει απορροφηθεί στο τέλος του δεύτερου έτους από το έτος ανάληψης των υποχρεώσεων

αποδεδειγμένα αυτόματα από την επιτροπή. Πρώτο έτος εφαρμογής του κανόνα n+2, για την Ελλάδα, ήταν το 2003 για τις δεσμεύσεις μέχρι το έτος 2001.

Οι πληρωμές γίνονται με βάση τις δεσμεύσεις ως εξής:

α) Με την υπογραφή του προγράμματος δίνεται προκαταβολή ίση με το 7% της συνολικής κοινοτικής συμμετοχής στο Πρόγραμμα,

β) Οι ενδιάμεσες πληρωμές γίνονται με βάση τις πιστοποιημένες δαπάνες από την Αρχή Πληρωμής και αφού η Επιτροπή έχει λάβει και εγκρίνει όλα τα απαιτούμενα έγγραφα.

Το σύνολο της Εθνικής και της Κοινοτικής συμμετοχής είναι η Δημόσια Δαπάνη. Το τμήμα του Συνολικού Κόστους ενός προγράμματος / άξονα / μέτρου / έργου / υποέργου που καλύπτεται από ιδιωτικά κεφάλαια, επιπλέον της Δημόσιας Δαπάνης είναι η Ιδιωτική Συμμετοχή.

1.1.1.1 Πως κατανομούνται οι πόροι

Το Μάρτιο του 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου ενέκρινε κονδύλια για τη χώρα μας, που μαζί με την εθνική και την ιδιωτική συμμετοχή προσδιορίζουν ένα ύψος πόρων 51,22 δις, που προβλέπεται να διατεθούν για την υλοποίηση της νέας παρέμβασης μέσω του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, του Β' Ταμείου Συνοχής και των νέων Κοινοτικών Προτοβουλιών.

Όπως εμφανίζεται παρακάτω στον Πίνακα 1.1, οι συνολικά κατανεμημένοι πόροι του νέου διαρθρωτικού προγράμματος στις επιμέρους προτεραιότητες που έχουν τεθεί για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ανέρχονται σε 34,21 δις ευρώ σε όρους δημόσιας δαπάνης και με εκτιμώμενο συνολικό κόστος 44,83 δις ευρώ. Παράλληλα σημαντικοί πόροι ύψους 6,39 δις ευρώ θα διατεθούν μέσω του Ταμείου Συνοχής για έργα Μεταφορών και Περιβάλλοντος.

Επιπλέον στον Χρηματοδοτικό Πίνακα του Γ' ΚΠΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1) εμφανίζονται αναλυτικά οι χρηματοδοτικοί πόροι κατά άξονα προτεραιότητας, κατά διαρθρωτικό ταμείο και κατά έτος. Αντίθετα, στον Πίνακα 1.2 παρουσιάζονται οι χρηματοδοτικοί πόροι κατά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	Συνολικός Κόστος	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Δημόσια Δαπάνη								Επιπλέον Στοιμματοθήκη	Γραμμάτιο	Άλλο Αξιομαρτυρητικό Έργο	Σ.Π.Ε.			
			Συνολική (Συνολική)	ΕΠΙΛΑ *	Κοινωνική Διαμετακόμιση (ΚΙ)	ΕΠΙΠΕ *	ΑΠΕΛΑ *	Συνολική (Συνολική)	Επίσημη Καύση	Παράκληση					Επίσημη	Άλλη	
1 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ	4.914.955.215	4.915.850.784	9.819.933.072	914.510.924	9.933.937.743					1.242.922.892	1.242.922.892				59.284.491		
2 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	12.288.429.893	9.928.994.209	4.219.259.780	4.219.259.780						4.549.701.729	4.549.701.729				95.114.883.726		
3 ΑΝΤΙΣΤΗΝΗ ΠΥΡΡΑΓΙΑ	8.522.429.923	9.218.525.740	1.977.451.999	1.328.493.520	1.509.958.479					1.299.199.207	1.299.199.207				99.05.297.533		
4 ΑΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ	4.081.995.707	2.430.934.789	1.740.433.547	94.121.403		1.432.755.299	229.811.900			799.298.222	799.298.222				1.531.010.993		
5 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	1.750.000.793	1.750.000.793	1.284.992.259	1.049.752.280	2.334.744.539					425.914.479	425.914.479						
6 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	2.247.499.150	2.277.999.150	1.833.591.989	1.242.299.999	448.297.287					539.417.207	539.417.207				5.895.000.000		
7 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ	11.833.981.999	10.094.927.294	7.481.251.994	5.781.934.933	8.907.959.987	1.089.077.819				2.899.075.999	2.899.075.999				1.994.994.999	99.472.413	
8 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ	117.899.812	117.899.812	33.292.209	18.792.829	114.899.538					29.417.409	29.417.409						
ΣΥΝΟΛΟ ΚΠΣ	44.397.339.077	34.293.473.979	22.709.879.937	14.772.997.799	4.796.493.990	2.897.924.939	223.977.900			17.902.929.993	17.902.929.993				10.427.774.977	99.472.413	3.000.000.000
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ	22.912.494.898	23.999.994.897	15.172.597.999	15.172.597.999						3.730.497.429	3.730.497.429				39.99.999.999	99.472.413	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ	8.597.204.923	8.978.940.793	4.759.999.999		4.759.999.999					1.817.999.918	1.817.999.918				1.809.994.999		
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ	5.999.419.999	9.991.914.999	2.991.999.999			2.991.999.999				1.029.999.917	1.029.999.917				1.991.994.999		
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ	449.279.944	229.879.992	229.811.999				229.811.999			79.999.992	79.999.992				1.499.974.912		
ΕΤΟΣ																	
2000	999.499.979														999.499.979		
2001	8.192.199.292	4.794.994.999	9.119.000.000	2.122.400.000	8.249.999.999	941.200.000	28.999.999			1.819.994.999	1.819.994.999				1.997.999.799		
2002	8.799.197.717	5.999.472.999	9.949.199.997	2.419.991.999	119.199.479	994.970.492	99.494.999			1.799.912.999	1.799.912.999				1.492.999.117		
2003	7.999.299.799	5.799.999.999	9.799.199.999	2.999.111.999	721.999.999	992.294.999	99.874.999			1.999.949.999	1.999.949.999				1.949.299.992		
2004	7.499.199.224	8.174.978.971	4.101.949.999	2.794.949.999	3.897.999.499	424.209.999	42.109.994			2.079.999.971	2.079.999.971				1.279.792.999	10.279.999	
2005	9.499.499.999	8.194.942.499	4.199.999.999	2.897.710.919	947.992.719	437.994.129	42.792.949			2.049.942.499	2.049.942.499				2.229.449.199	18.279.999	
2006	9.944.919.919	8.899.919.179	4.049.999.999	2.894.499.199	3.992.979.999	470.991.299	42.999.299			2.079.919.179	2.079.919.179				2.591.992.199	11.992.413	
ΣΥΝΟΛΟ	44.397.339.077	34.293.473.979	22.709.879.937	14.772.997.799	4.796.493.990	2.897.924.939	223.977.900			17.902.929.993	17.902.929.993				10.427.774.977	99.472.413	3.000.000.000
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ																	
ΕΠΙΧ. ΑΝΑΠΙΣΤΡΕΨΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	4.019.200.000	9.019.200.000	1.880.000.000							1.959.200.000	1.959.200.000				1.000.000.000	1.000.000.000	
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ	2.974.000.000	2.274.000.000	1.880.000.000							814.000.000	814.000.000				1.000.000.000	1.000.000.000	
ΣΥΝΟΛΟ	6.993.200.000	11.293.200.000	3.760.000.000							2.773.200.000	2.773.200.000				2.000.000.000	2.000.000.000	

1) Για στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχουν αντίστοιχα στοιχεία για την περίοδο που είναι εθελοντικά ή προσαρτημένα σε άλλους προγράμματα.

2) Για στοιχεία σχετικά με τις δημόσιες δαπάνες είναι αντίστοιχα και εθελοντικά ή προσαρτημένα.

3) Στοιχεία 1999-2000

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών και Οικονομικών

Προτεραιότητα / Επ. Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης 1=2+7	Κοινοτική Συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο 2=3+4+5+6	ΕΤΠΑ 3	ΕΚΤ 4	ΕΓΤΠΕ-Π 5	ΧΜΠΑ 6	Σύνολο 7=8+9+10+11	Κεντρική 8	Περιφερειακή 9	Τοπική 10	Λοιπές 11
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 1											
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	4.815.699.764	3.673.368.072	374.510.324	3.298.857.748	0	0	1.242.322.692	1.242.322.692	0	0	0
Ε.Π. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	2.728.907.617	2.046.680.712	364.510.324	1.682.170.388			682.226.905	682.226.905			
Ε.Π. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	2.186.783.147	1.626.687.360	10.000.000	1.616.687.360			560.095.787	560.095.787			
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 2											
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	8.356.954.853	4.813.253.160	4.813.253.160	0	0	0	4.543.701.723	4.543.701.723	0	0	0
Ε.Π. ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ, ΛΙΜΕΝΕΣ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	6.769.354.503	3.519.500.470	3.519.500.470				3.249.854.033	3.249.854.033			
Ε.Π. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	2.587.600.350	1.293.752.690	1.293.752.690				1.293.847.690	1.293.847.690			
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 3											
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	3.216.685.740	1.977.451.933	1.826.498.520	150.953.413	0	0	1.239.133.807	1.239.133.807	0	0	0
Ε.Π. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	3.216.685.740	1.977.451.933	1.826.498.520	150.953.413			1.239.133.807	1.239.133.807			
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 4											
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΑΛΙΕΙΑ	2.480.384.769	1.740.485.547	34.121.408	0	1.482.755.239	223.611.900	739.896.222	739.896.222	0	0	0
Ε.Π. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	2.136.211.026	1.482.755.239			1.482.755.239		653.455.787	653.455.787			
Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑ	344.173.743	257.730.308	34.121.408			223.611.900	86.440.435	86.440.435			
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 5											
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ	1.750.008.738	1.264.032.259	1.043.752.260	220.279.999	0	0	485.974.479	485.974.479	0	0	0
Ε.Π. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	551.300.075	398.467.235	398.467.235				152.832.840	152.832.840			
Ε.Π. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	685.400.000	480.585.027	480.585.027				204.814.973	204.814.973			
Ε.Π. ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ	513.308.663	384.979.997	164.699.998	220.279.999			128.326.666	128.326.666			
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 6											
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	2.277.999.150	1.688.581.863	1.242.283.996	446.297.867	0	0	589.417.287	589.417.287	0	0	0
Ε.Π. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	2.277.999.150	1.688.581.863	1.242.283.996	446.297.867			589.417.287	589.417.287			
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Νο : 7											
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	10.094.327.284	7.461.251.894	6.761.384.908	630.795.387	1.069.071.619	0	2.633.075.390	2.633.075.390	0	0	0
Π.Ε.Π. ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔ. & ΘΡΑΚΗΣ	1.031.130.363	772.611.874	540.900.138	72.820.361	158.891.375		258.518.489	258.518.489			
Π.Ε.Π. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.281.826.426	955.207.220	720.740.893	88.390.789	146.075.538		326.619.205	326.619.205			
Π.Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	545.224.736	408.287.783	294.141.756	30.662.254	83.483.773		136.936.853	136.936.853			
Π.Ε.Π. ΗΠΕΙΡΟΥ	659.096.177	453.348.409	334.050.149	38.813.643	80.384.617		205.747.768	205.747.768			
Π.Ε.Π. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	781.949.915	585.417.454	414.298.200	50.333.639	120.784.615		196.532.461	196.532.461			
Π.Ε.Π. ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	368.984.301	268.901.814	215.247.233	27.369.965	26.284.616		90.082.467	90.082.467			
Π.Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	721.923.246	539.560.695	417.790.886	40.751.207	81.018.602		182.362.551	182.362.551			
Π.Ε.Π. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	719.779.470	539.284.605	400.159.682	49.425.306	89.599.617		180.494.865	180.494.865			
Π.Ε.Π. ΑΤΤΙΚΗΣ	1.573.716.229	1.129.748.185	1.040.055.134	71.006.974	16.886.077		443.968.044	443.968.044			
Π.Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	630.516.376	472.340.618	366.097.360	25.753.643	80.499.613		158.175.760	158.175.760			
Π.Ε.Π. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	512.100.668	383.533.381	292.861.457	37.272.308	53.399.616		128.567.287	128.567.287			
Π.Ε.Π. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	547.200.809	408.093.197	327.518.848	42.551.607	38.022.542		139.107.612	139.107.612			
Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ	730.878.589	544.918.661	397.532.172	55.543.471	91.841.018		185.961.908	185.961.908			
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	117.869.612	88.252.208	76.782.623	11.469.586			29.417.403	29.417.403			
ΣΥΝΟΛΟ ΚΠΣ	34.209.816.940	22.799.378.937	16.172.587.189	4.758.653.980	2.631.826.858	223.611.900	11.502.939.003	11.502.939.003	0	0	0
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	0	0					0	0			
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	0	0					0	0			
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΠΣ	34.209.816.940	22.799.378.937	16.172.587.189	4.758.653.980	2.631.826.858	223.611.900	11.502.939.003	11.502.939.003	0	0	0
ΕΤΠΑ	23.953.084.627	15.172.587.189	15.172.587.189				8.780.497.428	8.780.497.428			
ΕΚΤ	6.376.340.796	4.758.653.980		4.758.653.980			1.617.686.816	1.617.686.816			
ΕΓΤΠΕ-Π	3.581.514.985	2.551.826.858			2.551.826.858		1.029.688.127	1.029.688.127			
ΧΜΠΑ	268.678.532	223.611.900				223.611.900	75.066.632	75.066.632			

Παρατηρήσεις:

Τα στοιχεία τα σχετικά με τις δημόσιες δαπάνες είναι ενδεικτικά και πιθανόν να τροποποιηθούν στα πλαίσια των συζητήσεων επί των αναλυτικών χρηματοδοτικών πινάκων κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Πηγή: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006, Ελλάδα, Αναθεώρηση Δεκέμβριος 2005

Νέγη Αθανασία

Για την καλύτερη κατανόηση των παρακάτω πινάκων προόδου των έργων, που θα χρησιμοποιήσουμε παραθέτουμε ορισμένους χρήσιμους όρους (ΜΟΔ ΑΕ, Ευρετήριο Όρων του Γ' ΚΠΣ, 2004):

1.1.1.2 Χρηματοδοτικοί Πίνακες Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Πίνακες που αποτυπώνουν τα στοιχεία του προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπου εμφανίζονται:

- Η ετήσια κατανομή
- Η κατανομή ανά πηγή χρηματοδότησης (Δημόσια / Ιδιωτική Δαπάνη)
- Η κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης σε Εθνική και Κοινοτική Συμμετοχή
- Η κατανομή ανά Διαρθρωτικό Ταμείο και Χρηματοδοτικό Μέσο.

1.1.1.3 Δέσμευση

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος, εκφρασμένος σε Ευρώ, όπως αποτυπώνεται στους Χρηματοδοτικούς Πίνακες, κατανεμημένος στα έτη και διαρθρωμένος σε Άξονες και Μέτρα. Η δέσμευση προκύπτει κατόπιν διμερούς συμφωνίας (Ελληνικής Κυβέρνησης και Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

1.1.1.4 Συνολικό Κόστος

Το άθροισμα της Δημόσιας Δαπάνης και της Ιδιωτικής Συμμετοχής ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η διάκριση μπορεί να γίνει και σε επίπεδο Άξονα, Μέτρου, Έργου.

1.1.1.5 Προϋπολογισμός Έργου

Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του Έργου.

1.1.1.6 Ενεργοποίηση Έργου

Η ενεργοποίηση έργου αφορά στο ποσό της δημόσιας δαπάνης που πραγματοποιήθηκε για τις Προσκλήσεις Υποβολής Προτάσεων για την περαιτέρω υλοποίηση των μέτρων κάθε άξονα προτεραιότητας.

1.1.1.7 Ένταξη Έργου

Πραγματοποιείται όταν, με την υποβολή του Τεχνικού Δελτίου Έργου, παρουσιάζονται για το έργο η επιλεξιμότητα και η σκοπιμότητά του, ποσοτικοποιημένοι στόχοι εκροών (δείκτες), ο συνολικός προϋπολογισμός υλοποίησης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και περιγραφή των υποέργων και εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά του μετά την πραγματοποίηση.

Η απόφαση για την ένταξη του έργου εκδίδεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος, μετά από συνεργασία – συντονισμό με την ΚΔΑ και την καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία.

Για τα δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των 50 εκ. Ευρώ (μεγάλα έργα), καθώς και για τα δημόσια έργα που παράγουν έσοδα στον Τελικό Δικαιούχο, η απόφαση ένταξης εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

1.1.1.8 Σύμβαση

Η γραπτή συμφωνία μεταξύ Φορέα Υλοποίησης και Αναδόχου (Φορέα Εκτέλεσης) για την προώθηση του φυσικού αντικείμενου της Ενέργειας (Έργου) κατά το μέρος που περιγράφεται στη συμφωνία. Στη σύμβαση προσδιορίζονται τα

δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων (ενδεικτικά περιγράφεται επακριβώς το έργο που θα εκτελεσθεί, η αποζημίωση του αναδόχου, οι διαδικασίες που θα τηρήσει ο Ανάδοχος, οι υποχρεώσεις του, κλπ.) και το ισχύον δίκαιο.

1.1.1.9 Απορρόφηση

Όρος που υπολογίζεται, σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, ως ποσοστό (%) δαπανών προς δέσμευση, με τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις:

1. Δαπάνες έτους προς δεσμεύσεις έτους (Απορρόφηση Έτους ή Τρέχουσα Απορρόφηση),
2. Αθροιστικές δαπάνες μέχρι στιγμής προς αθροιστικές δεσμεύσεις μέχρι και το τρέχον έτος (Σωρευτική απορρόφηση),
3. Αθροιστική δαπάνη μέχρι στιγμής προς τη συνολική δέσμευση όλων των ετών (Συνολική Απορρόφηση, που ισοδυναμεί με τον όρο «βαθμός ολοκλήρωσης»).

Η χρήση του όρου συναντάται εκτός από το επίπεδο του Προγράμματος και σε υποσύνολα αυτού, όπως Άξονας, Μέτρο, Έργο / Ενέργεια.

1.1.1.10 Ωρίμανση Έργου

Διαδικασία που διατρέχει τις φάσεις ενός Έργου / Ενέργειας από το σχεδιασμό μέχρι την έναρξη της υλοποίησης και περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή του έργου, προκειμένου η υλοποίησή του να είναι απρόσκοπτη.

1.1.2 ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑ Γ΄ ΚΠΣ 2000 - 2006

Στους παρακάτω πίνακες παραθέτουμε την πρόοδο του Γ΄ ΚΠΣ συνολικά, μέχρι τις 30/06/2006.

Στον πρώτο πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3) έχουμε τον βαθμό ενεργοποίησης του Γ΄ ΚΠΣ. Όπως βλέπουμε το ποσοστό ενεργοποίησης των μέτρων, τόσο κατά το εθνικό όσο και κατά το περιφερειακό σκέλος είναι 96%. Όπως παρατηρούμε όμως το ποσοστό ενεργοποίησης του προϋπολογισμού είναι 105%, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι το ποσό της δημόσιας δαπάνης που πραγματοποιήθηκε για τις Προσκλήσεις Υποβολής Προτάσεων για την περαιτέρω υλοποίηση των μέτρων κάθε άξονα προτεραιότητας είναι λίγο μεγαλύτερο από τη δημόσια δαπάνη.

Στον πίνακα 1.4 παρουσιάζεται η πρόοδος του ΚΠΣ. Βλέπουμε ότι έχουν υποβληθεί 25.340 έργα, έχουν αξιολογηθεί 24.514 και μέχρι στιγμής έχουν ενταχθεί ακόμα λιγότερα. Το ποσοστό των ενταγμένων έργων ανέρχεται στο 99%, με τα ενταγμένα έργα στο περιφερειακό σκέλος να υπερτερούν. Το ποσοστό των νομικών δεσμεύσεων αντιπροσωπεύει το ποσοστό των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί για την προώθηση του φυσικού αντικείμενου του έργου. Παρατηρούμε ότι το ποσοστό αυτό κυμαίνεται περίπου στο 70%.

Στη συνέχεια, στον πίνακα 1.5 παρουσιάζεται η πορεία υλοποίησης του Γ΄ ΚΠΣ κατά διαρθρωτικό ταμείο, όπου συνολικά προκύπτουν τα ίδια ποσά και ποσοστά. Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η μερίδα του λέοντος χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3: ΒΑΘΜΟΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΣΚΕΛΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ	ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΠΡΟΫΚΤΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ
	(1)	(2)	(3)	(4=3/2)	(5)	(6=5/1)
ΕΘΝΙΚΟ	24.115.291.696	243	233	88%	24.908.470.774	102%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ	10.094.327.284	458	439	89%	11.960.227.910	116%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	34.209.618.940	701	672	89%	36.868.698.684	105%

Πηγή: Κανονικό Γραμμάτιο 1/19/06, 2000 - 2006, www.mps.gov.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4: ΠΡΟΫΔΟΣ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΣΚΕΛΟΣ	ΣΕΛΗΜΕΡΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΔΕΚΛΟΓΟΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ	ΠΡΟΫΔΟΣ ΜΕΤΡΙΣΜΑΤΩΝ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑΤΩΝ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ	ΠΡΟΫΔΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑΤΩΝ ΣΕΛΗΜΕΡΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΡΙΣΜΑΤΩΝ ΣΕΛΗΜΕΡΩΝ (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6=5/1)	(7)	(8=7/1)	(9)	(10=9/1)
ΕΘΝΙΚΟ	24.115.291.696	13.082	12.536	11.543	24.568.291.435	102%	23.143.472.675	89%	16.108.163.368	67%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ	10.094.327.284	12.268	11.976	11.016	12.198.735.281	12%	10.267.988.021	103%	7.019.604.180	70%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	34.209.618.940	26.340	24.614	22.869	36.767.026.714	108%	34.011.460.696	89%	23.127.767.678	68%

* Οι στήλες (2) έως και (10) εκκρίνονται αποκλειστικά στις στήλες που είναι κατεργασμένες στο Ο ΠΣ
 Πηγή: Κανονικό Γραμμάτιο 1/19/06, 2000 - 2006, www.mps.gov.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5: ΠΡΟΫΔΟΣ ΚΠΣ 2000 - 2006 ΚΑΤΑ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΩΔ. ΤΑΜ.	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΡΟΫΔΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜ. ΕΥΣΕΒΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜ. ΕΥΣΕΒΩΝ (%)
1	ΕΠΛΑ	323.628.884	2396.468.838	2399.791.221	100%	15.927.09.526	88%
2	ΕΠΤ	6.536.220.716	6.075.996.586	6.085.254.889	99%	4.475.067.148	70%
3	ΕΤΠ-Ε	5.533.419.905	3.981.914.986	3.694.406.090	102%	2.523.462.108	70%
4	ΧΜΠΑ	46.275.944	298.678.532	270.908.796	91%	201.534.751	67%
ΣΥΝΟΛΟ		44.221.326.011	34.209.618.940	34.011.460.696	89%	23.127.767.678	68%

* Στις στήλες (1) (2) συμπεριλαμβάνεται η παροχή του Κρίτους - Μότους
 * Οι στήλες (4) έως και (6) εκκρίνονται αποκλειστικά στις στήλες που είναι κατεργασμένες στο Ο ΠΣ
 Πηγή: Κανονικό Γραμμάτιο 1/19/06, 2000 - 2006, www.mps.gov.gr

Στο αμέσως επόμενο διάγραμμα (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1) εμφανίζεται η διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των υποβληθέντων, αξιολογηθέντων και ενταγμένων έργων του ΚΠΣ 2000 – 2006 από την αρχή του προγράμματος. Παρατηρούμε μια αυξητική τάση, η οποία αρχίζει το 2001 με πολύ επιφυλακτικά βήματα, όμως από το τέλος του 2002 και μετά οι ρυθμοί εντατικοποιούνται και η πορεία υλοποίησης του προγράμματος είναι ραγδαία.

Στον πίνακα 1.6 παρουσιάζονται οι απορροφήσεις της Κοινοτικής Συμμετοχής του Γ΄ ΚΠΣ μέχρι τον Ιούνιο του 2006 ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ανά Ταμείο και ανά έτος. Αυτό που μπορεί να προκύψει μέχρι αυτό το σημείο από το συγκεκριμένο πίνακα είναι να υπολογίσουμε το ποσοστό απορρόφησης της Κοινοτικής Συμμετοχής μέχρι τον Ιούνιο του 2006 συνολικά και ανά έτος, όπως προκύπτει σε συνδυασμό και με τον χρηματοδοτικό πίνακα του προγράμματος (ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1).

Δηλαδή έχουμε:

Συνολικά:	10.667.488.030 / 22.706.679.937 = 46,98%
2001:	2.089.273.891 / 3.115.000.000 = 67,07%
2002:	1.314.977.592 / 3.545.159.937 = 37,09%
2003:	1.392.413.416 / 3.760.180.000 = 37,03%
2004:	2.180.330.707 / 4.101.040.000 = 53,17%
2005:	2.136.141.645 / 4.135.500.000 = 51,65%
6/2006:	1.554.350.779 / 4.049.800.000 = 38,38%

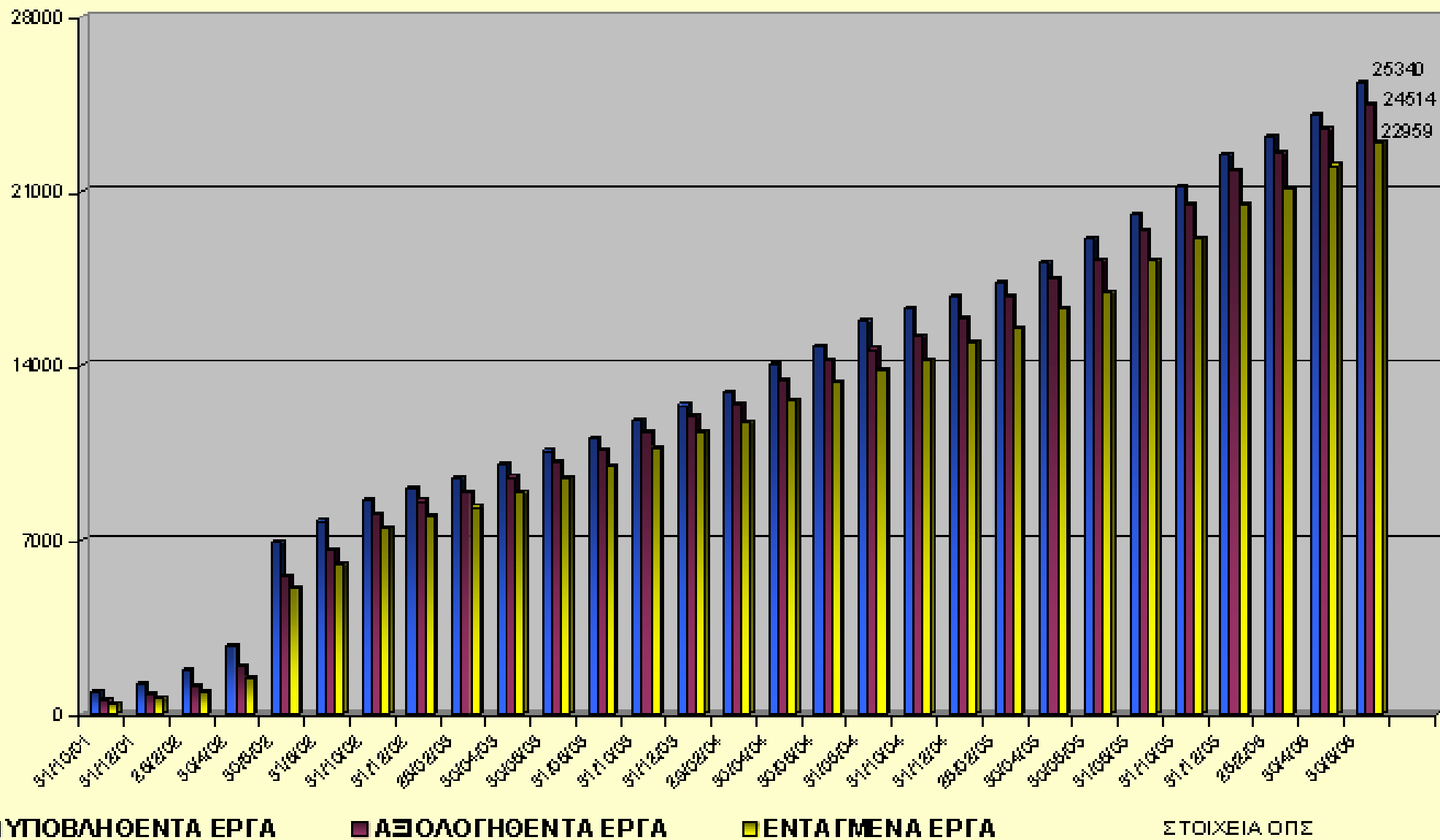
Βλέπουμε ότι τα ποσοστά απορρόφησης ήταν υψηλότερα το 2001, μειώθηκαν κατά πολύ τα δύο επόμενα χρόνια, ενώ από το 2004 και μετά γίνανε μεγαλύτερες προσπάθειες υλοποίησης του προγράμματος.

Βέβαια, όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε βρισκόμαστε σε μικρό ποσοστό απορρόφησης, περίπου ίσο με 47%. Όπως ανακοινώθηκε όμως και από την 9^η Επιτροπή Παρακολούθησης του Γ΄ ΚΠΣ «οι ρυθμοί αυτοί αναμένεται να αυξηθούν το προσεχές χρονικό διάστημα λόγω και της εντατικοποίησης των προσπαθειών αλλά και του και αυξανόμενου ρυθμού συμβασιοποίησης».

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΩΝ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΕΝΤΩΝ & ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 30-6-2006

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.6: ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000-2006

ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στοιχεία έως 02/06/2006

(ποσά σε ευρώ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΤΟΣ						Γενικό Σύνολο
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	
								-
Ε.Π ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	1. ΕΤΠΑ	194.872.354	30.660.912	24.039.496	242.746.976	254.655.320	198.409.754	945.384.812
	2. ΕΚΤ	10.500.000	1.685.236	5.740.313	8.861.052	23.913.486	19.974.260	70.674.347
Σύνολο		205.372.354	32.346.147	29.779.809	251.608.028	278.568.806	218.384.014	1.016.059.158
Ε.Π ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	3. ΕΓΤΠΕ	181.478.386	51.997.624	79.357.914	140.228.443	114.432.928	95.599.530	663.094.825
Σύνολο		181.478.386	51.997.624	79.357.914	140.228.443	114.432.928	95.599.530	663.094.825
Ε.Π ΑΛΙΕΙΑ	1. ΕΤΠΑ	1.784.702	0	1.361.016	5.827.148	4.067.846	778.905	13.819.617
	4. ΧΜΠΑ	14.777.000	37.478	41.440.722	23.088.653	21.840.618	4.022.057	105.206.528
Σύνολο		16.561.702	37.478	42.801.738	28.915.801	25.908.464	4.800.962	119.026.145
Ε.Π ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	1. ΕΤΠΑ	700.000	276.603	859.474	641.926	851.158	1.047.743	4.376.905
	2. ΕΚΤ	201.688.344	72.493.084	147.156.363	162.578.495	231.090.857	34.210.230	849.217.373
Σύνολο		202.388.344	72.769.687	148.015.838	163.220.421	231.942.015	35.257.974	853.594.279
Ε.Π ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1. ΕΤΠΑ	26.770.538	24.885.223	18.805.433	16.125.365	47.032.759	25.464.898	159.084.216
	2. ΕΚΤ	128.190.438	206.295.751	180.567.465	175.577.890	183.395.759	28.705.633	902.732.936
Σύνολο		154.960.976	231.180.975	199.372.898	191.703.254	230.428.518	54.170.531	1.061.817.152
Ε.Π ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	1. ΕΤΠΑ	88.622.380	35.293.353	69.086.760	72.995.118	95.392.776	155.419.031	516.809.418
	2. ΕΚΤ	30.530.486	14.456.480	40.244.512	37.465.721	21.405.380	55.829.775	199.932.353
Σύνολο		119.152.866	49.749.833	109.331.272	110.460.839	116.798.155	211.248.806	716.741.771
Ε.Π Οδικοί	1. ΕΤΠΑ	512.353.735	380.160.061	131.802.349	421.296.886	119.889.914	188.182.259	1.753.685.202

άξονες, Λιμάνια, Αστ. Αναπ.								
Σύνολο		512.353.735	380.160.061	131.802.349	421.296.886	119.889.914	188.182.259	1.753.685.202
Ε.Π ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	1. ΕΤΠΑ	22.470.000	53.959.219	7.804.827	26.449.836	32.523.470	10.652.370	153.859.722
Σύνολο		22.470.000	53.959.219	7.804.827	26.449.836	32.523.470	10.652.370	153.859.722
Ε.Π ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	1. ΕΤΠΑ	29.001.000	51.562.679	42.716.649	38.425.243	55.103.052	4.166.053	220.974.676
Σύνολο		29.001.000	51.562.679	42.716.649	38.425.243	55.103.052	4.166.053	220.974.676
Ε.Π ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ	1. ΕΤΠΑ	102.812.688	0	121.607.071	199.266.467	116.390.417	33.825.892	573.902.535
Σύνολο		102.812.688	0	121.607.071	199.266.467	116.390.417	33.825.892	573.902.535
Ε.Π ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ	1. ΕΤΠΑ	11.529.000	6.528.697	15.551.152	5.571.782	34.297.146	1.880.267	75.358.043
	2. ΕΚΤ	15.419.600	68.777	10.286.169	19.475.499	28.263.868	32.911.383	106.425.297
Σύνολο		26.948.600	6.597.474	25.837.321	25.047.281	62.561.014	34.791.650	181.783.340
Ε.Π. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	1. ΕΤΠΑ	0	3.346.317	7.209.885	4.347.156	3.667.830	0	18.571.188
	2. ΕΚΤ	0	1.114.692	0	934.072	1.773.303	0	3.822.067
Σύνολο		0	4.461.009	7.209.885	5.281.228	5.441.133	0	22.393.256
Π.Ε.Π ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗΣ	1. ΕΤΠΑ	36.041.250	41.729.364	28.309.738	21.080.744	71.431.642	41.744.171	240.336.909
	2. ΕΚΤ	4.458.322	0	852.734	7.583.871	10.395.320	7.706.790	30.997.037
	3. ΕΓΤΠΕ	11.819.076	4.742.653	11.494.248	15.932.229	20.969.460	9.140.415	74.098.081
Σύνολο		52.318.648	46.472.017	40.656.720	44.596.844	102.796.422	58.591.376	345.432.027
Π.Ε.Π ΑΤΤΙΚΗΣ	1. ΕΤΠΑ	72.328.179	120.878.192	140.765.788	65.855.856	64.523.295	134.628.758	598.980.069
	2. ΕΚΤ	4.760.022	0	0	10.546.710	9.843.319	6.850.872	32.000.923
	3. ΕΓΤΠΕ	1.308.973	289.988	690.808	716.791	3.348.209	2.110.325	8.465.094
Σύνολο		78.397.174	121.168.180	141.456.596	77.119.357	77.714.823	143.589.956	639.446.086
Π.Ε.Π ΒΟΡΕΙΟΥ	1. ΕΤΠΑ	19.824.000	6.657.088	12.422.586	16.731.011	22.182.337	36.767.080	114.584.101

ΑΙΓΑΙΟΥ	2. ΕΚΤ	2.379.462	0	0	7.708.604	5.112.982	537.908	15.738.955
	3. ΕΓΤΠΕ	3.107.973	938.976	459.599	1.046.519	10.775.087	3.034.523	19.362.677
Σύνολο		25.311.435	7.596.064	12.882.185	25.486.134	38.070.406	40.339.510	149.685.733
Π.Ε.Π ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ	1. ΕΤΠΑ	25.942.000	41.799.344	41.593.762	36.940.069	32.183.296	8.872.276	187.330.748
	2. ΕΚΤ	2.229.591	0	181.397	6.222.733	4.648.153	795.455	14.077.330
	3. ΕΓΤΠΕ	5.496.383	5.212.385	5.734.748	7.852.360	9.185.273	2.814.681	36.295.830
Σύνολο		33.667.974	47.011.729	47.509.908	51.015.163	46.016.722	12.482.412	237.703.908
Π.Ε.Π ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1. ΕΤΠΑ	18.718.000	6.619.399	24.453.255	33.995.497	26.117.068	19.713.984	129.617.203
	2. ΕΚΤ	1.635.991	0	1.087.379	4.224.742	2.562.203	2.000.757	11.511.071
	3. ΕΓΤΠΕ	6.191.542	900.949	6.952.102	5.491.189	11.864.967	5.646.897	37.047.646
Σύνολο		26.545.533	7.520.348	32.492.736	43.711.428	40.544.237	27.361.638	178.175.920
Π.Ε.Π ΗΠΕΙΡΟΥ	1. ΕΤΠΑ	22.729.000	11.917.838	8.434.869	16.899.850	47.269.748	18.443.042	125.694.348
	2. ΕΚΤ	2.233.022	0	0	5.287.607	4.332.190	3.346.275	15.199.094
	3. ΕΓΤΠΕ	6.102.207	240.677	2.325.015	3.732.958	12.307.596	9.622.463	34.330.916
Σύνολο		31.064.229	12.158.515	10.759.884	25.920.414	63.909.535	31.411.780	175.224.357
Π.Ε.Π ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1. ΕΤΠΑ	28.077.000	7.578.354	25.851.198	39.646.607	41.939.961	41.229.063	184.322.182
	2. ΕΚΤ	2.975.021	0	0	8.926.468	5.899.293	1.824.274	19.625.056
	3. ΕΓΤΠΕ	8.384.923	1.721.424	8.701.329	11.887.018	20.340.110	6.129.157	57.163.961
Σύνολο		39.436.944	9.299.778	34.552.527	60.460.093	68.179.364	49.182.494	261.111.199
Π.Ε.Π ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1. ΕΤΠΑ	13.650.000	12.833.871	6.806.835	11.162.568	11.494.270	19.240.863	75.188.406
	2. ΕΚΤ	1.638.021	0	0	5.136.023	3.258.851	511.902	10.544.797
	3. ΕΓΤΠΕ	1.839.923	0	422.296	2.053.073	4.343.808	1.542.475	10.201.575
Σύνολο		17.127.944	12.833.871	7.229.131	18.351.664	19.096.928	21.295.240	95.934.777
Π.Ε.Π ΚΕΝΤΡ.	1. ΕΤΠΑ	63.692.830	25.164.250	55.007.195	41.509.976	41.873.420	108.754.091	336.001.763

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2. ΕΚΤ	4.907.932	0	166.730	12.616.347	10.112.810	0	27.803.819
	3. ΕΓΤΠΕ	9.731.163	0	9.387.648	12.860.192	28.163.771	5.709.963	65.852.737
Σύνολο		78.331.925	25.164.250	64.561.573	66.986.515	80.150.001	114.464.054	429.658.318
Π.Ε.Π ΚΡΗΤΗΣ	1. ΕΤΠΑ	23.610.647	15.702.047	25.682.343	52.954.814	47.563.692	3.869.481	169.383.024
	2. ΕΚΤ	2.972.226	0	302.575	9.477.522	5.434.768	2.204.410	20.391.500
	3. ΕΓΤΠΕ	6.487.355	14.429.146	1.935.140	19.466.278	7.586.056	1.839.833	51.743.808
Σύνολο		33.070.228	30.131.193	27.920.058	81.898.614	60.584.515	7.913.724	241.518.332
Π.Ε.Π ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1. ΕΤΠΑ	21.014.000	23.755.022	7.170.597	19.296.139	27.999.095	25.141.413	124.376.266
	2. ΕΚΤ	2.525.649	0	0	7.824.429	7.320.481	977.969	18.648.529
	3. ΕΓΤΠΕ	3.225.410	0	405.422	1.891.756	7.624.503	2.764.371	15.911.462
Σύνολο		26.765.059	23.755.022	7.576.019	29.012.325	42.944.080	28.883.753	158.936.257
Π.Ε.Π ΠΕΛΟΠΟΝ- ΝΗΣΟΥ	1. ΕΤΠΑ	24.955.000	19.701.304	10.435.949	20.203.794	24.495.441	38.754.848	138.546.337
	2. ΕΚΤ	1.484.022	0	340.322	3.412.907	2.151.608	2.204.472	9.593.330
	3. ΕΓΤΠΕ	6.030.839	1.653.023	1.296.460	4.219.267	12.763.005	7.358.311	33.320.905
Σύνολο		32.469.861	21.354.327	12.072.731	27.835.967	39.410.054	48.317.632	181.460.573
Π.Ε.Π ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1. ΕΤΠΑ	28.372.119	14.408.671	4.081.181	16.784.880	52.354.494	62.960.100	178.961.445
	2. ΕΚΤ	2.982.021	0	0	4.686.547	5.849.856	6.427.971	19.946.395
	3. ΕΓΤΠΕ	9.912.147	1.281.441	3.024.595	4.561.036	8.532.322	10.049.099	37.360.640
Σύνολο		41.266.287	15.690.112	7.105.776	26.032.463	66.736.672	79.437.170	236.268.480
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		2.089.273.891	1.314.977.592	1.392.413.416	2.180.330.707	2.136.141.645	1.554.350.779	10.667.488.030

Πηγή: Απορροφήσεις ΚΠΣ 2000 – 2006, www.hellaskps.gr

1.2 ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τα τομεακά προγράμματα (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, www.hellaskps.gr) αφορούν βασικούς τομείς της Οικονομικής και Κοινωνικής ζωής όπως:

- Εκπαίδευση - Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος και βελτίωση των υποδομών.
- Απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση - Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο με στόχο την πρόληψη της ανεργίας και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής επανένταξης μέσα από εξατομικευμένη προσέγγιση. Ποιοτική κατάρτιση, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Προώθηση των ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και ένταξη των μειονεκτούντων ομάδων
- Δρόμοι, λιμάνια, αστική ανάπτυξη και
- Σιδηρόδρομοι, αεροδρόμια, αστικές συγκοινωνίες

Τα δύο αυτά προγράμματα έχουν στόχο την ολοκλήρωση της ένταξης της χώρας στο Διερωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών, τη μείωση των επιπτώσεων από την περιφερειακή της θέση στην Ε.Ε. και το μεγαλύτερο άνοιγμά της προς την Ανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια, καθώς και τον περιορισμό της κυκλοφοριακής συμφόρησης, λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον.

- Ανταγωνιστικότητα - Ποικίλες ενισχύσεις για τις επιχειρήσεις (κυρίως τις μικρομεσαίες) και για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, κυρίως χάρη σε νέες μορφές χρηματοδότησης, βελτίωση της τουριστικής προσφοράς, επέκταση του ενεργειακού δικτύου και διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών.
- Αγροτική ανάπτυξη - Ενισχύσεις στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στις δραστηριότητες μεταποίησης και διάθεσης στην αγορά με στόχο τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας χάρη σε ολοκληρωμένες δράσεις τοπικής ανάπτυξης.
- Αλιεία - Εκσυγχρονισμός του στόλου και του εξοπλισμού και εξορθολογισμός της παραγωγής, λαμβάνοντας υπόψη την προστασία των αλιευτικών πόρων και του περιβάλλοντος.
- Πολιτισμός - Αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς και προώθηση του σύγχρονου πολιτισμού.
- Περιβάλλον - Διασφάλιση της ορθολογικής διαχείρισης των περιβαλλοντικών πόρων. Προσαρμογή στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές σε ότι αφορά το πόσιμο νερό, τα λύματα και τα απόβλητα. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και παιδεία.
- Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια - Αναδιάρθρωση των υπηρεσιών υγείας, κατάρτιση του προσωπικού, μεταρρύθμιση του τομέα της πνευματικής υγείας.
- Κοινωνία της Πληροφορίας - Προώθηση των τεχνολογιών της πληροφορίας στις δημόσιες υπηρεσίες, τα σχολεία, τις τοπικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών και ανάπτυξη των συνδέσεων υψηλής ταχύτητας.

1.2.1 Τεχνική Βοήθεια

Η Τεχνική Βοήθεια (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Τεχνική Βοήθεια, www.hellaskps.gr) περιλαμβάνει δράσεις αφενός για την υποβοήθηση της επιτάχυνσης της υλοποίησης των

Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006 και αφετέρου την υποστήριξη των απαραίτητων λειτουργιών για τη διασφάλιση ενός αποδοτικού συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του ΚΠΣ, τη διασφάλιση ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχων, τη συμβουλευτική υποστήριξη προς τους φορείς εφαρμογής του ΚΠΣ, συμπεριλαμβανομένης και της αξιολόγησής του, καθώς και του σχεδιασμού των μακροπρόθεσμων αναπτυξιακών στρατηγικών της χώρας και τη διασφάλιση της προβολής και δημοσιότητας των παρεμβάσεων του ΚΠΣ 2000-2006. Τέλος έχει ως στόχο και την προώθηση δράσεων για την έγκαιρη προετοιμασία και εξειδίκευση έργων και ενεργειών που θα περιληφθούν στα προγράμματα της Δ' Προγραμματικής Περιόδου, καθώς και την κατάλληλη προετοιμασία των φορέων που θα υλοποιήσουν τα έργα.

Οι διαθέσιμοι πόροι για ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας είναι:

- Ο προϋπολογισμός του Ε.Π «Τεχνική Βοήθεια 2000-2006»
- Ο προϋπολογισμός του Άξονα Προτεραιότητας Τεχνικής Βοήθειας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006
- Οι αμιγώς εθνικοί πόροι που διατίθενται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Από τα στοιχεία του πίνακα 1.7 μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι το ποσοστό ενεργοποίησης του προϋπολογισμού των μέτρων των τομεακών προγραμμάτων είναι πολύ ικανοποιητικό (102%), με τα περισσότερα έργα να ενεργοποιούνται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου (123%) και να ακολουθούν οι Σιδηρόδρομοι, Αστικές Συγκοινωνίες και Αεροδρόμια (114%). Παρόλ' αυτά, όπως παρατηρούμε από τον επόμενο πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 1.8) το μεγαλύτερο ποσοστό ενταγμένων έργων υπάρχει για το επιχειρησιακό πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας (116%), ενώ ακολουθεί εκείνο της Ανταγωνιστικότητας (112%) και της Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (108%). Εξάλλου, και το μεγαλύτερο ποσοστό συμβάσεων έχει συναφθεί για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (79%).

Στον πίνακα 1.9 φαίνεται η πρόοδος των τομεακών προγραμμάτων κατά ταμείο, όπου βλέπουμε ότι τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – Τμήμα Προσανατολισμού έχουν ενταχθεί πλήρως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.7: ΒΑΘΜΟΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΚΩΔ. Ε.Π.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΕΡΓΩΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ (%)	ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΘΕΙΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΕΡΓΩΣΗΣ Π/Υ (%)
		(1)	(2)	(3)	(4=(3/2))	(5)	(6=(5/1))
1	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	2.728.907.617	15	14	93%	2.806.000.000	103%
2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	2.186.783.147	19	17	89%	1.933.148.280	88%
3	ΘΑΛΙΝΟ ΓΙΑΣΟΝΕΣ, ΛΙΜΕΝΕΣ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	6.769.354.503	22	21	95%	6.583.898.000	97%
4	ΣΩ ΗΡΟΔΡΟ ΜΟΙ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΑΕΡΟΔΡΟ ΜΙΑ	2.587.600.380	15	14	93%	2.937.600.380	114%
5	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	3.216.585.740	42	41	98%	3.064.206.998	95%
6	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	2.136.211.026	34	34	100%	2.624.631.072	123%
7	ΑΛΙΕΙΑ	344.173.743	19	18	95%	344.173.743	100%
8	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	551.300.075	19	18	95%	576.377.415	105%
9	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	685.400.000	7	6	86%	613.367.863	89%
10	ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ	513.306.663	13	12	92%	455.157.052	89%
11	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	2.277.999.150	25	25	100%	2.417.110.000	106%
25	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	117.669.612	13	13	100%	152.799.981	130%
		0	0	0	0%	0	0%
	ΣΥΝΟΛΟ	24.115.291.656	243	233	96%	24.508.470.774	102%

Πηγή: Κοινωνικό Πόλεμο Στήριξης 2000 - 2006, www.mec.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.8 : ΠΡΟΩΔΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΚΩΔ. Ε.Γ.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΕΧΥΣΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓ.	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓ.	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
		ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ
		€	€	€	€	€	%	€	%	€	%
1	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	2.723.907.817	2.047	1.391	1.397	2.857.725.742	97%	2.425.000.199	84%	1.903.904.702	70%
2	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	2.138.729.747	1.025	359	748	2.423.931.727	113%	2.989.934.379	135%	1.713.516.030	75%
3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ, ΠΕΡΙΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ	8.789.954.509	194	192	129	5.819.255.470	66%	5.504.715.470	94%	4.178.937.329	62%
4	ΣΥΜΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	2.587.800.930	35	73	77	2.583.929.241	99%	2.917.729.442	113%	1.571.740.481	61%
5	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΤΗΤΑ	9.278.929.740	359	345	314	9.759.277.702	105%	9.813.805.970	106%	2.494.545.457	25%
6	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	2.198.211.029	1.700	1.059	931	2.207.740.717	100%	2.193.200.949	100%	1.593.951.277	72%
7	ΣΑΜΕΚ	944.179.749	299	299	244	945.219.178	100%	975.940.193	103%	228.952.919	23%
8	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	591.900.079	591	521	429	548.827.249	93%	524.957.774	89%	229.429.991	44%
9	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	893.400.000	399	192	129	1.019.991.491	114%	899.991.522	100%	919.994.927	103%
10	ΥΠΕΚ - ΠΡΟΧΩΡΑ	919.900.889	992	999	909	899.999.079	97%	929.792.748	101%	991.941.991	65%
11	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΗΣ	2.277.999.790	9.999	9.999	9.499	2.799.999.999	123%	2.999.929.499	132%	1.279.429.792	56%
12	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	117.999.919	94	99	39	39.997.999	33%	79.919.949	67%	49.919.999	50%
	ΣΥΝΟΛΟ	24.779.997.499	79.999	79.999	77.999	24.999.997.499	100%	23.799.972.979	96%	14.799.999.999	63%

* Οι αριθμοί (2) (3) και (4) αναγράφονται ανάλογα με το αν ο αριθμός που είναι καταχωρημένος στο ΟΠΣ.
 Πηγή: Κοινωνικό Πρόγραμμα Στρατηγικής 2000 - 2006, --Αθήνα 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.9 : ΠΡΟΩΔΟΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006 ΚΑΤΑ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΩΔ. ΤΑΜΕΙΟ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΣΘΕΤΟ ΟΥΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓ. ΟΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ ΕΡΓΩΝ (ΣΥΜΜ. ΣΥΝ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΩΣ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΧΥΣΙΣ ΕΡΓΩΝ (ΣΥΜΜ. ΣΥΝ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΧΥΣΙΣ ΕΡΓΩΝ (%)
		€	€				
1	ΕΠΥ	21.971.999.997	18.199.799.999	19.199.799.999	87%	18.199.799.999	83%
2	ΕΡΤ	999.999.999	999.999.999	999.999.999	99%	999.999.999	99%
3	ΕΠΥ-Ε	1.999.999.999	1.999.999.999	1.999.999.999	100%	1.999.999.999	100%
4	ΧΡΗΤΑ	999.999.999	999.999.999	999.999.999	99%	999.999.999	99%
	ΣΥΝΟΛΟ	24.779.999.999	21.999.999.999	23.799.972.979	96%	14.799.999.999	63%

* Οι αριθμοί (1) (2) (3) αναγράφονται ανάλογα με το αν ο αριθμός που είναι καταχωρημένος στο ΟΠΣ.
 Πηγή: Κοινωνικό Πρόγραμμα Στρατηγικής 2000 - 2006, --Αθήνα 2007

Στη συνέχεια, μπορούμε να υπολογίσουμε τις απορροφήσεις της Κοινοτικής Συμμετοχής μέχρι τον Ιούνιο του 2006 ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα από τον πίνακα 1.6 σε συνδυασμό με τον πίνακα 1.2.

1. Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση	1,061,817,152	/	2,046,680,712	=	51,88%
2. Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	853,594,279	/	1,626,687,360	=	52,47%
3. Οδικοί Άξονες, Λιμένες, Αστική Ανάπτυξη	1,753,685,202	/	3,519,500,470	=	49,83%
4. Σιδηρόδρομοι, Αστικές Συγκοινωνίες, Αεροδρόμια	573,902,535	/	1,293,752,690	=	44,36%
5. Ανταγωνιστικότητα	1,016,059,158	/	1,977,451,833	=	51,38%
6. Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου	663,094,825	/	1,482,755,239	=	44,72%
7. Αλιεία	119,026,145	/	257,733,308	=	46,18%
8. Περιβάλλον	153,859,722	/	396,467,235	=	38,80%
9. Πολιτισμός	220,974,676	/	480,585,027	=	45,98%
10. Υγεία – Πρόνοια	181,783,340	/	384,979,997	=	47,22%
11. Κοινωνία της Πληροφορίας	716,741,771	/	88,581,863	=	42,45%
25. Τεχνική Βοήθεια	22,393,256	/	88,252,209	=	25,37%
Σύνολο	7,336,932,061	/	15,243,427,943	=	48,13%

Βλέπουμε ότι τα ποσοστά απορρόφησης είναι υψηλότερα (μεγαλύτερα από το 50%) για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (52,47%), Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (51,88%) και αυτό της Ανταγωνιστικότητας (51,38%). Από την άλλη πλευρά το μικρότερο ποσοστό απορρόφησης παρατηρείται για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον (38,80%), ενώ τα υπόλοιπα κυμαίνονται από 42% - 49%.

Το συνολικό ποσοστό της απορρόφησης για τα τομεακά προγράμματα ισούται με 48,13%.

1.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εκτός από την εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων, κάθε ελληνική περιφέρεια αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος το οποίο αξιοποιεί όλα τα τοπικά πλεονεκτήματα.

Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) είναι:

1. ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
2. ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
3. ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
4. ΠΕΠ Ηπείρου
5. ΠΕΠ Θεσσαλίας
6. ΠΕΠ Ιονίων Νήσων
7. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας
8. ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας
9. ΠΕΠ Αττικής
10. ΠΕΠ Πελοποννήσου
11. ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
12. ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου
13. ΠΕΠ Κρήτης

Το κοινό τους σημείο είναι η ενίσχυση της δυνατότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να εφαρμόσουν ένα πλήρες φάσμα δράσεων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν όχι μόνο έργα υποδομής αλλά και την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας, των ανθρώπινων πόρων και της δημιουργίας τοπικών θέσεων εργασίας ή και ακόμα της διαχείρισης του περιβάλλοντος. Οι δράσεις προς όφελος των απομονωμένων, νησιωτικών ή ορεινών περιοχών θα συμβάλουν στη μείωση των εσωτερικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, www.hellaskps.gr).

Στον πίνακα 1.10 παρουσιάζεται η πρόοδος υλοποίησης των 13 Περιφερειακών Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, ενώ στον πίνακα 1.11 η πρόοδος κατά ταμείο. Συνολικά, τα ποσοστά ενεργοποίησης προϋπολογισμού, υποβληθέντων έργων και ένταξης έργων είναι αρκετά ικανοποιητικά. Όλα κυμαίνονται πάνω από το 100%, ενώ το ποσοστό των νομικών δεσμεύσεων κινείται στο 70%. Τα μεγαλύτερα ποσοστά ενταγμένων έργων παρατηρούνται για τα ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας (130%), Κεντρικής Μακεδονίας (115%) και Αττικής (114%). Επιπλέον οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας έχουν υψηλά ποσοστά νομικών δεσμεύσεων, 78% και 76% αντίστοιχα, ενώ το μικρότερο ποσοστό παρουσιάζει η Κρήτη (62%) με αντίστοιχο ποσοστό ένταξης έργων 94%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.10 : ΠΡΟΔΟΣ ΠΕΡΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΚΩΔ. Ο.Π.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΕΛΗΜΕΤΡΩΝ ΣΠΗΛΕΚΩΝ ΣΥΝ. ΕΡΓΩΝ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ (%)	ΠΡΟΤΗ ΔΡΑΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΩΝ (%)	ΠΡΟΤΗ ΔΡΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΩΝ ΣΠΗΛΕΚΩΝ ΣΥΝ. ΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΩΝ ΣΠΗΛΕΚΩΝ ΣΥΝ. ΕΡΓΩΝ (%)
		(Α)	(Β)	(Β/Α)	(Γ)	(Δ)	(Ε)	(Ε/Γ)	(Ζ)	(Ζ/Α)
12	ΑΝΑΓΩΓΙΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ - ΣΤΡΑΤΗΓ.	1.021.150.000	201.251.000	20%	1.077.270.000	105%	1.023.042.000	100%	200.480.000	20%
13	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ	1.221.220.425	1.014.720.000	83%	1.224.250.412	100%	1.430.120.000	117%	271.220.720	22%
14	ΔΥΤΗΡΙΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ	545.224.700	681.222.757	125%	620.000.000	114%	581.222.757	107%	222.712.140	41%
15	ΗΠΕΙΡΟΥ	659.026.177	224.020.212	34%	722.244.222	110%	681.222.222	103%	474.272.722	72%
16	ΒΟΙΟΤΡΑΠΕΖ.	721.242.212	220.720.221	31%	242.274.127	34%	220.720.224	31%	222.222.127	31%
17	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΦΙΛΙΑΚΟ	222.224.221	221.222.000	100%	222.222.221	100%	221.222.222	100%	210.220.222	95%
18	ΔΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	721.222.222	742.270.210	103%	777.270.222	108%	742.222.222	103%	422.244.222	59%
19	ΣΤΡΑΤΗΓ. ΕΛΛΑΔΑΣ	772.772.270	220.274.722	29%	1.422.422.271	183%	220.222.222	29%	222.222.271	29%
20	ΑΓΓΛΙΑ	1.272.772.222	2.272.222.000	179%	1.222.272.222	96%	1.722.222.242	136%	1.222.222.224	96%
21	ΠΕΛΑΓΟΠΟΝΤΙΝΟ	220.270.270	222.222.000	101%	771.222.224	350%	224.222.774	102%	422.771.222	192%
22	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	212.770.222	224.222.222	106%	221.222.772	104%	212.272.272	100%	224.222.771	106%
23	ΝΟΤ. ΑΙΓΑΙΟΥ	247.220.222	211.222.242	85%	222.272.222	90%	222.271.722	90%	247.220.222	100%
24	ΚΡΗΤΗ	720.272.222	222.722.222	31%	720.222.222	100%	222.222.722	31%	422.222.724	59%
ΣΥΝΟΛΟ		7.022.222.222	7.222.222.270	103%	7.272.222.222	104%	7.022.222.222	100%	7.022.222.222	100%

* Οι στήλες (Α) έως (Ζ) αναφέρονται σε αξίες εκτός από τις αξίες που είναι αναγνωρισμένες ΟΠΣ.
 Πηγή: Κοινωνικό Πρόγραμμα Στρατηγ. 2000-2006, www.nesrf.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.11: ΠΡΟΔΟΣ ΠΕΡΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006 ΚΑΤΑ ΤΑ ΜΕΡΗ

ΚΩΔ. ΤΑΜΕ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΩΝ	ΣΕΛΗΜΕΤΡΩΝ ΣΠΗΛΕΚΩΝ ΣΥΝ. ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΤΗ ΔΡΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ (%)	ΠΡΟΤΗ ΔΡΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ (%)
		(Α)	(Β)	(Γ)	(Γ/Α)	(Δ)	(Δ/Α)
1	Ε.Π.ΕΛ	2.222.222.222	7.222.222.222	2.222.222.222	111%	2.222.222.222	100%
2	Ε.Π.ΕΚ	224.272.242	224.272.242	774.274.222	345%	422.722.771	188%
3	Ε.Π.ΠΕ	1.222.724.222	1.442.222.222	1.222.222.222	100%	224.270.222	18%
4	Ε.Π.Ε.Α						
ΣΥΝΟΛΟ		7.222.222.222	7.022.222.222	7.022.222.222	100%	7.022.222.222	100%

* Οι στήλες (Α) (Β) (Γ) (Δ) αναφέρονται σε αξίες εκτός από τις αξίες που είναι αναγνωρισμένες ΟΠΣ.
 Πηγή: Κοινωνικό Πρόγραμμα Στρατηγ. 2000-2006, www.nesrf.gr

Στη συνέχεια, μπορούμε να υπολογίσουμε τις απορροφήσεις της Κοινοτικής Συμμετοχής μέχρι τον Ιούνιο του 2006 ανά Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα από τον πίνακα 1.6 σε συνδυασμό με τον πίνακα 1.2.

12. Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης	345,432,027	/	772,611,874	=	44,71
13. Κεντρικής Μακεδονίας	429,658,318	/	956,207,220	=	44,93
14. Δυτικής Μακεδονίας	178,175,920	/	408,287,783	=	43,64
15. Ηπείρου	175,224,357	/	453,348,409	=	38,65
16. Θεσσαλίας	261,111,199	/	585,417,454	=	44,60
17. Ιόνιων Νήσων	95,934,777	/	268,901,814	=	35,68
18. Δυτικής Ελλάδας	237,703,908	/	539,560,695	=	44,06
19. Στερεάς Ελλάδας	236,268,480	/	539,284,605	=	43,81
20. Αττικής	639,446,086	/	1,129,748,185	=	56,60
21. Πελοποννήσου	181,460,573	/	472,340,616	=	38,42
22. Βορείου Αιγαίου	149,685,733	/	383,533,381	=	39,03
23. Νοτίου Αιγαίου	158,936,257	/	408,093,197	=	38,95
24. Κρήτης	241,518,332	/	544,916,661	=	44,32
Σύνολο	3,330,555,967	/	7,462,251,894	=	44,63

Βλέπουμε ότι τα ποσοστά απορρόφησης για το ΠΕΠ Αττικής είναι κατά πολύ υψηλότερα από τα υπόλοιπα (56,60%), ενώ ακολουθούν εκείνα της Κεντρικής Μακεδονίας (44,93%), της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (44,71%) και της Θεσσαλίας (44,60%). Το μικρότερο ποσοστό απορρόφησης παρατηρείται για το ΠΕΠ Ιόνιων Νήσων, το οποίο κινείται στο 35,68%, ενώ το συνολικό ποσοστό της απορρόφησης για τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα ισούται με 44,63%.

Στο πλαίσιο, όμως, της προβλεπόμενης κάλυψης των απαιτήσεων για την επίτευξη του κανόνα $v+2$ εφαρμόζεται ένα σύνολο μέτρων τόσο για την επιτάχυνση της υλοποίησης ήδη ενταγμένων έργων όσο και για την επιτάχυνση της ανάληψης νέων νομικών δεσμεύσεων.

1.4 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. συγχρηματοδοτούν, εκτός από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού, και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, www.hellaskps.gr).

Σύμφωνα με τις διαδικασίες των άρθρων 48 έως 51 του Κανονισμού 1260/99 (περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία) και μετά από κοινοποίηση προς ενημέρωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή εγκρίνει κατευθύνσεις που περιγράφουν, για κάθε πρωτοβουλία, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τις ενδεδειγμένες διατάξεις εφαρμογής. Οι κατευθύνσεις δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων για το χρονικό διάστημα 2000 - 2006 είναι:

EQUAL: διεθνική συνεργασία για την προώθηση νέων πρακτικών καταπολέμησης των πάσης φύσεως διακρίσεων και των ανισοτήτων στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

LEADER+: ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας ομάδων τοπικής δράσης.

URBAN II: οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των πόλεων και των συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση, ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

INTERREG III: διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία που αποβλέπει στην τόνωση της ανάπτυξης και σε ισόρροπη και αρμονική διευθέτηση του ευρωπαϊκού εδάφους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών ανέρχεται σε 1,44 δις ευρώ, εκ των οποίων η κοινοτική συμμετοχή είναι 1,28 δις ευρώ.

Το πεδίο εφαρμογής κάθε κοινοτικής πρωτοβουλίας που χρηματοδοτείται από ένα μόνο Διαρθρωτικό Ταμείο (το INTERREG III και το URBAN II από το ΕΤΠΑ, το EQUAL από το ΕΚΤ και το LEADER+ από το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού) μπορεί να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα. Τα επιλέξιμα μέτρα για κάθε κοινοτική πρωτοβουλία ορίζονται στους Προσανατολισμούς της Επιτροπής.

Στους πίνακες 1.12 και 1.13 εμφανίζεται η πρόοδος υλοποίησης των κοινοτικών πρωτοβουλιών, ενώ στον πίνακα 1.14 η απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες μέχρι τον Ιούνιο του 2006.

Συνολικά, το ποσοστό ενεργοποίησης μέτρων κινείται στο 77%, το ποσοστό υποβληθέντων έργων στο 71%, η ένταξη των έργων στο 47%, ενώ το ποσοστό των νομικών δεσμεύσεων μόλις στο 47%. Παρατηρούμε δηλαδή, ότι η υλοποίηση βρίσκεται ακόμα, ειδικά για ορισμένα προγράμματα στα αρχικά στάδια. Την ίδια εικόνα παρουσιάζει και η απορροφητικότητα των πόρων, αφού συνολικά για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες κυμαίνεται σε ποσοστό 27,96% ($357.816.831 / 1.279.752.397 = 27,96\%$).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.12 : ΠΡΟΩΔΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟ ΒΟΥΛΩΝ 2000 - 2008

ΚΩΔ. ΚΤ.	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΕΛΕΥΜΕΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΣΑ ΔΑΦΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΜΕΤΡΩΝ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΕΠΙΠΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΠΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ (%)	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΚΑΛΩΔΙΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΑΣΟΚΩΔΙΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟ ΕΝΙΣΤΡΩΣΕΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	ΠΡΟΣΥΝΘΕΣ ΥΠΟΔΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΣΤΗΛΕΣ ΣΤ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΠΟΔΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΡΟΣΥΝΘΕΣ ΟΥΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΣΤ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΥΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΜΟΙΩΝ ΣΕΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΟΜΜΩΝ ΣΕΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)
		Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ	Η	Θ	ΙΑ	ΙΒ	ΙΓ	ΙΔ	ΙΕ
1	ΕΡΓΩΝ *	200.000.000	200.000.000	0	0	100%	0	0	0	200.000.000	100%	200.000.000	100%	100.000.000	50%
2	ΕΡΓΩΝ	141.251.100	141.251.100	12	12	100%	120	120	120	20.000.000	14%	10.000.000	7%	10.000.000	7%
3	ΕΡΓΩΝ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	12.700.000	12.700.000	0	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
4	ΕΡΓΩΝ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ	10.000.000	10.000.000	0	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
5	ΕΡΓΩΝ - ΗΡΑΚΛΕΙΟ	10.000.000	10.000.000	0	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
6	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΠΤΑΗ	1.000.000.000	970.000.000	11	7	97%	70	57	54	100.000.000	10%	50.000.000	5%	50.000.000	5%
7	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΥΡΕΙΟΤ	70.000.000	71.000.000	10	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
8	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΡΕΥΝΕΣ	1.000.000.000	1.000.000.000	0	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
9	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ - ΕΡΕΥΝΕΣ	2.000.000.000	240.000.000	10	10	100%	100	100	100	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
10	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΟΜΕΙΣ	40.000.000	40.000.000	11	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
11	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	1.500.000.000	1.400.000.000	0	0	100%	0	0	0	0.000.000	0%	0.000.000	0%	0.000.000	0%
12	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΡΕΥΝΕΣ	1.000.000.000	1.000.000.000	12	1	100%	1	1	1	0.000.000	0,000%	0.000.000	0,000%	0.000.000	0,000%
ΣΥΝΟΛΟ		7.400.000.000	7.270.000.000	74	30	100%	300	300	300	900.000.000	12%	450.000.000	6%	450.000.000	6%

* Οι αριθμοί (Ε) και (Ι) αναφέρονται σε αριθμητικά στοιχεία που είναι και συμπεριλαμβανομένων στο ΣΠΕ.
 Πηγή: Κοινωνικό Πρόγραμμα Στρατηγικής 2000-2006, ημερομηνία 01/01/2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.13 : ΠΡΟΩΔΟΣ ΚΠ 2000 - 2006 ΚΑΤΑ ΤΑ ΜΕΙΟ

ΚΩΔ. ΤΜΕ.	ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΟΥΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΕΛΕΥΜΕΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΣΑ ΔΑΦΗΣ	ΠΡΟΣΥΝΘΕΣ ΕΝΙΣΤΡΩΣΕΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΤΡΩΣΕΩΝ ΜΕΤΡΩΝ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΥΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΣΤΗΛΕΣ ΣΤ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΟΜΜΩΝ ΣΕΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)
		Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
1	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΠΤΑΗ	200.000.000	200.000.000	40.000.000	20%	20.000.000	10%
2	ΕΡΓΩΝ	141.251.100	141.251.100	10.000.000	7%	10.000.000	7%
3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΥΡΕΙΟΤ	200.000.000	200.000.000	20.000.000	10%	10.000.000	5%
4	ΕΡΓΩΝ						
ΣΥΝΟΛΟ		7.400.000.000	7.270.000.000	70.000.000	9%	30.000.000	4%

* Οι αριθμοί (Ε) και (Ι) αναφέρονται σε αριθμητικά στοιχεία που είναι και συμπεριλαμβανομένων στο ΣΠΕ.
 Πηγή: Κοινωνικό Πρόγραμμα Στρατηγικής 2000-2006, ημερομηνία 01/01/2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.14: ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ 2000-2006
ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Στοιχεία έως 02/06/2006

(ποσά σε ευρώ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΤΟΣ						Γενικό Σύνολο
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	
EQUAL	2. ΕΚΤ	7.287.000	33.157	1.206.278	23.509.804	15.000.822	4.528.506	51.565.567
Σύνολο		7.287.000	33.157	1.206.278	23.509.804	15.000.822	4.528.506	51.565.567
INTERREG III (ΕΛΛ-ΙΤΑΛΙΑ)	1. ΕΤΠΑ	0	0	0	5.915.241	0	13.786.192	19.701.433
Σύνολο		0	0	0	5.915.241	0	13.786.192	19.701.433
INTERREG III CB (ΕΛΛ-ΒΥΡΟΜ)	1. ΕΤΠΑ	0	5.110.000	2.044	0	18.403.695	1.245.833	24.761.572
Σύνολο		0	5.110.000	2.044	0	18.403.695	1.245.833	24.761.572
INTERREG III CB (ΕΛΛ-ΑΛΒΑΝΙΑ)	1. ΕΤΠΑ	0	6.300.000	2.655	13.952.531	259.755	9.339.172	29.854.113
Σύνολο		0	6.300.000	2.655	13.952.531	259.755	9.339.172	29.854.113
INTERREG III CB (ΕΛΛ-ΚΥΠΡΟΣ)	1. ΕΤΠΑ	0	3.395.210	2.044	0	13.945.464	7.912.745	25.255.463
Σύνολο		0	3.395.210	2.044	0	13.945.464	7.912.745	25.255.463
INTERREG III CBC (ΕΛΛ-ΒΟΥΛΓ)	1. ΕΤΠΑ	0	12.280.520	3.603.540	33.767.162	38.735.182	12.036.345	100.422.749
Σύνολο		0	12.280.520	3.603.540	33.767.162	38.735.182	12.036.345	100.422.749
LEADER	3. ΕΓΤΠΕ	0	12.803.000	6.989.772	19.820.445	29.523.430	16.854.378	85.991.025
Σύνολο		0	12.803.000	6.989.772	19.820.445	29.523.430	16.854.378	85.991.025
URBAN Ηράκλειο	1. ΕΤΠΑ	0	556.500	346.957	810.726	1.570.714	1.174.194	4.459.091
Σύνολο		0	556.500	346.957	810.726	1.570.714	1.174.194	4.459.091
URBAN Κομοτηνή	1. ΕΤΠΑ	0	560.000	2.925	1.098.704	1.204.084	1.001.753	3.867.466
Σύνολο		0	560.000	2.925	1.098.704	1.204.084	1.001.753	3.867.466
URBAN Πέραμα	1. ΕΤΠΑ	0	668.500	2.925	370.272	611.545	2.300.765	3.954.007
Σύνολο		0	668.500	2.925	370.272	611.545	2.300.765	3.954.007
INTERREG III B ARCHIMED	1. ΕΤΠΑ	0	0	5.510.143	1.966	0	0	5.512.109
Σύνολο		0	0	5.510.143	1.966	0	0	5.512.109
INTERREG III CB (ΕΛΛ-ΤΟΥΡΚΙΑ)	1. ΕΤΠΑ	0	0	0	2.449.860	22.376	0	2.472.236
Σύνολο		0	0	0	2.449.860	22.376	0	2.472.236
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		7.287.000	41.706.887	17.669.283	101.696.711	119.277.067	70.179.883	357.816.831

Πηγή: Απορροφήσεις ΚΠ 2000 - 2006, www.hellaskps.gr

1.5 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Όσον αφορά το Ταμείο Συνοχής, η πρόοδος υλοποίησης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα, όπου βλέπουμε ότι το ποσοστό νομικών δεσμεύσεων κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα της τάξης του 70%. Όπως προκύπτει όμως από πίνακα εισροών από την Ε.Ε για έργα του Ταμείου Συνοχής (Ελλάδα Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Απορροφήσεις Ταμείου Συνοχής, www.hellaskps.gr), η απορρόφηση κινείται μόλις στο επίπεδο του 18%.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 15-06-2006

ΝΟΜΙΣΜΑ: ΕΥΡΩ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.15: ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (Ε.Υ.Δ.)	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (ΔΗΜ.ΔΑΠ.)
Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ, ΛΙΜΕΝΕΣ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	2.256.852.646	1.306.494.593	2.012.855.579	89%
Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΕΣ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	1.444.600.000	722.300.000	769.112.453	53%
Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	912.092.367	693.305.616	502.442.271	55%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	65.408.279	50.420.614	39.751.301	61%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	201.206.101	150.904.576	113.634.103	56%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	81.452.499	61.316.310	73.133.870	90%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΗΠΕΙΡΟΥ	80.617.654	62.476.918	58.833.013	73%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	92.162.329	69.121.747	69.758.473	76%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	40.436.231	30.327.173	30.217.889	75%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	75.547.118	57.516.900	50.686.509	67%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	25.675.281	19.256.461	13.584.704	53%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΑΤΤΙΚΗΣ	67.934.364	53.282.491	43.466.912	64%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	46.061.000	34.545.750	31.532.428	68%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	102.228.243	80.134.449	39.867.496	39%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	55.054.745	41.506.024	25.863.492	47%
Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ	131.345.320	98.508.990	79.491.612	61%
ΣΥΝΟΛΟ	5.678.674.177	3.531.418.613	3.954.232.105	70%

Πηγή: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006, www.mnec.gr

2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 – 2006

2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας 2000-2006 (Αναθεώρηση ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2005), που εντάσσεται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις του στόχου 1 στην Ελλάδα, εγκρίθηκε αρχικά από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 22 Μαρτίου 2001, ενώ στις 22 Δεκεμβρίου 2005 εγκρίθηκε η 2η αναθεώρησή του.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται στα 1.596,7 εκατ. €, ενώ οι πηγές χρηματοδότησης είναι τρεις: α) Διαρθρωτικά Ταμεία (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΤΠΑ, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – ΕΚΤ, Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – ΕΓΤΠΕ-Π) με συνολικούς διατιθέμενους πόρους 955,2 εκατ. €, β) Εθνική Δημόσια Δαπάνη, με συνολικούς πόρους 326,6 εκατ. €, και γ) Ιδιωτική Συμμετοχή, με συνολικούς πόρους 314,9 εκατ. €.

Κατά την 1η Συνεδρίασή της, η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006 ενέκρινε το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού (ΣΠ) στις 18 Ιουνίου 2001. Η ίδια Επιτροπή ενέκρινε και τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων ανά Μέτρο, τα οποία οριστικοποιήθηκαν στις 28 Σεπτεμβρίου 2001 από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης.

Η έγκριση του Συμπληρώματος Προγραμματισμού καθώς και των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων από την Επιτροπή Παρακολούθησης, σηματοδοτεί την έναρξη της διαδικασίας ένταξης πράξεων στο Πρόγραμμα.

Ως ημερομηνία ενεργοποίησης του Προγράμματος θεωρείται η ημερομηνία δημοσίευσης της 1^{ης} Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων στις 27 Ιουλίου 2001, ενώ η 1η ένταξη πράξης στο Πρόγραμμα λαμβάνει χώρα στις 12 Οκτωβρίου 2001.

Ωστόσο, ήδη από το έτος 2000, είχε αρχίσει η υλοποίηση και χρηματοδότηση, από εθνικούς πόρους, ορισμένων πράξεων (προ-χρηματοδοτούμενα έργα), οι οποίες ακολούθησαν τη διαδικασία αξιολόγησης για την ένταξή τους στο Πρόγραμμα.

2.1.1 Στόχοι – επιδιώξεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το ΠΕΠ ΚΜ 2000-2006 θέτει ως βασικούς στόχους (6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ 2006):

(α) την αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης -στη βαλκανική, την ευρωπαϊκή ένωση, την παρευξείνια ζώνη και το θαλάσσιο ορίζοντα- και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή,

(β) την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μίας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης, και

(γ) την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

2.2 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ – ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

Η εξειδίκευση των παραπάνω στόχων γίνεται σε 6 άξονες προτεραιότητας (6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ 2006):

ΑΠ1: «Ανάδειξη του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας». Εστιάζεται στη δημιουργία και την υποστήριξη των δομών για την ανάδειξη της Θεσσαλονίκης σε διεθνές κέντρο προώθησης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Με βάση τη μέχρι σήμερα υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού.

ΑΞΟΝΑΣ 1	ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	1.1 Η Θεσσαλονίκη κέντρο μητροπολιτικών υπηρεσιών 1.2 Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης 1.3 Υποδομές καινοτομίας και επιχειρηματικότητας 1.4 Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας / επιχειρηματικότητας 1.5 Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του Αναπτυξιακού Νόμου στον τομέα της μεταποίησης 1.6 Διαμόρφωση Θεσ/κής σε διεθνή μεταφορικό κόμβο και θαλάσσια πύλη των Βαλκανίων	<ul style="list-style-type: none"> 100 στρέμματα υποδομών για τη χωροθέτηση επιχειρηματικών / ερευνητικών δραστηριοτήτων Βελτίωση/εκσυγχρονισμός 2-4 Ερευνητικών Ινστιτούτων σε Τεχνολογίες αιχμής Ενίσχυση 6 ερευνητικών φορέων Δημιουργία μίας (1) νέας θερμικοιτίδας Επιχειρήσεων Ενίσχυση 537 επενδυτικών σχεδίων καινοτομίας 6,5 χιλιόμετρα αναβαθμισμένου αυτοκινητόδρομου 	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία δυναμικότητας για υποδοχή 90 επιχειρήσεων Απασχόληση 20 τουλάχιστον ερευνητών κατά την υλοποίηση του προγράμματος 100% βαθμός λειτουργικής ολοκλήρωσης του δικτύου παράκαμψης του ΠΣΘ 50% μείωση του χρόνου παράκαμψης του ΠΣΘ Δημιουργία 3600 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο εφαρμογής 	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία τουλάχιστον 720 νέων θέσεων μόνιμης απασχόλησης

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

ΑΠ2: «Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία». Εστιάζεται στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, την αειφόρο ανάπτυξη των αστικών κέντρων και αγροτικών περιοχών και στην προστασία του όρους Άθως.

ΑΞΟΝΑΣ 2	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	2.1. Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης. 2.2. Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος. 2.3. Προστασία και ανάδειξη του όρους Άθως	<ul style="list-style-type: none"> Αποκατάσταση 95 Χώρων ημι-ελεγχόμενης και ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων Ολοκλήρωση 6 τουλάχιστον Συστημάτων υποδομών ύδρευσης και επεξεργασίας νερού Ολοκλήρωση 7 τουλάχιστον Δικτύων Αποχέτευσης και 10 Μονάδων Επεξεργασίας αστικών λυμάτων 3 Έργα ύδρευσης/αποχέτευσης μικρής κλίμακας στην περιοχή του Αγ. Όρους Αποκατάσταση/συντήρηση 37.000 τ.μ. χώρων κτήρων στις Ι.Μ. Εκπόνηση 35 ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ 	<ul style="list-style-type: none"> Εξυπηρέτηση 75.000 κατοίκων από βελτιωμένα δίκτυα ύδρευσης. Εξυπηρέτηση τουλάχιστον 64.000 κατοίκων από Μονάδες Επεξεργασίας αστικών λυμάτων Περιοχές που καλύπτονται από ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ : 5.400.000 στρέμματα Δημιουργία 700 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία 135 μόνιμων θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

ΑΠ3: «Μείωση των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία». Εστιάζεται στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών εξέλιξης των αστικών και αγροτικών πληθυσμών της Κεντρικής Μακεδονίας, με βελτίωση δικτύων μεταφορών, κοινωνικών υποδομών και υποδομών υγείας - πρόνοιας, εκσυγχρονισμό αστικών

κέντρων, ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς, στήριξη υφιστάμενων και προσέλκυση νέων επιχειρήσεων.

ΑΞΟΝΑΣ 3	ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Βελτίωση/συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου 3.2 Εκσυγχρονισμός Υποδομών Υγείας-Πρόνοιας 3.3 Εκσυγχρονισμός Υποδομών Εκπαίδευσης 3.4 Υποδομές για ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ 3.5 Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής 3.6 Εκσυγχρονισμός της πολιτιστικής υποδομής 3.7 Ανταγωνιστικότητα τουριστικών επιχειρήσεων 3.8 Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΤΠΑ 3.9 Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΚΤ 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση/κατασκευή 50 χιλιομέτρων Εθνικής οδοποιίας • Κατασκευή ή βελτίωση 360 χιλιομέτρων επαρχιακού οδικού δικτύου • Αναβάθμιση 11 Γενικών Νοσοκομείων • 4653 εκσυγχρονιζόμενες νοσοκομειακές κλίνες • Δημιουργία νέων σχολικών αιθουσών (180 Α'βάθμιας εκπ., 200 Β'βάθμιας εκπ..) • Δημιουργία 115 σχολικών βιβλιοθηκών και εργαστηρίων, για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης • Δημιουργία 3600 στρεμμάτων οργανωμένων βιομηχανικών υποδομών χώρων • 95 επενδύσεις εκσυγχρονισμού τουριστικών επιχειρήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης 9.500 μαθητών (4% πληθυσμού αναφοράς) • Αύξηση των δημοτικών σχολείων 1κύκλου από 70% σε 73% και των σχολείων Β'βάθμιας εκπαίδευσης από 54,4% σε 60%. • Αύξηση κατά 30% των οργανωμένων χώρων εγκατάστασης Επιχειρήσεων (ΒΕΠΕ) • Δημιουργούμενη δυναμικότητα υποδοχής 600 επιχειρήσεων • Αναβάθμιση του 3,2% των υπάρχοντων τουριστικών κλινών • Δημιουργία 3.600 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο εφαρμογής 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία / διασφάλιση τουλάχιστον 730 θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

ΑΠ4: «Αγροτική ανάπτυξη». Εστιάζεται στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, στη βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, στη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου.

ΑΞΟΝΑΣ 4	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής 4.2 Εγγειοβελτιωτικά έργα -Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας 4.3 Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό 4.4 Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας. 4.5 Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. 4.6 Δασοκομία 4.7 Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναδιοργάνωση -1990 εκμεταλλεύσεων φυτικής παραγωγής. • Εγγειοβελτιωτικά έργα σε 600.000 στρέμματα • Μετεγκατάσταση 140 σχολουσών κτηνοτροφικών μονάδων. • Παρεμβάσεις προστασίας και αειφορικής διαχείρισης σε δάση για 2.000.000 στρ. • Δημιουργία -βελτίωση 5 εργαστηρίων 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση του 1,6% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων • Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης και υγιεινής για το 3,2% του ζωικού κεφαλαίου • Βελτίωση συνθηκών άρδευσης για το 36% των αρδευόμενων εκτάσεων της περιφέρειας. • Δημιουργία 2.595 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία 970 μονίμων θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση. • Αύξηση του ετήσιου Γεωργικού Εισοδήματος κατά 11.740 € ανά επιδοτούμενη εκμετάλλευση

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

ΑΠ5: «Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και τις δεξιότητες». Εστιάζεται στην εξασφάλιση κοινωνικής ισορροπίας και στη διοχέτευση εκπαιδευμένου δυναμικού στην αγορά εργασίας για τη μείωση των ποσοστών ανεργίας, με ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης, ανθρώπινων πόρων και τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης.

ΑΞΟΝΑΣ 5	ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΊΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΡΟΣΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> 5.1 Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης 5.2 Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων 5.3 Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Υλοποίηση 323 Προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων • Ενίσχυση λειτουργίας 195 κέντρων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών • 21 ολοκληρωμένα προγράμματα στο πλαίσιο των Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση 5.000 ανέργων (ή 5% περίπου του πληθυσμού αναφοράς) • Δημιουργία 3.200 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία/ διασφάλιση 1.750 μόνιμων θέσεων απασχόλησης

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

ΑΠ6: «Ανάπτυξη ορεινού χώρου, εσωτερικών ζωνών και μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών». Εστιάζεται στη μείωση της απομόνωσης του ορεινού χώρου και των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων, στην ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων αγροτικών περιοχών, την αξιοποίηση τοπικών πλεονεκτημάτων των περιοχών αυτών και τη δημιουργία βιώσιμων συνθηκών για τους τοπικούς πληθυσμούς, με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ορεινές και απομονωμένες περιοχές.

ΑΞΟΝΑΣ 6	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ κ.λπ.	ΕΚΡΟΣΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> 6.1 Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων 6.2 Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων. 6.3 Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων. 6.4 Εγγειοβελτιωτικά έργα -Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας 6.5 Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό 6.6 Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς. 6.7 Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές 6.8 Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας. 6.9 Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) 6.10 Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ) 6.11 Ειδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης (ΕΚΤ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Έργα ανάπτυξης σε 9 οικισμούς • 245 Επενδυτικά σχέδια (ΕΣ), ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> - Καθετοποίηση 80 εκμεταλλεύσεων (6.1) - 20 ΕΣ πρώτης μεταποίησης και εμπορίας (6.2) - 50 δασοκομικά ΕΣ (6.3) - 50 ΕΣ στον τομέα του τουρισμού (6.7) - 30 ΕΣ στον τομέα βιοτεχνίας-χειροτεχνίας (6.7) - 15 ΕΣ διαφοροποίησης της γεωργικής παραγωγής (6.7) • 5 παρεμβάσεις σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές 	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση κλινών τουριστικών καταλυμάτων κατά 13,3% • Βελτίωση ή δημιουργία 3.750 τόνων/έτος ονομαστική μεταποιητική δυναμικότητα • Δημιουργία 547 αθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση του Γεωργικού Εισοδήματος κατά 60% στις επιδοτούμενες εκμεταλλεύσεις • Δημιουργία 182 μόνιμων θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση. • Άμεση ωφέλεια για το 30% του πληθυσμού αναφοράς από τα δημόσια έργα υποδομής

Πηγή: ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, Αναθεώρηση 2005

2.3 ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Οι τομείς στους οποίους εξειδικεύεται το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας είναι οι ακόλουθοι (ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, Πορεία Υλοποίησης, Έργα ανά Τομέα, www.perkm.gr):

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ -
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ -
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

2.4 ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΟΝΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ

Μέχρι σήμερα έχουν ενεργοποιηθεί 42 Μέτρα του Προγράμματος. Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης, που ενεργοποιήθηκε μέσω των αντίστοιχων Προσκλήσεων Υποβολής Προτάσεων, ανέρχεται σε 1.538,2 εκ. €, δηλαδή ποσοστό ενεργοποίησης Δημόσιας Δαπάνης 120,0%.

Η ενεργοποίηση του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας και Μέτρο εμφανίζεται στον Πίνακα 2.1. που ακολουθεί.

Τα ποσοστά ενεργοποίησης της Δημόσιας Δαπάνης είναι πλέον πολύ υψηλά για όλους τους επιμέρους Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) του Προγράμματος, καθώς το Πρόγραμμα βρίσκεται σε προχωρημένη φάση υλοποίησης και τα θεσμικά ζητήματα έχουν επιλυθεί. Συγκεκριμένα:

- ΑΠ 1: Ενεργοποίηση 132,0%. Έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως τα Μέτρα 1.2 «Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης», 1.5 «Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του αναπτυξιακού νόμου στον τομέα της μεταποίησης» και 1.6 «Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο», ενώ ενεργοποίηση άνω του 74% εμφανίζουν και τα υπόλοιπα Μέτρα του Άξονα.
- ΑΠ 2 : Ενεργοποίηση 124,5%. Έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως όλα τα Μέτρα του Άξονα.
- ΑΠ 3: Ενεργοποίηση 122,5%. Έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως όλα τα Μέτρα του Άξονα πλην του Μέρους 3.7. «Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων» (90%).
- ΑΠ 4: Ενεργοποίηση 113,0%. Έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως όλα τα Μέτρα του Άξονα. Μικρό υπόλοιπο υπάρχει στο Μέτρο 4.3 «Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό».
- ΑΠ 5: Ενεργοποίηση 99,9%. Έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως όλα τα Μέτρα του Άξονα, ενώ η μεταφορά υπολοίπου ύψους 500.000 € στον ΑΠ 7, για τη χρηματοδότηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, αποτελεί αντικείμενο της 3ης Αναθεώρησης του Προγράμματος.
- ΑΠ 6: Ενεργοποίηση 114,6%. Έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως όλα τα Μέτρα του Άξονα.
- ΑΠ 7: Ενεργοποίηση 48,7%. Το μειωμένο ποσοστό ενεργοποίησης αντανακλά την αύξηση των πόρων του Άξονα (κατά 10 εκ. €) στο πλαίσιο της 2ης αναθεώρησης του Προγράμματος, για την χρηματοδότηση των μελετών ωρίμανσης και προετοιμασίας της Προγραμματικής Περιόδου 2007-20013. Η ενεργοποίηση των Μέτρων που σχετίζονται με την τρέχουσα περίοδο εφαρμογής του Προγράμματος 2000-2006 είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική και ανέρχεται σε 80,7% (6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης, 2006).

Πίνακας 2.1 : Ενεργοποίηση Μέτρων ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ
(1)		(2)	(3)	(4)=(3)/(2)
1.	Ανάδειξη του Μητροπολιτικού Ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας	258.972.874	341.947.032	132,0%
1.1	Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών	7.496.174	7.309.671	97,5%
1.2	Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης	21.195.763	27.340.131	129,0%
1.3	Υποστήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	5.869.417	5.190.000	88,4%
1.4	Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	47.393.797	35.126.019	74,1%
1.5	Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του αναπτυξιακού νόμου στον τομέα της μεταποίησης	30.673.514	31.116.044	101,4%
1.6	Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο	146.344.209	235.865.166	161,2%
2.	Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία	136.321.900	169.668.970	124,5%
2.1	Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης	53.997.960	66.667.521	123,5%
2.2	Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	11.891.060	14.635.189	123,1%
2.3	Προστασία και ανάδειξη του όρους Αθως	70.432.880	88.366.260	125,5%
3.	Μείωση των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία	536.181.159	656.941.797	122,5%
3.1	Βελτίωση – συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία	270.601.502	363.692.711	134,4%
3.2	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας – Πρόνοιας	55.959.182	67.342.909	120,3%
3.3	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης	86.302.285	95.260.670	110,4%
3.4	Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	10.434.635	10.434.000	100,0%
3.5	Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού	18.912.415	22.086.873	116,8%
3.6	Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας	20.227.634	23.609.089	116,7%
3.7	Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων	19.238.822	17.310.863	90,0%
3.8	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ	35.060.833	37.760.830	107,7%
3.9	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΚΤ	19.443.851	19.443.851	100,0%
4.	Αγροτική Ανάπτυξη	171.488.402	193.762.895	113,0%
4.1	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής	73.670.289	78.406.414	106,4%
4.2	Εγγειοβελτιωτικά έργα - Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	38.574.479	49.308.885	127,8%
4.3	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	3.521.654	3.292.000	93,5%
4.4	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	12.716.812	15.166.545	119,3%
4.5	Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων	15.847.406	15.830.960	99,9%
4.6	Δασοκομία	18.647.113	21.147.113	113,4%
4.7	Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας	8.510.649	10.610.978	124,7%

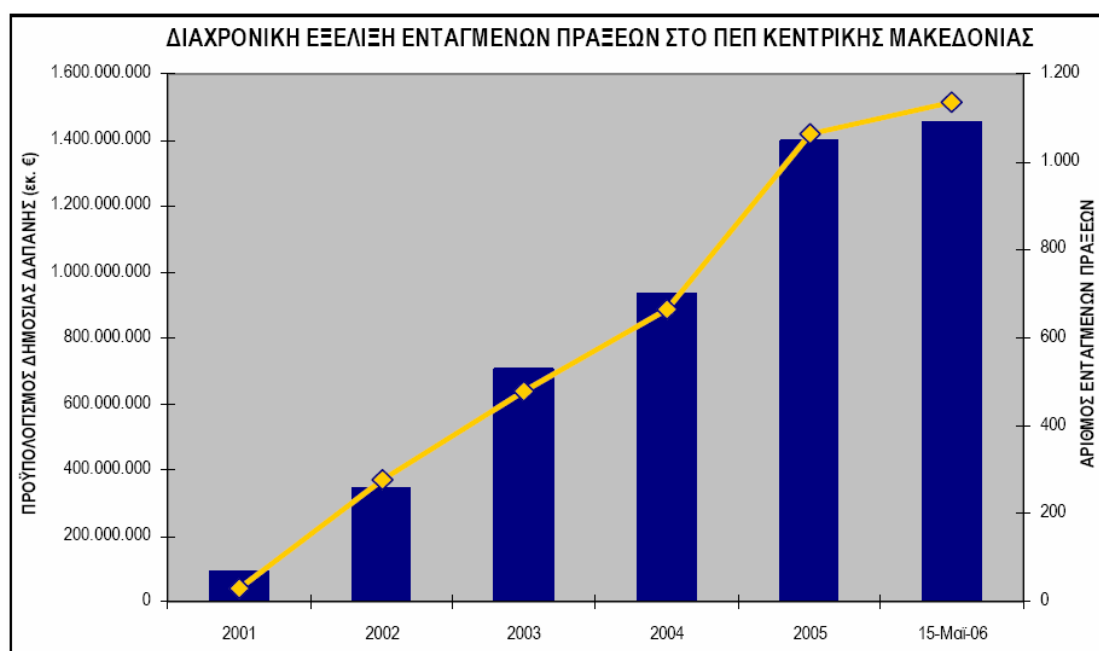
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ
(1)		(2)	(3)	(4)=(3)/(2)
5.	Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες	94.587.755	94.522.762	99,9%
5.1	Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης	54.588.993	53.564.873	98,1%
5.2	Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων	17.608.228	18.567.355	105,4%
5.3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόληση	22.390.534	22.390.534	100,0%
6.	Ανάπτυξη του ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών	61.197.909	70.121.803	114,6%
6.1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	515.624	515.524	100,0%
6.2	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων	3.550.487	3.550.486	100,0%
6.3	Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων	378.867	480.109	126,7%
6.4	Εγγυοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	3.336.256	2.986.743	89,5%
6.5	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	1.894.124	1.894.484	100,0%
6.6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	7.480.296	7.997.749	106,9%
6.7	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος	16.875.303	17.501.088	103,7%
6.8	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	1.500.000	1.847.119	123,1%
6.9	Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	9.264.887	13.204.671	142,5%
6.10	Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ)	12.000.000	15.741.766	131,2%
6.11	Ειδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης - ΕΚΤ	4.402.065	4.402.065	100,0%
7.	Τεχνική Βοήθεια	23.076.426	11.236.296	48,7%
7.1	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	8.975.795	8.130.734	90,6%
7.2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.531.312	1.410.760	92,1%
7.3	Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ-Π	2.364.873	1.694.802	71,7%
7.4	Τεχνική Βοήθεια - Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας (ΕΤΠΑ)	10.204.446	0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ		960.987.859	1.196.802.097	124,5%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ		119.964.983	119.779.438	99,8%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΤΠΕ-Π		200.873.583	221.620.019	110,3%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		1.281.826.425	1.538.201.554	120,0%

Πηγή: 6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ 2006

2.5 ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μέχρι σήμερα έχουν ενταχθεί συνολικά 1.136 πράξεις συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 1.457,5 εκ. €, που αντιπροσωπεύουν το 113,7% των συνολικών δεσμεύσεων του προγράμματος (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2), πορεία που κρίνεται αρκετά ικανοποιητική.

Η διαχρονική εξέλιξη ένταξης πράξεων στον Πρόγραμμα εμφανίζεται στο γράφημα που ακολουθεί.

Πηγή: 6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, 2006

Από τα στοιχεία του γραφήματος γίνεται εμφανής η διαχρονική μείωση του μέσου κόστους των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα, από 3,2 εκ. € το 2001 σε 1,3 εκ. € τον Μάιο του 2006, αντανakλώντας το δεδομένο μείγμα έργων σε κάθε χρονική στιγμή, αλλά και το αυξανόμενο διαχειριστικό κόστος αξιολόγησης, ένταξης, και παρακολούθησης των έργων / δράσεων (6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης 2006).

Έτσι, το 2001 ξεκινά η υλοποίηση του προγράμματος με μεγάλα έργα υποδομών περιβάλλοντος και μεταφορών (απ' όπου προκύπτει και το υψηλό μέσο κόστος των ενταγμένων έργων), με την πάροδο του χρόνου, και την επίλυση των θεσμικών θεμάτων του προγράμματος το μείγμα πολιτικής συνδυάζει τόσο μεγάλα έργα υποδομών, όσο και ήπιες ενέργειες για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος.

Το ποσοστό ένταξης έργων του Προγράμματος ανά Μέτρο εμφανίζεται στον Πίνακα 2.2. Αυτό που αξίζει να παρατηρήσουμε είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενταγμένων έργων υπάρχει στον 1^ο Άξονα Προτεραιότητας (129,4%) και συγκεκριμένα για το μέτρο 1.6: Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο και θαλάσσια πύλη των Βαλκανίων (161,2%).

Πίνακας 2.2: Ένταξη Έργων ΠΕΠ ΚΜ

ΛΕΩΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΑΘΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ
(1)		(2)	(3)	(4)	(5)= (4)/(2)
1.	Ανάδειξη του Μητροπολιτικού Ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας	258.972.874	37	335.019.756	129,4%
1.1	Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών	7.496.174	2	7.309.671	97,5%
1.2	Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης	21.195.763	11	21.840.131	103,0%
1.3	Υποστήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	5.869.417	2	5.190.000	88,4%
1.4	Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	47.393.797	6	35.126.019	74,1%
1.5	Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του αναπτυξιακού νόμου στον τομέα της μεταποίησης	30.673.514	6	29.688.768	96,8%
1.6	Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο και θαλάσσια πύλη των Βαλκανίων	146.344.209	10	235.865.166	161,2%
2.	Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία	136.321.900	119	149.458.248	109,6%
2.1	Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης	53.997.960	28	60.286.517	111,6%
2.2	Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	11.891.060	38	7.425.345	62,4%
2.3	Προστασία και ανάδειξη του όρους Αθως	70.432.880	53	81.746.385	116,1%
3.	Μείωση των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία	536.181.159	371	636.437.951	118,7%
3.1	Βελτίωση – συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία	270.601.502	59	363.692.711	134,4%
3.2	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας – Πρόνοιας	55.959.182	46	60.634.222	108,4%
3.3	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης	86.302.285	50	95.632.121	110,8%
3.4	Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	10.434.635	2	8.852.358	84,8%
3.5	Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού	18.912.415	16	17.106.796	90,5%
3.6	Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας	20.227.634	28	23.609.089	116,7%
3.7	Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων	19.238.822	7	17.310.863	90,0%
3.8	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ	35.060.833	80	31.714.124	90,5%
3.9	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΚΤ	19.443.851	83	17.885.666	92,0%
4.	Αγροτική Ανάπτυξη	171.488.402	128	186.238.608	108,6%
4.1	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής	73.670.289	4	78.406.414	106,4%
4.2	Εγγειοβελτιωτικά έργα - Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	38.574.479	30	41.806.825	108,4%
4.3	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	3.521.654	3	3.468.224	98,5%
4.4	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	12.716.812	36	15.166.545	119,3%
4.5	Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων	15.847.406	3	17.673.965	111,5%
4.6	Δασοκομία	18.647.113	44	18.245.741	97,8%
4.7	Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας	8.510.649	8	11.470.895	134,8%

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΙΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ
(1)		(2)	(3)	(4)	(5)= (4)/(2)
5.	Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες	94.587.755	315	78.885.827	83,4%
5.1	Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης	54.588.993	205	38.387.121	70,3%
5.2	Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων	17.608.228	3	18.567.355	105,4%
5.3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόληση	22.390.534	107	21.931.351	97,9%
6.	Ανάπτυξη του ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών	61.197.909	128	60.346.803	98,6%
6.1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	515.624	1	515.524	100,0%
6.2	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων	3.550.487	2	3.550.486	100,0%
6.3	Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων	378.867	2	480.109	126,7%
6.4	Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	3.336.256	3	686.743	20,6%
6.5	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	1.894.124	7	1.744.484	92,1%
6.6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	7.480.296	23	5.372.749	71,8%
6.7	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος	16.875.303	11	17.301.088	102,5%
6.8	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	1.500.000	2	847.119	56,5%
6.9	Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	9.264.887	29	9.704.671	104,7%
6.10	Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ)	12.000.000	17	15.741.766	131,2%
6.11	Εδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης - ΕΚΤ	4.402.065	31	4.402.065	100,0%
7.	Τεχνική Βοήθεια	23.076.426	38	11.096.296	48,1%
7.1	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	8.975.795	23	8.130.734	90,6%
7.2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.531.312	7	1.410.760	92,1%
7.3	Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ-Π	2.364.873	8	1.554.802	65,7%
7.4	Τεχνική Βοήθεια - Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας (ΕΤΠΑ)	10.204.446	0	0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ		960.987.859	521	1.148.078.355	119,5%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ		119.964.983	436	102.584.318	85,5%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΤΠΕ-Π		200.873.583	179	206.820.816	103,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		1.281.826.425	1.136	1.457.483.488	113,7%

Πηγή: 6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ 2006

2.6 ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗ

Μέχρι τις 15/05/2005 υπογράφηκαν συμβάσεις ύψους 927,5 εκ. €. Έτσι η ανάληψη νομικών δεσμεύσεων ως προς τη συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος διαμορφώθηκε σε 72,4%, ενώ συμβασιοποιήθηκε το 63,6% των ενταγμένων πράξεων. Η συμβασιοποίηση του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας και Μέτρο εμφανίζεται στον Πίνακα 2.3 που ακολουθεί.

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμβασιοποίησης παρατηρείται και πάλι για τον 1^ο Άξονα Προτεραιότητας (85,8%), ενώ μικρό ποσοστό συμβάσεων παρουσιάζει ο 6^{ος} Άξονας Προτεραιότητας: Ανάπτυξη του Ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών (37,2%).

Πίνακας 2.3 : Συμβασιοποίηση Μέτρων ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ					
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
(1)		(2)	(3)	(4)	(5)=(4)/(2)
1.	Ανάδειξη του Μητροπολιτικού Ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας	258.972.874	558	222.100.135	85,8%
1.1	Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών	7.496.174	1	2.109.671	28,1%
1.2	Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης	21.195.763	15	10.977.241	51,8%
1.3	Υποστήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	5.869.417	0	0	0,0%
1.4	Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	47.393.797	378	31.636.944	66,8%
1.5	Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του αναπτυξιακού νόμου στον τομέα της μεταποίησης	30.673.514	115	29.691.329	96,8%
1.6	Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο	146.344.209	49	147.684.950	100,9%
2.	Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία	136.321.900	154	104.412.523	76,6%
2.1	Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης	53.997.960	46	30.240.597	56,0%
2.2	Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	11.891.060	25	4.865.933	40,9%
2.3	Προστασία και ανάδειξη του όρους Αθως	70.432.880	83	69.305.994	98,4%
3.	Μείωση των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία	536.181.159	603	389.768.165	72,7%
3.1	Βελτίωση – συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία	270.601.502	138	227.096.990	83,9%
3.2	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας – Πρόνοιας	55.959.182	124	31.484.515	56,3%
3.3	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης	86.302.285	55	54.202.818	62,8%
3.4	Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	10.434.635	6	11.173.895	107,1%
3.5	Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού	18.912.415	11	6.091.814	32,2%
3.6	Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας	20.227.634	44	18.788.147	92,9%
3.7	Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων	19.238.822	132	17.330.269	90,1%
3.8	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ	35.060.833	40	10.291.581	29,4%
3.9	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΚΤ	19.443.851	53	13.308.135	68,4%

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ
(1)		(2)	(3)	(4)	(5)=(4)/(2)
4.	Αγροτική Ανάπτυξη	171.488.402	1.855	115.660.007	67,4%
4.1	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής	73.670.289	1.499	58.392.948	79,3%
4.2	Εγχειοβελτιωτικά έργα - Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	38.574.479	29	25.398.203	65,8%
4.3	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	3.521.654	42	1.291.806	36,7%
4.4	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	12.716.812	96	8.021.463	63,1%
4.5	Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων	15.847.406	75	7.835.965	49,4%
4.6	Δασοκομία	18.647.113	108	12.743.501	68,3%
4.7	Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας	8.510.649	6	1.976.121	23,2%
5.	Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες	94.587.755	324	64.285.392	68,0%
5.1	Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης	54.588.993	204	38.190.121	70,0%
5.2	Ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων	17.608.228	71	8.545.953	48,5%
5.3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόληση	22.390.534	49	17.549.318	78,4%
6.	Ανάπτυξη του ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών	61.197.909	218	22.795.114	37,2%
6.1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	515.624	0	0	0,0%
6.2	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων	3.550.487	10	1.449.231	40,8%
6.3	Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων	378.867	74	480.131	126,7%
6.4	Εγχειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	3.336.256	3	520.683	15,6%
6.5	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	1.894.124	25	700.982	37,0%
6.6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	7.480.296	13	920.465	12,3%
6.7	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος	16.875.303	65	7.724.582	45,8%
6.8	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	1.500.000	1	507.488	33,8%
6.9	Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	9.264.887	9	3.581.824	38,7%
6.10	Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ)	12.000.000	10	5.905.906	49,2%
6.11	Ειδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης - ΕΚΤ	4.402.065	8	1.003.823	22,8%
7.	Τεχνική Βοήθεια	23.076.426	87	8.442.973	36,6%
7.1	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	8.975.795	54	5.624.886	62,7%
7.2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.531.312	12	1.287.199	84,1%
7.3	Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ-Π	2.364.873	21	1.530.888	64,7%
7.4	Τεχνική Βοήθεια - Μελέτες Ωριμανσης και Προετοιμασίας (ΕΤΠΑ)	10.204.446	0	0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ		960.987.859	1.402	720.061.424	74,9%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ		119.964.983	336	79.884.549	66,6%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΤΠΕ-Π		200.873.583	2.061	127.518.336	63,5%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		1.281.826.425	3.799	927.464.309	72,4%

Πηγή: 6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ 2006

Τα ποσοστά συμβασιοποίησης αυξήθηκαν θεαματικά, κατά 19 ποσοστιαίες μονάδες, στο εξάμηνο που μεσολάβησε μεταξύ τρέχουσας και προηγούμενης Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος, ενώ ο στόχος για την πλήρη συμβασιοποίηση του Προγράμματος στη λήξη του 2006 είναι πλέον ορατός.

Ειδικότερα, οι συμβάσεις έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ αυξήθηκαν κατά 208 εκ. €, σε σχέση με την 5η Επιτροπή Παρακολούθησης. Η θεαματική αυτή αύξηση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη συμβασιοποίηση (α) των οδικών έργων του ΠΕΠ σαν αποτέλεσμα της εφαρμογής του νέου νόμου για τα δημόσια έργα (υπογράφηκαν συμβάσεις ύψους 139 εκ.€), (β) των έργων / δράσεων που σχετίζονται με την υποστήριξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (πρόσθετες συμβάσεις ύψους 18 εκ. €), (γ) των έργων / δράσεων που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων (πρόσθετες συμβάσεις 17,9 εκ. €), (δ) των έργων εκσυγχρονισμού των υποδομών υγείας – πρόνοιας και εκπαίδευσης (από 7 εκ. € αντιστοίχως) και (ε) των έργων στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων αστικών προγραμμάτων.

Σχετικά με το ΕΚΤ, εμφανίζεται συνολική αύξηση στη συμβασιοποίηση ύψους 30,6 εκ. €, η οποία οφείλεται κυρίως στη συμβασιοποίηση των ολοκληρωμένων προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, δηλαδή τις Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης (πρόσθετες συμβάσεις 15,3 εκ. €) και Παρεμβάσεις στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Αστικών (πρόσθετες συμβάσεις 10,1 εκ.€).

Τέλος, το ΕΓΤΠΕ-Π εμφανίζει πρόσθετες συμβάσεις ύψους 19,8 εκ. €, οι οποίες προέρχονται από τη συμβασιοποίηση των έργων για την δασοκομία (πρόσθετες συμβάσεις 9 εκ. €), εγγειοβελτιωτικά έργα (πρόσθετες συμβάσεις 6,2 εκ. €), την ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής της γεωργίας (πρόσθετες συμβάσεις 2,7 εκ.€) και των έργων ΟΠΑΑΧ ύψους 1,9 εκ. € (6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης, 2006).

2.7 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Διευκρινίζουμε ότι οι αναφερόμενες δαπάνες αφορούν τις πραγματοποιηθείσες και καταχωρηθείσες στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) μέχρι 15 Μαΐου 2006. Τα μεγέθη και ποσοστά αναφέρονται στη Δημόσια Δαπάνη του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού πίνακα.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές Δημόσιας Δαπάνης ανέρχονται σε 531,3 εκ. €, δηλαδή το 41,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Σημειώνουμε ότι δαπάνες ύψους 10,5 εκ. € έχουν τεθεί σε αναστολή από την Αρχή Πληρωμής σαν αποτέλεσμα ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν από τον Εξειδικευμένο Σύμβουλο Ποιοτικού Ελέγχου (ΕΣΠΕΛ). Οι πληρωμές αυξήθηκαν κατά 149,5 εκ. €, ή κατά 11,1 ποσοστιαίες μονάδες στο διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη (5η) Επιτροπή Παρακολούθησης, και είναι αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας που καταβλήθηκε για την επίτευξη του στόχου v+2 στο έτος 2005.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση ύψους 8,8 εκ. €, με ισόποση μείωση των πληρωμών του προγράμματος, σε εφαρμογή του σημείου 68 της απόφασης 1731/7-6-2005, που σχετίζονται με συμβάσεις που συνάφθηκαν προ των νόμων 3262/2004 και 3316/2005 (6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης, 2006).

Η χρηματοδοτική εκτέλεση του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας και ανά Μέτρο, καθώς και το ποσοστό απορρόφησης εμφανίζεται στον Πίνακα 2.4 που ακολουθεί. Η συνολική βελτίωση των βασικών δεικτών υλοποίησης του Προγράμματος (ενεργοποίησης, ένταξης και συμβασιοποίησης) δεν αντανάκλαται ακόμα επαρκώς στις πληρωμές και στο ποσοστό απορρόφησης του Προγράμματος. Για τον 6^ο (Ανάπτυξη του Ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών) και τον 3^ο Άξονα Προτεραιότητας

(Μείωση των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία) το ποσοστό απορρόφησης κινείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα της τάξης του 16,7% και 30,9% αντίστοιχα. Αρκετά ικανοποιητική μπορεί να κριθεί η απορρόφηση για τον 1^ο (Ανάδειξη του Μητροπολιτικού Ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας: 61%) και τον 2^ο Άξονα Προτεραιότητας (Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία: 55,3%)

Πίνακας 2.4 : Χρηματοδοτικός Πίνακας ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)		(2)	(3)	(4)=(3)/(2)
1.	Ανάδειξη του Μητροπολιτικού Ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας	258.972.874	157.951.666	61,0%
1.1	Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών	7.496.174	0	0,0%
1.2	Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης	21.195.763	2.768.516	13,1%
1.3	Υποστήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	5.869.417	0	0,0%
1.4	Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	47.393.797	15.115.504	31,9%
1.5	Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του αναπτυξιακού νόμου στον τομέα της μεταποίησης	30.673.514	25.752.889	84,0%
1.6	Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο	146.344.209	114.314.757	78,1%
2.	Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία	136.321.900	75.387.994	55,3%
2.1	Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης	53.997.960	23.523.872	43,6%
2.2	Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	11.891.060	2.130.259	17,9%
2.3	Προστασία και ανάδειξη του όρους Αθως	70.432.880	49.733.864	70,6%
3.	Μείωση των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία	536.181.159	165.801.231	30,9%
3.1	Βελτίωση – συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία	270.601.502	82.056.428	30,3%
3.2	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας – Πρόνοιας	55.959.182	18.505.886	33,1%
3.3	Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης	86.302.285	28.565.466	33,1%
3.4	Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	10.434.635	0	0,0%
3.5	Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού	18.912.415	2.919.608	15,4%
3.6	Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας	20.227.634	14.814.333	73,2%
3.7	Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων	19.238.822	13.517.284	70,3%
3.8	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ	35.060.833	2.898.145	8,3%
3.9	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΚΤ	19.443.851	2.524.081	13,0%
4.	Αγροτική Ανάπτυξη	171.488.402	78.600.419	45,8%
4.1	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής	73.670.289	45.862.028	62,3%
4.2	Εγγειοβελτιωτικά έργα - Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	38.574.479	18.192.137	47,2%
4.3	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	3.521.654	932.068	26,5%
4.4	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	12.716.812	4.785.785	37,6%
4.5	Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων	15.847.406	4.368.942	27,6%
4.6	Δασοκομία	18.647.113	2.975.652	16,0%
4.7	Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας	8.510.649	1.483.807	17,4%

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΜΕΤΡΟ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)		(2)	(3)	(4)=(3)/(2)
5.	Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες	94.587.755	36.817.789	38,9%
5.1	Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης	54.588.993	27.135.125	49,7%
5.2	Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων	17.608.228	8.366.393	47,5%
5.3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόληση	22.390.534	1.316.271	5,9%
6.	Ανάπτυξη του ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών	61.197.909	10.210.430	16,7%
6.1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	515.624	0	0,0%
6.2	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων	3.550.487	797.623	22,5%
6.3	Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων	378.867	101.242	26,7%
6.4	Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	3.336.256	0	0,0%
6.5	Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	1.894.124	641.251	33,9%
6.6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	7.480.296	471.276	6,3%
6.7	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος	16.875.303	4.679.141	27,7%
6.8	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	1.500.000	249.722	16,6%
6.9	Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	9.264.887	1.078.339	11,6%
6.10	Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ)	12.000.000	1.996.113	16,6%
6.11	Εδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης - ΕΚΤ	4.402.065	195.723	4,4%
7.	Τεχνική Βοήθεια	23.076.426	6.555.048	28,4%
7.1	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	8.975.795	4.379.486	48,8%
7.2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.531.312	1.029.414	67,2%
7.3	Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ-Π	2.364.873	1.146.149	48,5%
7.4	Τεχνική Βοήθεια - Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας (ΕΤΠΑ)	10.204.446	0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ		960.987.859	405.554.555	42,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ		119.964.983	40.567.006	33,8%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΤΠΕ-Π		200.873.583	85.203.015	42,4%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		1.281.826.425	531.324.577	41,5%

Πηγή: 6^η Συνεδρίαση Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ 2006

3 ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ 12 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

3.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος που έχει τεθεί στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 για την Αττική είναι η ανάδειξη του διεθνούς ρόλου της πρωτεύουσας με παράλληλη εξομάλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και της ποιότητας ζωής (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Στο πλαίσιο αυτό, το ΠΕΠ Αττικής δομείται σε πέντε Άξονες Προτεραιότητας:

- ΆΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Διεύρυνση του Διεθνούς Ρόλου της Πρωτεύουσας
- ΆΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Αποκατάσταση της Ποιότητας Ζωής και του Περιβάλλοντος
- ΆΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Μείωση της Ανεργίας και Αντιμετώπιση του Κοινωνικού Αποκλεισμού
- ΆΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Μείωση των Ενδοπεριφερειακών Ανισοτήτων με Έμφαση στις Δυτικές Περιοχές, στις Εσωτερικές Ζώνες και στο Νησιώτικο Χώρο

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 στοχεύει στην **Αποκατάσταση των Επιπτώσεων από τον Σεισμό στην Αττική την 7-9-1999**. Ο σεισμός στην Αττική τον Σεπτέμβριο του 1999 στοίχισε ανθρώπινες ζωές και προκάλεσε εκτεταμένες υλικές ζημιές σε κατοικημένες περιοχές. Ο 5ος άξονας πρόκειται να απορροφήσει το υψηλότερο ποσοστό της δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ Αττικής. Συγκεκριμένα, χρηματοδοτείται με 462.622.183 ευρώ και καλύπτει το 31,63% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ Αττικής.

3.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος που έχει τεθεί για την Περιφέρεια στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 είναι η θετική πληθυσμιακή εξέλιξη με έμφαση στην ομαλή κοινωνική ενσωμάτωση παλινοστούντων και μεταναστών, η οποία θα στηρίζεται στην αξιοποίηση της οικονομικής δυναμικής και στη διάχυση της ευημερίας (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Το ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης διακρίνεται σε πέντε άξονες μέσω των οποίων επιδιώκεται η επίτευξη του στρατηγικού στόχου.

Από άποψη γενικών χρήσεων γης, ο αγροτικός τομέας καλύπτει το 96% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας, η οποία εξειδικεύεται σε εντατικές βιομηχανικές καλλιέργειες (κυρίως σε βαμβάκι, καλαμπόκι, καπνό, σιτηρά, ντομάτα). Τα υψηλά ποσοστά δασικών εκτάσεων, γεωργικής γης και αρδευόμενων καλλιεργειών αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 έχει στόχο την **Ανάπτυξη της Υπαίθρου** και καλύπτει δράσεις για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και τη στήριξη των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών. Ο εν λόγω Άξονας θα απορροφήσει το υψηλότερο ποσοστό της Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Συγκεκριμένα,

χρηματοδοτείται με 295,22 εκατ. Ευρώ που αντιστοιχεί στο 30,19% της δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Καινοτομία και Ανταγωνιστικότητα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Αξιοποίηση της Γεωγραφικής Θέσης της Περιφέρειας

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Αστική Ανάπτυξη

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Άμβλυνση των Ενδοπεριφερειακών – Κοινωνικών Ανισοτήτων και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

3.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Η ύπαρξη του θεσσαλικού κάμπου (της μεγαλύτερης πεδιάδας της χώρας) αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα στην Περιφέρεια. Επίσης, ιδιαίτερη οικονομική βαρύτητα έχει και η παράδοση της Περιφέρειας στην βιομηχανική παραγωγή (με κύριο τον αγροδιατροφικό τομέα), με επίκεντρο τις περιοχές της Μαγνησίας και της Λάρισας. Ωστόσο, κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται τάσεις βιομηχανικής παρακμής των παραδοσιακών τομέων. Ο Γενικός Αναπτυξιακός Στόχος που έχει τεθεί για την Περιφέρεια για την περίοδο 2000-2006 είναι η ενίσχυση της **ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας με έμφαση στην ποιότητα, την αειφορία των υδάτινων πόρων και την ενδοπεριφερειακή συνοχή** (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Το ΠΕΠ Θεσσαλίας περιλαμβάνει έξι Άξονες Προτεραιότητας μέσω των οποίων επιδιώκεται η επίτευξη του παραπάνω στόχου:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Ενίσχυση του Παραγωγικού Περιβάλλοντος

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Ολοκληρωμένη ανάπτυξη Υπαίθρου

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Αξιοποίηση της Κεντροβαρούς Θέσης της Περιφέρειας και Ανάδειξη αυτής σε Κόμβο Δικτύων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Ανθρώπινοι Πόροι

3.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2000-2006

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος που έχει τεθεί για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 είναι η **αξιοποίηση των νέων μεταφορικών υποδομών, η γειτνίαση με το μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας και η βιομηχανική βάση για τη μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και αύξηση της απασχόλησης κυρίως μέσω της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής οικονομίας** (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Στο πλαίσιο αυτό, το προτεινόμενο ΠΕΠ για την Στερεά Ελλάδα δομείται σε πέντε βασικούς Άξονες Προτεραιότητας:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Μείωση των Έντονων Φαινομένων Δυϊσμού με Έμφαση στις Ορεινές και Αγροτικές Περιοχές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Προστασία του Περιβάλλοντος, Αξιοποίηση των Πολιτιστικών – Ιστορικών Πλεονεκτημάτων και του Τουριστικού Προϊόντος

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ενίσχυση του Αναπτυξιακού Ρόλου των Αστικών Κέντρων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Ενίσχυση και Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων και Διασύνδεση αυτών με την Τοπική Οικονομία
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Ανθρώπινο Δυναμικό

3.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η αξιοποίηση της κομβικής θέσης καθώς επίσης και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων για την υπέρβαση των προβλημάτων της ανεργίας και της ενδοπεριφερειακής ανισότητας αποτελούν το γενικό αναπτυξιακό στόχο της Δυτικής Ελλάδας (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004).

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Ενίσχυση και Αξιοποίηση της Θέσης της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Χώρας
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Πολιτιστική και Τουριστική Ανάπτυξη – Αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Αναδιάρθρωση και Επέκταση της Βιομηχανικής Βάσης της Περιφέρειας και η Προώθηση της Καινοτομίας
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Ενίσχυση των Αστικών Υποδομών και η Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Προώθηση της Απασχόλησης και Εξειδίκευση του Ανθρώπινου Δυναμικού
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου

3.6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

Ο γενικός Αναπτυξιακός Στόχος που έχει τεθεί για την Περιφέρεια Κρήτης είναι η Ενίσχυση του κεντρικού ρόλου της στο νησιωτικό χώρο της νοτιοανατολικής Μεσογείου, με σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

- Κατοχύρωση και ενίσχυση της Περιφέρειας ως πρότυπου ερευνητικού και τεχνολογικού πόλου στη νοτιοανατολική Μεσόγειο.
- Βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και προστασία του περιβάλλοντος.
- Μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και αντιμετώπιση των φαινομένων υπερσυγκέντρωσης.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Ενίσχυση της Περιφέρειας ως Ερευνητικού και Τεχνολογικού Πόλου στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, Προώθηση της Καινοτομίας και Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Προστασία του Περιβάλλοντος και Μείωση των Ενδοπεριφερειακών Ανισοτήτων
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Συμμετοχή της Περιφέρειας στα Διεθνή Μεταφορικά Δίκτυα ως Κόμβος Διαμετακόμισης
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Βελτίωση των Οικονομικών Λειτουργιών και της Ποιότητας Ζωής των Μεγάλων Αστικών Κέντρων της Περιφέρειας
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Ανάπτυξη Ορεινών, Μειονεκτικών και Λοιπών Αγροτικών Περιοχών

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: Προώθηση της Απασχόλησης και Παροχή Ύψων Ευκαιριών στη Γνώση

3.7 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γενικός αναπτυξιακός στόχος της περιφέρειας είναι η αντιμετώπιση της αναπτυξιακής υστέρησης της ενδοχώρας και των απομακρυσμένων περιοχών από τα αστικά και ημιαστικά κέντρα, αλλά και από την πρωτεύουσα της χώρας, σε συνδυασμό με την εξωστρέφειά της, τόσο προς την υπόλοιπη χώρα και δη προς τα μητροπολιτικά κέντρα (Θεσσαλονίκη – Αθήνα) όσο και προς τον Νότο του εξωτερικού με γέφυρα την Κρήτη (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Με βάση τον προσδιορισμό των αναγκαίων παρεμβάσεων στην Περιφέρεια σχεδιάστηκαν οι πέντε Άξονες Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου, πλέον εκείνου της Τεχνικής Βοήθειας για την εφαρμογή του προγράμματος:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Αξιοποίηση της Άμεσης Γειτνίασης της Περιφέρειας με τη Μητροπολιτική Περιφέρεια της Αττικής

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη Υπαίθρου

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ενίσχυση και Αναβάθμιση της Τουριστικής Δραστηριότητας

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Αναβάθμιση των Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Υποστήριξη και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

3.8 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος που έχει τεθεί για την Περιφέρεια από το Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 είναι η ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η θέση της, καθώς και ο φυσικός και πολιτισμικός της πλούτος για την έξοδο από την απομόνωση (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Με βάση το στόχο αυτόν, το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Ηπείρου συγκροτείται από πέντε Άξονες Προτεραιότητας:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Ανάδειξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης για τη Βόρεια Ελλάδα και Αναπτυξιακή Αξιοποίηση του Πλεονεκτήματος των Μεγάλων Έργων Μεταφορών

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Ενίσχυση των Αστικών Υποδομών και Υπηρεσιών

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ενίσχυση της Τουριστικής Δραστηριότητας

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Υποστήριξη και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

3.9 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Το νότιο Αιγαίο αποτελείται από 79 νησιά, εκ των οποίων τα 42 κατοικούνται, καθώς και από πλήθος βραχονησίδων. Παρά την βελτιωμένη εικόνα που παρουσιάζει η Περιφέρεια του Νότιου Αιγαίου με κριτήριο τα μακροοικονομικά της μεγέθη, η γεωγραφική ασυνέχεια της Περιφέρειας, λόγω του διάσπαρτου νησιώτικου χώρου, δημιουργεί προβλήματα απομόνωσης, αδυναμία διάχυσης του παραγόμενου εισοδήματος, των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης, αδυναμίας πρόσβασης σε διοικητικές (δημόσιες υπηρεσίες, δικαστήρια), χρηματοπιστωτικές (τράπεζες) και κοινωνικές υπηρεσίες (υγεία, πρόνοια) (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004).

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Αντιμετώπιση των Προβλημάτων Νησιωτικού Χαρακτήρα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Προστασία Περιβάλλοντος και Βιώσιμη Διαχείριση των Φυσικών Πόρων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Έλεγχος της Τουριστικής Ανάπτυξης και Αναπροσανατολισμός της

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Ενίσχυση και Αξιοποίηση των Δυναμικών Νησιωτικών Κέντρων Ανάπτυξης

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Ανάπτυξη της Υπαίθρου και Ενίσχυση των Νησιών και των Περιοχών Χαμηλής Οικονομικής Ανάπτυξης

3.10 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Στόχος του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Δυτικής Μακεδονίας είναι να συνεισφέρει στη δημιουργία μιας δυναμικής περιφέρειας που θα αξιοποιεί τα φυσικά της αποθέματα και τη θέση της στα Δυτικά Βαλκάνια, για να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό παραγωγικό περιβάλλον και νέες ευκαιρίες απασχόλησης (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται σε έξι Άξονες Προτεραιοτήτων.

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα ανεργίας συγκριτικά με τις υπόλοιπες περιφέρειες. Το εν λόγω ποσοστό έφτασε σε 14,6% το 1999, ενώ την ίδια χρονιά το μέσο εθνικό ήταν 11,7%. Ιδιαίτερα υψηλοί είναι οι δείκτες ανεργίας στους νέους, στους μακροχρόνια ανέργους και στις γυναίκες.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Διεύρυνση των Ευκαιριών Απασχόλησης και Μείωση της Ανεργίας

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Αξιοποίηση των Διευρωπαϊκών Δικτύων από τα Αστικά και Παραγωγικά Κέντρα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ενίσχυση Αστικών Περιοχών

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Ενίσχυση της Εξωστρέφειας των Επιχειρήσεων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη Ορεινών και Παραλίμνιων Περιοχών

3.11 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος που έχει τεθεί για το Βόρειο Αιγαίο είναι η **άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, της φθίνουσας πληθυσμιακής εξέλιξης και της οικονομικής υστέρησης που έχει προκαλέσει ο παραμεθόριος νησιωτικός χαρακτήρας της περιφέρειας** (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004). Με βάση τον προσδιορισμό των αναγκαίων παρεμβάσεων στην Περιφέρεια σχεδιάστηκαν οι τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας του ΠΕΠ Βόρειου Αιγαίου, πλέον εκείνου της Τεχνικής Βοήθειας για την εφαρμογή του Προγράμματος:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Αναστροφή της Πληθυσμιακής Συρρίκνωσης και της Περιθωριοποίησης της Νησιωτικής Οικονομίας, με την Αξιοποίηση της Τεχνολογίας και των Τοπικών Πλεονεκτημάτων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Αστική Ανάπτυξη

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Διαφοροποίηση της Νησιωτικής Οικονομίας και Ενίσχυση του Παραγωγικού Περιβάλλοντος και της Ανταγωνιστικότητας με την Αξιοποίηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας και την Ανάπτυξη της Καινοτομίας

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης και Ανάπτυξη της Υπαίθρου

3.12 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος του ΠΕΠ είναι η ενίσχυση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων (τουριστική και πολιτιστική παράδοση και γεωγραφική θέση) με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και την συνοχή του νησιώτικου χώρου (Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. 2004).

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Ποιοτική Αναβάθμιση και Αξιοποίηση των Τουριστικών Υπηρεσιών και των Λοιπών Παραγωγικών Δραστηριοτήτων

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Μείωση της Περιφερειακότητας και του Ελλείμματος Υποδομής

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Αναβάθμιση και Προστασία του Αστικού και Ημιαστικού Περιβάλλοντος

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Ενίσχυση του Ανθρώπινου Δυναμικού

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: Προστασία των Ιδιαίτερων Χαρακτηριστικών των Κοινωνιών των Μικρών Νησιών και η Ανάπτυξή τους

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΠΣ 2000-2006

Με βάση τα παραπάνω η πορεία υλοποίησης του ΚΠΣ αποτυπώνεται ως ακολούθως:

Σύμφωνα με τα στοιχεία προόδου που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣ, μέχρι 02/06/06 οι αποφάσεις ένταξης των συγχρηματοδοτούμενων έργων ανέρχονται στο **99%** της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Γ΄ ΚΠΣ. Το μέγεθος αυτό αντιστοιχεί με την έγκριση προς εκτέλεση περίπου **23.000** έργων, με προσδιορισμένους στόχους, χρονοδιαγράμματα και προϋπολογισμό. Οι αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις ανέρχονται στο **68%** των πόρων της δημόσιας δαπάνης του ΚΠΣ ενώ έχει απορροφηθεί το **44%** των πόρων της δημόσιας δαπάνης του ΚΠΣ και έχει εκταμιευθεί από τα Διαρθρωτικά Ταμεία το ποσό των **10,6** δις ευρώ, δηλαδή το **47%** της συνολικής Κοινοτικής συνδρομής..

Οι ρυθμοί αυτοί αναμένεται να αυξηθούν το προσεχές χρονικό διάστημα λόγω και της εντατικοποίησης των προσπαθειών αλλά και του αυξανόμενου ρυθμού συμβασιοποίησης.

Αναλυτικότερα, σε ότι αφορά τα Τομεακά Προγράμματα, η δημόσια δαπάνη των ενταγμένων έργων, ανέρχεται στο **96%**, οι νομικές δεσμεύσεις καλύπτουν το **67%** των αντίστοιχων πόρων της δημόσιας δαπάνης ενώ το ποσοστό των πραγματοποιηθέντων δαπανών ανέρχεται στο **48%** των πόρων.

Στα Περιφερειακά Προγράμματα η δημόσια δαπάνη των ενταγμένων έργων, ανέρχεται στο **108%**, οι νομικές δεσμεύσεις καλύπτουν το **70%** των αντίστοιχων πόρων της δημόσιας δαπάνης ενώ το ποσοστό των πραγματοποιηθέντων δαπανών ανέρχεται στο **44%** των πόρων.

Σε ότι αφορά τις νομικές δεσμεύσεις, ικανοποιητική επίδοση παρουσιάζουν τα Προγράμματα της Αττικής, της Ανταγωνιστικότητας και της Κεντρικής Μακεδονίας στο ΕΤΠΑ, της Απασχόλησης στο ΕΚΤ, της Πελοποννήσου στο ΕΓΤΠΕ, ενώ λιγότερο ικανοποιητική επίδοση παρουσιάζουν τα Προγράμματα της Κρήτης και του Βορείου Αιγαίου στο ΕΚΤ.

Σε ότι αφορά στο ποσοστό απορρόφησης, ικανοποιητική επίδοση παρουσιάζουν τα Προγράμματα της Αττικής και των Οδικών Αξόνων στο ΕΤΠΑ, της Εκπαίδευσης και της Απασχόλησης στο ΕΚΤ, της Κρήτης στο ΕΓΤΠΕ, ενώ λιγότερο ικανοποιητική επίδοση παρουσιάζουν τα Προγράμματα των Ιόνιων Νησιών και του Περιβάλλοντος στο ΕΤΠΑ και του Βορείου Αιγαίου στο ΕΓΤΠΕ.

Πιο συγκεκριμένα στις 02/06/06, η απορρόφηση σε απόλυτους αριθμούς είχε ανέλθει στα 14.906 εκ. € Δημ. Δαπάνης (10.685 εκ. € για τα Τομεακά και 4.221 εκ. € για τα ΠΕΠ).

2. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

2.1 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης αναμένεται να είναι τόσο ποιοτικά, όσο και ποσοτικά. Η πιστή εφαρμογή των μέτρων και των έργων του προγράμματος αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις σε πολλά βασικά μεγέθη της Περιφερειακής οικονομίας, το εισόδημα, την απασχόληση την ανεργία και γενικότερα στο συνολικό επίπεδο ανάπτυξης της Περιφέρειας. Ο σαφής καθορισμός των στόχων προσδιορίζει κατά ένα μεγάλο μέρος τα πιθανά αποτελέσματα και εν συνεχεία η

σωστή εξειδίκευση των στόχων σε δράσεις και έργα οδηγεί στην ορθή προσέγγιση των επιθυμητών αποτελεσμάτων.

Οι βασικοί στόχοι που έχουν τεθεί για την Κεντρική Μακεδονία είναι (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) (2006), «Η Ωρα της Περιφέρειας», *Περιοδική Ενημερωτική Έκδοση της ΠΚΜ*, Τεύχος 13, Αύγουστος):

Στόχος 1. Η αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης – στη Βαλκανική, στην Ε.Ε., στην παρευξείνια ζώνη και στην Ανατολική μεσόγειο – και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή, κυρίως για τη συνδυασμένη ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας

Στόχος 2. Η ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και η δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μιας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης, και

Στόχος 3. Η εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.

Ο πρώτος στόχος αναμένεται να επιτευχθεί κατά ένα μεγάλο μέρος. Πέρα από τα περιφερειακά έργα, στην επίτευξη αυτού του στόχου συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό και παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας του Β΄ και του Γ΄ ΚΠΣ (π.χ. ο άξονας ΠΑΘΕ, η Εγνατία οδός, η βελτίωση των υποδομών αεροδρομίου «Μακεδονία», το Μετρό Θεσσαλονίκης, ενίσχυση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων). Κρίσιμος παράγοντας για τη μεγιστοποίηση των θετικών επιπτώσεων αυτών των παρεμβάσεων είναι η σωστή λειτουργική διασύνδεση των μεγάλων Εθνικών προγραμμάτων / έργων με τα περιφερειακά, πράγμα που επιτυγχάνεται από το παρόν προτεινόμενο σχέδιο δράσης του ΠΕΠ. Επίσης, η πιθανή διεύρυνση της Ε.Ε. με δύο Βαλκανικές χώρες, τη Βουλγαρία και Ρουμανία, αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω το ρόλο της Βόρειας Ελλάδας, με κομβικό πόλο τη Θεσσαλονίκη, στην προσπάθεια εξωστρεφούς προσανατολισμού της ελληνικής οικονομίας και στο γενικότερο γεωπολιτικό ρόλο της χώρας.

Ο στόχος μιας περιφέρειας ίσων ευκαιριών επιτυγχάνεται με τη βελτίωση των υποδομών και της ποιότητας ζωής τόσο των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών όσο και των λοιπών νομών (πέραν του νομού Θεσσαλονίκης), καθώς και μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης τους στα κύρια μεταφορικά δίκτυα. Σημαντικός προσδιοριστικός παράγοντας για την επίτευξη του στόχου αυτού θεωρείται η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις περιοχές αυτές, η ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού και η ολοκληρωμένη ανάπτυξη με την προώθηση οικονομικών δραστηριοτήτων συμπληρωματικών προς την γεωργία, αλλά και τη βελτίωση της παραγωγικότητας του αγροτικού τομέα.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος. Θα πρέπει να σημειωθεί όμως ότι μακροπρόθεσμα ο βαθμός επίτευξης της περιβαλλοντικής αποκατάστασης και προστασίας, εξαρτάται κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος από τους μηχανισμούς επιβολής των κανονιστικών διατάξεων χωροταξίας και περιβαλλοντικής προστασίας, κυρίως όσον αφορά το ανθρωπογενές περιβάλλον και με προτεραιότητα στις παράκτιες τουριστικές περιοχές, στις περιοχές αστικής επέκτασης και στις υποβαθμισμένες αστικές και βιομηχανικές περιοχές.

Η υλοποίηση των δράσεων και έργων του παρόντος σχεδίου αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις τόσο στο Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν, όσο και στην απασχόληση. Οι άμεσες επιπτώσεις στην απασχόληση αφορούν:

- τη δημιουργία εργασίας (ανθρωποέτη εργασίας) κατά την περίοδο υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων του ΠΕΠ, και

- τη δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας μετά την ολοκλήρωση των δράσεων.

2.2 ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η Επιτροπή Παρακολούθησης επισήμανε την πρόοδο του Προγράμματος ως προς την ενεργοποίηση των Μέτρων, την ένταξη πράξεων, τη συμβασιοποίηση των υποέργων και τις δαπάνες που εμφανίζουν μέχρι σήμερα.

Η πορεία υλοποίησης του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006 κρίνεται εξαιρετικά ικανοποιητική ως προς τον βαθμό ενεργοποίησης του μέτρων του Προγράμματος (προκηρύξεις). Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης, που ενεργοποιήθηκε μέσω των αντίστοιχων Προσκλήσεων Υποβολής Προτάσεων, ανέρχεται σε 1.538,2 εκ. €, δηλαδή ποσοστό ενεργοποίησης Δημόσιας Δαπάνης **120,0%**, γεγονός που αντανακλά την επίλυση όλων των θεσμικών θεμάτων που καθυστερούσαν την ενεργοποίηση του Προγράμματος στα προηγούμενα έτη.

Εξαιρετικά ικανοποιητική εμφανίζεται και η ένταξη πράξεων στο Πρόγραμμα, καθώς μέχρι σήμερα έχουν ενταχθεί συνολικά 1.136 πράξεις συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 1.457,5 εκ. €, που αντιπροσωπεύουν το **113,7%** των συνολικών δεσμεύσεων του προγράμματος, ενώ συνεχίζεται η ένταξη πράξεων στα πλαίσια της υπερδέσμευσης και της επικείμενης αναθεώρησης του Προγράμματος.

Θεαματική είναι η αύξηση της συμβασιοποίησης των πράξεων του Προγράμματος (**72,4%** της συνολικής δημόσιας δαπάνης), καθώς ο στόχος για την πλήρη συμβασιοποίηση του Προγράμματος στη λήξη του 2006 είναι πλέον ορατός.

Η συνολική βελτίωση των βασικών δεικτών υλοποίησης του Προγράμματος (ενεργοποίησης, ένταξης και συμβασιοποίησης) δεν αντανακλάται ακόμα επαρκώς στις πληρωμές και στο ποσοστό απορρόφησης του Προγράμματος, το οποία ανέρχεται σε **41,5%**. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις καθυστερήσεις όλων των προηγούμενων ετών που σχετίζονται τόσο με θεσμικά ζητήματα όσο και με την αλλαγή του νόμου για τα δημόσια έργα, αλλά βεβαίως και στα αποτελέσματα των ελέγχων και των δημοσιονομικών διορθώσεων, που στερούν σημαντικές δαπάνες από το Πρόγραμμα.

Επίσης, η Επιτροπή ενημερώθηκε για τα ολοκληρωμένα έργα του Προγράμματος και εξέφρασε την ικανοποίησή της για την υπερκάλυψη της στοχοθεσίας των δεικτών εκροών του Προγράμματος.

Επισήμανε την αναγκαιότητα κινητοποίησης των Τελικών Δικαιούχων του Προγράμματος σε όλα τα επίπεδα που ακολουθούν την ένταξη πράξεων στο ΠΕΠ (συμβασιοποίηση, απορρόφηση). Η Επιτροπή Παρακολούθησης επισήμανε την αναγκαιότητα επιτάχυνσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων ενόψει του ασφυκτικού χρονοδιαγράμματος της ολοκλήρωσης του Προγράμματος. Επιπλέον, η Επιτροπή Παρακολούθησης επισημαίνει την ανάγκη βελτίωσης της ανταπόκρισης των Τελικών Δικαιούχων, ώστε να μειωθούν οι χρόνοι συμβασιοποίησης, στο βαθμό που το σύνολο του Προγράμματος θα πρέπει να έχει συμβασιοποιηθεί έως 31/12/2006.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης κάλεσε την Διαχειριστική Αρχή και του Τελικούς Δικαιούχους να καταβάλουν τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια ώστε να εξασφαλιστεί η τήρηση του κανόνα $v+2$ το έτος 2006, με την επιτάχυνση του ρυθμού πιστοποίησης και πραγματοποίησης πληρωμών των έργων και δράσεων του Προγράμματος. Οι συνολικές υποχρεώσεις κάλυψης του στόχου $v+2$ το έτος 2006 εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 2.2: Στοχοθεσία n+2 για το έτος 2006

Διαρθρωτικό Ταμείο	Συνολικές Δεσμεύσεις	Στόχος Πληρωμών 2006	Πρόβλεψη Πληρωμών 2006
ΕΤΠΑ	960.987.859	540.638.745	560.961.480
ΕΚΤ	119.964.983	56.569.354	58.882.278
ΕΓΤΠΕ-Π	200.873.583	112.477.442	117.100.000
ΠΕΠ ΚΜ	1.281.826.425	709.685.541	736.929.148

Πηγή: 6^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης 2006

Τέλος, η Επιτροπή Παρακολούθησης ενημερώθηκε για την πορεία των έργων του Ταμείου Συνοχής και επεσήμανε την ανάγκη επιτάχυνσης του ρυθμού υλοποίησης.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης και Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Τσιότρα «είναι σημαντικό ότι 170 έργα ολοκληρώθηκαν και αποδόθηκαν στους πολίτες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που χρηματοδοτήθηκαν με 186,3 εκ. ευρώ από το ΠΕΠ. Επιπλέον ολοκληρώθηκαν 1.530 ιδιωτικές επενδύσεις, που επιχορηγήθηκαν με 91,4 εκ. ευρώ. Τα ολοκληρωμένα έργα δράσεις έχουν άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινότητα των πολιτών, καθώς βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσης και το βιοτικό επίπεδο και στους επτά Νομούς της Περιφέρειας.

Σημαντικό ζήτημα επίσης αποτελεί, η αποτίμηση της εμπειρίας υλοποίησης των «νέου τύπου ολοκληρωμένων δράσεων» που για πρώτη φορά εντάχθηκαν στα Προγράμματα του Γ΄ ΚΠΣ. Είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον να βλέπουμε σήμερα τα Επιχειρησιακά Σχέδια των ολοκληρωμένων αστικών, ορεινών και μειονεκτικών περιοχών καθώς και των τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης να μετατρέπονται από σχέδια σε έργα. Να παρακολουθούμε τους εταίρους να έχουν πλουτίσει από τις εμπειρίες του ορθολογικού επανασχεδιασμού, την κατανόηση των δεσμεύσεων του Γ΄ ΚΠΣ και να συμμετέχουμε στον αγώνα δρόμου, που τώρα πλέον πρέπει να γίνει, προκειμένου οι δράσεις να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου.

Είναι σκόπιμο, επίσης, εξετάζοντας την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος να εστιάζουμε σε ομοειδείς κατηγορίες δράσεων και να αποτιμούμε τα αποτελέσματά τους. Σε αυτή την Επιτροπή επιλέξαμε τις δράσεις Ανάπτυξης των Κοινωνικών Υπηρεσιών, η συνέχιση των οποίων μάλιστα εξασφαλίστηκε έως τον Ιούνιο του 2007, με του επιπρόσθετους πόρους που κατανεμήθηκαν στο Πρόγραμμα μας, με την αναθεώρηση του Δεκεμβρίου του 2005. Το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας έχει δημιουργήσει το μεγαλύτερο δίκτυο Μονάδων Κοινωνικών Υπηρεσιών σε όλη τη χώρα με 205 υλοποιούμενα Προγράμματα. Τα Προγράμματα αυτά έχουν συμβάλει στην ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης, έχουν δημιουργήσει 843 θέσεις απασχόλησης, ενώ υποστηρίζουν 9.200 ηλικιωμένους και 2.200 βρέφη και παιδιά.

Αβίαστα άρα εξάγεται το συμπέρασμα ότι το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, βρίσκεται σε τροχιά απόδοσης των προσπαθειών που οι φορείς κατέβαλλαν όλο αυτό το διάστημα. Αυτό καταμαρτυρούν επί πλέον και τα βασικά μεγέθη του

Προγράμματος, στοιχεία που το φέρνουν στις πρώτες θέσεις μεταξύ των Περιφερειακών Προγραμμάτων. Τα θετικά αυτά στοιχεία μας οδηγούν και στο αίτημα για μεταφορά επί πλέον πόρων στο Πρόγραμμα, μέσω της ανακατανομής που θα πραγματοποιηθεί σε επίπεδο χώρας στην επικείμενη αναθεώρηση. Παράλληλα, όμως, με την υλοποίηση του Γ'ΚΠΣ αυτή την περίοδο, έχουμε στρέψει τις προσπάθειες μας και στο σχεδιασμό της Δ' Προγραμματικής Περιόδου» (6^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Ομιλία Γενικού Γραμματέα ΠΚΜ, 2006).

3. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΚΠΣ 2000-2006 → ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013

Στο πλαίσιο της ομαλής ολοκλήρωσης της παρούσας προγραμματικής περιόδου και της μετάβασης στην επόμενη, η Κεντρική Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ, έχει λάβει μέτρα για την αποτελεσματική παρακολούθηση της υλοποίησης αλλά και την εξασφάλιση του μέγιστου δυνατού αναπτυξιακού αποτελέσματος. Η αναθεώρηση του 2006 του Κ.Π.Σ. των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, ολοκληρώνει τις στρατηγικές, διαχειριστικές και επιχειρησιακές παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύχθηκαν μετά την ενδιάμεση αναθεώρηση προκειμένου να αντιμετωπιστούν εξελίξεις στα Ε.Π. της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και να προετοιμαστεί συνολικά το σύστημα για την ομαλή ολοκλήρωση της παρούσας περιόδου και τη μετάβαση στην επόμενη.

Οι προτεραιότητες που αναπτύσσονται αφορούν κυρίως ένα πλαίσιο ενίσχυσης της Περιφερειακής διάστασης του Κ.Π.Σ. και την ενίσχυση της απασχόλησης, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την στρατηγική σύγκλιση των Περιφερειών της χώρας.

Σε ότι αφορά τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου του Γ' ΚΠΣ, η βελτίωσή τους είναι διαρκής, μέσω περαιτέρω τυποποίησης των διαδικασιών και των διαχειριστικών / ελεγκτικών εργαλείων καθώς και μέσω της πλήρους ενσωμάτωσης του Κοινοτικού Δικαίου στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Κύριος στόχος είναι η διατήρηση της σταθερότητας στο διαχειριστικό περιβάλλον του ΚΠΣ, συνθήκη αναγκαία για την ομαλή εξέλιξη της υλοποίησης αλλά και το κλείσιμο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στο πέρας της προγραμματικής περιόδου, βάσει των κανονιστικών απαιτήσεων και των ειδικότερων κατευθύνσεων της Επιτροπής.

Για την παρακολούθηση της εξέλιξης των Προγραμμάτων, έχει σχεδιαστεί και παρακολουθείται σύστημα προβλέψεων των απορροφήσεων, βάσει του οποίου εντοπίζονται υστερήσεις και προσδιορίζονται ενέργειες και μέτρα για την αντιμετώπισή τους. Επίσης, για την επιτάχυνση των διαδικασιών χρηματοροών εφαρμόζονται είτε τυποποιημένα είτε κατά περίπτωση, διαδικασίες συντονισμού και απλοποίησης, της λειτουργίας του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Συμπληρωματικά με όλα τα παραπάνω, η συμβουλευτική και διαχειριστική υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων, μέσω ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, διευκολύνει την ενεργοποίηση του συστήματος διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, και συμβάλλει στη ανταπόκριση των Τελικών Δικαιούχων στις ιδιαίτερα αυξημένες απαιτήσεις των διαδικασιών υλοποίησης. Επίσης, σε κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες, προωθείται η συγκρότηση Αναπτυξιακών Οργανισμών Περιφέρειας (ΑΟΠ) με στόχο την υποστήριξη της Περιφέρειας στον αναπτυξιακό της σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αποτίμηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των παρεμβάσεων και κυριότερα την υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2006), «9^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης

του ΚΠΣ 2000 – 2006, Πρόοδος Υλοποίησης», 20 Ιουνίου 2006, Αθήνα, www.hellaskps.gr⁵/9eppa/default.htm)

3.1 ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ – ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑ

Ένα σημαντικό θέμα, την παρούσα χρονική στιγμή, αποτελεί η αντιμετώπιση του κανόνα $n+2$ για το τέλος του έτους 2006 αλλά και για τα επόμενα έτη. Στις αρχές του έτους, ως στόχος συνολικών δαπανών για την 31/12/06 είχε τεθεί το ποσόν των 20.000 εκ. €.

Με βάση τα στοιχεία αυτά, και χωρίς να ληφθούν υπόψη τυχόν αιτήματα εξαιρέσεων της εφαρμογής του κανόνα $n+2$ (μεγάλα έργα, καθεστώτα ενίσχυσης, δικαστικές εμπλοκές κλπ), αρκετά προγράμματα – ταμεία ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην επίτευξη του στόχου των δαπανών τους. Ιδιαίτερη προσπάθεια σε σχέση με την ευχέρεια επίτευξης του στόχου για το $N+2$, απαιτείται από τα ακόλουθα Επ. Προγράμματα: Σιδηροδρόμων (ΕΤΠΑ), Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ), Οδικών Αξόνων (ΕΤΠΑ), Περιβάλλοντος (ΕΤΠΑ), Εκπαίδευσης (ΕΤΠΑ), Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΠΑ), Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΠΕ-Π), Ηπείρου (ΕΤΠΑ), Αν. Μακεδονίας-Θράκης (ΕΤΠΑ), Πελοποννήσου (ΕΤΠΑ) και Ιονίων Νήσων (ΕΤΠΑ) (9^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, Παρακολούθηση $n+2$, 2006).

3.2 ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μία συστηματική προσπάθεια από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών στην κατεύθυνση της άρσης των δυσχερειών του συστήματος διαχείρισης. Οι απαιτήσεις του 2006 είναι ιδιαίτερα υψηλές όσον αφορά την επίτευξη των οικονομικών στόχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί ενισχύονται ακόμα περισσότερο και η προσπάθεια του Υπ.Οι.Ο. για τη δημιουργία διαχειριστικής συναντίληψης στο σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση του Κ.Π.Σ. 2000-2006 γίνεται ακόμα εντονότερη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων πρωτοβουλιών είναι τα ακόλουθα:

- Συστηματική παρακολούθηση της υλοποίησης των Ε.Π. στη βάση λειτουργίας **συστήματος προβλέψεων δαπανών και στόχων** για τον εντοπισμό των κινδύνων από την εφαρμογή του κανόνα $n+2$,
- Παρακολούθηση της υλοποίησης στη βάση **προγραμμάτων επιτάχυνσης (crash program)**, στο πλαίσιο εφαρμογής σχετικής εγκυκλίου,
- Εφαρμογή δράσεων εξυγίανσης με στόχο τη βέλτιστη διαχείριση των πόρων των Προγραμμάτων και την επίτευξη των προγραμματικών αναπτυξιακών και οικονομικών στόχων τους,
- Διάθεση **προγραμματικής υπερδέσμευσης (overbooking)**.

---

⁵ Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, πραγματοποίησε την 9^η συνεδρίαση της στις 20 Ιουνίου 2006, στην Αθήνα, μετά την υπ' αριθμ.21629/2375/22-05-06 πρόσκληση του Προέδρου της κ. Χρ. Φώλια Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 11336/Γ' ΚΠΣ 312/02-04-2001 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 158346/ΕΥΣΑΠΠ 214/05-04-02, την υπ' αριθμ. 80209/ΚΠΣ1773/24-11-2003, την υπ' αριθμ 6139/ΕΥΣΑΠΠ 209/28-01-04, την υπ' αριθμ. 20077/ΕΥΣΑΠΠ 758/05-05-04 και με την 48448/ΕΥΣΑΠΠ2359/09-12-04 αποφάσεις.

Η στρατηγική διαχείριση των διαθεσίμων του ΠΔΕ (αύξηση των πληρωμών σε φορείς ή Επιχειρησιακά Προγράμματα), η δυνατότητα δημοπράτησης έργων μόνο με την απόφαση ένταξης, αλλά και η δραστηριοποίηση της ομάδας Τεχνικού Συντονισμού, διευκόλυναν καθοριστικά την υλοποίηση. Παράλληλα, οι ειδικές ομάδες κρούσης που δραστηριοποιούνται τα τελευταία χρόνια και οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας για την ενίσχυση αδύναμων τελικών δικαιούχων συμβάλλουν στη δημιουργία καλύτερων προϋποθέσεων υλοποίησης (9^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, Παρακολούθηση ν+2, 2006).

3.3 ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

Το κλείσιμο ενός επιχειρησιακού προγράμματος αντιστοιχεί στη δημοσιονομική εκκαθάριση των κοινοτικών δεσμεύσεων που παραμένουν σε εκκρεμότητα και πραγματοποιείται με την καταβολή του υπολοίπου της ανάληψης υποχρεώσεων ή με την έκδοση χρεωστικού σημειώματος και την αποδέσμευση του τελικού υπολοίπου (9^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, Σχέδιο Κατευθυντήριων Γραμμών της ΕΕ για το κλείσιμο των προγραμμάτων της περιόδου 2000 - 2006, 20/06/2006).

3.3.1 Τελική Έκθεση Εκτέλεσης Ε.Π.

Η Τελική έκθεση (9^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, Σχέδιο Κατευθυντήριων Γραμμών της ΕΕ για το κλείσιμο των προγραμμάτων της περιόδου 2000 - 2006, 2006) πρέπει να παρέχει επαρκείς πληροφορίες στην Επιτροπή, ώστε να ελέγχει εάν η παρέμβαση εκτελέστηκε σωστά και αν επιτεύχθηκαν οι στόχοι της. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις πληρωμές των τελικών δικαιούχων και τη συμμετοχή κάθε ταμείου, ανά μέτρο και ανά πράξη (με εξαίρεση πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και το ΕΓΤΠΕ-Π), στοιχεία σχετικά με τις πράξεις που έχουν ανασταλεί λόγω δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών καθώς και στοιχεία σχετικά με τη δημοσιονομική εκτέλεση του προγράμματος τα οποία θα πρέπει να συμφωνούν με την πιστοποιημένη δήλωση τελικών δαπανών.

Η τελική έκθεση περιλαμβάνει κατάλογο έργων ανά μέτρο τα οποία κατά το κλείσιμο του Ε.Π ήταν ημιτελή ή δεν είχαν τεθεί ακόμα σε λειτουργία, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους κάθε έργου, την απόφαση ένταξης και τους όρους ενίσχυσής του. Στον κατάλογο αυτό θα πρέπει να γίνεται ειδικότερη αναφορά σε:

Έργα που δεν θα συγχρηματοδοτηθούν κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο, για τα οποία το κράτος μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωση ολοκλήρωσής τους και λειτουργίας, το αργότερο δύο χρόνια μετά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής της τελικής έκθεσης

Έργα που θα συγχρηματοδοτηθούν από τα Ε.Π. της επόμενης προγραμματικής περιόδου, εφόσον πληρούνται οι όροι συγχρηματοδότησης και επιλεξιμότητας. Για τα έργα αυτά απαιτείται χωριστή και σαφής περιγραφή για κάθε περίοδο προγραμματισμού (δύο διακριτά και σαφώς αναγνωρίσιμα σκέλη που αντιστοιχούν σε κάθε προγραμματική περίοδο). Η ΔΑ του ΚΠΣ θα εκδώσει σχετικές οδηγίες, κατόπιν συνεργασίας με την Επιτροπή.

3.4 ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Οι προτάσεις της Επιτροπής περιλαμβάνουν έναν γενικό κανονισμό, ένα κανονισμό για κάθε μέσο (Ταμείο) και έναν κανονισμό για τη νέα «Αρχή Διασυννοριακής Συνεργασίας».

Η εξειδίκευση των τριών νέων στόχων (Κόνσολας Ν. (2005), «2007-2013: Η νέα κοινοτική-διαρθρωτική πολιτική και η Ελλάδα», *Τάσεις*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/2/2005, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp) μας δίνει καλύτερη και πληρέστερη εικόνα της στρατηγικής της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013 για τη συνοχή.

Σύγκλιση: Ο στόχος αυτός αντικαθιστά τον στόχο 1 της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2000-2006 και είναι περισσότερο εξειδικευμένος και αναβαθμισμένος ποιοτικά, με συνέπεια να αυξάνει τον βαθμό δυσκολίας εφαρμογής του. Για την επιτάχυνση της σύγκλισης προτείνεται η προώθηση δράσεων που αυξάνουν την απασχόληση, προωθούν την καινοτομία και την κοινωνία της γνώσης, συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης και στην προσαρμογή στις κοινωνικοοικονομικές μεταβολές, ενισχύουν δε την ανταγωνιστικότητα και την αειφόρο ανάπτυξη. Η επιδότηση των υποδομών ενισχύεται στο πλαίσιο αυτού του στόχου.

Ανταγωνιστικότητα και απασχόληση: Για τις περιφέρειες που δεν εντάσσονται στον προηγούμενο στόχο, προτείνεται η ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με προγράμματα προώθησης της καινοτομίας, της οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης, του επιχειρηματικού πνεύματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της πρόληψης φαινομένων διαρθρωτικής οπισθοδρόμησης. Παράλληλα, προωθείται η εφαρμογή προγραμμάτων προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η ανάπτυξη των αγορών εργασίας. Ο στόχος αυτός με τις δράσεις που τον πραγματώνουν, ισχυροποιεί την ανταγωνιστική θέση των περιφερειών και εμποδίζει την εμφάνιση νέων ανισοτήτων στις ενισχυόμενες περιφέρειες.

Συνεργασία: Η επιδίωξη της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας θα ενισχυθεί με τον στόχο αυτό σε τρία επίπεδα: της διασυνοριακής συνεργασίας, της συνεργασίας διακρατικών περιοχών και της δημιουργίας δικτύων συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειριών. Κύρια στόχευση του πλέγματος αυτού των συνεργασιών είναι η ενδυνάμωση της αρμονικής ισορροπίας και αειφόρου ανάπτυξης του συνολικού χώρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προτεραιότητα δίνεται στην καινοτομία, στο περιβάλλον, στον πολιτισμό, στην εκπαίδευση και στην προσβασιμότητα στην εργασία.

Ο προτεινόμενος γενικός κανονισμός εισάγει διάφορες απλουστεύσεις και αποκεντρωτικές διαδικασίες στη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων, στη λειτουργία των διαχειριστικών Αρχών, των Αρχών πιστοποίησης και ελέγχου και των επιτροπών παρακολούθησης.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην αξιολόγηση των Εθνικών Πλαισίων Στρατηγικής Αναφοράς (ΕΠΣΑ) και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τον εντοπισμό των αποκλίσεων και την εκτίμηση των προτάσεων αναθεώρησης. Καθιερώνεται, επίσης, η βασική αρχή «ένα Ταμείο, ένα Πρόγραμμα» με εξαιρέσεις και προτείνεται η συνολική περιφερειακή στρατηγική για κάθε περιφέρεια, ώστε να αποφεύγεται η αποδυνάμωση που προκαλείται από τον κατακερματισμό των δράσεων. Ειδικά για τον συντονισμό των επενδύσεων του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής κρίνεται απαραίτητο το Ταμείο Συνοχής να μη χρηματοδοτεί ξεχωριστά έργα, αλλά κοινά έργα με το ΕΤΠΑ, που έχουν ύψος πάνω από 25 εκατ. ευρώ στον τομέα του περιβάλλοντος και 50 εκατ. ευρώ στους άλλους τομείς (ενέργεια και μεταφορές) (Κόνσολας Ν. 2005).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η εισροή σημαντικών κοινοτικών πόρων, τα τελευταία 15 χρόνια, έδωσε αναμφισβήτητα ώθηση στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας μας, καθώς πολλοί είναι εκείνοι που θεωρούν ότι η εικόνα της Ελλάδας θα ήταν πολύ διαφορετική αν δεν υπήρχε η κοινοτική συνδρομή. Όμως είναι, επίσης, κοινά παραδεκτό ότι με το ύψος των πόρων που έχουν εισπραχθεί μέχρι στιγμής από την ΕΕ, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας θα μπορούσε να είναι κατά πολύ υψηλότερος. Αλλά ο τρόπος με τον οποίον διατέθηκαν αυτοί οι πόροι δεν ήταν πάντα αποτελεσματικός. Με άλλα λόγια, η χώρα μας δεν κατάφερε να αδράξει μέχρι σήμερα τα αναμενόμενα οφέλη από τους πόρους των ΚΠΣ, λόγω καθυστερήσεων και λανθασμένων επιλογών.

Τα αίτια είναι πολλά και η αντιμετώπιση και η εξάλειψή τους δεν είναι εύκολη. Μπορούν να συνοψισθούν κατά κύριο λόγο στις γραφειοκρατικές διαδικασίες τόσο του ευρωπαϊκού όσο και του εθνικού θεσμικού πλαισίου, στην έλλειψη εκπαιδευμένου προσωπικού, στις ελλείψεις τεχνοοικονομικές μελέτες, στην αδυναμία των φορέων υλοποίησης να εκτελέσουν σύνθετα έργα, στην αποφυγή έργων καινοτομικού χαρακτήρα, στην περιορισμένη χρήση της πληροφορικής, στην ανυπαρξία σύγχρονων μεθόδων project management σε έργα μικρού και μεσαίου μεγέθους, στην υπερβολική νομική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, στη βραδύτατη έγκριση των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στον υπολογισμό του πολιτικού κόστους στη δημιουργία σχημάτων με ουσιαστική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, στη χρονική υστέρηση κάλυψης της εθνικής συμμετοχής και στις αναχρονιστικές διαδικασίες δημοσιονομικού ελέγχου.

Το πρώτο στοιχείο που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι όλα τα προηγούμενα χρόνια ο **τρόπος υλοποίησης** των Κοινοτικών Προγραμμάτων δεν ήταν ο ενδεδειγμένος, με αποτέλεσμα την απώλεια πολύτιμων κονδυλίων για τη χώρα. Ένα μεγάλο ποσοστό έργων δεν πληρούσε τις ευρωπαϊκές επιταγές για **διαφάνεια** στις δημοπρατήσεις, για πλήρεις και ολοκληρωμένες τεχνικές και περιβαλλοντικές μελέτες, για μη σημαντικές τροποποιήσεις στο έργο κ.λπ. Παράλληλα, το περιβάλλον δεν ήταν αποτρεπτικό στις παράνομες αναθέσεις έργων. Επιπλέον το σύστημα διαχείρισης, υλοποίησης και ελέγχου των προγραμμάτων είχε **προβλήματα** τόσο στο **σχεδιασμό**, όσο και στην **εφαρμογή** και **λειτουργία** του. Περίπλοκες διαδικασίες, αδυναμίες πρόληψης και αποφυγής προβλημάτων στην αλυσίδα του σχεδιασμού, της μελέτης, της διοίκησης και της επίβλεψης των έργων, και αδρανείς ελεγκτικοί μηχανισμοί υπήρξαν αδυναμίες ενός συστήματος που διαχειρίστηκε τεράστια κεφάλαια. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, τα παραπάνω προβλήματα, σε συνδυασμό με το γραφειοκρατικά δομημένο **Γ΄ ΚΠΣ**, οδήγησαν σε **υστέρηση** στην **απορροφητικότητα** πόρων (Ντόβολος Μ. (2004), «ΚΠΣ: Το κακό παρελθόν και το κρίσιμο μέλλον», *Μηχανισμοί Χρήματος*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/12/2004, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp).

Το δεύτερο στοιχείο είναι η **μονόπλευρη προσήλωση** των πόρων στα έργα υποδομής, με μεγάλο αδικημένο τον ιδιωτικό τομέα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ελλάδα αγνόησε μέχρι σήμερα το μισό δυναμικό της, δηλαδή τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες. Είναι χαρακτηριστικό ότι από την κοινοτική συνδρομή του ΚΠΣ, μόνο το 22% είχε προγραμματιστεί για το λεγόμενο «παραγωγικό περιβάλλον», δηλαδή τον επιχειρηματικό χώρο, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, την τεχνολογία, τη μεταποίηση, τον τουρισμό. Αντίθετα, στο ισπανικό και ιταλικό ΚΠΣ, το 30,5% και το 48,5% αντίστοιχα της κοινοτικής συνδρομής κατευθύνεται στο παραγωγικό περιβάλλον, γεγονός που μπορεί να

οφείλεται, όμως, στις ήδη υπάρχουσες καλύτερες υποδομές στις δύο αυτές χώρες (Ντόβολος Μ. (2005), «ΕΕ: Αναμέτρηση δυνάμεων με στόχο τα κονδύλια», *Επιλογή*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/4/2005, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp). Όπως σημειώνει και ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών καθηγητής **Γιώργος Αλογοσκούφης**, «αν οι πόροι του ΚΠΣ δεν κατευθυνθούν σε παραγωγικές επενδύσεις και δράσεις με μόνιμο αποτέλεσμα, τότε υπάρχει κίνδυνος να απομακρυνθεί η πραγματική σύγκλιση, αφού το τέλος των εισροών θα σήμαινε και το τέλος της ανάπτυξης» (Ντόβολος Μ. 2004).

Για τον λόγο αυτό η κυβέρνηση επεκτείνει, για πρώτη φορά, τις κοινοτικές ενισχύσεις και στο **εμπόριο**, ενώ γίνεται ευκολότερη η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα κοινοτικά κονδύλια μέσα από εύχρηστα προγράμματα. (π.χ. Μέτρο 3.2: «Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία», Πράξη 2: «Ενίσχυση ΜΜΕ για τη βελτίωση της διαχείρισης της πληροφορίας» στα πλαίσια του ΕΠ: Κοινωνία της Πληροφορίας)

Επιπλέον σημαντικού ύψους κοινοτικά κονδύλια χάθηκαν για τη χώρα μας και από το **Β' ΚΠΣ** λόγω κακής διαχείρισης, καθώς παρατηρήθηκαν (Μελετητική Ομάδα Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, (1997), *Μελέτη Αξιολόγησης των ΠΕΠ του ΚΠΣ 1994 – 1999*, Εκθέσεις 28, Αθήνα και Ντόβολος Μ. 2004):

- **Υπερβάσεις στα δημόσια έργα**. Διαπιστώθηκε ανάθεση συμπληρωματικών εργασιών σε ορισμένα επιχειρησιακά προγράμματα που περιλαμβάνουν τεχνικά έργα κατά παράβαση κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας. Η αλλαγή του αντικειμένου προς όφελος του εκάστοτε εργολήπτη έφτασε μέχρι και το 40% του κόστους της σύμβασης, όταν το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο είναι 10%.

- **Μη ολοκλήρωση έργων**. Συνήθως από καταγγελίες στην Επιτροπή ή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή μη πειστικές εξηγήσεις στην Τελική Έκθεση του Προγράμματος.

- **Επιδοτήσεις** αγρο-διατροφικού τομέα **κατά παράβαση** των κανόνων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στον γεωργικό τομέα και την πρώτη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων.

- **Μη εγκεκριμένες** από τον ανταγωνισμό **κρατικές ενισχύσεις**.

- **Μη απορρόφηση** των πόρων που προβλέπονταν σε ορισμένα μέτρα στα πλαίσια των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Παράλληλα όμως υπάρχουν και πρόσθετες απώλειες πόρων, μετά τις προτάσεις κλεισίματος της Επιτροπής, καθώς παρατηρήθηκε (Ντόβολος Μ. (2005), «Πιέσεις ΕΕ για ορθή αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων», *Επιλογή*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/2/2005, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp):

- **Κακή ποιότητα κατασκευής** των έργων. Παραμένουν με κακοτεχνίες πάνω από 400 εργολαβίες δημόσιων έργων υποδομής που χρηματοδοτήθηκαν από το Β' ΚΠΣ.

- **Μη λειτουργία έργων** που χρηματοδοτήθηκαν. Ορισμένα έργα, παρότι ολοκληρώθηκαν, δεν λειτουργούν μέχρι σήμερα.

- **Μειωμένος αριθμός δημοσιονομικών ελέγχων**. Ο αριθμός των ελέγχων που διενεργήθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις είναι μικρός ή δεν πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανονισμών.

Προκειμένου να μην επαναληφθούν τα φαινόμενα του παρελθόντος και με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων έχει ανατεθεί από τις αρχές του 2005 σε **ελεγκτικές εταιρείες** η διενέργεια ελέγχου στα έργα και στους τελικούς δικαιούχους του ΚΠΣ και του Ταμείου Συνοχής, ενώ προσλήφθηκαν

και Σύμβουλοι Υποστήριξης των Φορέων Υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων έργων υποδομής στις Περιφέρειες. Η ανάθεση σε ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες της διενέργειας του ελέγχου έχει ως στόχο να συνδράμει την Αρχή Πληρωμής στη διενέργεια ελέγχων Τελικών Δικαιούχων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής. Όσον αφορά τους συμβούλους υποστήριξης των Φορέων Υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων τεχνικών έργων υποδομής της περιφέρειας, ο στόχος είναι η βελτίωση της παραγωγής και η διερεύνηση δυνατοτήτων κατασκευής νέων περιφερειακών έργων ελκυστικών στην ιδιωτική χρηματοδότηση.

Η απλούστευση των διαδικασιών και η βελτίωση της λειτουργίας των Διαχειριστικών Αρχών και των Επιτροπών Παρακολούθησης είναι, επίσης, μέτρα που πάρθηκαν για να βοηθήσουν στην εφαρμογή του Γ' ΚΠΣ μέχρι τη λήξη του και να περιορίσουν τις απώλειες κοινοτικών πόρων σε «ανεκτά» επίπεδα.

Οι παραπάνω ενέργειες υπαγορεύτηκαν από την ανεπάρκεια των κρατικών μηχανισμών ελέγχου και εφόσον είχε προηγηθεί συνεννόηση με τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όπως επισημαίνει ο υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χρήστος Φώλιας, «το ότι κάποιος είναι φορέας υλοποίησης και διαχειρίζεται κοινοτικά κονδύλια και εθνικούς πόρους, δεν σημαίνει απαραίτητως ότι έχει και τα μέσα και τις δυνατότητες και την τεχνική υποδομή, αλλά και το ανθρώπινο δυναμικό για να τα υλοποιήσει. Δυστυχώς διαπιστώσαμε», συνεχίζει, «ότι η **τεχνογνωσία** ήταν **ελλιπής**, ενώ ανεπαρκείς ήταν οι **ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι** που διατίθενται στην εκτέλεση των έργων» (Ντόβολος Μ. 2004).

Από τις μέχρι τώρα συναντήσεις της αρμόδιας επιτροπής για τη διαμόρφωση του Σχεδίου για την **περίοδο 2007-2013**, έχει γίνει αντιληπτό ότι η **νέα αναπτυξιακή στρατηγική** θα πρέπει να έχει ως κεντρικούς άξονες (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2005), «8^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006», 8 Δεκεμβρίου 2005, Αθήνα, www.hellaskps.gr/8eppa/files/presentation_8_EPPA_AXIOLOGHSH.ppt):

1. Τη **ρεαλιστική εκτίμηση των δυνατοτήτων** των εμπλεκόμενων φορέων να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν σχετικές παρεμβάσεις.
2. Τον **καθορισμό κριτηρίων και προϋποθέσεων επιλεξιμότητας** φορέων ως Τελικών Δικαιούχων με βάση κυρίως την ποιότητα και επάρκεια της επιχειρησιακής τους δομής και στελέχωσης.
3. Την **έγκαιρη προετοιμασία**: Όταν οι Υπηρεσίες Διαχείρισης επιμελούνται την εφαρμογή του εκάστοτε τρέχοντος Προγράμματος, οι Υπηρεσίες Σχεδιασμού θα πρέπει να ετοιμάζουν το επόμενο.
4. Την **κατάλληλη στελέχωση**: Διασύνδεση με επιστημονικούς φορείς.
5. Τη **βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου** εφαρμογής των παρεμβάσεων.
6. Την ενίσχυση της **παιδείας και εκπαίδευσης** με έμφαση στην ταχεία προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος και του συστήματος κατάρτισης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
7. Την ενίσχυση της **έρευνας**, της **ανάπτυξης** και της **παραγωγικής καινοτομίας** και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σε αυτές.
8. Τη βελτίωση του **επιχειρηματικού περιβάλλοντος** και ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στις ευκαιρίες και τις εξελίξεις του διεθνούς ανταγωνισμού.

9. Την **ενίσχυση** της συμπληρωματικότητας παθητικών και ενεργητικών πολιτικών **απασχόλησης**⁶.

10. Τη συνέχιση της δημιουργίας **βασικών δικτύων υποδομών**, για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και συνοχή.

11. Την αναβάθμιση και προστασία του **περιβάλλοντος**, με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων, ειδικότερα σε θέματα ενέργειας, γεωργικών εκμεταλλεύσεων, χρήσης γης και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

12. Την ενίσχυση της **περιφερειακής συνοχής** και της ανάπτυξης της υπαίθρου, με έμφαση στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, με βάση τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και με στόχο να ανταπεξέλθουν στον εθνικό και ευρωπαϊκό ανταγωνισμό.

13. Την **αξιοποίηση** των προτεραιοτήτων που θέτει το **Ταμείο Συνοχής** για «μεγάλα έργα» στις μεταφορές και στο περιβάλλον.

14. Την **αξιοποίηση** των προτεραιοτήτων που θέτει ο στόχος της **«περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης»**.

15. Την επιδίωξη **ενισχυμένης στήριξης** από τις πιστώσεις του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος.

16. Την **έμφαση** στο **Αναπτυξιακό Αποτέλεσμα** και όχι στη μεγιστοποίηση των πόρων και στην συμβατική απορρόφηση τους.

17. Τη δέσμευση των απαιτούμενων πόρων για την **ολοκλήρωση μεγάλων έργων** που θα είναι ακόμη ημιτελή μετά τη λήξη του Γ' ΚΠΣ.

18. Έναν **σχεδιασμό** συμβατό με την ανάγκη βιώσιμης εξισορρόπησης των δημοσίων οικονομικών, καθώς και **συμβατό με τις επιχειρησιακές δυνατότητες** των φορέων που καλούνται να τον εφαρμόσουν.

Οι **Κεντρικές Αρχές** θα πρέπει να παρέχουν στους φορείς ένα συγκροτημένο γενικό πλαίσιο σχεδιασμού με ποσοτικές διαστάσεις. Θα πρέπει να τηρούν αυστηρή στάση σε προτάσεις που δεν πληρούν ένα ελάχιστο επίπεδο τεχνικών προϋποθέσεων και τέλος να θέτουν στους φορείς όρους ανάλογους με εκείνους που τίθενται από την ΕΕ στην Ελλάδα. Με τον τρόπο αυτόν οι **Φορείς** θα υποχρεούνται να σχεδιάσουν προτάσεις με βάση το πλαίσιο που τίθεται από τις Κεντρικές Αρχές, ικανοποιώντας τις απαιτούμενες τεχνικές προϋποθέσεις και να διασφαλίσουν ευρεία διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, αξιοποιώντας την εταιρική σχέση.

Κατά συνέπεια, στηριζόμενοι στους παραπάνω κεντρικούς άξονες της 4ης Προγραμματικής Περιόδου, μπορούμε να προτείνουμε τους ακόλουθους τρόπους υλοποίησης της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής:

- **Συνένωση των Διαχειριστικών Αρχών** αντίστοιχη με τη Δημιουργία Ενώσεων Περιφερειών. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα την ύπαρξη λιγότερων αλλά ισχυρότερων Διαχειριστικών Αρχών με έμφαση στα αυξημένα διαχειριστικά τους καθήκοντα και αξιοποίηση των υφιστάμενων Διαχειριστικών Αρχών για ομαλότερη μετάβαση. Επίσης επιβάλλεται η ενίσχυση της ευθύνης των Διαχειριστικών Αρχών ως προς την τήρηση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

---

⁶ Παθητική πολιτική απασχόλησης αποτελεί το επίδομα ανεργίας, ενώ μορφές ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης αποτελούν οι: α) Δημιουργία προσωρινής απασχόλησης, β) Κατάρτιση, γ) Βοήθεια για εύρεση εργασίας, δ) Επιδότηση μισθού για κανονική απασχόληση και ε) Βοήθεια για δημιουργία ατομικών επιχειρήσεων (OECD (1993a), Active labour market policies: Assessing macro-economic and micro-economic effects, *Employment Outlook*, ch. 2, OECD, Paris, pp. 39-80).

- **Ομαδοποίηση παρεμφερών δράσεων** με την Απάλειψη δράσεων μικρού προϋπολογισμού. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα και το μικρό πλήθος ισχυρών και πιστοποιημένων φορέων υλοποίησης. Σ' αυτήν την κατηγορία εμπίπτει και η πρόταση της ύπαρξης **λιγότερων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**. Έτσι επιτυγχάνεται ορθολογικότερος σχεδιασμός, ενίσχυση των συνεργειών, αποφυγή επικαλύψεων, ευελιξία στη διαχείριση, αποφυγή κινδύνου απώλειας πόρων λόγω $n+2$ καθώς και οικονομίες κλίμακας.
- **Ενίσχυση του Υφιστάμενου Συστήματος** μέσω καλύτερης Ποιότητας Στελέχωσης, καθώς και μέσω αυξημένης Τεχνικής Υποστήριξης σε ζητήματα όπως:
  - α) Προτυποποίηση διαδικασιών και Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.
  - β) Μεταφορά τεχνογνωσίας
  - γ) Αντιμετώπιση ειδικών δράσεων υψηλής θεματικής εξειδίκευσης και σημαντικού μεγέθους
- **Βελτίωση της αποτελεσματικότητας** των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί:
  - α) με Έμφαση σε διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης των παρεμβάσεων με την Ουσιαστική υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων,
  - β) με Αυστηρά όρια χρηματοδότησης για τις 5 περιφέρειες, με διακριτή παρακολούθηση δαπανών και με την ύπαρξη Μονοταμειακών προγραμμάτων και
  - γ) με Ποσοτικοποιημένη παρακολούθηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας (earmarking⁷).

Η αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων του Γ΄ ΚΠΣ, και η μεγιστοποίηση των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων του, είναι σημαντικές για τη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής οικονομίας και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Η αποτελεσματικότερη διαχείριση του Γ΄ ΚΠΣ, και ο στρατηγικός σχεδιασμός ιεραρχήσεων και προτεραιοτήτων για την επόμενη προγραμματική περίοδο συμβάλλουν αποφασιστικά στη δημιουργία του νέου αναπτυξιακού προτύπου που έχει ανάγκη η ελληνική οικονομία. Συμβάλλουν σε ένα νέο αναπτυξιακό παράγοντα το οποίο έχει τις προϋποθέσεις να απελευθερώσει την κρυμμένη δυναμική της ελληνικής περιφέρειας. Με τη χρηματοδότηση δηλαδή επενδύσεων που διευρύνουν την παραγωγική βάση αυξάνονται οι δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας και πολλαπλασιάζονται οι ευκαιρίες της ελληνικής περιφέρειας να συμμετέχει στην ανάπτυξη.

Σε αυτή την προσπάθεια οφείλουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και όλοι οι φορείς σε κεντρικό αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο να επιδείξουν προσήλωση στο στρατηγικό όραμα, θέληση και πίστη στο νέο αναπτυξιακό χάρτη που σκοπεύει να αλλάξει δραστικά την ελληνική περιφέρεια.

⁷ Σύμφωνα με το Office of Management and Budget (OMB), earmarks είναι εξειδικευμένοι χρηματοδοτικοί πόροι που προορίζονται για δραστηριότητες, έργα ή οργανισμούς (en.wikipedia.org/wiki/earmarking)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολίδης Λ. (2000), *Η Περιφέρεια σε τροχιά ανάπτυξης*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα

BDM ΑΕ (2001), *Καταγραφή Επενδυτικών Ευκαιριών στα Πλαίσια του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος 2000 – 2006 Κεντρικής Μακεδονίας*, Έρευνα, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη

Europa (2006), «Δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Περιφερειακή Πολιτική», http://europa.eu/pol/reg/overview_el.htm

Europa (2004), «Στην Υπηρεσία των Περιφερειών», *Σειρά: Η Ευρώπη σε Εξέλιξη*, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/27/working2004_el.pdf

Εθνικό Τυπογραφείο, www.et.gr/dictions/nomoipd/nomoipd.htm

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2005), «Αναθεώρηση Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006», Δεκέμβριος 2005, http://www.perkm.gr/FILESYSTEM/documents/1119/el_GR/Αναθεωρημένο%20ΠΕΠ_Τελικό.pdf

Εμμανουήλ Γ., Παπαδοπούλου Δ. (2004), *Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και οι Πολιτικές τους, Για την Ελληνική Υπαιθρο και τις Περιφέρειες έως το 2008*, Σειρά: Βιβλιοθήκη της Υπαιθρου, Παπαζήσης, Αθήνα

Επιστημονική και Οργανωτική Γραμματεία Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού 2007 – 2013 (2006), «Γ' Εγκύκλιος για την Κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Περιόδου 2007 – 2013», 3^ο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο, 21 Ιουνίου 2006, Αθήνα http://www.ggea.gr/programper4/files/synedrio3/g_egkyklios_parousiasi.pdf

Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1159/2000 της Επιτροπής της 30^{ης} Μαΐου 2000 για τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας που πρέπει να αναλαμβάνουν τα κράτη-μέλη σχετικά με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 31/5/2000

Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1783/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 13/8/1999

Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1784/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 13/8/1999

Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας της Επιτροπής παρακολούθησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας 2000 – 2006, www.perkm.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Απορροφήσεις Ταμείου Συνοχής, http://www.hellaskps.gr/documents/ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ_ΤΑΜΕΙΟΥ_ΣΥΝΟΧΗΣ.htm

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου του ΚΠΣ 2000 – 2006, Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου του ΚΠΣ 2000 – 2006, Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου του ΚΠΣ 2000 – 2006, Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Υλοποίηση, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Διαχείριση, Χρηματοδοτικοί Πόροι, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Ιστορικά Στοιχεία: Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994 – 1999), www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Ιστορικά Στοιχεία: Μ.Ο.Π. και Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1986 – 1994), www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Γ΄ ΚΠΣ, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Ταμείο Συνοχής, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Τεχνική Βοήθεια, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Ελλάδα 2000 – 2006, Προγράμματα 2000 – 2006, Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, www.hellaskps.gr

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2005), «Αναθεώρηση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης», *Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη*, www.hellaskps.gr/documents/KPS_2000-2006_anatheorisi_Dec2005.zip

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2005), 8^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, 8 Δεκεμβρίου 2005, Αθήνα, www.hellaskps.gr/8epa/files/presentation_8_EPPA_AXIOLOGHSH.ppt

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 (2006), 9^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000 – 2006, 20 Ιουνίου 2006, Αθήνα, www.hellaskps.gr/9epa/default.htm

Κόνσολας Ν. (2005), «2007-2013: Η νέα κοινοτική-διαρθρωτική πολιτική και η Ελλάδα», *Τάσεις*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/2/2005, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp

Κόνσολας Ν. (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Παπαζήσης, Αθήνα

Κωστόπουλος Τρ. (2000), *Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση και Εθνικό Κράτος – Περιφέρειες και Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αφοί Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη

Μελετητική Ομάδα Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, (1997), *Μελέτη Αξιολόγησης των ΠΕΠ του ΚΠΣ 1994 – 1999*, Εκθέσεις 28, Αθήνα

Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του ΚΠΣ (ΜΟΔ ΑΕ) (2004), «Ευρετήριο Όρων του Γ΄ ΚΠΣ», www.mou.gr

Νόμος 2860/2000 περί διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις, www.et.gr/dictions/nomoipd/nomoipd.htm

Ντόβολος Μ. (2005), «ΕΕ: Αναμέτρηση δυνάμεων με στόχο τα κονδύλια», *Επιλογή*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/4/2005, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp

Ντόβολος Μ. (2004), «ΚΠΣ: Το κακό παρελθόν και το κρίσιμο μέλλον», *Μηχανισμοί Χρήματος*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/12/2004, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp

Ντόβολος Μ. (2005), «Πιέσεις ΕΕ για ορθή αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων», *Επιλογή*, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 1/2/2005, www.economics.gr/AllMedia/_gr/publication/index.asp

OECD (1993a), «Active labour market policies: Assessing macro-economic and micro-economic effects», *Employment Outlook*, ch. 2, OECD, Paris, pp. 39-80

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.), Στοιχεία Προγραμμάτων, www.mnec.gr/ergorama/operational_data.asp

Παπαδασκαλόπουλος Αθ. (1995), *Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης*, Παπαζήσης, Αθήνα

ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, Πορεία Υλοποίησης, Έργα ανά Τομέα, www.perkm.gr

ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2006), «6^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης ΠΕΠ ΚΜ, Πρόοδος Υλοποίησης ΠΕΠ ΚΜ», 1 Ιουνίου 2006, Θεσσαλονίκη, www.perkm.gr

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, www.rcm.gr

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) (2006), «Η Ωρα της Περιφέρειας», *Περιοδική Ενημερωτική Έκδοση της ΠΚΜ*, Τεύχος 13, Αύγουστος

4^η Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013, www.ggea.gr/programper4

Τσεκούρας Κ., Κίτης Ι. (2000), *Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, Τόμος Γ'*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Θεματική Ενότητα: Δημόσια Διοίκηση και Πολιτική, Πάτρα